SZKOŁA GŁÓWNA GOSPODARSTWA WIEJSKIEGO

Załącznik nr 1
do uchwały nr 747/2025
Prezydium Polskiej Komisji Akredytacyjnej
z dnia 18 września 2025 r.

Ocena programowa

Profil ogólnoakademicki

Raport samooceny

Nazwa i siedziba uczelni prowadzącej oceniany kierunek studiów:

SZKOŁA GŁÓWNA GOSPODARSTWA WIEJSKIEGO w WARSZAWIE

ul. Nowoursynowska 166, 02-787 Warszawa

Nazwa ocenianego kierunku studiów: **EKONOMIA**

1. Poziomy studiów: **studia I i II stopnia**
2. Forma studiów: **stacjonarne i niestacjonarne**
3. Nazwa dyscypliny, do której został przyporządkowany kierunek

I stopień studiów na kierunku **Ekonomia** jest przypisany **w 100%** do dyscypliny: **ekonomia i finanse.**

II stopień studiów na kierunku **Ekonomia** jest przypisany **w 100%** do dyscypliny: **ekonomia i finanse.**

Na studiach prowadzone jest kształcenie przygotowujące do wykonywania zawodu nauczyciela

☐ TAK ☒ NIE

Efekty uczenia się zakładane dla ocenianego kierunku, poziomu i profilu studiów

z uwzględnieniem uniwersalnych charakterystyk pierwszego stopnia, określonych w ustawie z dnia 22 grudnia 2015 r. o Zintegrowanym Systemie Kwalifikacji oraz charakterystyk drugiego stopnia efektów uczenia się dla kwalifikacji **na poziomie 6 PRK** typowe dla kwalifikacji uzyskiwanych w ramach systemu szkolnictwa wyższego i nauki po uzyskaniu kwalifikacji pełnej na poziomie 4.

Kierunek studiów: Ekonomia

Poziom studiów: studia pierwszego stopnia

Profil studiów: ogólnoakademicki

Uniwersalne charakterystyki poziomu 6 w PRK oraz charakterystyki drugiego stopnia efektów uczenia się dla kwalifikacji na poziomie 6 PRK		**Kierunkowe efekty uczenia się**	
		Symbol efektu kierunkowego	Kierunkowe efekty uczenia się odniesione do poszczególnych kategorii i zakresów
WIEDZA – absolwent ZNA I ROZUMIE			
P6U_W	w zaawansowanym stopniu - fakty, teorie, metody oraz złożone zależności między nimi; różnorodne, złożone uwarunkowania prowadzonej działalności		
P6S_WG	w zaawansowanym stopniu - wybrane fakty, obiekty i zjawiska oraz dotyczące ich metody i teorie wyjaśniające złożone zależności między nimi, stanowiące podstawową wiedzę ogólną z zakresu dyscyplin naukowych lub artystycznych tworzących podstawy teoretyczne oraz wybrane zagadnienia z zakresu wiedzy szczegółowej - właściwe dla programu studiów, a w przypadku studiów o profilu praktycznym – również zastosowania praktyczne tej wiedzy w działalności zawodowej związanej z ich kierunkiem	**E_K1_W01**	kategorie, instytucje, struktury ekonomiczne i współzależności między nimi, a także teorie dotyczące zjawisk i procesów gospodarczych zachodzących na poziomie mikro- i makroekonomicznym oraz globalnym
		E_K1_W02	znaczenie i zasady funkcjonowania podmiotów gospodarczych oraz relacje i więzi łączące je z innymi instytucjami tworzącymi ich otoczenie w skali krajowej i międzynarodowej, w tym działania w warunkach sieci informatycznej
		E_K1_W03	metody i narzędzia, w tym techniki pozyskiwania danych, właściwe dla nauk ekonomicznych, pozwalające opisywać kategorie, struktury i instytucje gospodarczo-społeczne oraz procesy zachodzące w nich i między nimi
P6S_WK	fundamentalne dylematy współczesnej cywilizacji podstawowe ekonomiczne, prawne, etyczne i inne uwarunkowania różnych rodzajów działalności zawodowej związanej z kierunkiem studiów, w tym podstawowe pojęcia i zasady z zakresu ochrony własności przemysłowej i prawa autorskiego podstawowe zasady tworzenia i rozwoju różnych form przedsiębiorczości	**E_K1_W04**	prawidłowości i skutki działalności gospodarczej człowieka oraz zasady tworzenia i rozwijania form indywidualnej przedsiębiorczości, wykorzystując wiedzę z zakresu nauk społecznych
		E_K1_W05	cele, instrumenty i skutki polityki gospodarczej, w tym polityki rolnej oraz uwarunkowania, rodzaje struktur i instytucji gospodarki żywnościowej, jej elementów składowych i relacje zachodzące między nimi
		E_K1_W06	ekonomiczne, finansowe, społeczne, prawne, etyczne, ekologiczne i inne uwarunkowania prowadzenia działalności gospodarczej, w tym pojęcia i zasady z zakresu ochrony własności przemysłowej i prawa autorskiego
UMIEJĘTNOŚCI – absolwent POTRAFI			
P6U_U	innowacyjnie wykonywać zadania oraz rozwiązywać złożone i nietypowe problemy w zmiennych i nie w pełni przewidywalnych warunkach samodzielnie planować własne uczenie się przez całe życie komunikować się z otoczeniem, uzasadniać swoje stanowisko		

P6S_UW	wykorzystywać posiadaną wiedzę - formułować i rozwiązywać złożone i nietypowe problemy oraz wykonywać zadania w warunkach nie w pełni przewidywalnych przez: — właściwy dobór źródeł i informacji z nich pochodzących, dokonywanie oceny, krytycznej analizy i syntezy tych informacji, — dobór oraz stosowanie właściwych metod i narzędzi, w tym zaawansowanych technik informacyjno-komunikacyjnych	**E_K1_U01**	wykorzystać wiedzę teoretyczną, dobrać właściwe metody i narzędzia oraz pozyskiwać dane do formułowania i analizowania prostych i złożonych procesów i zjawisk ekonomicznych, w tym dotyczących gospodarki żywnościowej
		E_K1_U02	krytycznie analizować, oceniać i interpretować zjawiska gospodarcze, wskazywać ich skutki i formułować rekomendacje dla polityki gospodarczej
P6S_UK	komunikować się z otoczeniem z użyciem specjalistycznej terminologii brać udział w debacie - przedstawiać i oceniać różne opinie i stanowiska oraz dyskutować o nich posługiwać się językiem obcym na poziomie B2 Europejskiego Systemu Opisu Kształcenia Językowego	**E_K1_U03**	skutecznie komunikować się z otoczeniem przy pomocy terminologii ekonomicznej i technik cyfrowych oraz dyskutować o zagadnieniach gospodarczych przedstawiając argumenty i oceniając stanowisko innych uczestników dyskusji
		E_K1_U04	posługiwać się językiem obcym w zakresie ekonomii, zgodne z wymaganiami określonymi dla poziomu B2 Europejskiego Systemu Opisu Kształcenia Językowego
P6S_UO	planować i organizować pracę indywidualną oraz w zespole współdziałać z innymi osobami w ramach prac zespołowych (także o charakterze interdyscyplinarnym)	**E_K1_U05**	organizować własną pracę oraz współdziałać i pracować w zespole, w tym interdyscyplinarnym, przyjmując w nim różne role
P6S_UU	samodzielnie planować i realizować własne uczenie się przez całe życie	**E_K1_U06**	samodzielnie uzupełniać i doskonalić nabytą wiedzę ekonomiczną oraz umiejętności profesjonalne, badawcze i interpersonalne
KOMPETENCJE – absolwent JEST GOTÓW DO			
P6U_K	kultywowania i upowszechniania wzorów właściwego postępowania w środowisku pracy i poza nim samodzielnego podejmowania decyzji, krytycznej oceny działań własnych, działań zespołów, którymi kieruje, i organizacji, w których uczestniczy, przyjmowania odpowiedzialności za skutki tych działań		
P6S_KK	krytycznej oceny posiadanej wiedzy i odbieranych treści uznawania znaczenia wiedzy w rozwiązywaniu problemów poznawczych i praktycznych oraz zasięgania opinii ekspertów w przypadku trudności z samodzielnym rozwiązaniem problemu	**E_K1_K01**	krytycznej oceny posiadanej wiedzy w zakresie ekonomii, uznawania znaczenia wiedzy w rozwiązywaniu problemów oraz zasięgania opinii ekspertów w przypadku trudności z samodzielnym ich rozwiązaniem
P6S_KO	wypełniania zobowiązań społecznych, współorganizowania działalności na rzecz środowiska społecznego inicjowania działań na rzecz interesu publicznego myślenia i działania w sposób przedsiębiorczy	**E_K1_K02**	myślenia kreatywnego i działania w sposób przedsiębiorczy oraz aktywności na rzecz środowiska społecznego z zachowaniem zasad odpowiedzialności społecznej i interesu publicznego
P6S_KR	odpowiedzialnego pełnienia ról zawodowych, w tym: — przestrzegania zasad etyki zawodowej i wymagania tego od innych, — dbałości o dorobek i tradycje zawodu	**E_K1_K03**	prowadzenia działalności zawodowej w sposób etyczny oraz zapewniający poszanowanie dorobku i tradycji zawodu ekonomisty

Objaśnienie oznaczeń w symbolach:

E - Kierunek studiów EKONOMIA,

K1 (po podkreślniku) – kierunkowe efekty kształcenia dla studiów pierwszego stopnia,

W – kategoria wiedzy,

U – kategoria umiejętności,

K – kategoria kompetencji społecznych,

P6SA – charakterystyki efektów uczenia się dla poziomu 6 Polskiej Ramy Kwalifikacji,

P7SA – charakterystyki efektów uczenia się dla poziomu 7 Polskiej Ramy Kwalifikacji,

uzyskiwanych w ramach szkolnictwa wyższego (S),

WG (po podkreślniku) – kategoria wiedzy, Zakres i głębia – kompletność perspektywy poznawczej i zależności,

WK (po podkreślniku) – kategoria wiedzy, Kontekst – uwarunkowania, skutki,

UW (po podkreślniku) – kategoria umiejętności, w zakresie Wykorzystania wiedzy – rozwiązywane problemy i wykonywane zadania,

UK (po podkreślniku) – kategoria umiejętności, w zakresie Komunikowania się - odbieranie i tworzenie wypowiedzi, upowszechnianie wiedzy w środowisku naukowym i posługiwanie się językiem obcym,

UO (po podkreślniku) – kategoria umiejętności, w zakresie Organizacja pracy/ planowanie i praca zespołowa,

UU (po podkreślniku) – kategoria umiejętności, w zakresie Uczenie się/planowanie własnego rozwoju i rozwoju innych osób,

KK – kompetencje społeczne – Oceny/krytyczne podejście,

KO – kompetencje społeczne – Odpowiedzialność/wypełnianie zobowiązań społecznych na rzecz interesu publicznego,

KR – kompetencje społeczne – Rola zawodowa/ niezależność i rozwój etosu,

01, 02, 03 i kolejne – numer efektu kształcenia,

Efekty uczenia się zakładane dla ocenianego kierunku, poziomu i profilu studiów

z uwzględnieniem uniwersalnych charakterystyk pierwszego stopnia określonych w ustawie z dnia 22 grudnia 2015 r. o Zintegrowanym Systemie Kwalifikacji oraz charakterystyk drugiego stopnia efektów uczenia się dla kwalifikacji **na poziomie 7 PRK** typowe dla kwalifikacji uzyskiwanych w ramach systemu szkolnictwa wyższego i nauki po uzyskaniu kwalifikacji pełnej na poziomie 4.

Kierunek studiów: Ekonomia

Poziom studiów: studia drugiego stopnia

Profil studiów: ogólnoakademicki

Uniwersalne charakterystyki poziomu 7 w PRK oraz charakterystyki drugiego stopnia efektów uczenia się dla kwalifikacji na poziomie 7 PRK		**Kierunkowe efekty uczenia się**	
		Symbol efektu kierunkowego	Kierunkowe efekty uczenia się odniesione do poszczególnych kategorii i zakresów
WIEDZA – absolwent ZNA I ROZUMIE			
P7U_W	w pogłębiony sposób wybrane fakty, teorie, metody oraz złożone zależności między nimi, także w powiązaniu z innymi dziedzinami różnorodne, złożone uwarunkowania i aksjologiczny kontekst prowadzonej działalności		
P7S_WG	w pogłębionym stopniu - wybrane fakty, obiekty i zjawiska oraz dotyczące ich metody i teorie wyjaśniające złożone zależności między nimi, stanowiące zaawansowaną wiedzę ogólną z zakresu dyscyplin naukowych lub artystycznych tworzących podstawy teoretyczne, uporządkowaną i podbudowaną teoretycznie wiedzę obejmującą kluczowe zagadnienia oraz wybrane zagadnienia z zakresu zaawansowanej wiedzy szczegółowej - właściwe dla programu studiów główne tendencje rozwojowe dyscyplin naukowych lub artystycznych, do których jest przyporządkowany kierunek studiów - w przypadku studiów o profilu ogólnoakademickim	**E_K2_W01**	w pogłębionym stopniu doktryny ekonomiczne wyjaśniające złożone zjawiska i procesy gospodarcze oraz zachodzące współzależności między instytucjami i strukturami gospodarczymi na poziomie mikro-, makroekonomicznym i globalnym
		E_K2_W02	główne tendencje rozwojowe w zakresie nauk społecznych odnoszące się do gospodarki narodowej, jej sektorów, w tym gospodarki żywnościowej oraz ekonomiki i organizacji jednostek gospodarczych działających w skali krajowej i międzynarodowej
		E_K2_W03	w pogłębionym stopniu wybrane metody i narzędzia opisu, w tym techniki pozyskiwania danych oraz modelowania struktur gospodarczych i procesów w nich zachodzących, a także identyfikowania rządzących nimi prawidłowości
P7S_WK	fundamentalne dylematy współczesnej cywilizacji ekonomiczne, prawne, etyczne i inne uwarunkowania różnych rodzajów działalności zawodowej związanej z kierunkiem studiów, w tym zasady ochrony własności przemysłowej i prawa autorskiego podstawowe zasady tworzenia i rozwoju różnych form przedsiębiorczości	**E_K2_W04**	w pogłębionym stopniu główne współczesne ekonomicznospołeczne problemy człowieka, przedsiębiorstwa, regionu, kraju i świata oraz złożone uwarunkowania wpływające na wzmacnianie pozytywnych zmian i ograniczanie negatywnych
		E_K2_W05	skutki procesów zachodzących na poziomie gospodarki i przedsiębiorstwa, w tym skutki działania w warunkach integracji cyfrowej, oraz zasady tworzenia i rozwijania form indywidualnej przedsiębiorczości przy wykorzystaniu wiedzy z zakresu nauk społecznych
		E_K2_W06	w pogłębionym stopniu wieloaspektowe uwarunkowania prowadzenia działalności gospodarczej, w tym pojęcia i zasady z zakresu ochrony własności przemysłowej i prawa autorskiego
UMIEJĘTNOŚCI – absolwent POTRAFI			
P7U_U	wykonywać zadania oraz formułować i rozwiązywać problemy, z wykorzystaniem nowej wiedzy, także z		

	innych dziedzin samodzielnie planować własne uczenie się przez całe życie i ukierunkowywać innych w tym zakresie komunikować się ze zróżnicowanymi kręgami odbiorców, odpowiednio uzasadniać stanowiska		
P7S_UW	wykorzystywać posiadaną wiedzę - formułować i rozwiązywać złożone i nietypowe problemy oraz innowacyjnie wykonywać zadania w nieprzewidywalnych warunkach przez: — właściwy dobór źródeł i informacji z nich pochodzących, dokonywanie oceny, krytycznej analizy, syntezy, twórczej interpretacji i prezentacji tych informacji, — dobór oraz stosowanie właściwych metod i narzędzi, w tym zaawansowanych technik informacyjno-komunikacyjnych, — przystosowanie istniejących lub opracowanie nowych metod i narzędzi formułować i testować hipotezy związane z prostymi problemami badawczymi - w przypadku studiów o profilu ogólnoakademickim	E_K2_U01	wykorzystywać posiadaną wiedzę ekonomiczną, jak również z innych dziedzin, do identyfikowania, formułowania i twórczego rozwiązywania złożonych problemów gospodarczych, w tym z zakresu agrobiznesu
		E_K2_U02	za pomocą krytycznej analizy dobierać, oceniać i właściwie interpretować informacje oraz dobierać i stosować odpowiednie do rozwiązywanego problemu metody i narzędzia badawcze z zakresu ekonomii
		E_K2_U03	formułować i testować hipotezy związane z problemami ekonomicznymi w skali przedsiębiorstwa, rynku, gospodarki krajowej i międzynarodowej
P7S_UK	komunikować się na tematy specjalistyczne ze zróżnicowanymi kręgami odbiorców prowadzić debatę posługiwać się językiem obcym na poziomie B2+ Europejskiego Systemu Opisu Kształcenia Językowego oraz specjalistyczną terminologią	E_K2_U04	komunikować się z otoczeniem i prowadzić debatę na tematy dotyczące zagadnień gospodarczych oraz posługiwać się językiem obcym w zakresie ekonomii, zgodne z wymaganiami określonymi dla poziomu B2+ Europejskiego Systemu Opisu Kształcenia Językowego
P7S_UO	kierować pracą zespołu współdziałać z innymi osobami w ramach prac zespołowych i podejmować wiodącą rolę w zespołach	E_K2_U05	współdziałać i pracować w grupie, również podejmując w niej wiodącą rolę oraz kierować pracą zespołu ekonomistów i osób z innych dziedzin, w tym w przygotowaniu projektów gospodarczych i interdyscyplinarnych
P7S_UU	samodzielnie planować i realizować własne uczenie się przez całe życie i ukierunkowywać innych w tym zakresie	E_K2_U06	samodzielnie planować i realizować własne uczenie się przez całe życie wykorzystując także technologie informacyjne oraz ukierunkowywać, inspirować i organizować proces uczenia się innych osób w zakresie zagadnień ekonomicznych
KOMPETENCJE – absolwent JEST GOTÓW DO			
P7U_K	tworzenia i rozwijania wzorów właściwego postępowania w środowisku pracy i życia podejmowania inicjatyw, krytycznej oceny siebie oraz zespołów i organizacji, w których uczestniczy przewodzenia grupie i ponoszenia odpowiedzialności za nią		

P7S_KK	krytycznej oceny posiadanej wiedzy i odbieranych treści uznawania znaczenia wiedzy w rozwiązywaniu problemów poznawczych i praktycznych oraz zasięgania opinii ekspertów w przypadku trudności z samodzielnym rozwiązaniem problemu	**E_K2_K01**	krytycznej oceny własnej wiedzy i odbieranych informacji w zakresie zagadnień ekonomicznych, uznawania znaczenia wiedzy w życiu zawodowym oraz zasięgania opinii ekspertów
P7S_KO	wypełniania zobowiązań społecznych, inspirowania i organizowania działalności na rzecz środowiska społecznego inicjowania działań na rzecz interesu publicznego myślenia i działania w sposób przedsiębiorczy	**E_K2_K02**	podejmowania i organizowania działalności w zakresie zagadnień gospodarczych na rzecz środowiska społecznego i interesu publicznego w sposób aktywny i przedsiębiorczy
P7S_KR	odpowiedzialnego pełnienia ról zawodowych, z uwzględnieniem zmieniających się potrzeb społecznych, w tym: — rozwijania dorobku zawodu, — podtrzymywania etosu zawodu, — przestrzegania i rozwijania zasad etyki zawodowej oraz działania na rzecz przestrzegania tych zasad	**E_K2_K03**	do rozwijania dorobku zawodu ekonomisty i podtrzymywania jego etosu oraz respektowania i zaangażowanego działania na rzecz przestrzegania zasad etyki zawodowej w trakcie prowadzonej działalności zawodowej i społecznej

Objaśnienie oznaczeń w symbolach:
E – Kierunek studiów EKONOMIA,
K2 (po podkreślniku) – kierunkowe efekty kształcenia dla studiów drugiego stopnia,
W – kategoria wiedzy,
U – kategoria umiejętności,
K – kategoria kompetencji społecznych,
P6SA – charakterystyki efektów uczenia się dla poziomu 6 Polskiej Ramy Kwalifikacji,
P7SA – charakterystyki efektów uczenia się dla poziomu 7 Polskiej Ramy Kwalifikacji,
uzyskiwanych w ramach szkolnictwa wyższego (S),
WG (po podkreślniku) – kategoria wiedzy, Zakres i głębia – kompletność perspektywy poznawczej i zależności,
WK (po podkreślniku) – kategoria wiedzy, Kontekst – uwarunkowania, skutki,
UW (po podkreślniku) – kategoria umiejętności, w zakresie Wykorzystania wiedzy – rozwiązywane problemy i wykonywane zadania,
UK (po podkreślniku) – kategoria umiejętności, w zakresie Komunikowania się - odbieranie i tworzenie wypowiedzi, upowszechnianie wiedzy w środowisku naukowym i posługiwanie się językiem obcym,
UO (po podkreślniku) – kategoria umiejętności, w zakresie Organizacja pracy/ planowanie i praca zespołowa,
UU (po podkreślniku) – kategoria umiejętności, w zakresie Uczenie się/planowanie własnego rozwoju i rozwoju innych osób,
KK – kompetencje społeczne – Oceny/krytyczne podejście,
KO – kompetencje społeczne – Odpowiedzialność/wypełnianie zobowiązań społecznych na rzecz interesu publicznego,
KR – kompetencje społeczne – Rola zawodowa/ niezależność i rozwój etosu,
01, 02, 03 i kolejne – numer efektu kształcenia,

Skład zespołu przygotowującego raport samooceny

Imię i nazwisko	Tytuł lub stopień naukowy/stanowisko/funkcja pełniona w uczelni
Mariusz Maciejczak	Dr hab./prof. uczelni/Dziekan Wydziału
Iwona Pomianek	Dr/adiunkt/Prodziekan Wydziału
Marcin Ratajczak	Dr hab./prof. uczelni/ Prodziekan Wydziału
Mariusz Hamulczuk	Dr hab./prof. uczelni/Przewodniczący Rady Dyscypliny Ekonomia i Finanse
Joanna Paliszkiewicz	Prof. dr hab./profesor/Kierownik Katedry Zarządzania
Monika Utzig	Dr/adiunkt/Koordynator ds. programów kształcenia i akredytacji
Magdalena Mądra-Sawicka	Dr/adiunkt/Koordynator ds. Systemu Sylabus
Edyta Skarzyńska	Dr/adiunkt/Koordynator ds. jakości kształcenia
Agnieszka Werenowska	Dr/adiunkt/Opiekun praktyk na Wydziale
Elżbieta Kacperska	Dr/adiunkt/Koordynator ds. współpracy ze szkołami średnimi
Michał Wielechowski	Dr/adiunkt/Koordynator ds. wymiany międzynarodowej studentów
Piotr Gabryjończyk	Dr/adiunkt/Koordynator ds. wymiany międzynarodowej studentów
Magdalena Kowalewska	Dr/Dyrektor Biura Analiz Sektora Food&Agri, Bank BNP Paribas S.A.
Olaf Horbańczuk	Dr/Dyrektor Polskiego Stowarzyszenia Zrównoważonego Rolnictwa i Żywności
Aleksander Matuszak	student/Samorząd Studentów WNEiS
Wiktoria Żołnierzak	student/Koło Naukowe Ekonomistów

Spis treści

Efekty uczenia się zakładane dla ocenianego kierunku,poziomu i profilu studiów 3

Skład zespołu przygotowującego raport samooceny 9

Prezentacja uczelni 11

Kryterium 1. Konstrukcja programu studiów: koncepcja, cele kształcenia i efekty uczenia się 14

Kryterium 2. Realizacja programu studiów: treści programowe, harmonogram realizacji programu studiów oraz formy i organizacja zajęć, metody kształcenia, praktyki zawodowe, organizacja procesu nauczania i uczenia się 34

Kryterium 3. Przyjęcie na studia, weryfikacja osiągnięcia przez studentów efektów uczenia się, zaliczanie poszczególnych semestrów i lat oraz dyplomowanie 44

Kryterium 4. Kompetencje, doświadczenie, kwalifikacje i liczebność kadry prowadzącej kształcenie oraz rozwój i doskonalenie kadry 59

Kryterium 5. Infrastruktura i zasoby edukacyjne wykorzystywane w realizacji programu studiów oraz ich doskonalenie 67

Kryterium 6. Współpraca z otoczeniem społeczno-gospodarczym w konstruowaniu, realizacji i doskonaleniu programu studiów oraz jej wpływ na rozwój kierunku 73

Kryterium 7. Warunki i sposoby podnoszenia stopnia umiędzynarodowienia procesu kształcenia na kierunku 81

Kryterium 8. Wsparcie studentów w uczeniu się, rozwoju społecznym, naukowym lub zawodowym i wejściu na rynek pracy oraz rozwój i doskonalenie form wsparcia 91

Kryterium 9. Publiczny dostęp do informacji o programie studiów, warunkach jego realizacji i osiąganych rezultatach 109

Kryterium 10. Polityka jakości, projektowanie, zatwierdzanie, monitorowanie, przegląd i doskonalenie programu studiów 123

Część II.Perspektywy rozwoju kierunku studiów 130

Część III. Załączniki 132

Załącznik nr 1. Zestawienia dotyczące ocenianego kierunku studiów 132

Załącznik nr 2. Wykaz materiałów uzupełniających 143

Prezentacja uczelni

Szkoła Główna Gospodarstwa Wiejskiego w Warszawie (SGGW w Warszawie) jest spadkobierczynią i kontynuatorką chlubnych tradycji powołanego w 1816 roku Instytutu Agronomicznego w Marymoncie pod Warszawą – pierwszego na ziemiach polskich ośrodka kształcenia rolniczego na poziomie uniwersyteckim. W Instytucie Agronomicznym w Marymoncie (1820-1840), a następnie w Instytucie Gospodarstwa Wiejskiego i Leśnego (1840-1862), wykładano naukę zarządu gospodarskiego, rachunkowość gospodarczą oraz statystykę rolniczą i leśną. Od 1906 r. Wydział Rolniczy działał w ramach Towarzystwa Kursów Naukowych, a od 1911 r. przy Kursach Przemysłowo-Rolniczych. W 1916 roku Wydział stał się jednostką Wyższej Szkoły Rolniczej, a w późniejszym okresie - Królewsko-Polskiej Szkoły Głównej Gospodarstwa Wiejskiego. W 1916 roku na posiedzeniu Rady Wydziału Wyższej Szkoły Rolniczej rozważano projekt powołania Wydziału Ekonomiczno-Rolnego, jednak podjęta inicjatywa nie powiodła się. W 1918 r. Uczelni nadano nazwę: Szkoła Główna Gospodarstwa Wiejskiego. Stale rozwijana działalność naukowa Wydziału pozwoliła na kształcenie studentów na najwyższym poziomie, a jej pracownicy zawsze brali czynny udział w życiu naukowym, społecznym, gospodarczym i politycznym kraju. Osiągnięcia naukowe pracowników Wydziału Rolniczego stały się motorem rozwoju Uczelni. Szkoła Główna Gospodarstwa Wiejskiego w Warszawie (SGGW) jest nowoczesnym Uniwersytetem przyrodniczym, będąc jednocześnie najstarszą wyższą uczelnią rolniczą w Polsce i czwartą, która powstała w Europie.

W latach 1951-1977 z Wydziału Rolniczego wyodrębniło się pięć nowych wydziałów, w tym w 1953 roku Wydział Inżynieryjno-Ekonomiczny Rolnictwa, z katedrami: Ekonomiki Rolnictwa, Planowania i Statystyki Rolniczej, Urządzeń Rolnych, Geografii Gospodarczej, Ekonomii Politycznej, Polityki Agrarnej oraz Organizacji i Planowania Socjalistycznych Przedsiębiorstw Rolnych. Od 1958 do końca 2007 roku wydział funkcjonował pod nazwą Wydział Ekonomiczno-Rolniczy, a od 1 stycznia 2008 roku nazwa została zmieniona na Wydział Nauk Ekonomicznych. Od 1957 roku siedziba Wydziału znajduje się w Warszawie, przy ul. Nowoursynowskiej 166 w budynku 7, w kolejnych latach Wydział pozyskał również budynki nr 5, 6 oraz 3, które razem stanowią obecnie bazę lokalową Wydziału.

Kolejna zmiana w zakresie struktury organizacyjnej i zasad funkcjonowania Uczelni oraz Wydziału miała miejsce w 2019 r. Zgodnie ze Statutem Szkoły Głównej Gospodarstwa Wiejskiego w Warszawie uchwalonym przez Senat SGGW Uchwałą nr 84-2018/2019 z dnia 27 maja 2019 r., Instytut stanowił główny typ jednostki organizacyjnej SGGW o charakterze naukowo-badawczym, odpowiedzialnej za prowadzenie badań naukowych w określonej dyscyplinie naukowej oraz wspierającej działalność dydaktyczną. Wydział natomiast był głównym typem jednostki organizacyjnej SGGW o charakterze dydaktycznym, odpowiedzialnej za kształcenie na kierunkach studiów, na studiach podyplomowych oraz w innych formach kształcenia. Nauczyciele akademiccy realizujący zadania dydaktyczne na zlecenie Wydziałów byli zatrudnieni w Instytutach. W SGGW w Warszawie funkcjonowało 16 Instytutów, a kształcenie odbywało się na 38 kierunkach studiów (w tym 8 prowadzonych w języku angielskim) prowadzonych przez 14 Wydziałów. W wyniku tych zmian, z Wydziału Nauk Ekonomicznych (WNE) wyodrębniono Instytut Ekonomii i Finansów (IEiF), Instytut Zarządzania (IZ) oraz Wydział Ekonomiczny (WE), na którym prowadzone było kształcenie studentów.

Jednostkami organizacyjnymi Instytutu Ekonomii i Finansów były: Katedra Ekonomiki i Organizacji Przedsiębiorstw, Katedra Ekonomii i Polityki Gospodarczej, Katedra Finansów, Katedra Logistyki, Katedra Ekonomii Międzynarodowej i Agrobiznesu, Katedra Turystyki, Komunikowania Społecznego i Doradztwa, Katedra Polityki Rozwoju i Marketingu oraz Katedra Ekonometrii i Statystyki. Potencjał naukowo-dydaktyczny Instytutu Ekonomii i Finansów stanowiło 131 nauczycieli akademickich zatrudnionych na stanowiskach: profesora - 12, profesora Uczelni - 19, adiunkta z

habilitacją - 20, adiunkta ze stopniem doktora - 73, adiunkta dydaktycznego - 2, asystenta ze stopniem doktora - 5. W Instytucie Ekonomii i Finansów zatrudnionych było także 2 pracowników inżynieryjno-technicznych oraz 10 pracowników administracyjnych. Instytut Zarządzania nie był podzielony na katedry. Jego potencjał dydaktyczny stanowiło 16 nauczycieli akademickich zatrudnionych na stanowiskach: profesora - 1, profesora Uczelni – 3, adiunkta z habilitacją - 1, adiunkta ze stopniem doktora - 11. W Instytucie Zarządzania zatrudniony był 1 pracownik administracyjny.

Od 1 października 2026 r. w SGGW funkcjonuje osiem wydziałów:

- **Wydział Biogospodarki i Systemów Żywnościowych,**
- **Wydział Nauk Leśnych i Drzewnych,**
- **Wydział Budownictwa, Inżynierii Środowiska i Architektury,**
- **Wydział Nauk Ekonomicznych i Społecznych,**
- **Wydział Informatyki i Inżynierii,**
- **Wydział Biologii i Biotechnologii,**
- **Wydział Medycyny Weterynaryjnej,**
- **Wydział Nauk o Zdrowiu.**

Celem zmian jest przede wszystkim stworzenie przestrzeni do nowego podejścia do kształtowania oferty dydaktycznej, odpowiadającej na potrzeby nowego pokolenia studentów oraz wyzwania dynamicznie zmieniającego się otoczenia społecznego, gospodarczego i technologicznego. Nowa struktura ma jednocześnie umożliwić pełniejsze wykorzystanie potencjału naukowego, kadrowego i infrastrukturalnego SGGW, sprzyjać ściślejszej współpracy między zespołami badawczymi i dydaktycznymi, wzmacniać interdyscyplinarność oraz upraszczać procesy decyzyjne.

Istotnym elementem zmian jest również uruchomienie **Centralnego Dziekanatu,** który porządkuje i centralizuje procesy związane z obsługą studentów, zapewniając spójne standardy obsługi niezależnie od kierunku studiów. Reorganizacji towarzyszyło także wewnętrzne przeorganizowanie administracji, którego celem było lepsze wykorzystanie kompetencji i potencjału pracowników oraz dostosowanie sposobu funkcjonowania zaplecza administracyjnego do nowej struktury uczelni.

Zmiana Statutu *(zał. Ia, Ib)* i struktury zostały poprzedzone wielomiesięcznymi analizami oraz dyskusjami i konsultacjami wewnątrzuczelnianymi. Decyzję Rektora SGGW o wprowadzeniu nowej organizacji Uczelni poprzedził wniosek Senackiej Komisji ds. Statutu i Struktury oraz pozytywna opinia Senatu SGGW. Nowy model organizacyjny integruje w ramach wydziałów działalność, która dotychczas była rozdzielona pomiędzy jednostki odpowiedzialne przede wszystkim za dydaktykę oraz instytuty prowadzące działalność naukowo-badawczą. Dzięki temu w jednym miejscu skupione zostaną kompetencje związane z kształceniem, rozwojem dyscyplin naukowych, realizacją badań i projektów oraz budowaniem zespołów naukowych.

Zmiana ma także usprawnić współpracę między pracownikami reprezentującymi pokrewne obszary badawcze, ograniczyć dublowanie części działań organizacyjnych i ułatwić wspólne wykorzystywanie infrastruktury badawczej. Wydziały będą skupiały działalność dydaktyczną i badawczą prowadzoną w ramach odpowiadających sobie dziedzin i dyscyplin naukowych. Konsolidacja ma ułatwić tworzenie atrakcyjnej oferty dydaktycznej, powstawanie większych i bardziej interdyscyplinarnych zespołów, prowadzenie wspólnych projektów oraz wykorzystywanie potencjału badaczy reprezentujących komplementarne specjalności.

Jednocześnie silniejsze i bardziej zrównoważone jednostki organizacyjne będą mogły skuteczniej rozwijać współpracę z otoczeniem społeczno-gospodarczym, partnerami zagranicznymi oraz instytucjami finansującymi badania. Jednym z istotnych celów zmian było także ograniczenie bardzo dużych dysproporcji pomiędzy wydziałami – zarówno pod względem liczby studentów, jak i potencjału

organizacyjnego oraz możliwości dalszego rozwoju. Dotychczas różnica pomiędzy największym a najmniejszym wydziałem pod względem liczby studentów była nawet jedenastokrotna; po zmianach nie powinna przekraczać około pięciokrotności. Punktem wyjścia była przede wszystkim troska o jakość i przyszłość oferty dydaktycznej SGGW w warunkach zmieniającej się rzeczywistości społecznej, gospodarczej i demograficznej. Najmniejszy z dotychczasowych wydziałów kształcił około 300 studentów, przy ograniczonych perspektywach istotnego odwrócenia trendów rekrutacyjnych. W takiej sytuacji odpowiedzialnością uczelni jest nie tylko reagowanie na bieżące wyniki naboru, ale także tworzenie takich struktur, które pozwolą rozwijać atrakcyjną ofertę kształcenia, lepiej wykorzystywać potencjał kadry i szybciej odpowiadać na pojawiające się potrzeby rynku pracy oraz kandydatów.

Zmiana struktury ma więc charakter rozwojowy i wyprzedzający. Jej celem jest stworzenie wydziałów dysponujących odpowiednią skalą, potencjałem naukowym i dydaktycznym oraz zdolnością do budowania nowych kierunków i obszarów kształcenia. Dzięki temu SGGW będzie mogła bardziej elastycznie odpowiadać na zmiany demograficzne, ewolucję zainteresowań kandydatów i nowe potrzeby społeczne, a jednocześnie wzmacniać jakość badań, dydaktyki i współpracy z otoczeniem.

Na Wydziale Nauk Ekonomicznych i Społecznych prowadzone jest kształcenie na siedmiu kierunkach studiów:

- Ekonomia od 1953 r.,
- Finanse i Rachunkowość od 2003 r.,
- Logistyka od 2007 r.,
- Turystyka i Rekreacja od 2012 r. w strukturach Wydziału, wcześniej kierunek międzywydziałowy,
- Zarządzanie od 1997 r. (początkowo jako Zarządzanie i Marketing),
- Socjologia oraz Pedagogika.

Kształcenie na Wydziale oparte jest na osiągnięciach i działalności naukowej prowadzonej w dyscyplinach naukowych: ekonomia i finanse oraz nauki o zarządzaniu i jakości. Koncepcja kształcenia zakłada, że student **pierwszego stopnia na kierunku Ekonomia** zdobywa wiedzę ekonomiczną oraz umiejętności do wykonywania zawodu ekonomisty – specjalisty w dziedzinie gospodarowania zasobami materialnymi, finansowymi i ludzkimi. Absolwent potrafi wykonywać prace badawcze i analityczne, wykorzystać zdobyte umiejętności w dostosowaniu się do potrzeb rynku pracy. Koncepcja kształcenia jest zgodna z oczekiwaniami strategicznymi SGGW w Warszawie.

Program studiów uzupełniają zagadnienia związane z sektorem żywnościowym i agrobiznesem. Zajęcia dydaktyczne na studiach na kierunku Ekonomia prowadzone są przede wszystkim przez kadrę dydaktyczną zatrudnioną w poszczególnych katedrach Wydziału Nauk Ekonomicznych i Społecznych. W procesie dydaktycznym biorą też udział nauczyciele innych Wydziałów oraz jednostek ogólnouczelnianych, umożliwiając osiągnięcie zakładanych w programach studiów efektów uczenia się.

Zajęcia dydaktyczne na wszystkich kierunkach studiów realizowanych przez Wydział Nauk Ekonomicznych i Społecznych (w tym na kierunku Ekonomia) są prowadzone na terenie Kampusu SGGW na warszawskim Ursynowie, w większości w budynkach Wydziału położonych w starej części kampusu SGGW nr 3, 5, 6 i 7. Kampus, o powierzchni ok. 70 ha gromadzi większość obiektów naukowo-dydaktycznych SGGW, Bibliotekę Główną, Studium Praktycznej Nauki Języków Obcych, obiekty sportowe, domy akademickie, stołówki oraz budynki administracyjne i Hotel SGGW.

Zmiany w strukturze organizacyjnej SGGW wiążą się również z koniecznością dostosowania Wewnętrznego Systemu Zapewniania i Doskonalenia Jakości Kształcenia (WSZDiJK) do nowych

uwarunkowań organizacyjnych. Proces ten będzie realizowany etapowo, począwszy od aktualizacji rozwiązań ogólnouczelnianych, a następnie dostosowania i ujednolicenia procedur na poziomie wydziałów. W celu zapewnienia ciągłości procesów monitorowania i doskonalenia jakości kształcenia przyjęto rozwiązania przejściowe, polegające na utrzymaniu dotychczasowych mechanizmów funkcjonujących na poszczególnych kierunkach studiów, z uwzględnieniem aktualnego podziału kompetencji i odpowiedzialności. Rozwiązania te opierają się na wspólnych dla całej Uczelni zasadach i procedurach jakości kształcenia, zapewniając stabilność systemu w okresie reorganizacji.

Część I. Samoocena uczelni w zakresie spełniania szczegółowych kryteriów oceny programowej na kierunku studiów o profilu ogólnoakademickim

Kryterium 1. Konstrukcja programu studiów: koncepcja, cele kształcenia i efekty uczenia się

1.1. *Powiązania koncepcji kształcenia z misją i głównymi celami strategicznymi uczelni, oczekiwań formułowanych wobec kandydatów, oferowanych wybieralnych modułów kierunkowych*

Koncepcja i wywodzące się z niej cele kształcenia na kierunku studiów Ekonomia wpisują się w misję SGGW w Warszawie *(zał. 1.1)* oraz Wydziału Nauk Ekonomicznych i Społecznych (WNEiS) *(zał. 1.2)*, realizują cele strategiczne Uczelni i Wydziału oraz są zgodne z prowadzoną przez SGGW polityką jakości kształcenia *(zał. 1.3)*. Misją SGGW, zapisaną w Strategii Rozwoju SGGW na lata 2021-2030 jest "*służenie rozwojowi intelektualnemu, społecznemu i gospodarczemu polskiego społeczeństwa oraz społeczności międzynarodowej ze szczególnym uwzględnieniem zrównoważonego rozwoju obszarów wiejskich, gospodarki żywnościowej i szeroko rozumianego środowiska przyrodniczego*". Stawianym SGGW celem jest prowadzenie na najwyższym poziomie badań naukowych i kształcenia oraz działalności wdrożeniowej, przyczyniających się do zrównoważonego rozwoju i minimalizowania negatywnych skutków przyszłych zdarzeń, w tych zmian klimatycznych.

W SGGW określonych zostało pięć celów strategicznych, obejmujących: wysoki poziom badań naukowych, wysoką jakość kształcenia, efektywną współpracę międzynarodową, efektywną współpracę z otoczeniem społeczno-gospodarczym oraz silną pozycję ekonomiczną, sprawną administrację i nowoczesną infrastrukturę – „Kampus 2030". W zakresie przyjętych celów strategicznych określono pięć obszarów działań strategicznych SGGW: doskonalenie badań naukowych, doskonalenia kształcenia, wzmacnianie współpracy międzynarodowej, rozwijanie transferu wiedzy do gospodarki oraz rozwój finansowy, optymalizację pracy administracyjnej i unowocześnienie infrastruktury – wdrożenie idei zrównoważonego rozwoju – „Kampus 2030".

Misją Wydziału Nauk Ekonomicznych i Społecznych SGGW w Warszawie jest prowadzenie na najwyższym poziomie kształcenia na kierunkach studiów przyporządkowanych do dyscyplin ekonomia i finanse oraz nauki o zarządzaniu i jakości, szczególnie w obszarze rolnictwa, obszarów wiejskich, agrobiznesu, a także gospodarki żywnościowej w celu wspierania rozwoju społeczno-gospodarczego i intelektualnego społeczeństwa polskiego. Podstawowym zadaniem jest przygotowanie absolwentów gotowych sprostać wyzwaniom współczesnej gospodarki. Celem realizowanych programów studiów jest dbałość o wysoki poziom profesjonalizmu i zasad etycznych absolwentów Wydziału.

Misja Wydziału jest podstawą do określenia celów i kierunków jego rozwoju. Wydział Nauk Ekonomicznych i Społecznych pełniący rolę jednostki badawczo-dydaktycznej bezpośrednio realizuje swoją strategię w czterech obszarach funkcjonowaniu Uczelni:

- kształceniu,
- współpracy międzynarodowej,

· transferze wiedzy do gospodarki oraz wzmacnianiu pozycji ekonomicznej,

· dbaniu o sprawną administrację i nowoczesną infrastrukturę, w tym wdrożenie idei „Kampus 2030".

Koncepcja kształcenia na kierunku Ekonomia realizuje elementy misji i strategii Uczelni oraz Wydziału w zakresie przygotowania absolwentów do jak najlepszego służenia rozwojowi intelektualnemu, społecznemu i gospodarczemu polskiego społeczeństwa oraz społeczności międzynarodowej ze szczególnym uwzględnieniem zrównoważonego rozwoju obszarów wiejskich, gospodarki żywnościowej, i szeroko rozumianego środowiska przyrodniczego.

Ostatnia aktualizacja i modernizacja programu studiów od roku akademickiego 2026/2027 odzwierciedla dbałość Wydziału i Uczelni o stałe podnoszenie jakości kształcenia w oparciu o potrzeby rynku pracy i oczekiwania interesariuszy, w ścisłym związku z prowadzonymi badaniami naukowymi w dyscyplinach, do których przypisano kierunek.

Koncepcja kształcenia

Celem głównym procesu kształcenia **na studiach pierwszego stopnia kierunku Ekonomia** jest prowadzenie edukacji tak, aby absolwenci uzyskali wiedzę, umiejętności i kompetencje społeczne na najwyższym poziomie i byli przygotowani do funkcjonowania w nowoczesnym społeczeństwie opartym na wiedzy i działania na współczesnym rynku pracy. Koncepcja kształcenia zakłada, że student pierwszego stopnia na kierunku Ekonomia zdobywa wiedzę oraz umiejętności do wykonywania zawodu ekonomisty – specjalisty w dziedzinie gospodarowania zasobami finansowymi, ludzkimi i materialnymi. Absolwenci studiów są przygotowani do pracy w przedsiębiorstwach, organizacjach i instytucjach (publicznych i pozarządowych) – głównie na stanowiskach operacyjnych. Posiadają również niezbędną wiedzę i umiejętności do samodzielnego prowadzenia działalności gospodarczej. Absolwenci studiów pierwszego stopnia sprawnie poruszają się w krajowej i europejskiej przestrzeni społeczno-gospodarczej. Absolwent studiów pierwszego stopnia zna język obcy na poziomie biegłości B2 Europejskiego Systemu Opisu Kształcenia Językowego Rady Europy oraz potrafi posługiwać się językiem specjalistycznym z zakresu ekonomii. Absolwent jest przygotowany do podjęcia studiów drugiego stopnia.

Celem głównym procesu kształcenia **na studiach drugiego stopnia kierunku Ekonomia** jest prowadzenie edukacji tak, aby absolwenci uzyskali wiedzę, umiejętności i kompetencje społeczne na najwyższym poziomie i byli przygotowani do funkcjonowania w nowoczesnym społeczeństwie, opartym na wiedzy i działania na współczesnym rynku pracy. Koncepcja kształcenia zakłada, że student drugiego stopnia na kierunku Ekonomia zdobywa wiedzę oraz umiejętności do wykonywania zawodu ekonomisty. Absolwent jest przygotowany do realizacji prac badawczych i analitycznych, potrafi wykorzystać zdobyte umiejętności w dostosowaniu się do potrzeb rynku pracy i zna język obcy na poziomie biegłości B2+ Europejskiego Systemu Opisu Kształcenia Językowego Rady Europy posługując się językiem specjalistycznym z zakresu ekonomii. Absolwent będzie przygotowany do prowadzenia badań naukowych i podjęcia studiów trzeciego stopnia.

Kierunek studiów Ekonomia koncentruje się na analizie procesów gospodarowania zasobami w skali mikro- i makroekonomicznej. Obejmuje badanie mechanizmów funkcjonowania rynków, zachowań podmiotów gospodarczych, polityki ekonomiczno-społecznej państwa, a także procesów zachodzących w gospodarce krajowej i globalnej. Absolwenci zdobywają wiedzę pozwalającą rozumieć oraz interpretować zjawiska ekonomiczne, społeczne i finansowe w warunkach zmieniającego się otoczenia gospodarczego. Do celów kształcenia należą: przekazanie kluczowej wiedzy ekonomicznej w zakresie ekonomii, finansów, rynków oraz polityki gospodarczej; rozwijanie umiejętności analitycznych

i badawczych w zakresie identyfikowania problemów ekonomicznych oraz stosowania narzędzi statystycznych i ekonometrycznych; przygotowanie do podejmowania racjonalnych decyzji ekonomicznych; kształtowanie kompetencji praktycznych w zakresie sporządzania analiz i raportów gospodarczych; rozwijanie kompetencji społecznych i etycznych w zakresie odpowiedzialności za decyzje ekonomiczne oraz przygotowanie do dalszego rozwoju zawodowego i naukowego.

Filozofia programu studiów Ekonomia zakłada integrację wiedzy ekonomicznej z obszarami finansów, zarządzania, prawa i analizy danych, kształcenie oparte na rozwijaniu samodzielności poznawczej i krytycznym myśleniu, a także przygotowanie do uczenia się przez całe życie. Kształcenie na kierunku studiów Ekonomia zakłada wykorzystanie w procesie dydaktycznym najnowszych osiągnięć nauki i doświadczonej kadry nauczycielskiej, korzystanie z aktualnych technik i technologii oraz wykorzystywanie doświadczeń wynikających z relacji z otoczeniem społeczno-gospodarczym. Ważnym aspektem koncepcji kształcenia jest umożliwianie studentom mobilności pomiędzy rodzimą uczelnią, a jednostkami krajowymi i zagranicznymi w trakcie studiów pierwszego i drugiego stopnia oraz udziału w badaniach naukowych. W kształceniu studentów zwracana jest uwaga na kształtowanie ich otwartego światopoglądu, szacunku dla wszystkich ludzi, postaw patriotyzmu i tolerancji, uczciwości i rzetelności naukowej oraz poszanowania środowiska naturalnego.

Kandydatom na studia stawiane są wymagania znajomości matematyki, co odzwierciedlone jest przez uwzględnienie w procesie rekrutacji na studia I stopnia egzaminu maturalnego z matematyki z wagą 50%. Dodatkowo oczekuje się od kandydatów kompetencji językowych lub wiedzy o świecie (uwzględnienie z wagą 50% egzaminu z jednego z przedmiotów: język obcy nowożytny, język polski, geografia, wiedza o społeczeństwie, historia, fizyka lub egzamin zawodowy: technik ekonomista). Tak postawione wymagania znajdujące odzwierciedlenie w procesie rekrutacyjnym pozwalają na wyłonienie kandydatów na studia, którzy są zdolni uzyskać umiejętności analityczne lub prowadzić badania naukowe. Kandydatom na studia II stopnia stawiane są wymagania osiągnięcia efektów uczenia się przypisanych dla studiów I stopnia na kierunku Ekonomia lub innym uznanym za zbieżny (ekonomia, finanse i rachunkowość, zarządzanie). Kandydaci na studia II stopnia, którzy ukończyli inny kierunek studiów, muszą potwierdzić osiągnięcie wymaganych efektów uczenia się zdając test kompetencyjny.

Na kierunku Ekonomia na studiach I oraz II stopnia nie są oferowane specjalności/specjalizacje. Studenci mają możliwość dostosowania swojej ścieżki edukacyjnej do indywidualnych zainteresowań zawodowych i naukowych wybierając przedmioty do wyboru z oferty przedmiotów kierunkowych, dowolnych oraz realizowanych w języku obcym na semestrach 3-6 na studiach I stopnia oraz na semestrach 3-4 na studiach II stopnia.

1.2. *Związek kształcenia z prowadzoną na Wydziale Nauk Ekonomicznych i Społecznych działalnością naukową*

Kierunki badań, publikacje i ich powiązanie tematyczne z kształceniem na kierunku

Dyscyplina przyporządkowana do efektów uczenia się dla studiów I i II stopnia na kierunku Ekonomia, to: 100% ekonomia i finanse. Koncepcja kształcenia studiów I i II stopnia na kierunku Ekonomia pozostaje w ścisłej relacji z kierunkami badań prowadzonymi w Instytucie Ekonomii i Finansów i Instytucie Zarządzania oraz sylwetką absolwenta i kształconymi w toku studiów kompetencjami. Prowadzone badania wykorzystywane są w procesie kształcenia studentów w różny sposób. Pozwalają one na implementację najnowszej wiedzy do programów studiów i służą rozwojowi kadry dydaktycznej (szczegółowe informacje przedstawiono w Kryterium 4).

W latach 2020-2026 nauczyciele prowadzący zajęcia na kierunku Ekonomia opublikowali w czasopismach naukowych ponad 1300 prac oraz ponad 520 rozdziałów w monografiach. Warto podkreślić, że są autorami ponad 150 monografii naukowych oraz redakcji książek. Szczegółowy opis dorobku naukowego nauczycieli realizujących zajęcia dydaktyczne na kierunku Ekonomia przedstawiono w kryterium 4.

Tematy badawcze realizowane w Katedrach i Zakładach Instytutu Ekonomii i Finansów oraz w Instytucie Zarządzania są bazą dla działalności badawczej studentów i pozwalają na działalność studenckich kół naukowych i realizację prac dyplomowych. Dodatkowo uzyskiwane wyniki badań włączane są w treści programowe poszczególnych przedmiotów. W tym rozumieniu badania naukowe prowadzone przez nauczycieli akademickich pozwalają na realizację programu i podniesienie jakości kształcenia na poszczególnych kierunkach studiów, w tym na kierunku Ekonomia.

Wśród głównych kierunków badawczych realizowanych w ciągu ostatnich 5 lat w Instytucie Ekonomii i Finansów oraz w Instytucie Zarządzania w dyscyplinie ekonomia i finanse, a także nauki o zarządzaniu i jakości można wyróżnić:

A. Mikro i makroekonomiczne uwarunkowania przemian w gospodarce żywnościowej w krajach europejskich

Celem tych badań jest zidentyfikowanie warunków rozwoju gospodarki rolno-żywnościowej na poziomie mikroekonomicznym i makroekonomicznym. W pierwszej części analizowane są czynniki wpływające na decyzje gospodarcze podejmowane przez rolników, przetwórców oraz sferę dystrybucji. W drugiej części badane są czynniki determinujące rozwój tego sektora w kontekście całej gospodarki, jej powiązań z innymi sektorami oraz polityk ekonomicznych. Wyniki badań prowadzonych pogłębiają wiedzę na temat procesów zachodzących w wybranych obszarach tematycznych, wpisując się w ramy realizowanego kierunku badawczego. Poza wartością poznawczą i prognostyczną uzyskane rezultaty mają istotne zastosowania praktyczne i mogą wspierać rolników, przedsiębiorców, a także władze centralne i samorządowe odpowiedzialne za politykę rolną, środowiskową oraz rozwój obszarów wiejskich.

Najważniejsze publikacje w ramach kierunku:

1. Daniłowska Alina, Gruziel Kinga, Kłoczko-Gajewska Anna, Wielechowski Michał: *Ekonomiczno-społeczne skutki pandemii COVID-19 dla rolnictwa w Polsce*, 2024, Wydawnictwo SGGW, Warszawa, ISBN 978-83-8237-210-6 (wersja papierowa), ISBN 978-83-8237-211-3 (wersja elektroniczna).
2. Hamulczuk Mariusz, Pawlak Karolina, Stefańczyk Joanna, Gołębiewski Jarosław: Agri-Food Supply and Retail Food Prices during the Russia–Ukraine Conflict's Early Stage: Implications for Food Security, 2023, Agriculture, vol. 13, no. 11, art. 2154, DOI: 10.3390/agriculture13112154.
3. Hamulczuk Mariusz, Szafrański Grzegorz, Pawlak Karolina, Sumner Daniel A.: *Direct and Indirect Effects of the COVID-19 Pandemic on EU Agri-Food Trade*, 2026, *Journal of Agricultural Economics*.
4. Jędruchniewicz Andrzej, Kozak Sylwester, Maśniak Jacek, Mikuła Aneta: *Kanały i mechanizmy oddziaływania pandemii COVID-19 na rolnictwo w Polsce*, 2024, Wydawnictwo SGGW, Warszawa, ISBN 978-83-8237-208-3 (wersja papierowa), ISBN 978-83-8237-209-0 (wersja elektroniczna).

5. Karaś Dariusz, Adam Zając, Michał Wielechowski: Macroeconomic *Determinants and Working Capital Credit for Micro Enterprises Evidence from Poland*, 2025, *Future Business Journal*, 11: 210, 1–14, DOI:10.1186/s43093-025-00633-4.
6. Kuipers Abele, Malak-Rawlikowska Agata, Stalgienė Aldona, Ule Anita, Klopčič Marija: *European Dairy Farmers' Perceptions and Responses towards Development Strategies in Years of Turbulent Market and Policy Changes*, 2021, *Agriculture*, 11(4), 293.
7. Obrębska Justyna, Malak-Rawlikowska Agata: Occurrence of Shrinkflation in the Polish Food Market from the Perspective of Consumers, 2025, Annals of the Polish Association of Agricultural and Agribusiness Economists, vol. XXVII, no. 1, s. 144–159, DOI: 10.5604/01.3001.0054.9637.
8. Parzonko Andrzej, Bórawski Piotr: *Pozycja konkurencyjna polskich gospodarstw mlecznych w UE – stan, uwarunkowania i przewidywania na przyszłość*, 2021, Wydawnictwo SGGW, Warszawa, ISBN 978-83-8237-010-2.
9. Trębska Paulina, Lenort Radim: *The income situation in agriculture after Poland entered the European Union*, 2021, *Acta Scientiarum Polonorum. Oeconomia*, 20(1), 5–14, DOI 10.22630/ASPE.2021.20.1.1.
10. Wąs Adam, Sulewski Piotr, Kobus Paweł, Pietrzykowski Robert, Jeszke Robert, Pyrka Maciej: Sensitivity of the global agricultural sector to changes in climate policy – EU countries compared to the rest of the world, 2024, *Ochrona Środowiska i Zasobów Naturalnych*, vol. 34, no. 4, DOI: 10.2478/oszn-2023-0012.
11. Wicki Ludwik, Wicka Anna: *Changes in the macroenvironment and new threats to farms*, 2024, *Annals of the Polish Association of Agricultural and Agribusiness Economists*, 26(2), 199–213, DOI 10.5604/01.3001.0054.5441.
12. Wielechowski Michał, Katarzyna Czech: *Russian Aggression against Ukraine and the Changes in European Union Countries, Macroeconomic Situation: Do Energy Intensity and Energy Dependence Matter*? 2023, *Economics and Business Review*, 9, 74–95 DOI: 10.18559/ebr.2023.4.1073
13. Zając Adam, Michał Wielechowski, Krzysztof Smoleń, Dariusz Karaś: Macroeconomic Determinants of Investment Decisions for Medium and Large Enterprises in Poland's Manufacturing Sector, 2024, *Gospodarka Narodowa* 4: 320, 74–92, DOI: 10.33119/GN/190908.

B. Globalizacja i międzynarodowa integracja rynków rolno-żywnościowych

Celem badań jest kompleksowa analiza międzynarodowych powiązań gospodarczych w agrobiznesie oraz skutków przepływu czynników produkcji na poziomie globalnym i międzysektorowym. Badacze zajmują się m.in. wyzwaniami migracyjnymi w Europie, efektami zmian w polityce handlowej, wpływem globalizacji na gospodarkę, integracją rynków rolno-żywnościowych, powiązaniami międzysektorowymi oraz wyceną i przepływem czynników produkcji. Wnioski z tych badań mogą mieć zastosowanie praktyczne dla decydentów polityki gospodarczej państwa.

Najważniejsze publikacje w ramach kierunku:

1 Czech Katarzyna, Michał Wielechowski: *Geopolitical Shocks and Regime-Dependent Oil Price Volatility: Evidence from Middle East Escalations in 2025–2026*, 2026, *Economies*, t. 14, nr 5, s. 185, DOI: 10.3390/economies14050185.

2 Hamulczuk Mariusz, Cherevyk Denys, Makarchuk Oksana, Kuts Tetyana, Voliak Lesia: *Integration of Ukrainian Grain Markets with Foreign Markets During Russia's Invasion of Ukraine*, 2023, *Zagadnienia Ekonomiki Rolnej*, 377(4).
3 Hamulczuk Mariusz, Pawlak Karolina: *Determinants for international competitiveness of the food industry in 43 countries worldwide: evidence from panel models*, 2022, *Equilibrium*, 17(3), 635–667.
4 Hamulczuk Mariusz, Szafrański Grzegorz, Pawlak Karolina, Sumner Daniel A.: *Direct and Indirect Effects of the COVID-19 Pandemic on EU Agri-Food Trade*, 2026, *Journal of Agricultural Economics*.
5 Kacperska Elżbieta M., Katarzyna Łukasiewicz, Marta Skrzypczyk, and Joanna Stefańczyk: *Price Volatility in the European Wheat and Corn Market in the Black Sea Agreement Context*, 2025, *Agriculture* 15, no. 1: 91. DOI: 10.3390/agriculture15010091
6 Kraciński Paweł, Wicki Ludwik: Pozycja konkurencyjna jabłek i zagęszczonego soku jabłkowego na rynkach zagranicznych, 2020, Wydawnictwo SGGW, ISBN 978-83-7583-960-9, 185 s., DOI:10.22630/SGGW.2020.9788375839609
7 Kraciński Paweł, Paulina Stolarczyk, Łukasz Zaremba: *Competitiveness of the Largest Global Exporters of Concentrated Apple Juice*, 2025, *Agriculture (Switzerland)* 15: 11. DOI: 10.3390/agriculture15111197.
8 Kraciuk Jakub: The impact of offshoring on the European labour market, w: Acta Scientiarum Polonorum. Seria: Oeconomia, nr 16 (3), 2017, ss. 35-42, DOI:10.22630/ASPE.2017.16.3.31
9 Maśniak Jacek, Andrzej Jędruchniewicz: *Foreign Trade as a Channel of Pandemic Transmission to the Agricultural Sector in Poland*, 2024, *Sustainability*, 16, no. 16: 7072. DOI: 10.3390/su16167072
10 Parzonko Andrzej, Bórawski Piotr: *Pozycja konkurencyjna polskich gospodarstw mlecznych w UE – stan, uwarunkowania i przewidywania na przyszłość*, 2021, Wydawnictwo SGGW, Warszawa, ISBN 978-83-8237-010-2.
11 Roman Monika, Zdeňka Žáková Kroupová, Gabriela Trnková: *Regional Milk Market Integration: Evidence from Central Europe*, 2024, *Problems of Agricultural Economics*, 381: 4.23–49, DOI: 10.30858/zer/194139.
12 Sobczak Wioleta: *Przestrzenna integracja rynków hurtowych owoców i warzyw w Polsce*, 2021, Wydawnictwo SGGW, Warszawa, ISBN 978-83-8237-053-9.
13 Zawojska Aldona, Nadiia Stoliarchuk, Tomasz Siudek i Volodymyr Mamchur: *Restoration of the Agricultural Sector in Ukraine. Innovation and Investment for Food Security and Sustainable Development*. 2025, CeDeWu.

C. **Zastosowanie metod statystycznych w badaniach zjawisk społeczno-gospodarczych**

Jednym z kluczowych obszarów są aspekty metodyczne w badaniach nauk ekonomicznych. Celem tych badań jest rozwijanie i wdrażanie modeli matematyczno-ekonometrycznych do analizy zjawisk gospodarczych, społecznych oraz na rynku kapitałowym. W ramach tego kierunku naukowcy zajmują się między innymi: modelami szeregów czasowych, analizami wielowymiarowymi, badaniami operacyjnymi, inżynierią finansową oraz zastosowaniem informatyki w ekonomii.

Najważniejsze publikacje w ramach kierunku:

1. **Borkowski Bolesław, Karwański Marek, Szczesny Wiesław:** *Porównanie skuteczności dwóch kultur analitycznych*, 2021, *Metody Ilościowe w Badaniach Ekonomicznych*, 22(4), 124–138.
2. **Górska Anna, Michał Jasiński:** *Metoda porządkowania liniowego topsis jako narzędzie oceny zróżnicowania rozwoju społeczno-gospodarczego w małych państwach wyspiarskich globalnego południa*, 2025, *Współczesna Gospodarka*, 19: 1/S, 1–14, DOI: 10.26881/wg.2025.1/s.01.
3. Grzybowska Urszula, Wicki Ludwik: *Wykorzystanie metody DEA do analizy zmian produktywności i efektywności w zakresie produkcji zbóż według województw w latach 1997–2019*, 2022, *Metody Ilościowe w Badaniach Ekonomicznych*, 23(4), 120–132.
4. Hamulczuk Mariusz, Karolina Pawlak, Daniel Sumner, Grzegorz Szafrański: *Did the COVID-19 Pandemic Disturb Intra-EU Trade in Agrifood Products? Evidence from a Counterfactual Forecasting Approach*, 2024, *Agricultural Economics-Zemedelska Ekonomika* 70: 11. DOI: 10.17221/253/2024-agricecon.
5. **Kisielińska Joanna, Bolesław Borkowski, Katarzyna Czech, Górska Anna, Koszela Grzegorz,** Krawiec Monika, Landmesser-**Rusek Joanna, Ochnio Luiza, Pietrych Łukasz, Pietrzykowski Robert, Wasilewska Ewa, Zielińska-**Sitkiewicz Monika: *Wielowymiarowa analiza danych w ekonomice rolnictwa*, 2021, Wydawnictwo SGGW, Warszawa, ISBN 978-83-8237-041-6.
6. Krawiec Monika: *Charakterystyka, wycena i zastosowania wybranych opcji typu „wszystko albo nic"*, 2023, *Metody Ilościowe w Badaniach Ekonomicznych*, 24(2), 92–104.
7. Matuszewska-Janica Aleksandra: *Spatial Autocorrelation of the Gender Pay Gap Indicator across the Macroregions of the European Union*, 2025, *Folia Oeconomica Stetinensia,* 25:1, 180–200, DOI: 10.2478/foli-2025-0009.
8. **Szafrański Grzegorz, Hamulczuk Mariusz,** Marta Skrzypczyk: *Vertical Food Price Transmission in the EU Countries during the COVID-19 Pandemic: Evidence from the IPVAR Model*, 2026, *Contemporary Economics,* 20:2, 175–190. DOI: 10.5709/ce.1897-9254.588.
9. **Woźniakowski Tomasz, Nowakowska Magdalena:** *Maksymalizacja współczynnika GFP w produkcji napojów ekologicznych na podstawie danych z gospodarstw z województwa mazowieckiego*, 2023, *Metody Ilościowe w Badaniach Ekonomicznych*, 24(2), 57–67.
10. **Woźniakowski Tomasz,** Nowakowska Magdalena: *Maksymalizacja współczynnika GFP w produkcji napojów ekologicznych na podstawie danych z gospodarstw z województwa mazowieckiego*, 2023, *Metody Ilościowe w Badaniach Ekonomicznych*, 24(2), 57–67.
11. **Zielińska-**Sitkiewicz Monika: *Application of Synthetic Taxonomic Measures to Assess the Investment Attractiveness of the Selected Companies in the Construction Materials Industry Listed on the Warsaw Stock Exchange*, 2023, *Quantitative Methods in Economics*, 24: 3. DOI: 10.22630/mibe.2023.24.3.8.
12. **Zieliński Wojciech: A new exact confidence interval for the difference of two binomial** proportions, w: REVSTAT-Statistical Journal, vol. 18, nr 4, 2020, ss. 521-530

D. **Procesy adaptacyjne przedsiębiorstw agrobiznesu w warunkach realizacji zasad trwałego rozwoju**

Celem tych badań jest analiza zachowań podmiotów z sektora agrobiznesu w warunkach zmieniających się zewnętrznych uwarunkowań. Badania obejmują takie aspekty jak innowacyjność gospodarstw i podmiotów, znaczenie polityk ekonomicznych dla ich funkcjonowania, ekonomię i organizację przedsiębiorstw, kwestie restrukturyzacji i zmian własnościowych, zarządzanie firmami oraz wpływ

postępu biologiczno-technicznego na działalność. Prace badawcze prowadzone przez naukowców poszerzają naszą wiedzę o procesach zachodzących w agrobiznesie, a ich wyniki mogą służyć zarówno podmiotom sektora, jak i organom nadzorującym politykę sektora.

Kluczowe publikacje w tym zakresie to:

1 Domagała Joanna: *Economic and Environmental Aspects of Agriculture in the EU Countries*, 2021, *Energies*, 14(22), 7826.
2 Gołębiewska Barbara, Filipiak Tadeusz, Maciejczak Mariusz et al.: *Differentiation of profitability of traditional and innovative potatoes cultivation in Poland*, 2023, *Zagadnienia Ekonomiki Rolnej*.
3 Gołębiewska Barbara: *Adaptation of eco-schemes to Polish agriculture in the first year of the EU CAP 2023–2027*, 2024, *Economics and Environment*, 89(2), 817.
4 Klusek Tomasz, Łukasiewicz Katarzyna, Mrówczyńska-Kamińska Aldona, Pietrzak Piotr, Sobczak-Malitka Wioleta: *Zrównoważony rozwój a funkcjonowanie wybranych sektorów gospodarki*, 2023, Oficyna Wydawnicza ASPRA-JR, Warszawa, ISBN 978-83-8209-287-5.
5 Kusz Dariusz, Kusz Beata, Wicki Ludwik et al.: *Selected Economic Determinants of Labor Profitability in Family Farms in Poland in Relation to Economic Size*, 2022, *Sustainability*, 14(21), 13819.
6 Maciejczak Mariusz, Olech Igor, Kalinka Katarzyna: *Functioning of Selected Beekeeping Farms in Poland during COVID-19 Pandemic*, 2023, *Acta Scientiarum Polonorum. Oeconomia*, 22(1).
7 Malak-Rawlikowska Agata, Monika Gębska: *Ewolucja regulacji w zakresie dobrostanu zwierząt w Unii Europejskiej i jej wpływ na sytuację ekonomiczną gospodarstw rolnych"*. W: *Trwałość rolnictwa z perspektywy doświadczeń członkostwa Polski w Unii Europejskiej*, 2025. red. A. Malak-Rawlikowska, P. Sulewski, H. Runowski, i A.Wąs. CeDeWu.
8 Raczkowska Małgorzata, Mikuła Aneta, Kmieć Dorota, Utzig Monika: *Rozwój zrównoważony w obszarze gospodarczym w krajach Unii Europejskiej*, 2024, Wydawnictwo SGGW, Warszawa, ISBN 978-83-8237-263-2.
9 Sobczak-Malitka, Wioleta, Nina Drejerska: *The Structural Evolution of the Agricultural Services Market in Poland*, 2026, *Sustainability*, 18: 14, 6992, DOI:10.3390/su18146992.
10 Strzębicki Dariusz: *Działania proekologiczne w sklepach internetowych z produktami żywnościowymi*, 2024, *Ekonomika i Organizacja Logistyki*, 9(1), 113–122, DOI 10.22630/EIOL.2024.9.1.7.
11 Trębska Paulina: *Prosumer behavior and the assessment of the level of sustainable development of households in the context of the COVID-19 pandemic in Poland*, 2024, *Economics and Environment*, 87(4).
12 Wąs Adam, Piotr Sulewski, Grzegorz Rawa, Kinga Jurek: *The Dilemmas of Sustainable Agriculture – Extensification of Production or Sustainable Intensification*, 2024, *Roczniki Naukowe Stowarzyszenia Ekonomistów Rolnictwa I Agrobiznesu*, 26:2, 179–198, DOI: 10.5604/01.3001.0054.5165.
13 Wrzesińska-Kowal Joanna: *The Evolution of Retail Trade in Poland Following Economic Transformation*, 2024, *Zeszyty Naukowe Politechniki Śląskiej. Organizacja I Zarządzanie*, 201, 365–77, DOI: 10.29119/1641-3466.2024.201.30

E. **Polityka rozwoju rolnictwa i obszarów wiejskich**

Polityka ekonomiczna odgrywa kluczową rolę w kształtowaniu warunków gospodarowania w sektorze rolniczym, gospodarki żywnościowej oraz na obszarach wiejskich. Te obszary są jednymi z najbardziej wspieranych przez państwo. Pracownicy zajmują się badaniem efektywności oraz przyszłych kierunków rozwoju polityk dochodowych i rynkowych, a także rozwoju obszarów wiejskich, środowiskowych i energetycznych. To niezwykle istotny obszar badań z punktu widzenia praktycznego, ponieważ eksperci wykorzystują swoją wiedzę, aby formułować rekomendacje dla decydentów polityki sektorowej.

Najważniejsze publikacje w ramach kierunku:

1. Augustyńska Irena, Błażejowska Małgorzata, Brodzińska Katarzyna, Brodziński Zbigniew, Stolarska Alicja: *Obszary wiejskie w Polsce – współczesne wyzwania i możliwości rozwoju*, 2023, Oficyna Wydawnicza ASPRA-JR, Warszawa, ISBN 978-83-8209-288-2.
2. Błażejowska Małgorzata, Brodzińska Katarzyna, Parlińska Maria, Stolarska Alicja: *Działania przedsiębiorcze na obszarach wiejskich Mazowsza*, 2022, Wydawnictwo SGGW, Warszawa, ISBN 978-83-8237-123-9.
3. Gołasa Piotr, Wioletta Bieńkowska-Gołasa, i Przemysław Litwiniuk: *The Evolution of Financial Instruments in the Common Agricultural Policy in Light of the Strategic Plan for 2023-2027*, 2023, *Studia Iuridica*, 99: 346–61. DOI: 10.31338/2544-3135.si.2024-99.19.
4. Gołębiewska Barbara: *Models of farms in spatial terms in sustainable and multifunctional development of rural areas in Poland*, 2023, *Sustainable Development*.
5. Hornowski Andrzej, Parzonko Andrzej: *Rola i kierunki rozwoju drobnych gospodarstw rolniczych w Polsce*, 2023, Wydawnictwo SGGW, Warszawa, ISBN 978-83-8237-127-7.
6. Krzyżanowska Krystyna: *Jakość życia mieszkańców obszarów wiejskich w badaniu „Polska wieś i rolnictwo 2023"*, 2024, *Turystyka i Rozwój Regionalny*, 22, 87–95.
7. Pomianek Iwona: *Financial and Material Effects of SME Investments under Operational Programs in 2014–2020 in Poland*, 2023, *Acta Scientiarum Polonorum. Oeconomia*, 22(4), 69–79.
8. Pomianek Iwona: *Development of sustainable tourism driven by policies, consumer trends, and environmental challenges in Poland and Serbia*, 2025, *Acta Scientiarum Polonorum. Oeconomia*, 24(2), 13–29, DOI 10.22630/ASPE.2025.24.2.6.
9. Trębska Paulina: *Prosumer behavior and the assessment of the level of sustainable development of households in the context of the COVID-19 pandemic in Poland*, 2024, *Economics and Environment*, 87(4).
10. Trębska Paulina, Lenort Radim: *The income situation in agriculture after Poland entered the European Union*, 2021, *Acta Scientiarum Polonorum. Oeconomia*, 20(1), 5–14.
11. Wąs Adam, Malak-Rawlikowska Agata, Zavalloni Matteo [i in.]: In search of factors determining the participation of farmers in agri-environmental schemes – Does only money matter in Poland?, w: Land Use Policy, vol. 101, 2021, ss. 1-15, DOI:10.1016/j.landusepol.2020.105190
12. Wąs Adam, Piotr Sulewski, Paweł Kobus, Robert Pietrzykowski, Robert Jeszke, Maciej Pyrka: *Sensitivity of the Global Agricultural Sector to Changes in Climate Policy - EU Countries Compared to the Rest of the World*, 2023, *Ochrona Środowiska I Zasobów Naturalnych*, 34: 4, 30–43, DOI: 10.2478/oszn-2023-0012.
13. Wojewódzka-Wiewiórska Agnieszka: *Subjective well-being of rural women in Poland*, 2025, *Annals PAAAE*, 27(3).

14. Zieliński Marek, Gołębiewska Barbara et al.: *Adaptation of eco-schemes to Polish agriculture in the first year of the EU CAP 2023–2027*, 2024, *Economics and Environment*, 89(2), 817.

F. **Podmioty gospodarcze oraz konsumenci w warunkach biogospodarki i gospodarki o obiegu zamkniętym**

Ten kierunek badawczy odpowiada na rosnące znaczenie ochrony środowiska w podejmowaniu decyzji gospodarczych. Oprócz aspektów poznawczych, jego wyniki mają bezpośredni wpływ na praktykę zarządzania. Badania obejmują takie kwestie jak zewnętrzne efekty gospodarowania, zrównoważony rozwój rolnictwa i obszarów wiejskich, wpływ zmian klimatu na rynek, odnawialne źródła energii (np. energia słoneczna, biopaliwa, biogaz), politykę proekologiczną, redukcję śladu węglowego, gospodarkę obiegu zamkniętego, krótkie łańcuchy dostaw i marnotrawstwo żywności.

Do najważniejszych publikacji w tym zakresie należą:

1 Bukowski Marcin, Majewski Janusz, Sobolewska Agnieszka, Stawicka Ewa, Suchoń Aneta: *Wybrane ekonomiczne i prawne aspekty wytwarzania energii z instalacji fotowoltaicznych w gospodarstwach rolnych województwa mazowieckiego*, 2022, Wydawnictwo SGGW, Warszawa, ISBN 978-83-8237-120-8.

2 Domagała Joanna, Gołdyn Natalia, Borkowski Maciej: *Postawy konsumentów wobec opakowań aktywnych i inteligentnych w przemyśle spożywczym*, 2021, *Ekonomika i Organizacja Logistyki*, 6(2), 5–18.

3 Gołębiewska Barbara et al.: *The Carpathian Agriculture in Poland in Relation to Other EU Countries, Ukraine and the Environmental Goals of the EU CAP 2023–2027*, 2024, *Agriculture*, 14(8), 1325.

4 Kraciuk Jakub, Kacperska Elżbieta, Idzik Marcin: *The Halo Effect as a Factor Influencing Consumer Trust in Innovative Technological Solutions*, 2026, *Sustainability*, 18(6), 2984.

5 Krzyżanowska Krystyna, Parzonko Anna, Sieczko Anna: *Oczekiwania konsumentów pokolenia Z dotyczące zakupów produktów spożywczych prosto od rolnika*, 2024, *Turystyka i Rozwój Regionalny*, 21, 93–102.

6 Malak-Rawlikowska Agata, Majewski Edward, & Kamińska, Izabela:. Unlocking the potential of the European Union quality schemes for Polish regional and traditional food products. Problems of Agricultural Economics, 2023, 375, https://doi.org/10.30858/zer/168871

7 Malak-Rawlikowska Agata et al.: *The economic, environmental and social performance of European certified food*, 2022, *Ecological Economics*, 191, 107244.

8 Pietrzak Piotr, Kacperska Elżbieta, Kraciuk Jakub, Łukasiewicz Katarzyna: *Publication Trends, Key Findings, and Research Gaps in Renewable Energy Applications in Agriculture*, 2025, *Energies*, 18(2), 371.

9 RaczkowskaMałgorzata, MikułaAneta, KmiećDorota, UtzigMonika: *Rozwój zrównoważony w obszarze gospodarczym w krajach Unii Europejskiej*, 2024, Wydawnictwo SGGW, Warszawa, ISBN 978-83-8237-263-2.

10 Sieczko Anna, Parzonko Anna J., Krzyżanowska Krystyna: *Czynniki sprzyjające i ograniczające zakup produktów spożywczych bezpośrednio z gospodarstwa rolnego na przykładzie konsumentów z generacji Z*, 2024, *Annals PAAAE*, 26(3), 157–168.

11 Strzębicki Dariusz: *Działania proekologiczne w sklepach internetowych z produktami żywnościowymi*, 2024, *Ekonomika i Organizacja Logistyki*, 9(1), 113–122.

12 **Trębska Paulina et al.:** *Economic Performance of the Producers of Biomass for Energy Generation in the Context of National and European Policies—A Case Study of Poland*, 2025, *Energies*.

13 **Trębska Paulina:** *Prosumer behavior and the assessment of the level of sustainable development of households in the context of the COVID-19 pandemic in Poland*, 2024, *Economics and Environment*, 87(4).

G. **Turystyka, komunikowanie i doradztwo w rozwoju lokalnym i regionalnym**

Badania w tym obszarze skupiają się na tzw. miękkich aspektach zarządzania w sektorze rolno-żywnościowym oraz funkcjonowaniu obszarów wiejskich. Pracownicy analizują kwestie takie jak społeczno-ekonomiczne funkcje środków masowego przekazu, komunikację i doradztwo w działalności przedsiębiorstw, społeczna odpowiedzialność biznesu (CSR), kapitał ludzki w rolnictwie i na terenach wiejskich, edukacja w tych obszarach, formy, znaczenie i rola turystyki w wielofunkcyjnym rozwoju obszarów wiejskich, a także tradycyjne i regionalne produkty oraz ich rola w promocji regionu.

Kluczowe publikacje w ramach tej dziedziny obejmują:

1. **Balińska Agata, Staśkiewicz Dominika:** *Sharing economy w gospodarce turystycznej. Kontekst teoretyczny i empiryczny*, 2021, Wydawnictwo SGGW, Warszawa, ISBN 978-83-8237-009-6.
2. **Balińska Agata, Jaska Ewa, Werenowska Agnieszka:** *Zachowania zrównoważone środowiskowo i społecznie – ujęcie interdyscyplinarne*, 2024, monografia, Wydawnictwo SGGW.
3. Bobola Agnieszka: *Cele zrównoważonego rozwoju w dobrych praktykach CSR przedsiębiorstw w Polsce*, 2024, *Journal of Tourism and Regional Development*, 22,17–30, DOI: 10.22630/TIRR.2024.22.14.
4. **Cichowska Jolanta, Mreła Aleksandra, Zawadka Jan:** *Analysis of demand for qualified tourism organized by branches of the Polish Tourist and Sightseeing Society (using fuzzy relations)*, 2024, *Turystyka i Rozwój Regionalny*, 21, 19–29.
5. **Gabryjończyk Piotr, Kołtun Kinga, Zawadka Jan:** *Tourism activity of students participating in the Erasmus+ educational mobility programme in Spain*, 2025, *Turystyka i Rozwój Regionalny*.
6. **Gabryjończyk Piotr, Kudinova Iryna, Samsonova Viktoriia:** *Rural tourism as a priority area for the development of agro-houses and rural areas of Ukraine*, 2024, *Turystyka i Rozwój Regionalny*, 21, 45–53.
7. Gralak Katarzyna, Kacprzak Marzena: *Trendy i kierunki rozwoju agroturystyki w kontekście ekonomii doświadczeń*, 2021, Wydawnictwo SGGW, Warszawa, ISBN 978-83-8237-055-3.
8. Kwiatkowski Bartosz, Pietrzak Piotr, Werenowska Agnieszka: *Trends and directions of research development in sustainable tourism: a bibliometric approach*, 2025, *Turystyka i Rozwój Regionalny*.
9. **Lemanowicz Marzena, Krzyżanowska Krystyna:** *Turystyka i rekreacja jako źródło wartości dla klienta*, 2021, Wydawnictwo SGGW, Warszawa, ISBN 978-83-8237-019-5.
10. Ozimek Irena, Rakowska Joanna: *Young consumers' concerns about meeting their food needs during COVID-19 pandemic*, 2021, *Problemy Zarządzania*, 19(4).
11. **Pomianek Iwona, Kljajić Nataša:** *Development of sustainable tourism driven by policies, consumer trends, and environmental challenges in Poland and Serbia*, 2025, *Acta Scientiarum Polonorum. Oeconomia*, 24(2), 13–29.

12. Sieczko Anna, Anna Parzonko, Krystyna Krzyżanowska: *Formy i metody stosowane w doradztwie rolniczym w Polsce w świetle badań empirycznych*, 2026, *Roczniki Naukowe Stowarzyszenia Ekonomistów Rolnictwa i Agrobiznesu*, 28: 2, 234–245, https://seria.com.pl.
13. Stolarczyk Paulina, Trębska Paulina: *Prosumpcja w aktywności turystycznej młodzieży – próba pomiaru*, 2024, *Turystyka i Rozwój Regionalny*, 21, 103–113.
14. Tkacz Aleksandra, Parzonko Anna: *The problem of urban overtourism from the tourists' perspective, as illustrated by the examples of Barcelona and Dubrovnik*, 2025, *Turystyka i Rozwój Regionalny*.
15. Zawadka Jan, Gabryjończyk Piotr, Klata Natalia: *Determinants of physical recreation among Generation Z people*, 2024, *Turystyka i Rozwój Regionalny*, 22, 157–169.

H. Ekonomiczne i organizacyjne uwarunkowania oraz kierunki rozwoju logistyki w sektorze rolno-żywnościowym

W tym obszarze badawczym naukowcy zajmują się m.in. wyznaczaniem perspektyw i kierunków rozwoju logistyki w ekonomice oraz organizacji produkcji w przedsiębiorstwach agrobiznesu. Analizują funkcjonowanie przedsiębiorstw i gospodarstw rolnych, kształtując ich systemy pod kątem rozwoju i dostosowania logistyki do standardów międzynarodowych. Badają ekonomię i organizację logistyki w tych przedsiębiorstwach, dążąc do optymalizacji kosztów działalności logistycznej. Zajmują się też systemami informacyjnymi i informatycznymi w logistyce krajowej i międzynarodowej, kształtowaniem systemu agrologistyki w Polsce, infrastrukturą transportową i jej wpływem na gospodarkę, łańcuchami dostaw w sektorze rolno-żywnościowym oraz ekologistyką.

Najważniejsze publikacje w ramach kierunku:

1 Czech Katarzyna, Weremczuk Arkadiusz, Wielechowski Michał: *Branże transportowe w okresie pandemii COVID-19: notowania największych spółek giełdowych*, 2022, *Ekonomika i Organizacja Logistyki*, 7(1), 87–98.
2 Domagała Joanna, Pietrzak Michał, Chlebicka Aleksandra: *Trust and Supply Chains: Information Asymmetry in the Agri-Food Sector*, 2024, monografia/rozdział.
3 Domagała Joanna: *Green Warehousing: A State-of-the-Art Literature Review*, 2023, Routledge.
4 Jezierski Andrzej: *Zarządzanie łańcuchami dostaw żywności w czasie pandemii COVID-19 – wybrane problemy*, 2022, *Ekonomika i Organizacja Logistyki*, 7(2), 51–66.
5 Kociński Marek: *O optymalizacji handlu na rynku zbożowym z kosztem przechowywania ziarna*, 2022, *Ekonomika i Organizacja Logistyki*, 7(1), 29–38.
6 Pomianek Iwona, Domagała Joanna: *Mapa strategii jako schemat współdzielonego modelu mentalnego dla systemu kontroli interaktywnej*, 2022, *Ekonomika i Organizacja Logistyki*, 7(2), 67–96.
7 Roman Monika, Gawin Piotr: *Organizacja procesów transportu wewnętrznego na przykładzie gospodarstwa sadowniczego*, 2021, *Ekonomika i Organizacja Logistyki*, 6(2), 61–72.
8 Roman Monika, Kacper Płatek: *Organizacja łańcucha logistycznego na przykładzie maszyn rolniczych firmy Roltop*, 2022, W: *Logistyka wczoraj, dziś i jutro. Nowe wyzwania i kierunki przemian w logistyce i transporcie*, red. M. Roman, J. Domagała, i A. Górecka. Wydawnictwo SGGW. https://www.ieif.sggw.pl/nauka/monografie/.
9 Rysz Maria, Szymańska Elżbieta: *Kanały dystrybucji a sytuacja ekonomiczna gospodarstw sadowniczych*, 2022, *Ekonomika i Organizacja Logistyki*, 7(1), 75–85.

10 Sobczak-Malitka Wioleta: *Szanse i wyzwania handlu elektronicznego w sektorze owoców i warzyw*. W: *Logistyka wczoraj, dziś i jutro. Nowe wyzwania i kierunki przemian w logistyce i transporcie*, red. M. Roman, J. Domagała, i A. Górecka. Wydawnictwo SGGW. https://www.ieif.sggw.pl/wp-content/uploads/2023/01/Logistyka_cz_2.pdf.

11 Strzębicki Dariusz: *Metody dostaw w sklepach internetowych z produktami żywnościowymi*, 2022, *Ekonomika i Organizacja Logistyki*, 7(2), 113–124.

I. System finansowy i prawny oraz kierunki rozwoju instytucji kapitałowych, jednostek gospodarczych oraz samorządowych

Kolejny obszar badawczy to aspekty finansowo-instytucjonalne gospodarki. Badania naukowe skupiają się m.in. na działalności banków wspierających rozwój sektora rolnego, przemysłu spożywczego i obszarów wiejskich, regulacjach systemu bankowego, aktywności depozytowo-kredytowej banków komercyjnych i spółdzielczych, międzynarodowych relacjach finansowych, bankowości inwestycyjnej, zarządzaniu bankami, bankowości elektronicznej, finansowaniu przedsiębiorstw, finansach państwa i jednostek samorządu terytorialnego, ubezpieczeniach społecznych oraz różnych aspektach rachunkowości.

Kluczowe publikacje w tym zakresie obejmują:

1. Balina Rafał, Idasz-Balina Marta: *Rola sektora finansowego w kształtowaniu cykli na rynku nieruchomości – ujęcie teoretyczne i aplikacyjne*, *Palestra*, 2023, nr 11, s.123-142
2. Boratyńska Katarzyna: *Bankruptcies of agribusiness enterprises*, W: *Agribusiness Finance* / Juszczyk Sławomir (red.), 2023, Wydawnictwo Naukowe PWN, s.258-266, ISBN 978-83-01-22858-3
3. Daniłowska Alina: *Kredytowe wsparcie rolnictwa w okresie transformacji systemowej w Polsce*, 2021, Wydawnictwo SGGW, Warszawa, ISBN 978-83-8237-048-5.
4. Domańska-Felczak Teresa, Felczak Tomasz: *Kształtowanie płynności finansowej wybranych spółdzielni mleczarskich*, 2021, Wydawnictwo SGGW, Warszawa, ISBN 978-83-8237-059-1.
5. Franc-Dąbrowska Justyna, Bereźnicka Joanna: *Źródła i determinanty rezerwy płynności w rolnictwie krajów Europy Środkowo-Wschodniej oraz z perspektywy bezpieczeństwa finansowego polskich gospodarstw rolnych*, 2022, *Zeszyty Naukowe SGGW, Polityki Europejskie, Finanse i Marketing*, nr 28(77), s. 7–21.
6. Ganc Marzena, Wasilewski Mirosław: *Metodyka rozliczania i kalkulacji kosztów w spółdzielni mleczarskiej*, 2021, *Zeszyty Naukowe SGGW, Polityki Europejskie, Finanse i Marketing*, nr 25(74), s. 98–110, DOI 10.22630/PEFIM.2021.25.74.8.
7. Gołasa Piotr, Bieńkowska-Gołasa Wioletta, Litwiniuk Przemysław: *The evolution of financial instruments in the Common Agricultural Policy in light of the Strategic Plan for 2023–2027*, 2023, *Studia Iuridica*, vol. 99, s. 346–361, DOI 10.31338/2544-3135.si.2024-99.19.
8. Jędruchniewicz Andrzej: Skutki polityki Narodowego Banku Polskiego w czasie pandemii COVID-19, *Ruch Prawniczy, Ekonomiczny i Socjologiczny*, 2026, vol. 88, nr 1, s.181-201, DOI:10.14746/rpeis.2026.88.1.10040
9. Jędruchniewicz Andrzej, Wielechowski Michał: *Polityka pieniężna NBP a ceny produktów rolnych w czasie COVID-19*, Studia i Prace Kolegium Zarządzania i Finansów, 2023, vol. 193, s.243-258
10. Kil Krzysztof, Miklaszewska Ewa, Idzik Marcin [i in.]: *Budowanie rentowności sektora bankowego w Polsce jako determinanta poprawy jego zdolności do finansowania gospodarki*

w kontekście głównych wyzwań regulacyjnych i materializacji ryzyka prawnego, 2025, Kraków, Fundacja Warszawski Instytut Bankowości, ISBN 978-83-975671-5-3, 176 s.

11. Kowalska Iwona: *Mechanizm finansowania inwestycji jednostek samorządu terytorialnego za pomocą pożyczek z Banku Gospodarstwa Krajowego na zieloną transformację miast na przykładzie Krakowa, Finanse Komunalne*, 2025, nr 2, s.7-20
12. Kozak Sylwester, Wierzbowska Agata: *COVID-19 and the risk of bankruptcy for agricultural enterprises in Poland. Does the type of activity matter?, Journal of International Studies*, 2025, vol. 18, nr 3, s.108-121. DOI:10.14254/2071-8330.2025/18-3/6
13. Milewska Anna, Parlińska Agnieszka: *Finanse lokalne – dysfunkcje, dylematy, wyzwania*, 2021, Wydawnictwo SGGW, Warszawa, ISBN 978-83-8237-057-7.
14. Pawlonka Tomasz: *Finansowanie długu publicznego przez polski sektor bankowy a niedobór kredytów dla sektora niefinansowego*, 2023, *Zeszyty Naukowe* / publikacja dotycząca sektora bankowego, finansowania gospodarki i wpływu podatku bankowego.
15. Wasilewska Anna: *Sprawozdawczość finansowa - wybrane zagadnienia,* 2025, SGGW w Warszawie, ISBN 978-83-8237-282-3, 224 s.
16. Wasilewski Mirosław, Ganc Marzena: *Metodyka rozliczania i kalkulacji kosztów w spółdzielni mleczarskiej*, 2021, *Zeszyty Naukowe SGGW, Polityki Europejskie, Finanse i Marketing*, nr 25(74), s. 98–110, DOI 10.22630/PEFIM.2021.25.74.8.

Wskazane kierunki badawcze realizowane w latach 2020-2026 przez pracowników badawczo-dydaktycznych mają odzwierciedlenie w tym, że wielu nauczycieli akademickich realizuje projekty naukowe finansowane z różnych źródeł m.in. NCN, NCBiR, MNiSW - na podkreślenie zasługuje współpraca międzynarodowa kadry kształcącej na kierunku oraz aktywne zaangażowanie w realizację projektów międzynarodowych m.in. w ramach Horyzont Europa i COST *(zał. 4.12).*

Wysoki poziom naukowy kadry prowadzącej zajęcia na kierunku Ekonomia potwierdzają też nagrody za osiągnięcia naukowe, ze szczególnym uwzględnieniem osiągnięć odnoszących się do ocenianego kierunku i prowadzonych na nim zajęć. Pracownicy prowadzący zajęcia na kierunku Ekonomia są laureatami licznych nagród i wyróżnień, takich jak Medal KEN, Krzyż Zasługi Prezydenta RP, Nagroda JM Rektora SGGW, Najlepszy Dydatkyki i innych *(zał. 4.17)*. Laureatami plebiscytu i miano Najlepszy Dydaktyk otrzymali, m. in., dr Piotr Gabryjończyk, dr Katarzyna Łukasiewicz, dr Anna Wasilewska.

O procesie podnoszenia kwalifikacji przez nauczycieli akademickich świadczy liczba uzyskanych tytułów profesora oraz stopni doktora i doktora habilitowanego. W latach 2021-2026 dwie osoby uzyskały stopień doktora habilitowanego, a 37 stopień doktora *(zał. 4.18).* Warto podkreślić także to, że prof. Mariusz Maciejczak od 2018 roku jest czynnym auditorem technicznym i auditorem wiodącym w zakresie standardów IFS Logistics oraz IFS Broker w Polskim Centrum Akredytacji - krajowej jednostce akredytacyjnej. Realizuje także audyty na zgodność z tymi standardami dla zagranicznych jednostek akredytacyjnych, t.j. COFRAC z Francji czy DAkkS z Niemiec.

Pracownicy akademiccy wyniki swojej działalności naukowej systematycznie wykorzystują w opracowaniu i doskonaleniu programów studiów, zwłaszcza w zakresie prowadzonych zajęć dydaktycznych zachęcając tym samym studentów do zdobywania kompetencji badawczych i udziału w badaniach, np. studenci kierunku Ekonomia: Kinga Pogodzińska, Grzegorz Rawa i Martyna Morawska byli zaangażowani w realizację projektów Horison 2010, Horison Europa czy NCN Opus).

1.3. *Zgodność koncepcji kształcenia z potrzebami otoczenia społeczno-gospodarczego oraz rynku pracy, roli i znaczenia interesariuszy wewnętrznych i zewnętrznych w procesie opracowania koncepcji kształcenia i jej doskonalenia*

Koncepcja kształcenia uwzględnia potrzeby krajowego i europejskiego rynku pracy w oparciu m.in. o raport ELA (tworzony na podstawie ogólnopolskiego systemu monitorowania Ekonomicznych Losów Absolwentów szkół wyższych, w szczególności analiz wynagrodzenia i zagrożenia bezrobociem absolwentów różnych kierunków) oraz zmieniające się tendencje w zakresie nauczania ekonomii na uczelniach krajowych i zagranicznych *(zał. 1.4)*. Zgodnie z danymi z systemu ELA, przeciętny czas oczekiwania na pierwsze zatrudnienie etatowe po uzyskaniu dyplomu absolwenta studiów I stopnia na kierunku Ekonomia do 31.12.2023 r. wynosił na studiach stacjonarnych 4,27 miesiąca, a na studiach niestacjonarnych 2,39 miesiąca. Wśród absolwentów studiów II stopnia na studiach stacjonarnych przeciętny czas oczekiwania na pierwsze zatrudnienie wyniósł średnio 1,89 miesiąca (na studiach niestacjonarnych nie było absolwentów w 2023 roku). Względny wskaźnik zarobków absolwentów w stosunku do średniego wynagrodzenia w ich miejscu zamieszkania wyniósł w 2023 roku 0,78. Na Wydziale Nauk Ekonomicznych i Społecznych powołany jest też koordynator ds. monitorowania losów zawodowych absolwentów, który na bieżąco monitoruje losy zawodowe absolwentów i ich opinie o kształceniu na kierunku Ekonomia przy wykorzystaniu ogólnouczelnianej ankiety absolwenckiej.

Wydział w kształtowaniu koncepcji kształcenia uwzględnia potrzeby rynku pracy artykułowane przez praktyków będących członkami Rad Programowych. Od cyklu kształcenia 2021/2022 dokonano korekty programu studiów kierunku Ekonomia I stopień, w celu zmiany kolejności przedmiotów realizowanych przez studentów, tak, aby przedmiot Ekonometria występował w programie studiów bezpośrednio po przedmiocie Statystyka. W związku z koniecznością dostosowania programów studiów w zakresie zajęć z języków obcych na całej Uczelni, od roku akademickiego 2023/2024 zostały wprowadzone zmiany w zakresie liczby semestrów, godzin zajęć i ECTS z języków obcych na poszczególnych poziomach i formach studiów. Na studiach pierwszego stopnia dostosowano liczbę ECTS z przedmiotu Statystyka oraz przeniesiono realizację przedmiotu Rynki finansowe na studiach niestacjonarnych z semestru 5 na 4. Na studiach drugiego stopnia dostosowano liczbę punktów ECTS z Przedmiotu w języku obcym z 2 na 3. Od roku akademickiego 2025/2026 przesunięto realizację zajęć z wychowania fizycznego na studiach stacjonarnych pierwszego stopnia z semestrów 1 i 2 na semestry 3 i 4. Rozszerzono też zakres tematyki realizowanego na studiach I stopnia kierunku Ekonomia przedmiotu Ochrona własności intelektualnej o zagadnienia związane ze sztuczną inteligencją ze zwiększeniem liczby godzin zajęć. Na studiach II stopnia zwiększono liczbę godzin zajęć z przedmiotu Współczesne nurty ekonomii. Cyklicznie dokonywany jest przegląd przedmiotów fakultatywnych, zarówno kierunkowych jak i dowolnych.

Na SGGW działa Biuro Karier, które oferuje staże, praktyki i oferty pracy studentom i absolwentom, prowadząc stałą współpracę z otoczeniem społeczno-gospodarczym. Biuro organizuje spotkania z pracodawcami w formie targów pracy oraz prezentacji firm połączonych z rekrutacją. Dla zainteresowanych prowadzi warsztaty i szkolenia rozwijające umiejętności przydatne w konkurowaniu na współczesnym rynku pracy, oferuje konsultacje w zakresie przygotowania dokumentów aplikacyjnych, przygotowania do rozmów kwalifikacyjnych itp. Ponadto do 2023 roku Biuro prowadziło monitoring losów zawodowych absolwentów (MLZA), gromadzi informacje dotyczące ich kariery zawodowej i analizuje wyniki ankiet kierowanych do absolwentów. Prowadzone były trzy anonimowe ankiety: badanie satysfakcji studenta I roku (ankieta dotyczy studentów I stopnia oraz studiów jednolitych magisterskich), Ankieta losów absolwentów po upływie 3-5 lat po ukończeniu studiów oraz badanie satysfakcji absolwenta zaraz po obronie pracy dyplomowej. Wnioski z zebranych i

przeanalizowanych danych pierwotnych z kwestionariuszy ankiety (w oparciu o narzędzia jakości kształcenia Uczelni), były przekazywane są Władzom Wydziału i omawiane podczas Rad Programowych. Obecnie Uczelnia pracuje nad nowym systemem monitorowania losów zawodowych absolwentów.

Dobrą praktyką stosowaną na Wydziale jest przedstawianie studentom do zaopiniowania programów studiów *(zał. 1.5 i 1.6)*. Koncepcja i cele kształcenia na kierunku Ekonomia są efektem pracy Komisji ds. dydaktyki. W skład Komisji wchodzili nauczyciele prowadzący zajęcia na kierunku. Wyniki prac prezentowane były na posiedzeniach Rad Programowych, podczas których były one poddawane dyskusji i opiniowaniu przez członków (w skład Rad Programowych wchodzą także studenci, przedstawiciele otoczenia społeczno-gospodarczego oraz absolwenci).

1.4. *Sylwetka absolwenta i przewidywane miejsca zatrudnienia absolwentów*

Absolwent studiów pierwszego stopnia na kierunku **Ekonomia** zna i rozumie kategorie, instytucje, struktury ekonomiczne i współzależności między nimi, a także podstawy teoretyczne zjawisk i procesów gospodarczych zachodzących na poziomie mikro- i makroekonomicznym. Posiada ogólną wiedzę w zakresie funkcjonowania podmiotów gospodarczych oraz relacje i więzi łączące je z innymi instytucjami tworzącymi ich otoczenie w skali krajowej i międzynarodowej. Znane są mu metody i narzędzia, w tym techniki pozyskiwania danych, właściwe dla nauk ekonomicznych, pozwalające opisywać kategorie, struktury i instytucje gospodarczo-społeczne oraz procesy zachodzące w nich i między nimi. Dysponuje wiedzą na temat ekonomicznych, finansowych, społecznych, prawnych, etycznych i ekologicznych zasad prowadzenia działalności gospodarczej. Wykazuje się znajomością podstawowych pojęć i zasad z zakresu ochrony własności przemysłowej i prawa autorskiego Potrafi także identyfikować instrumenty i skutki polityki gospodarczej, w tym polityki rolnej. Absolwent studiów pierwszego stopnia jest przygotowany do podjęcia studiów drugiego stopnia lub studiów podyplomowych.

Absolwenci znają język obcy oraz potrafią posługiwać się językiem w zakresie ogólnym oraz słownictwem specjalistycznym z zakresu ekonomii. Absolwent jest przygotowany do podjęcia pracy jako ekonomista w bankach i przedsiębiorstwach, handlu zagranicznym, instytucjach finansowych, administracji państwowej i samorządowej, instytucjach krajowych i zagranicznych związanych z agrobiznesem i gospodarką żywnościową. Szczególną cechą wyróżniającą absolwentów Wydziału Ekonomicznego jest dobra znajomość specyfiki przedsiębiorstw funkcjonujących w sferze agrobiznesu.

Absolwenci studiów drugiego stopnia na kierunku **Ekonomia** posiadają pogłębioną wiedzę z zakresu doktryn ekonomicznych wyjaśniających złożone zjawiska i procesy gospodarcze oraz zachodzące współzależności między instytucjami i strukturami gospodarczymi na poziomie mikro- i makroekonomicznym. Znają główne tendencje rozwojowe w zakresie nauk ekonomicznych odnoszące się do gospodarki narodowej, jej sektorów, w tym gospodarki żywnościowej oraz ekonomiki i organizacji jednostek gospodarczych działających w skali krajowej i międzynarodowej.

W zaawansowanym stopniu są im znane wybrane metody i narzędzia opisu, w tym techniki pozyskiwania danych, oraz modelowania struktur gospodarczych i procesów w nich zachodzących. Posiadają wiedzę na temat współczesnych ekonomiczno-społecznych problemów człowieka, przedsiębiorstwa, regionu, kraju i świata. Także posiadają pogłębioną wiedzę w zakresie prowadzenia działalności gospodarczej, w tym pojęcia i zasady z zakresu ochrony własności przemysłowej i prawa autorskiego. Absolwenci studiów drugiego stopnia są przygotowani do podjęcia studiów trzeciego stopnia lub studiów podyplomowych. Szczególną cechą wyróżniającą absolwentów Wydziału Ekonomicznego jest dobra znajomość specyfiki przedsiębiorstw funkcjonujących w sferze agrobiznesu.

Przewidywane miejsca zatrudnienia absolwentów

Absolwenci kierunku Ekonomia na studiach pierwszego i drugiego stopnia są przygotowani do podjęcia pracy jako ekonomista w bankach i przedsiębiorstwach, handlu zagranicznym, instytucjach finansowych, administracji państwowej i samorządowej, instytucjach krajowych i zagranicznych związanych z agrobiznesem i gospodarką żywnościową.

1.5. Cechy wyróżniające koncepcję kształcenia na kierunku Ekonomia oraz wykorzystane wzorce krajowe i międzynarodowe

W latach 2020-2021 zmodernizowano program studiów I stopnia i II stopnia zgodnie z ustawą Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce (Dz.U. Poz. 1668), Ustawą Przepisy wprowadzające ustawę - Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce (Dz.U. z 2018 r. poz. 1669), Rozporządzeniem Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego z dnia 27 września 2018 r. w sprawie studiów (Dz.U. z 2018r. poz. 1861) oraz Uchwałą Senatu SGGW Nr 76 - 2020/2021 z dnia 22 lutego 2021 r. *(zał. 1.7)*. Zapewniono spójność programu kształcenia na II stopniu studiów z Polską Ramą Kwalifikacji poprzez wprowadzenie efektów uczenia się zamiast efektów kształcenia (poziom 7 PRK studia magisterskie).

Zgodnie z koncepcją studiów I stopnia i II stopnia na kierunku Ekonomia są to studia o profilu ogólnoakademickim. Senat Szkoły Głównej Gospodarstwa Wiejskiego w Warszawie podjął uchwałę nr 55 - 2025/2026 z dnia 23 lutego 2026 r. w sprawie ustalenia programów studiów dla kierunków studiów prowadzonych w Szkole Głównej Gospodarstwa Wiejskiego w Warszawie obowiązujących od roku akademickiego 2026/2027 *(zał. 1.8)*. W powyższej uchwale ustalono programy studiów obowiązujące od roku akademickiego 2026/2027 dla poszczególnych poziomów, form i profili studiów na ocenianym kierunku.

Studia I stopnia na kierunku Ekonomia przypisane są do dyscyplin: ekonomia i finanse (100%). Studenci nabywają na przedmiotach podstawowych kompetencje związane z wiedzą ogólną (49 punktów ECTS), na przedmiotach kierunkowych kompetencje specjalistycznymi z zakresu ekonomii oraz finansów (131 punkty ECTS). Na studiach II stopnia studenci nabywają głównie kompetencje specjalistyczne na przedmiotach kierunkowych z zakresu ekonomii oraz finansów (104 ECTS) i kompetencje związane z wiedzą ogólną na przedmiotach podstawowych (16 ECTS).

Studenci na kierunku Ekonomia nabywają wiedzę, umiejętności i kompetencje podobne do zdobywanych na tym kierunku na innych uczelniach krajowych i zagranicznych (zarówno w zakresie metod ilościowych jak i przedmiotów kierunkowych dla kierunku Ekonomia). Cechą wyróżniającą koncepcję kształcenia na kierunku Ekonomia na Wydziale Ekonomicznym SGGW jest umożliwienie studentom, poza zdobyciem wiedzy typowej dla kształcenia na tym kierunku, również pozyskanie specyficznej wiedzy dotyczącej agrobiznesu i obszarów wiejskich. Dzięki temu absolwenci mają szerokie możliwości zatrudnienia zarówno w przedsiębiorstwach z różnych branż i jednostkach administracji, jak i w podmiotach obejmujących swoim zainteresowaniem sektor agrobiznesu. Istotne jest również to, że studenci kierunku Ekonomia mogą indywidualnie wybierać przedmioty kierunkowe z oferty (8 przedmiotów, 24 ECTS na studiach I stopnia oraz 5 przedmiotów, 15 ECTS na studiach II stopnia), co pozwala im personalizować ścieżkę edukacyjną zgodnie z zainteresowaniami zawodowymi i naukowymi.

Wśród przedmiotów do wyboru realizowanych na semestrach 5 i 6 studiów pierwszego stopnia dwa przedmioty (za 6 ECTS) student wybiera z dziedziny nauk społecznych a dwa (za 6 ECTS) z dziedziny nauk humanistycznych. Na studiach drugiego stopnia student wybiera na semestrze 3 trzy przedmioty (za 9 ECTS) z dziedziny nauk społecznych, a 1 przedmiot (za 3 ECTS) z dziedziny nauk humanistycznych. Z grupy przedmiotów ogólnych student wybiera jeden przedmiot z dziedziny nauk społecznych oraz

jeden przedmiot z dziedziny nauk humanistycznych. Na semestrze 4 studiów II stopnia student wybiera jeden przedmiot z dziedziny nauk społecznych.

Koncepcja kształcenia na kierunku Ekonomia na Wydziale Nauk Ekonomicznych i Społecznych uwzględnia trendy w nauczaniu ekonomii w wiodących jednostkach w kraju i na świecie, a jednocześnie jest wzbogacona o zagadnienia dotyczące agrobiznesu i obszarów wiejskich. Program kształcenia na kierunku Ekonomia jest efektem wieloletnich doświadczeń i dyskusji, prowadzonych w gronie pracowników zaangażowanych w dydaktykę w ramach tego kierunku studiów, dostosowania programu do aktualnych przepisów prawa, konsultacji z pracodawcami, a także doświadczeń wynikających z realizacji praktyk studenckich, monitorowania i ankietowania absolwentów kierunku. Brane pod uwagę są również rozmowy z władzami lub pracownikami polskich wiodących uczelni/wydziałów kształcących na kierunku Ekonomia oraz analiza realizowanych na tych wydziałach/uczelniach programów studiów. Brane są również pod uwagę opnie profesorów wizytujących i analiza programów na ich uczelniach macierzystych. Dzięki temu studia na kierunku Ekonomia na Wydziale Nauk Ekonomicznych i Społecznych SGGW w Warszawie dostarczają absolwentom bogatej wiedzy przydatnej w pracy zawodowej lub badaniach naukowych.

1.6. *Kluczowe kierunkowe efekty uczenia się, z ukazaniem ich związku z koncepcją, poziomem oraz profilem studiów, a także z dyscypliną, do której kierunek jest przyporządkowany*

Efekty uczenia się osiągane przez studentów w toku studiów I i II stopnia na kierunku Ekonomia są zgodne z koncepcją i celami kształcenia, a także z dyscypliną ekonomia i finanse do której przyporządkowano kierunek studiów. Efekty uczenia się na studiach I stopnia na kierunku Ekonomia zostały zdefiniowane z uwzględnieniem uniwersalnych charakterystyk pierwszego stopnia określonych w ustawie z dnia 22 grudnia 2015 r. o Zintegrowanym Systemie Kwalifikacji oraz charakterystyk drugiego stopnia efektów uczenia się dla kwalifikacji na poziomie 6 PRK typowe dla kwalifikacji uzyskiwanych w ramach systemu szkolnictwa wyższego i nauki.

Koncepcja kształcenia na studiach I stopnia na kierunku Ekonomia trwających przez 6 semestrów zakłada osiągnięcie przez studentów 6 efektów uczenia się w kategorii wiedza, 6 - w kategorii umiejętności i 3 - w kategorii kompetencji społecznych. Liczba punktów ECTS konieczna do uzyskania kwalifikacji na I stopniu studiów wynosi 180 punktów ECTS. Efekty uczenia się osiągane na studiach I stopnia na kierunku Ekonomia mieszczą się w dyscyplinach ekonomia i finanse, do której przyporządkowano kierunek studiów. W sposób realistyczny opisują one wiedzę, umiejętności i kompetencje społeczne osiągane przez studentów i zostały zdefiniowane w sposób trafny oraz specyficzny w stosunku do zespołu kompetencji, którymi ma charakteryzować się absolwent studiów. Ze względu na wszechstronny charakter kształcenia, wszystkie efekty uczenia się zapisane w programie studiów I stopnia na kierunku Ekonomia mają znaczenie kluczowe i są ściśle związane z koncepcją kształcenia.

W wymiarze kształcenia podstawowego szczególnie istotne są efekty E_K1_W01, E_K1_W02, E_K1_U01 oraz E_K1_U02. Osiągnięcie tych efektów uczenia się gwarantuje studentowi posiadanie ogólnej wiedzy i umiejętności zasadniczych i stanowiących podstawę i bazę niezbędną dla osiągnięcia kierunkowych efektów uczenia się w zakresie wiedzy i umiejętności specyficznych dla ekonomii. Efekty uczenia się: E_K1_W03, E_K1_W04, E_K1_W05, E_K1_W05, E_K1_U02, E_K1_U03 są ściśle związane ze specyficzną wiedzą i umiejętnościami w zakresie studiowanego kierunku. Osiągnięcie tych efektów uczenia się pozwala absolwentowi studiów podjęcie pracy, wykonywanie działań i usług w zakresie ekonomii.

Osiągnięcie efektów uczenia się: E_K1_W04, E_K1_U03. E_K1_U05, E_K1_U06, E_K1_K01, E_K1_K02, E_K1_K03 umożliwia studentom i absolwentom studiów prowadzenie działalności naukowej prowadzonej w uczelni i innych jednostkach badawczo-naukowych w dyscyplinach przypisanych do kierunku studiów.

Osiągnięcie efektów E_K1_W02, E_K1_W03, E_K1_U03, E_K1_U04, E_K1_U05, E_K1_U06, E_K1_K01, E_K1_K03 gwarantuje studentom możliwość udziału w wymianie międzynarodowej pomiędzy uniwersytetami i jednostkami naukowo-badawczymi, w tym doskonalenie wiedzy z wykorzystaniem obcojęzycznych źródeł oraz prowadzenie działalności naukowej, podjęcie pracy w zagranicznych podmiotach gospodarczych i europejskich organizacjach różnego szczebla rządowych i pozarządowych. Efekty uczenia się E_K1_W05, E_K1_W06, E_K1_U02, E_K1_K01, E_K1_K02, E_K1_K03 pozwalają studentom nabyć zespół kompetencji społecznych niezbędnych dla funkcjonowania jednostki w społeczeństwie, nabycie zrozumienia dla globalnych problemów gospodarczych i społecznych, których rozwiązania upatruje się m.in. w kompleksowych działaniach i usługach ekonomicznych, a które wynikają z odpowiedzialnego pełnienia ról zawodowych w trosce o rozwój społeczno-gospodarczy oparty na wykorzystaniu wiedzy i jej krytycznej ocenie.

Efekty uczenia się na studiach II stopnia na kierunku Ekonomia zostały zdefiniowane z uwzględnieniem uniwersalnych charakterystyk pierwszego stopnia określonych w ustawie z dnia 22 grudnia 2015 r. o Zintegrowanym Systemie Kwalifikacji oraz charakterystyk drugiego stopnia efektów uczenia się dla kwalifikacji na poziomie 7 PRK typowe dla kwalifikacji uzyskiwanych w ramach systemu szkolnictwa wyższego i nauki. Studia II stopnia na kierunku Ekonomia trwające przez 4 semestry pozwalają osiągnąć 6 efektów uczenia się w kategorii wiedza, 6 - w kategorii umiejętności i 3 - w kategorii kompetencji społecznych. Liczba punktów ECTS konieczna do uzyskania kwalifikacji na II stopniu studiów wynosi 120 punktów ECTS. Efekty uczenia się osiągane na studiach II stopnia na kierunku Ekonomia mieszczą się w dyscyplinie, do której przyporządkowano kierunek studiów (ekonomia i finanse 100%). Opisują one realistycznie wiedzę, umiejętności i kompetencje społeczne osiągane przez studentów i zostały zdefiniowane w sposób trafny oraz specyficzny w stosunku do zespołu kompetencji, którymi ma charakteryzować się absolwent studiów.

Wszystkie efekty uczenia się zapisane w programie studiów II stopnia na kierunku Ekonomia mają charakter kluczowy i są ściśle związane z koncepcją kształcenia. Ich osiągnięcie zapewnia studentowi posiadanie pogłębionej specyficznej wiedzy, umiejętności i kompetencji społecznych charakteryzujących sylwetkę absolwenta studiów na tym kierunku, zwiększających szanse na rynku pracy i podjęcie pracy w kraju i za granicą, uświadamia potrzebę uczenia się przez całe życie (w tym kontynuację uczenia się na studiach III stopnia w kraju i zagranicą), a także umożliwia prowadzenie badań naukowych w jednostkach badawczo-naukowych w kraju i zagranicą.

Osiągnięcie efektów uczenia się E_K2_W01, E_K2_W02, E_K2_W03, K2_W06, E_K2_U01, E_K2_U02 pozwala absolwentowi studiów podjęcie pracy, wykonywanie działań i usług w zakresie ekonomii. Osiągnięcie efektów uczenia się: E_K2_W01, E_K2_W03, E_K2_W04, E_K2_U03, E_K2_U04, E_K2_U05, E_K2_U06, E_K2_K01, E_K2_K03 umożliwia studentom i absolwentom studiów prowadzenie działalności naukowej prowadzonej w uczelni i innych jednostkach badawczo-naukowych w dyscyplinach przypisanych do kierunku studiów. Osiągnięcie efektów E_K2_W02, E_K2_W03, E_K2_W05 , E_K2_U03, E_K2_U04, E_K2_U05, E_K1_U06, E_K1_K01, E_K1_K03 gwarantuje studentom możliwość udziału w wymianie międzynarodowej pomiędzy uniwersytetami i jednostkami naukowo-badawczymi, w tym doskonalenie wiedzy z wykorzystaniem obcojęzycznych źródeł oraz prowadzenie działalności naukowej, podjęcie pracy w zagranicznych podmiotach gospodarczych i europejskich organizacjach różnego szczebla rządowych i pozarządowych.

Efekty uczenia się E_K2_W05, E_K2_W06, E_K2_U02, E_K2_K01, E_K2_K02, E_K2_K03 pozwalają studentom nabyć zespół kompetencji społecznych niezbędnych dla funkcjonowania jednostki w społeczeństwie, nabycie zrozumienia dla globalnych problemów gospodarczych i społecznych, których rozwiązania upatruje się m.in. w kompleksowych działaniach i usługach ekonomicznych, a które wynikają z odpowiedzialnego pełnienia ról zawodowych w trosce o rozwój społeczno-gospodarczy oparty na wykorzystaniu wiedzy i jej krytycznej ocenie.

Sformułowanie efektów uczenia się w programach studiów obu stopni na kierunku Ekonomia poprzedzone zostały m.in. szczegółową analizą charakterystyk pierwszego i drugiego stopnia efektów uczenia się na poziomie 6 i 7 Polskiej Ramy Kwalifikacji odpowiadających odpowiednio studiom I i II stopnia. Analiza charakterystyk pierwszego i drugiego stopnia 6 i 7 poziomu PRK wykazała, że mają one charakter ogólny i uniwersalny, pozwalający na sformułowanie efektów uczenia się dla kierunku studiów oraz ich poprawne odwołanie do w/w charakterystyk. Brzmienie charakterystyk pierwszego i drugiego stopnia 6 i 7 poziomu PRK typowych odpowiednio dla studiów I i II stopnia posiada niejednokrotnie podobne lub wręcz tożsame (na czym polega ich uniwersalność) brzmienie, a ich wyróżnikiem są kategorie opisowe, które np. w przypadku opisu wiedzy określają głębię, zakres i kontekst definiujące kompletność perspektywy poznawczej i zależności oraz uwarunkowania i skutki. W rezultacie, np. charakterystyka P6S_WG drugiego stopnia efektów uczenia się dla kwalifikacji na poziomie 6 (przypisanym studiom I stopnia) ma brzmienie: „Zna i rozumie w zaawansowanym stopniu – wybrane fakty, obiekty i zjawiska oraz dotyczące ich metody i teorie wyjaśniające złożone zależności między nimi, stanowiące podstawową wiedzę ogólną z zakresu dyscyplin naukowych lub artystycznych tworzących podstawy teoretyczne oraz wybrane zagadnienia z zakresu wiedzy szczegółowej – właściwe dla programu studiów (...)", a charakterystyka P7S_WG drugiego stopnia efektów uczenia się dla kwalifikacji na poziomie 7 (przypisany studiom II stopnia): „Zna i rozumie w pogłębionym stopniu – wybrane fakty, obiekty i zjawiska oraz dotyczące ich metody i teorie wyjaśniające złożone zależności między nimi, stanowiące zaawansowaną wiedzę ogólną z zakresu dyscyplin naukowych lub artystycznych tworzących podstawy teoretyczne, uporządkowaną i podbudowaną teoretycznie wiedzę obejmującą kluczowe zagadnienia oraz wybrane zagadnienia z zakresu zaawansowanej wiedzy szczegółowej – właściwe dla programu studiów (...)". W przedstawionym zestawieniu charakterystyk dostrzegalne jest wyraźne podobieństwo zapisu efektów osiąganych w toku studiów I stopnia (poziom 6 PRK) i II stopnia (poziom 7 PRK), a zasadnicza różnica wynika faktycznie ze wspomnianych już różnic głębi i zakresu perspektywy poznawczej i występujących zależności oraz uwarunkowań.

Zalecenia dotyczące kryterium 1 wymienione w uchwale Prezydium PKA w sprawie oceny programowej na kierunku studiów, która poprzedziła bieżącą ocenę (*jeżeli dotyczy*)

Lp.	Zalecenia dotyczące kryterium 1 wymienione we wskazanej wyżej uchwale Prezydium PKA	**Opis realizacji zalecenia oraz działań zapobiegawczych podjętych przez uczelnię w celu usunięcia błędów i niezgodności sformułowanych w zaleceniu o charakterze naprawczym**
1.	nie dotyczy	nie dotyczy

Kryterium 2. Realizacja programu studiów: treści programowe, harmonogram realizacji programu studiów oraz formy i organizacja zajęć, metody kształcenia, praktyki zawodowe, organizacja procesu nauczania i uczenia się

2.1. ***Dobór kluczowych treści kształcenia, w tym treści związanych z wynikami działalności naukowej uczelni w dyscyplinie/dyscyplinach, do której/których jest przyporządkowany kierunek oraz w zakresie znajomości języków obcych, ze wskazaniem przykładowych powiązań treści kształcenia z kierunkowymi efektami uczenia się oraz dyscypliną/dyscyplinami, do której/których kierunek jest przyporządkowany***

Treści programowe wynikają ze zdefiniowanych i zapisanych w programach studiów efektów uczenia się oraz prezentują aktualny stan wiedzy i wykorzystują typową metodykę badań stosowaną w dyscyplinie ekonomia i finanse, do której kierunek jest przyporządkowany. Wszystkie kierunkowe efekty uczenia się na I stopnia i II stopnia studiów na kierunku Ekonomia są uzyskiwane w wyniku osiągnięcia przez studentów efektów uczenia się przypisanych poszczególnym przedmiotom. Potwierdzeniem tego stanu rzeczy są zestawienia znajdujące się w matrycach efektów uczenia się. Treści kształcenia różnych przedmiotów przenikają się i uzupełniają uzyskując efekt synergii, pozwalający na przedstawienie danych zagadnień w szerokim kontekście.

Za kluczowe treści kształcenia na studiach I stopnia na kierunku Ekonomia zgodne z aktualnym stanem wiedzy i metodyką badań w dyscyplinie, do których kierunek jest przyporządkowany, jak również z zakresem działalności naukowej uczelni należy uznać przede wszystkim te, które nauczane są na przedmiotach kierunkowych: Technologie informacyjne, Wprowadzenie do ekonomii, Mikroekonomia, Makroekonomia, Ekonomika gospodarki żywnościowej, Rachunkowość, Ekonomika i organizacja przedsiębiorstw rolniczych, Polityka gospodarcza, Analiza ekonomiczna przedsiębiorstw, Międzynarodowe stosunki gospodarcze, Ekonometria, Analiza rynku, Rynki finansowe, Finanse publiczne, Polityka społeczna, Ekonomia integracji europejskiej, Polityka rolna, Gospodarka regionalna.

Istotną kwestią w kształceniu na studiach I stopnia na kierunku Ekonomia jest przekazywanie treści kształcenia zgodnych z rozwijanymi indywidualnie przez studentów zainteresowaniami zawodowymi. Możliwość taką daje kształcenie przedmiotach ograniczonego wyboru (kierunkowych dla kierunku Ekonomia), na przedmiotach swobodnego wyboru (dowolnych), na przedmiotach do wyboru w języku obcym oraz Seminarium dyplomowym.

Personalizacja ścieżki kształcenia studentów kierunku Ekonomia jest również możliwa poprzez realizację zamiast przedmiotu z grupy dowolnych (2 przedmioty na studiach I stopnia na 3 i 4 semestrze oraz 2 przedmioty na studiach II stopnia w 3 semestrze) mogą realizować zajęcia grupy Uczelnianych Zajęć Obieralnych (UZO), którego celem jest zwiększenie elastyczności studiowania oraz umożliwienie studentom zdobywanie wiedzy i umiejętności, zgodnych z ich potrzebami i zainteresowaniami.

Studenci mogą też dostosowywać proces nauczania do swoich indywidualnych potrzeb, zainteresowań i oczekiwań, co jest możliwe poprzez oferowany w SGGW program Tutoringu i Mentoringu. Tutoring adresowany jest do osób, którym zależy na podniesieniu swojej wnikliwości, samoświadomości, umiejętności podejmowania decyzji, umiejętności krytycznego myślenia i wyciągania wniosków. Mentoring adresowany jest do osób, które w różnych obszarach własnych działań mają już pewne doświadczenia i wiedzę, natomiast potrzebują przyspieszenia swojego rozwoju i praktycznych wskazówek w tym zakresie. Pracownicy prowadzący zajęcia na kierunku Ekonomia znajdują się zarówno na liście Tutorów jak i na liście Mentorów w SGGW.

Szczególnie istotne w programie studiów I stopnia na kierunku Ekonomia jest nauczanie języków obcych, pozwalające na osiągnięcie umiejętności posługiwania się językiem obcym na poziomie B2 Europejskiego Systemu Opisu kształcenia Językowego. W programie studiów znajdują się przedmioty

(do wyboru) w języku obcym. W sylabusach wymienione są pozycje literatury przedmiotu w języku obcym. Studenci podczas zajęć dydaktycznych wykorzystują anglojęzyczne bazy danych i programy komputerowe. Zgodnie z Wytycznymi dotyczącymi prac dyplomowych na Wydziale Ekonomicznym SGGW w Warszawie zaleca się, aby w bibliografii pracy licencjackiej były uwzględnione pozycje obcojęzyczne. Studenci podnoszą też swoje kompetencje językowe uczestnicząc w wykładach wizytujących profesorów z zagranicy oraz korzystają z literatury obcojęzycznej na wybranych zajęciach.

Za kluczowe treści kształcenia na studiach II stopnia na kierunku Ekonomia zgodne z aktualnym stanem wiedzy i metodyką badań w dyscyplinach, do których kierunek jest przyporządkowany, jak również z zakresem działalności naukowej uczelni należy uznać przede wszystkim te, które nauczane są na przedmiotach kierunkowych: Ekonomia Menedżerska, Rynek kapitałowy, Gospodarowanie kapitałem ludzkim, Finanse lokalne, Makroekonomia zaawansowana, Ekonomia sektora publicznego, Ekonomika i organizacja produkcji, Historia myśli ekonomicznej, Finanse przedsiębiorstw, Prognozowanie procesów ekonomicznych, Ekonomia międzynarodowa, Metody oceny projektów, Rachunkowość zarządcza, Modelowanie ekonometryczne, Gospodarka cyfrowa, Systemy ubezpieczeń, Współczesne nurty w ekonomii, Ekonomia matematyczna.

Studenci II stopnia na kierunku Ekonomia mogą kształcić się zgodnie z własnymi zainteresowaniami zawodowymi i naukowymi wybierając przedmioty ograniczonego wyboru (kierunkowe dla kierunku Ekonomia), przedmioty swobodnego wyboru (dowolne), przedmioty w języku obcym (do wyboru) oraz Seminarium dyplomowe.

Szczególnie istotne w programie studiów II stopnia na kierunku Ekonomia jest nauczanie języków obcych pozwalające na osiągnięcie umiejętności posługiwania się językiem obcym na poziomie B2+ Europejskiego Systemu Opisu kształcenia Językowego. W programie studiów znajdują się przedmioty (do wyboru) w języku obcym. W sylabusach przedmiotów uwzględnione są pozycje literatury przedmiotu w języku obcym. Studenci podczas zajęć dydaktycznych wykorzystują anglojęzyczne bazy danych i programy komputerowe. Zgodnie z Wytycznymi dotyczącymi prac dyplomowych na Wydziale Nauk Ekonomicznych i Społecznych SGGW w Warszawie zaleca się, aby w bibliografii pracy magisterskiej było uwzględnionych kilka pozycji obcojęzycznych. Studenci podnoszą też swoje kompetencje językowe uczestnicząc w wykładach wizytujących profesorów z zagranicy oraz korzystają z literatury obcojęzycznej na wybranych zajęciach.

Treści programowe wykładane na studiach I stopnia i II stopnia na kierunku Ekonomia są nauczane przez nauczycieli akademickich prowadzących badania naukowe w dyscyplinie naukowej ściśle związanej z kierunkiem studiów. Potwierdzeniem tego jest dorobek naukowy kadry nauczycielskiej wyszczególniony w kartach informacyjnych nauczycieli, przekładający się na awanse i zdobycie przez nich stopni naukowych w okresie, który poddany jest ocenie programowej niniejszego kierunku studiów i opisany w Raporcie Samooceny w kryterium 4. Studenci, w ramach realizacji prac dyplomowych, włączani są w prace badawcze prowadzone w ramach projektów naukowo-badawczych, przykładowo studenci kierunku Ekonomia: Kinga Pogodzińska i Grzegorz Rawa byli zaangażowani w realizację projektu OPUS „Zrównoważona intensyfikacja w rolnictwie jako droga do ekoefektywnego sektora rolnictwa w kontekście nadchodzących wyzwań społecznych i środowiskowych" finansowanego przez Narodowe Centrum Nauki (2021/43/B/HS4/02367).

2.2. ***Dobór metod kształcenia i ich cech wyróżniających, ze wskazaniem przykładowych powiązań metod z efektami uczenia się w zakresie wiedzy, umiejętności oraz kompetencji społecznych, w tym w szczególności umożliwiających przygotowanie studentów do prowadzenia działalności naukowej w zakresie dyscypliny/dyscyplin, do której/których kierunek jest przyporządkowany lub udział w tej***

działalności, stosowanie właściwych metod i narzędzi, w tym zaawansowanych technik informacyjno-komunikacyjnych, jak również nabycie kompetencji językowych w zakresie znajomości języka obcego

Wykorzystanie właściwych metod kształcenia umożliwia osiągnięcie efektów uczenia się. W procesie kształcenia na kierunku Ekonomia stosowane są różne formy i metody kształcenia zapisane w sylabusach *(zał. 2.1-2.4)*. Obejmują one wykłady, ćwiczenia laboratoryjne, audytoryjne, seminarium dyplomowe oraz praktyki zawodowe. W pracy ze studentami stosuje się metody oparte na koncepcji student centered learning, w tym: wielostronnego nauczania oparte na przekazywaniu wiedzy (metody podające), samodzielnym dochodzeniu do wiedzy oraz kształtowaniu umiejętności poprzez udział w zajęciach ćwiczeniowo-praktycznych. Wśród metod podających dominują wykłady oparte o prezentacje multimedialne oraz dyskusja nad zdefiniowanym problemem. Przekazywana podczas wykładów wiedza jest aktualna i powiązana z prowadzonymi przez wykładowcę badaniami. Dobrą praktyką stosowaną na kierunku jest przedstawianie podczas wykładów wyników badań uzyskiwanych w ramach realizowanych projektów naukowych. W trakcie prowadzenia wykładów wykorzystywane są techniki informacyjno-komunikacyjne oraz narzędzia multimedialne, które stanowią wyposażenie wszystkich sal dydaktycznych. Na seminariach doskonalone są umiejętności przygotowania wystąpień ustnych z wykorzystaniem technik prezentacji, dyskusji prezentowanych zagadnień i asertywnego wyrażania opinii. W ramach seminariów dyplomowych na forum grupy seminaryjnej studenci referują plan i założenia pracy dyplomowej oraz kolejne etapy jej realizacji, aż po prezentację wyników badań.

Podczas ćwiczeń stosowane są metody oparte na praktycznej działalności studentów, tj.: ćwiczenia praktyczne z komputerem, praca projektowa z wykorzystaniem tekstów źródłowych, zadania problemowe i obliczeniowe, studium przypadku. W trakcie realizacji ćwiczeń studenci nabywają umiejętności wykorzystywania nowoczesnego oprogramowania przydatnego w późniejszej pracy zawodowej, takich jak: Microsoft Office oraz Libre Office (edytor tekstów, arkusz kalkulacyjny, program do tworzenia prezentacji multimedialnych), programów do tworzenia map (QGIS, ArcGIS, Google Earth), programów statystycznych (głównie program Statistica, Gretl lub SPSS), programów do grafiki inżynierskiej (AutoCAD, NanoCAD), PS IMAGO PRO, Legalis, Refinitiv Datastream, Eikon, RStudio oraz bazy i portalu EMIS (opis narzędzi wykorzystywanych w procesie dydaktycznym przedstawiono w kryterium 5).

2.3. *Zakres korzystania z metod i technik kształcenia na odległość*

W procesie kształcenia na kierunku Ekonomia stosowane są dostępne metody kształcenia zdalnego, w tym technologie informatyczne pozwalające na prowadzenie pracy zdalnej. Powszechną praktyką stosowana przez studentów jest wykorzystywanie skrzynek e-mail jako narzędzi do konsultacji oraz przekazywania cząstkowych prac wykonach w ramach pracy własnej. Studenci mają do dyspozycji rekomendowane przez wykładowców materiały przesyłane mailem lub zamieszczone na platformie e-learningowej SGGW (e.sggw.edu.pl), wykorzystującej system Moodle.

Część wynikających z programu zajęć realizowana jest z wykorzystaniem metod i technik kształcenia na odległość, z wykorzystaniem systemu Moodle lub MS Teams. Na studiach I stopnia na kierunku Ekonomia w formie zdalnej synchronicznej realizowane są wykłady (np. Ochrona własności intelektualnej, Historia Gospodarcza, Propedeutyka rolnictwa, Prawo, Społeczna odpowiedzialność biznesu, Polityka społeczna) oraz ćwiczenia (Technologie informacyjne). W formie zdalnej synchronicznej realizowane są również przedmioty dowolne oraz przedmioty kierunkowe z zapisaną w sylabusie synchroniczną formą realizacji. Na studiach II stopnia w formie zdalnej realizowane są wykłady (Zarządzanie własnością intelektualną, Prawo gospodarcze, Ekonomia sektora publicznego,

Gospodarka cyfrowa, Historia myśli ekonomicznej, Ekonomia matematyczna, Współczesne nurty ekonomii) oraz przedmioty kierunkowe i dowolne z zapisaną w sylabusie synchroniczną formą realizacji.

2.4. *Dostosowanie procesu uczenia się do zróżnicowanych potrzeb grupowych i indywidualnych studentów, w tym potrzeba studentów z niepełnosprawnością, jak również możliwości realizowania indywidualnych ścieżek kształcenia*

Regulamin Studiów w SGGW *(zał. 2.5)* uwzględnia różne możliwości dostosowania procesu uczenia się do zróżnicowanych potrzeb grupowych i indywidualnych studentów, w tym potrzeb studentów z niepełnosprawnością. Przede wszystkim przewiduje indywidualną organizację toku studiów. Regulamin dopuszcza trzy rodzaje realizacji takiego trybu studiów, tj. indywidualny programu studiów (IPS), indywidualny plan zajęć (IPZ) oraz spersonalizowany plan studiów (SPS). W Regulaminie opisane są procedury organizacji IPS, IPZ oraz SPS. Możliwość realizacji IPS dotyczy szczególnie uzdolnionych studentów, wyróżniających się wynikami w nauce, dla których studiowanie według IPS pod opieką wybranego nauczyciela akademickiego stanowi szansę pogłębienia zainteresowań naukowych oraz ich kompetencji. Indywidualny plan zajęć (IPZ) odbywa się pod opieką wybranego nauczyciela akademickiego i dotyczy studentów z niepełnosprawnością, studentek w ciąży, studentów będącymi rodzicami. W szczególnie uzasadnionych przypadkach Prodziekan może podjąć decyzję o realizacji IPZ również przez innych studentów (np. zaangażowanych w działalność społeczną na rzecz Wydziału lub społeczności akademickiej, zaangażowanych w prace kół naukowych, wykazujących wybitne osiągnięcia sportowe, artystyczne). Forma realizacji tego rodzaju indywidualnej organizacji studiów jest ustalana przez Prodziekana i może polegać na zmniejszeniu liczby godzin zajęć umożliwiających studentowi realizację obowiązującego programu studiów z dostosowaniem do jego indywidualnych potrzeb, w tym wynikających z rodzaju niepełnosprawności. Tryb IPZ studiów nie może wydłużać okresu realizacji studiów ani wiązać się z uzyskaniem mniejszej liczby ECTS.

Program studiów według spersonalizowanego planu studiów (SPS) realizują studenci przyjęci na studia w wyniku potwierdzenia efektów uczenia się. Realizacja tego rodzaju indywidualnej organizacji studiów odbywa się pod opieką opiekuna naukowego wyznaczonego przez Prodziekana. Opiekun naukowy studenta ustala szczegółowy tygodniowy plan zajęć w poszczególnych semestrach, z uwzględnieniem odpowiednich grup i godzin zajęć, umożliwiający realizację SPS. Zasady i tryb potwierdzania efektów uczenia się określone zostały w Uchwale nr 146 – 2018/2019 Senatu SGGW w Warszawie z dnia 24 czerwca 2019 r.

Kolejnym sposobem umożliwiania studentom realizacji indywidualnych potrzeb i ścieżek kształcenia jest przyjęcie na studia w drodze przeniesienia do lub z innej uczelni, w tym także zagranicznej oraz możliwość zmiany kierunku lub formy studiów w SGGW. Szczegółowe regulacje określono w § 21 i § 22 Regulaminu Studiów w SGGW.

Innym przejawem dostosowania procesu kształcenia do możliwości rozwijania wiedzy i umiejętności związanych z kierunkiem studiów jest wsparcie studentów w uczestnictwie w międzynarodowych szkołach letnich i zimowych organizowanych przez uniwersytety zagraniczne.

Studenci mogą również personalizować swój program kształcenia, dostosowując go do swoich indywidualnych zainteresowań naukowych. Możliwość taką daje kształcenie przedmiotach ograniczonego wyboru (kierunkowych dla kierunku Ekonomia), na przedmiotach swobodnego wyboru (dowolnych), na przedmiotach do wyboru w języku obcym oraz Seminarium dyplomowym.

Personalizacja ścieżki kształcenia studentów kierunku Ekonomia jest również możliwa poprzez realizację zamiast przedmiotu z grupy dowolnych (2 przedmioty na studiach I stopnia na 3 i 4 semestrze

oraz 2 przedmioty na studiach II stopnia w 3 semestrze) mogą realizować zajęcia grupy Uczelnianych Zajęć Obieralnych (UZO), którego celem jest zwiększenie elastyczności studiowania oraz umożliwienie studentom zdobywanie wiedzy i umiejętności, zgodnych z ich potrzebami i zainteresowaniami.

Studenci mogą też dostosowywać proces nauczania do swoich indywidualnych potrzeb, zainteresowań i oczekiwań, co jest możliwe poprzez oferowany w SGGW program Tutoringu i Mentoringu. Tutoring adresowany jest do osób, którym zależy na podniesieniu swojej wnikliwości, samoświadomości, umiejętności podejmowania decyzji, umiejętności krytycznego myślenia i wyciągania wniosków. Mentoring adresowany jest do osób, które w różnych obszarach własnych działań mają już pewne doświadczenia i wiedzę, natomiast potrzebują przyspieszenia swojego rozwoju i praktycznych wskazówek w tym zakresie. Pracownicy prowadzący zajęcia na kierunku Ekonomia znajdują się zarówno na liście Tutorów jak i na liście Mentorów w SGGW.

Studium Wychowania Fizycznego SGGW organizuje grupowe zajęcia rehabilitacyjne dla studentów z niepełnosprawnościami. Odbywają się one zarówno w salach sportowych jak i na basenie, zgodnie z grafikiem zamieszczonym na stronie Studium: swfs.sggw.edu.pl. Studentom z niepełnosprawnością w SGGW dedykowana jest strona internetowa Biura ds. Osób z Niepełnosprawnościami i Dostępności https://www.sggw.edu.pl/uczelnia/rowne-traktowanie-w-sggw/osoby-z-niepelnosprawnosciami/, na której zamieszczane są różnego rodzaju informacje dotyczące form wsparcia, z których mogą te osoby skorzystać. Student z niepełnosprawnością może w miejsce zajęć z wychowania fizycznego uczestniczyć w zajęciach w grupach dostosowanych do rodzaju jego niepełnosprawności, w prowadzonych grupach rehabilitacji lub grupach studentów z niepełnosprawnością.

Budynki Wydziału Ekonomicznego dostosowane są do potrzeb osób z dysfunkcją narządów ruchu (podjazdy, miejsca parkingowe, toalety, windy, drzwi automatyczne z napędem mechanicznym). W domach studenckich część pokoi uwzględnia potrzeby osób z dysfunkcją narządów ruchu, w tym osób poruszających się na wózkach. Przygotowane są oznakowane miejsca postojowe dla samochodów, z których korzystają osoby niepełnosprawne. Budynek Biblioteki Głównej SGGW zapewnia dostęp do czytelni studentom z niepełnosprawnością ruchową. Ponadto Biblioteka Główna dysponuje specjalistycznym stanowiskiem komputerowym dedykowanym osobom niedowidzącym i słabo-widzącym oraz powiększalnikiem stacjonarnym i przenośnymi lampami powiększającymi. Wszystkie obiekty kompleksu sportowego SGGW są przystosowane dla osób niepełnosprawnych. Osoby niepełnosprawne korzystające z pływalni, a poruszające się na wózkach mają możliwość skorzystania z wózka basenowego.

Zgodnie z Regulaminem Studiów w SGGW w uzasadnionych przypadkach, wynikających z niepełnosprawności, choroby potwierdzonej zwolnieniem lekarskim wydanym przez lekarza lub innych nieprzewidzianych zdarzeń losowych, potwierdzonych wiarygodnymi, urzędowymi dokumentami dopuszczalny limit nieobecności na zajęciach może być zwiększony z 20% do 30% za zgodą Prodziekana, pod warunkiem uzgodnienia sposobu i terminu wyrównania zaległości powstałych wskutek nieobecności studenta na zajęciach z prowadzącym zajęcia.

Ważnym obszarem działań Uczelni jest również zwiększanie wiedzy i świadomości na temat niepełnosprawności wśród pracowników administracyjnych i dydaktycznych Instytutu poprzez szkolenia i udostępnianie materiałów z zakresu potrzeb studentów z różnymi niepełnosprawnościami. W tym zakresie istotne są działania podejmowane przez Biuro ds. Osób z Niepełnosprawnościami i Dostępności (BOND), w szczególności materiały informacyjne oraz szkolenia. Studenci mogą również korzystać z koordynowanego przez BOND wsparcia i otrzymać możliwość skorzystania z alternatywnych rozwiązań i form związanych z realizacją praw i obowiązków wynikających z

Regulaminu Studiów zawarte w Katalogu wsparcia https://www.sggw.edu.pl/katalog-wsparcia/ służącym zapewnienie dostępności w kształceniu studentów z niepełnosprawnościami SGGW.

Bardzo ważnym przejawem dostosowania procesu kształcenia do realizacji indywidualnych i grupowych potrzeb studentów, wspierającym rozwój ich zainteresowań jest możliwość uczestnictwa w jednosemestralnych lub rocznych studiach wymiennych w ramach programu mobilności ERASMUS+, jak również odbycie części swoich studiów w innej uczelni w kraju, w szczególności na podstawie porozumień lub programów, których Wydział lub SGGW jest uczestnikiem (np. MostAR). Również praktyka zawodowa może być realizowana zagranicą. Wyjazd w ramach mobilności ERASMUS+ oraz MostAR traktowany jest jako indywidualne osiągnięcie studenta potwierdzone wpisem do suplementu dyplomu.

Dostosowanie procesu uczenia się do zróżnicowanych potrzeb studentów przejawia się ponadto możliwością prezentacji własnych zainteresowań naukowych i ich pogłębiania przy wsparciu promotorów naukowych podczas realizacji własnego tematu pracy dyplomowej, zgodnego z kierunkiem kształcenia. Wszystkie tematy podlegają zatwierdzeniu przez Prodziekana, który ocenia ich zgodność z kierunkiem kształcenia i wymogami dla prac dyplomowych, opracowanymi na Uczelni i Wydziale.

Studenci mogą też korzystać z możliwości dostosowywania procesu uczenia się do ich indywidualnych potrzeb przez uczestnictwo w oferowanych przez Uczelnię programach Tutoringu oraz Mentoringu. Mogą również personalizować swoją ścieżkę kształcenia i dostosowywać ją do indywidualnych potrzeb realizując zamiast zapisanych w programie studiów przedmiotów dowolny przedmioty z grupy Uczelnianych Zajęć Obieralnych (UZO).

Dostosowanie procesu uczenia się do zróżnicowanych potrzeb studentów przejawia się pogłębianiem indywidualnych zainteresowań i kompetencji związanych z programem studiów w czasie realizacji praktyk w instytucjach i przedsiębiorstwach krajowych oraz zagranicznych, a także w ramach prac w kołach naukowych (np. Koło Naukowe Ekonomistów).

2.5. ***Harmonogram realizacji studiów z uwzględnieniem: zajęć lub grup zajęć wymagających bezpośredniego udziału nauczycieli akademickich i innych osób prowadzących zajęcia oraz studentów (w przypadku gdy uczelnia prowadzi na ocenianym kierunku studia w formie stacjonarnej oraz niestacjonarnej, charakterystykę należy przedstawić odrębnie dla studiów stacjonarnych oraz niestacjonarnych), zajęć lub grup zajęć związanych z działalnością naukową prowadzoną w uczelni oraz zajęć lub grup zajęć rozwijających kompetencje językowe w zakresie znajomości języka obcego, jak również zajęć lub grup zajęć do wyboru***

Harmonogram realizacji zreformowanego w latach 2021-2026 programu studiów **I stopnia na kierunku Ekonomia** zakłada prowadzenie zajęć dydaktycznych w ciągu 6 semestrów. Łączny nakład pracy studenta umożliwiający osiągnięcie zakładanych efektów uczenia się wynosi 180 punktów ECTS (30 punktów ECTS/semestr). Łączna liczba godzin na studiach stacjonarnych to 2001 h, a na studiach niestacjonarnych 1121 h.

Na studiach I stopnia na kierunku Ekonomia udział punktów ECTS z zajęć związanych z działalnością naukową wynosi 63% (113 ECTS), udział punktów ECTS z zajęć rozwijających kompetencje językowe w zakresie języka obcego wynosi 6% (11 ECTS), a udział zajęć do wyboru (przedmioty do wyboru: kierunkowe, w języku obcym i dowolne, język obcy, praca dyplomowa i praktyka) wynosi 32,8% (59 ECTS), co jest zgodne z wytycznymi zapisanymi w Uchwale Nr 59 - 2022/2023 Senatu Szkoły Głównej Gospodarstwa Wiejskiego w Warszawie z dnia 24 kwietnia 2023 r. *(zał. 1.7, Kryterium 1)*.

W harmonogramie realizacji programu studiów ulokowane są przedmioty ograniczonego wyboru z grupy kierunkowych dla danego kierunku studiów (240 godzin na studiach stacjonarnych i 128 godzin na studiach niestacjonarnych, 24 punkty ECTS na obu trybach studiów) oraz przedmioty wybieralne z grupy ogólnych (60 godzin na studiach stacjonarnych i 32 godziny na studiach niestacjonarnych, 6 ECTS na obu trybach studiów) i przedmioty wybieralne w języku obcym (30 godzin na studiach stacjonarnych i 16 godzin na studiach niestacjonarnych, 4 ECTS na obu trybach studiów) realizowane w semestrach 3-6. Studenci na studiach stacjonarnych i niestacjonarnych realizują program studiów pozwalający osiągnąć te same efekty uczenia się i tyle samo punktów ECTS.

Na studiach **stacjonarnych I stopnia na kierunku Ekonomia** udział punktów ECTS z zajęć wymagających bezpośredniego udziału nauczyciela akademickiego i innych osób prowadzących zajęcia wynosi 50,2% (liczba ECTS kontaktowych 90,4).

Na studiach **niestacjonarnych I stopnia na kierunku Ekonomia** udział punktów ECTS z zajęć wymagających bezpośredniego udziału nauczyciela akademickiego i innych osób prowadzących zajęcia wynosi 25,8% (liczba ECTS kontaktowych 46,4).

Harmonogram realizacji programu studiów **II stopnia na kierunku Ekonomia** zakłada prowadzenie zajęć dydaktycznych w ciągu 4 semestrów. Łączny nakład pracy studenta umożliwiający osiągnięcie zakładanych efektów uczenia się wynosi 120 punktów ECTS (30 punktów ECTS/semestr). Łączna liczba godzin zajęć na studiach stacjonarnych wynosi 1054, a na studiach niestacjonarnych 568. Na studiach II stopnia na kierunku Ekonomia udział punktów ECTS z zajęć związanych z działalnością naukową wynosi 82,5% (99 ECTS), udział punktów ECTS z zajęć rozwijających kompetencje językowe w zakresie języka obcego wynosi 8,3% (10 ECTS), a udział zajęć do wyboru (przedmioty do wyboru: kierunkowe, w języku obcym i dowolne, język obcy, praca dyplomowa i praktyka) wynosi 46,7% (56 ECTS), co jest zgodne z wytycznymi zapisanymi w Uchwale Nr 59 - 2022/2023 Senatu Szkoły Głównej Gospodarstwa Wiejskiego w Warszawie z dnia 24 kwietnia 2023 r. *(zał. 1.7, Kryterium 1)*.

W harmonogramie realizacji programu studiów ulokowane są przedmioty ograniczonego wyboru z grupy kierunkowych dla danego kierunku studiów (150 godzin na studiach stacjonarnych i 80 godzin na studiach niestacjonarnych, 15 punktów ECTS na obu trybach studiów) oraz przedmioty wybieralne z grupy ogólnych (60 godzin na studiach stacjonarnych i 32 godziny na studiach niestacjonarnych, 6 ECTS na obu trybach studiów) i przedmioty wybieralne w języku obcym (30 godzin na studiach stacjonarnych i 16 godzin na studiach niestacjonarnych, 6 ECTS na obu trybach studiów) realizowane w semestrach 3-4.

Na studiach **stacjonarnych II stopnia na kierunku Ekonomia** udział punktów ECTS z zajęć wymagających bezpośredniego udziału nauczyciela akademickiego i innych osób prowadzących zajęcia wynosi 50,2% (liczba ECTS kontaktowych 60,2).

Na studiach **niestacjonarnych II stopnia na kierunku Ekonomia** udział punktów ECTS z zajęć wymagających bezpośredniego udziału nauczyciela akademickiego i innych osób prowadzących zajęcia wynosi 22% (liczba ECTS kontaktowych 26,4).

Na studiach I i II stopnia studenci realizują przedmioty z dziedziny nauk humanistycznych za 6 ECTS na każdym poziomie (na studiach stacjonarnych I i II stopnia w wymiarze 60 h, na studiach niestacjonarnych I i II stopnia w wymiarze 32 h).

2.6. *Dobór form zajęć, proporcji liczby godzin przypisanych poszczególnym formom, a także liczebności grup studenckich oraz organizacji procesu kształcenia, ze szczególnym uwzględnieniem harmonogramu zajęć*

Ogólne zasady organizacji toku studiów są określone w Regulaminie Studiów w SGGW, natomiast szczegóły odnośnie organizacji roku akademickiego zawarte są w poszczególnych Zarządzeniach Rektora w sprawie organizacji roku akademickiego wraz z załącznikami *(zał. 2.5)*.

Zajęcia na studiach stacjonarnych odbywają się od poniedziałku do piątku, natomiast na studiach niestacjonarnych I oraz II stopnia od piątku do niedzieli. Zajęcia prowadzone są m.in. w siedzibie Uczelni, w budynkach zlokalizowanych w Warszawie na nowym i starym kampusie SGGW, co znacznie ułatwia studentom korzystanie z laboratoriów komputerowych, nowocześnie wyposażonych sal wykładowych, biblioteki. Stanowi to również istotne ułatwienie w kontaktach z pracownikami katedr odpowiedzialnymi za realizację procesu nauczania. Liczebność grup studenckich na ćwiczeniach audytoryjnych, laboratoryjnych, projektowych i terenowych jest zgodna z regulaminem ogólnouczelnianym.

Wymagana liczba punktów ECTS niezbędna do ukończenia studiów I stopnia wynosi 180, a studiów II stopnia - 120. Zajęcia są zaplanowane równomiernie w semestrach. Na studiach stacjonarnych I stopnia i II stopnia (niezależnie od ich formy) w każdym semestrze student uzyskuje 30 punktów ECTS.

Zajęcia na kierunku Ekonomia realizowane są w formie wykładów, ćwiczeń audytoryjnych, ćwiczeń laboratoryjnych i lektoratów oraz na studiach I stopnia egzaminu z j. obcego (Potwierdzenie B2 j. obcy - 2h na studiach stacjonarnych i niestacjonarnych) i ćwiczeń terenowych (15 h na studiach stacjonarnych oraz 8 h na studiach niestacjonarnych). Na studiach stacjonarnych i niestacjonarnych I stopnia na kierunku Ekonomia studenci realizują praktykę w wymiarze 180 h. Na studiach stacjonarnych pierwszego stopnia studenci realizują również zajęcia z wychowania fizycznego w wymiarze 60 h w każdym z semestrów 3 i 4. Na obu realizowanych poziomach studiów studenci zobowiązani są do realizacji obowiązkowego szkolenia BHP (4 h na studiach stacjonarnych i niestacjonarnych).

Na studiach stacjonarnych I stopnia na kierunku Ekonomia wykłady są realizowane w wymiarze 865 h (43,2% zajęć z programu studiów), ćwiczenia audytoryjne w wymiarze 505 h (25,2%), ćwiczenia laboratoryjne w wymiarze 150 h (7,5%), a lektoraty w wymiarze 120 h (3%).

Na studiach niestacjonarnych I stopnia na kierunku Ekonomia wykłady są realizowane w wymiarze 528 h (47,1% zajęć z programu studiów), ćwiczenia audytoryjne w wymiarze 256 h (22,8%), ćwiczenia laboratoryjne w wymiarze 80 h (7,1%), a lektoraty w wymiarze 63 h (5,6%).

Na studiach stacjonarnych II stopnia na kierunku Ekonomia wykłady są realizowane w wymiarze 590 h (51,1% zajęć z programu studiów), ćwiczenia audytoryjne w wymiarze 340 h (32,2%), ćwiczenia laboratoryjne w wymiarze 60 h (5,7%), a lektoraty w wymiarze 60 h (5,7%).

Na studiach niestacjonarnych II stopnia na kierunku Ekonomia wykłady są realizowane w wymiarze 324 h (57% zajęć z programu studiów), ćwiczenia audytoryjne w wymiarze 172 h (30,3%), ćwiczenia laboratoryjne w wymiarze 32 h (5,6%), a lektoraty w wymiarze 36 h (6,3%).

2.7. *Program i organizacja praktyk, w tym w szczególności ich wymiar i termin realizacji oraz dobór instytucji, w których odbywają się praktyki, a także liczby miejsc praktyk*

Praktyka zawodowa na kierunku Ekonomia realizowana jest na studiach I stopnia. Praktyka w instytucjach lub jednostkach gospodarczych stanowi integralną część programu studiów licencjackich na kierunku Ekonomia. Cele podstawowe praktyk sprowadzają się do: umożliwienia studentowi

weryfikowania wiedzy, którą zdobył na zajęciach dydaktycznych (wykorzystania praktycznego); pozyskania informacji ekonomiczno-organizacyjnych z instytucji lub jednostki gospodarczej w celu ich analizy na zajęciach dydaktycznych (po praktyce); nabycie niezbędnego (na rynku pracy) doświadczenia praktycznego. Na kierunku studiów licencjackich Ekonomia – studia stacjonarne i niestacjonarne - obowiązuje praktyka zawodowa realizowana w czasie drugiego roku studiów (w dni wolne od zajęć dydaktycznych) lub w okresie wakacyjnym (po 4 semestrze studiów). Wyjątkowo, w uzasadnionych przypadkach za zgodą Opiekuna praktyk, może być realizowana w innym terminie.

Ważne jest to, że student na praktykach włączany jest do pracy zespołu, w którym powierzane są mu zadania indywidualne. Rozwija to umiejętność współpracy w grupie i jednocześnie kształci odpowiedzialność za wykonywaną pracę, której wynik jest sukcesem zbiorowym i indywidualnym studenta. Student jest oceniany przez przełożonych i współpracowników, sam dokonuje oceny poprzez pryzmat własnej wiedzy i umiejętności. To pozwala mu określić efektywność działań i sposób organizacji pracy. Wykorzystując te doświadczenia w przyszłości może kreatywnie zwiększać sprawność procesów produkcji, usług, zarządzania we własnej działalności zawodowej. Student odbywając praktyki w różnych instytucjach może rozwijać zainteresowania zawodowe, konfrontować zespół własnych kompetencji z wymogami rynku pracy i w konsekwencji ukierunkować własny rozwój poprzez świadomy wybór treści kształcenia oferowanych w dalszym toku studiów np. w formie bloków fakultetów dostosowanych do indywidualnych zainteresowań i potrzeb. W taki sposób formy kształcenia akademickiego i praktycznego komplementarnie uzupełniają się dając możliwość studentowi kreowania własnej kariery zawodowej.

Cele i zadania praktyk w przedsiębiorstwach lub instytucjach publicznych to:

a) Poznanie przez studentów zasad funkcjonowania różnych instytucji i jednostek gospodarczych oraz nabycie praktycznych umiejętności poprzez pracę w wybranych strukturach organizacyjnych tych jednostek (instytucji, firm produkcyjnych, firm handlowych itp.).
b) Zapoznanie studentów z codzienną pracą i jej organizacją w określonej instytucji bądź jednostce gospodarczej.
c) Poznanie przez studentów sposobów zarządzania (planowania, organizowania, motywowania i kontrolowania) w określonej instytucji bądź jednostce gospodarczej.
d) Zapoznanie z systemami księgowości prowadzonymi w poszczególnych instytucjach i jednostkach gospodarczych.
e) Pozyskanie przez studentów danych (produkcyjnych, ekonomicznych, związanych z organizacją) określonej instytucji bądź jednostki gospodarczej.

Odbywanie praktyki przez studentów kierunku Ekonomia porządkuje Regulamin praktyk *(zał. 2.7)*. Opiekun praktyk na WE na początku semestru letniego organizuje spotkanie z rocznikiem studentów realizujących praktyki i szczegółowo omawia zasady ich odbywania (regulamin i formularze dokumentacji). Przedstawia on również wymagania oraz rekomenduje zakłady, instytucje i jednostki prowadzące produkcję, usługi, prace administracyjne w zakresie wykorzystania zasobów, zarządzania, ochrony, przekształcania lub zagospodarowania środowiska gwarantujące osiągnięcie wymaganych kompetencji i efektów uczenia się.

Regulamin praktyk wraz z formularzami dokumentacji (umożliwiającymi realizację i zaliczenie praktyki) zamieszczone są na Wydziałowej stronie internetowej w zakładce Student/Praktyki. Zgodnie z zapisami Regulaminu studenckich praktyk zawodowych studenci samodzielnie wybierają miejsca odbywania praktyk, co pozytywnie wpływa na ich identyfikację potencjalnego rynku pracy oraz pozwala na wybór jednostki administracyjnej czy przedsiębiorstwa, odpowiadającego indywidualnym zainteresowaniom a przez to pozwala na kreowanie własnego życia zawodowego.

Nadzór nad organizacją i przebiegiem praktyk zawodowych sprawuje Opiekun praktyk na Wydziale, który sprawdza i ocenia przygotowaną dokumentację przez studentów: zgodę na odbycie praktyki, umowę o organizację praktyki dla studenta (jeśli jest wymagana), wypełniony dziennik praktyk, sporządzony raport z praktyk, prezentację o instytucji lub jednostce gospodarczej oraz opinię o studencie z miejsca praktyk zamieszczoną w dzienniku *(zał. 2.7)*. Dodatkowo studenci proszeni są o wypełnienie formularza ankiety oceny miejsca praktyk.

Opiekun praktyk na Wydziale pełni dyżur na Wydziale w celu umożliwienia załatwienia wszelkich spraw organizacyjnych i formalnych związanych z odbyciem praktyk przez studentów. Opiekun praktyk na WE archiwizuje dokumenty dotyczące realizacji praktyk. Tworzone są również dedykowane zespoły w MS Teams oraz Moodle ułatwiające kontakt studentów z opiekunem praktyk.

Praktyka zawodowa na studiach stacjonarnych oraz niestacjonarnych odbywa się zgodnie z programem studiów – zaliczenie praktyki w instytucjach lub przedsiębiorstwach jest niezbędnym wymogiem do zaliczenia piątego semestru studiów. Czas trwania praktyki jest optymalny i wystarczający do osiągnięcia zaplanowanych efektów uczenia się.

Praktyka zawodowa odbywana jest przez studentów wyłącznie w jednostkach zaakceptowanych przez Opiekuna praktyk na Wydziale. Podstawą do akceptacji miejsca praktyk (jednostek branżowych, naukowych, administracyjnych, usługowych i produkcyjnych) jest profil działalności zgodny z kierunkiem studiów, a dostępna infrastruktura i wyposażenie miejsc odbywania praktyk umożliwiają nabycie przez studentów kierunkowych efektów uczenia się i zapewniają prawidłową realizację praktyk.

Nadzór nad praktyką pod względem formalnym pełni Opiekun Praktyk, natomiast nadzór merytoryczny nad realizacją praktyki pełni Opiekun Praktykanta ze strony jednostki, w której student odbywa praktykę. Opiekun praktykanta wyznaczany jest przez Dyrektora/Prezesa jednostki i najczęściej jest to osoba z kompetencjami kierowniczymi. Opiekun praktykanta poza zapoznaniem studenta/Praktykanta z organizacją jednostki, przepisami BHP oraz procedurami, zleca zadania do wykonania, rozlicza je i podpisuje karty tygodniowe oraz wypełnia zaświadczenie o odbytej praktyce i ocenia praktykanta.

Zaliczenie praktyk odbywa się na podstawie złożonej przez studenta dokumentacji, obejmującej wypełniony dzienniczek praktyk, raport z praktyk, prezentację o instytucji lub jednostce gospodarczej, opinię o studencie z miejsca praktyk.

Ostatnim, dodatkowym, dokumentem otrzymanym od studenta ze zrealizowanej praktyki zawodowej jest ankieta oceny miejsca praktyk (nie jest obowiązkowa). Ocena taka dostarcza pewnych informacji Opiekunowi praktyk na Wydziale o celowości dalszej współpracy lub zweryfikowania jej czy wręcz zaprzestania, jeżeli nie spełnia czy nie realizuje założeń praktyki zawodowej. Dotychczas niemal wszystkie miejsca praktyk zostały ocenione przez studentów pozytywnie. Szczegółowe efekty uczenia się zapisywane są w sylabusie i odnoszą się do efektów kierunkowych dotyczących obszaru wiedzy, umiejętności i kompetencji społecznych.

W ocenie jednostek studenci wskazywali najczęściej: że mogą uzyskać dobre lub bardzo dobre praktyczne doświadczenie zawodowe oraz, że w miejscu praktyki panowała miła i przyjazna atmosfera. Dodatkowo studenci zwracali uwagę, że zakres powierzanych im obowiązków był różnorodny, a zdobyta w toku studiów wiedza i umiejętności były przydatna do ich realizacji.

W trakcie praktyki przeprowadzana jest losowa kontrola jej przebiegu. Kontrola praktyki jest prowadzona przez Opiekuna praktyk na Wydziale. Kontrola polega na przeprowadzeniu rozmowy telefonicznej z kierownikiem jednostki, w której student odbywa praktykę lub na wizytacji miejsca pracy. W przypadku ustalenia występujących nieprawidłowości (po stronie studenta lub

przedsiębiorstwa) mogą być podjęte działania korygujące, np. w zakresie skrócenia odbywania praktyki. Z rozmowy lub wizyty sporządzana jest notatka. Praktyki po zakończeniu danego cyklu są przedmiotem analiz zespołu roboczego ds. jakości kształcenia. Opiekun praktyk na Wydziale wraz z zespołem dokonuje rocznego przeglądu odbytych praktyk w zakresie organizacji procesu oraz stopnia osiągania założonych efektów uczenia się z uwzględnieniem opinii praktykodawców i sporządza raport, który po zaopiniowaniu przez właściwe rady programowe, jest zatwierdzany przez Dziekana.

Zalecenia dotyczące kryterium 2 wymienione w uchwale Prezydium PKA w sprawie oceny programowej na kierunku studiów, która poprzedziła bieżącą ocenę (*jeżeli dotyczy*)

Lp.	Zalecenia dotyczące kryterium 2 wymienione we wskazanej wyżej uchwale Prezydium PKA	Opis realizacji zalecenia oraz działań zapobiegawczych podjętych przez uczelnię w celu usunięcia błędów i niezgodności sformułowanych w zaleceniu o charakterze naprawczym
1.	nie dotyczy	nie dotyczy

Kryterium 3. Przyjęcie na studia, weryfikacja osiągnięcia przez studentów efektów uczenia się, zaliczanie poszczególnych semestrów i lat oraz dyplomowanie

3.1 Wymagania stawiane kandydatom, warunki rekrutacji na studia oraz kryteria kwalifikacji kandydatów na każdy z poziomów studiów

Rekrutacja na studia I stopnia na kierunku Ekonomia jest regulowana stosownymi przepisami uczelnianymi. Zasady rekrutacji zapewniają równe szanse na podjęcie studiów i umożliwiają selektywny dobór kandydatów posiadających wstępną wiedzę i umiejętności na poziomie niezbędnym do osiągnięcia zakładanych w programie studiów efektów uczenia się.

Zasady rekrutacji na studia I stopnia i II stopnia określa uchwała Senatu SGGW, która przyjmowana jest na rok przed rozpoczęciem roku akademickiego, którego dotyczy rekrutacja:

1. Uchwała nr Uchwała Nr 107 – 2021/2022 Senatu Szkoły Głównej Gospodarstwa Wiejskiego w Warszawie z dnia 27 czerwca 2022 r. w sprawie zasad rekrutacji na studia pierwszego stopnia, jednolite studia magisterskie i studia drugiego stopnia SGGW w roku akademickim 2023/2024 *(zał. 3.1)*,
2. Uchwała Nr 84 – 2022/2023 Senatu Szkoły Głównej Gospodarstwa Wiejskiego w Warszawie z dnia 26 czerwca 2023 r. w sprawie zasad rekrutacji na studia pierwszego stopnia, jednolite studia magisterskie i studia drugiego stopnia SGGW w roku akademickim 2024/2025 *(zał. 3.2)*,
3. Uchwała Nr 69 – 2023/2024 Senatu Szkoły Głównej Gospodarstwa Wiejskiego w Warszawie z dnia 24 czerwca 2024 r. w sprawie zasad rekrutacji na studia pierwszego stopnia, jednolite studia magisterskie i studia drugiego stopnia w roku akademickim 2025/2026 *(zał. 3.3)*,
4. Uchwała Nr 103 – 2024/2025 Senatu Szkoły Głównej Gospodarstwa Wiejskiego w Warszawie z dnia 30 czerwca 2025 r. w sprawie zasad rekrutacji na studia pierwszego stopnia, jednolite studia magisterskie i studia drugiego stopnia w roku akademickim 2026/2027 *(zał. 3.4)*.

Organem odpowiedzialnym za proces rekrutacji jest obecnie Uczelniana Komisja Rekrutacyjna (UKR), której podlegają Wydziałowe Komisje Rekrutacyjne (WKR). Podstawą przyjęcia na studia pierwszego stopnia kierunku Ekonomia o profilu ogólnoakademickim są wyniki uzyskane na egzaminie maturalnym z matematyki (z przelicznikiem pkt. SGGW x 0,5) oraz języka obcego nowożytnego albo języka polskiego albo geografii albo wiedzy o społeczeństwie albo historii albo fizyki albo egzaminu

zawodowego: technik ekonomista (z przelicznikiem pkt. SGGW x 0,5) (Załącznik nr 1 Nr 103 – 2024/2025 Senatu Szkoły Głównej Gospodarstwa Wiejskiego w Warszawie z dnia 30 czerwca 2025 r. *(zał. 3.4)*. Wyniki kandydata są przeliczane na punkty SGGW według zasad określonych w Uchwale Senatu. W przypadku studentów zagranicznych w uchwale Senatu opisano także wymagania stawiane kandydatom spoza Polski oraz wskazano zasady przeliczania ocen z egzaminów dojrzałości na punkty SGGW. Na podstawie stosownych Uchwał Senatu przewidziano zwolnienie z postępowania kwalifikacyjnego laureatów olimpiad centralnych (Uchwała Nr 70 – 2023/2024 Senatu Szkoły Głównej Gospodarstwa Wiejskiego w Warszawie z dnia 24 czerwca 2024 r. w sprawie uprawnień laureatów i finalistów olimpiad stopnia centralnego oraz laureatów konkursów w latach 2025/2026, 2026/2027, 2027/2028, 2028/2029 *(zał. 3.5 i 3.6).*

Na Wydziale Ekonomicznym SGGW działa program edukacji ekonomicznej przeznaczony dla uczniów szkół średnich – Akademia Przedsiębiorczości WE SGGW. Laureaci Konkursu odbywającego się podczas drugiego etapu Akademii Przedsiębiorczości uzyskują Indeks na WE, czyli mogą studiować na jednym z pięciu kierunków realizowanych na Wydziale Ekonomicznym SGGW zgodnie z Uchwała Nr 70 – 2023/2024 Senatu Szkoły Głównej Gospodarstwa Wiejskiego w Warszawie z dnia 24 czerwca 2024 r. w sprawie uprawnień laureatów i finalistów olimpiad stopnia centralnego oraz laureatów konkursów w latach 2025/2026, 2026/2027, 2027/2028, 2028/2029 *(zał. 3.5 i 3.6)*. W roku akademickim 2020/2021 tytuł laureata uzyskało 7 uczestników Akademii Przedsiębiorczości, w r. ak. 2021/2022 – 6, w r. ak. 2022/2023 – 9, w r. ak. 2023/2024 – 8, w r. ak. 2024/2025 – 6, a w r. ak. 2025/2026 - 6 (*Raport z działalności Akademii Przedsiębiorczości WNEiS SGGW i współpracy ze szkołami średnimi w latach 2021-2025, zał. 3.7).*

Terminy rejestracji, terminy weryfikacji efektów uczenia się i różnic programowych, terminy składania dokumentów podane są w kalendarium rekrutacji na stronie internetowej Uczelni. Rekrutacja na studia prowadzona jest z wykorzystaniem internetowego systemu Internetowej Rekrutacji Kandydatów (IRK) , w którym kandydaci dokonują rejestracji na wybrany kierunek oraz formę studiów. Podczas rekrutacji na studia I stopnia sporządzane są listy rankingowe kandydatów. Kandydat może sprawdzić w IRK minimalne progi punktowe gwarantujące przyjęcie na studia, liczbę zakwalifikowanych osób oraz liczbę wolnych miejsc. Proces rekrutacji na studia jest prowadzony przejrzyście z poszanowaniem anonimowości. Na stronie internetowej Uczelni zamieszczone są informacje dotyczące rekrutacji, w tym: link do IRK, kalendarium rekrutacji, wymagane dokumenty. Nowo przyjęty student, może poprzez indywidualny profil w systemie IRK otrzymać informacje dotyczące inauguracji roku akademickiego, planów zajęć, pomocy materialnej dla studentów z (https://www.sggw.edu.pl/rekrutacja/informacje-dla-osob-przyjetych-na-studia/).

W procesie rekrutacji na studia II stopnia od kandydata wymagane są:

- dyplom studiów I stopnia kierunku ekonomia, finanse i rachunkowość, zarządzanie, I; – 100% zbieżności;
- dla kandydatów, którzy ukończyli studia I stopnia na innym kierunku, przeprowadzony zostanie test kompetencyjny, który umożliwi weryfikację osiągniętych efektów uczenia się, wymaganych dla kandydatów na studia II stopnia na kierunku Ekonomia;
- średnia ocen ze studiów I stopnia (Załącznik nr 2 do Uchwały Nr 103 – 2024/2025 Senatu Szkoły Głównej Gospodarstwa Wiejskiego w Warszawie z dnia 30 czerwca 2025 r. w sprawie zasad rekrutacji na studia pierwszego stopnia, jednolite studia magisterskie i studia drugiego stopnia w roku akademickim 2026/2027 *(zał. 3.4)*.

Na podstawie średniej ocen ze studiów I stopnia sporządzana jest lista rankingowa kandydatów. Kandydaci cudzoziemcy podlegają postępowaniu rekrutacyjnemu oraz kwalifikacji na zasadach

określonych w Uchwale nr 103 - 2024/2025 Senatu Szkoły Głównej Gospodarstwa Wiejskiego w Warszawie z dnia 30 czerwca 2025 r. w sprawie zasad rekrutacji na studia pierwszego stopnia, jednolite studia magisterskie i studia drugiego stopnia w roku akademickim 2026/2027 *(zał. 3.4)*. Do postępowania kwalifikacyjnego może być dopuszczony cudzoziemiec, który posiada dokument potwierdzający znajomość języka polskiego na poziomie biegłości językowej, nie niższym niż B2, przy czym kandydaci będący cudzoziemcami ubiegający się o przyjęcie na studia prowadzone w języku polskim na podstawie polskiego świadectwa dojrzałości są zwolnieni z przedstawiania dokumentu potwierdzającego znajomość języka polskiego na poziomie biegłości językowej nie niższej niż B2. Zasady obliczania wyniku kwalifikacyjnego w postępowaniu rekrutacyjnym w celu przyjęcia na studia pierwszego stopnia w odniesieniu do cudzoziemców określa załącznik 1b do Uchwały nr 103 – 2024/2025 *(zał. 3.4)*.

3.2 Zasady, warunki i tryb uznawania efektów uczenia się i okresów kształcenia oraz kwalifikacji uzyskanych w innej uczelni, w tym w uczelni zagranicznej

Zgodnie z § 21 Regulaminu studiów *(zał. 2.5)*, student może być także przyjęty na studia na kierunku Ekonomia w trybie przeniesienia z innej uczelni krajowej lub zagranicznej. Decyzję w tej sprawie podejmuje Prodziekan po rozważeniu umotywowanego wniosku kandydata, opinii Dziekana Wydziału, który student chce opuścić, poświadczonej karty przebiegu studiów (lub równoważnego dokumentu). Kandydat zainteresowany przeniesieniem do SGGW składa zgłoszenie za pośrednictwem systemu IRK, po weryfikacji kompletności dokumentów zamieszczonych w systemie Prodziekan dokonuje weryfikacji zbieżności programów studiów. Punkty ECTS uzyskane w dotychczasowym przebiegu studiów uzyskane przez studenta mogą zostać uznane w całości w miejsce modułów w programie studiów dla kierunku, na który student się przenosi, pod warunkiem zbieżności efektów uczenia się dla programów studiów w obu uczelniach. W przypadku różnicy efektów uczenia się, możliwe jest uznanie części zrealizowanego programu studiów i wskazanie modułów koniecznych do uzupełnienia wraz z terminami ich zaliczenia (różnice programowe). Prodziekan może zasięgnąć opinii koordynatorów odpowiednich przedmiotów. W zależności od liczby stwierdzonych różnic programowych kandydat może uzyskać zgodę na kontynuację studiów od kolejnego semestru w stosunku do ostatniego zakończonego na uczelni opuszczanej lub od wcześniejszego (nie dotyczy pierwszego semestru studiów, który można rozpocząć wyłącznie w drodze rekrutacji). Warunkiem takiego przyjęcia jest zaliczenie przez studenta co najmniej jednego semestru studiów w uczelni, którą student opuszcza oraz legitymowanie się aktywnym statusem studenta w momencie podejmowania decyzji.

Studenci podczas toku studiów, mogą także uczestniczyć w programach wymiany krajowej (program MostAR) lub zagranicznej (program Erasmus+ lub CEEPUS) w ramach podpisanych przez Uczelnię umów. Wnioski studentów rozpatrywane są przez Prodziekana, którego zgoda jest wymagana do realizacji części studiów w ramach programów wymiany. Rozpatrując wnioski Prodziekan bierze pod uwagę zakres zajęć w ramach proponowanych przez studenta przedmiotów realizowanych na innej uczelni, ze szczególnym uwzględnieniem liczby punktów ECTS, oraz efektów uczenia się. Przedmioty, których efekty uczenia się nie mogą zostać uznane, muszą zostać odrobione w terminie ustalonym przez Prodziekana w ramach bezpłatnych różnic programowych. W ramach programu Erasmus+ możliwa jest także realizacja praktyk zagranicznych, obowiązkowych lub nieobowiązkowych (dodatkowych). W przypadku praktyk obowiązkowych wymagane jest spełnienie wymagań dotyczących praktyk realizowanych na ocenianym kierunku studiów.

3.3 Zasady, warunki i tryb potwierdzania efektów uczenia się uzyskanych w procesie uczenia się poza systemem studiów

Zasady i tryb potwierdzania efektów uczenia się (PEU) uzyskanych poza szkolnictwem wyższym reguluje Uchwała Nr 146 – 2018/2019 Senatu SGGW z dnia 24 czerwca 2019 r. *(zał. 3.8)*. Pozytywne zakończenie procesu PEU skutkuje zaliczeniem zajęć/modułów/przedmiotów i przyporządkowanej im liczby punktów ECTS z danego programu studiów i wystawieniem oceny zgodnej ze skalą ocen określoną w Regulaminie Studiów SGGW. W wyniku PEU możliwe jest zaliczenie nie więcej niż 50% punktów ECTS przypisanych do zajęć/przedmiotów objętych programem studiów. Efekty uczenia się mogą być potwierdzone w przypadku ubiegania się o przyjęcie na studia I stopnia albo jednolite studia magisterskie kandydatowi posiadającemu dokumenty, o których mowa w art. 69 ust. 2 Ustawy i co najmniej pięć lat doświadczenia zawodowego, kandydatowi posiadającemu kwalifikację pełną na poziomie 5 PRK albo kwalifikację nadaną w ramach zagranicznego systemu szkolnictwa wyższego odpowiadającą poziomowi 5 Europejskich Ram Kwalifikacji; natomiast w przypadku ubiegania się o przyjęcie na studia II stopnia - kandydatowi posiadającemu kwalifikację pełną na poziomie 6 PRK i co najmniej trzy lata doświadczenia zawodowego po ukończeniu studiów pierwszego stopnia. W przypadku ubiegania się o przyjęcie na kolejny kierunek studiów I stopnia, II stopnia lub jednolitych studiów magisterskich - kandydatowi posiadającemu kwalifikację pełną na poziomie 7 PRK i co najmniej dwa lata doświadczenia zawodowego po ukończeniu studiów II stopnia albo jednolitych studiów magisterskich. PEU procedowane jest na wniosek kandydata. W przebiegu procesu PEU weryfikowana jest wiedza, umiejętności i kompetencje kandydata. Dokumentacja dołączona do złożonego przez kandydata wniosku o potwierdzenie wskazanych w nim efektów uczenia się w celu przyjęcia na określony kierunek studiów, poziom, profil ma charakter uzupełniający, potwierdzający wskazany we wniosku proces uczenia się. Wniosek kandydata jest rozpatrywany przez powołaną przez Dziekana Komisję procedującą postępowanie PEU, odpowiedzialną za wydanie postanowienia pisemnego i protokołu z pracy komisji. Minimalna przyznana w przebiegu procesu PEU liczba punktów ECTS wymagana do przyjęcia na studia w wyniku PEU wynosi 30. Koordynator PEU przekazuje komisji Rekrutacyjnej listę osób, dla których efekty uczenia się zostały potwierdzone. Przyjęcie kandydata w wyniku PEU następuje po złożeniu przez kandydata kompletu dokumentów wymaganych od kandydatów na studia, a określonych aktualną uchwałą Senatu SGGW w sprawie zasad rekrutacji na studia pierwszego stopnia, jednolite studia magisterskie i studia drugiego stopnia w SGGW. Przyjęcie na studia osób, którym potwierdzono efekty uczenia się następuje wraz z początkiem cyklu dydaktycznego tj. semestru lub roku akademickiego. Decyzję o przyjęciu na studia w wyniku PEU podejmuje Komisja Rekrutacyjna. Osoba przyjęta na studia w wyniku PEU studiuje według indywidualnej organizacji studiów określonej w Regulaminie studiów w SGGW.

3.4 *Sposoby oraz narzędzia monitorowania i oceny postępów studentów (np. liczby kandydatów, przyjętych na studia, odsiewu studentów, liczby studentów kończących studia w terminie) oraz działań podejmowanych na podstawie tych informacji, jak również sposobów wykorzystania analizy wyników nauczania w doskonaleniu procesu nauczania i uczenia się studentów*

Liczba osób rekrutujących na studia I stopnia i II stopnia na kierunku studiów Ekonomia jest określana corocznie stosowną uchwała senatu Szkoły Głównej Gospodarstwa Wiejskiego w Warszawie:

1. Uchwała Nr 85 – 2021/2022 Senatu Szkoły Głównej Gospodarstwa Wiejskiego w Warszawie z dnia 30 maja 2022 r. w sprawie ustalenia liczby miejsc na pierwszym roku studiów rozpoczynających się w roku akademickim 2022/2023 *(zał. 3.13)*,

2. Uchwała Nr 57 - 2022/2023 Senatu Szkoły Głównej Gospodarstwa Wiejskiego w Warszawie z dnia 24 kwietnia 2023 r. w sprawie ustalenia planowanej liczby miejsc na pierwszym roku studiów rozpoczynających się w roku akademickim 2023/2024 *(zał. 3.14),*
3. Uchwała Nr 43 - 2023/2024 Senatu Szkoły Głównej Gospodarstwa Wiejskiego w Warszawie z dnia 26 lutego 2024 r. w sprawie ustalenia liczby miejsc na pierwszym roku studiów rozpoczynających się w roku akademickim 2024/2025 *(zał. 3.15),*
4. Uchwała Nr 71 - 2023/2024 Senatu Szkoły Głównej Gospodarstwa Wiejskiego w Warszawie z dnia 24 czerwca 2024 r. w sprawie ustalenia liczby miejsc na pierwszym roku studiów rozpoczynających się w roku akademickim 2025/2026 *(zał. 3.16),*
5. Uchwała Nr 70 - 2025/2026 Senatu Szkoły Głównej Gospodarstwa Wiejskiego w Warszawie z dnia 30 marca 2026 r. w sprawie ustalenia liczby miejsc na pierwszym roku studiów rozpoczynających się w roku akademickim 2026/2027 *(zał. 3.17).*

W latach akademickich 2023/2024, 2024/2025, 2025/2026 i 2026/2027 limit osób rozpoczynających studia I stopnia i II stopnia na studiach stacjonarnych i niestacjonarnych na kierunku Ekonomia ulegał pewnym zmianom (Tabela 3.5.1). Zmiana nastąpiły od roku akademickiego 2024/2025, kiedy to decyzją Senatu SGGW zostały ograniczone limity przyjęć na studia stacjonarne II stopnia.

Tabela 3.5.1 Liczba miejsc na pierwszym roku studiów na kierunku Ekonomia w latach akademickich 2023/2024, 2024/2025, 2025/2026 i 2026/2027

	Studia stacjonarne		Studia niestacjonarne	
Rok akademicki	I°	II°	I°	II°
2023/2024	150	60	60	30
2024/2025	150	30	60	30
2025/2026	150	30	60	30
2026/2027	150	30	60	30

Na wniosek Komisji Rekrutacyjnej, Rektor może wyrazić zgodę na zakwalifikowanie na kierunek studiów stacjonarnych większej liczby kandydatów, niż planowana i zapisana w Uchwale. Z tego powodu w roku akademickim 2023/2024 studia stacjonarne I stopnia na kierunku Ekonomia przyjęto 174 studentów, w roku akademickim 2024/2025 – 187 studentów, w roku akademickim 2025/2026 – 193 studentów, a w roku akademickim 2026/2027 – 197 (Tabela 3.5.2). Na studia niestacjonarne I stopnia w każdym roku przyjęto odpowiednio 65, 77, 61 i 90 (Tabela 3.5.3). Na studiach stacjonarnych II stopnia na kierunku Ekonomia przyjęto zwiększoną liczbę studentów w latach 2024/2025, 2025/2026 oraz 2026/2027 (Tabela 3.5.4), natomiast na studiach niestacjonarnych II stopnia przyjęto zwiększoną liczbę studentów jedynie w roku 2026/2027 (Tabela 3.5.5).

Tabela 3.5.2 Liczba studentów studiów I stopnia na kierunku Ekonomia na studiach stacjonarnych podejmująca studia i rezygnująca ze studiów w latach akademickich 2023/2024, 2024/2025, 2025/2026 i 2026/2027

	I			II		III	
Rok akademicki	przyjęci	rozpoczy nający	rezygn ujący	rozpoczy-nający	rezygnu-jący	rozpoczy-nający	rezygnu-jący

rozpoczęcia studiów							
2023/2024	174	158	14	131	8	113	2
2024/2025	187	168	41	144	4	116	7
2025/2026	193	186	6	134	3	133	1
2026/2027	198	179	-	156	1	133	-

Tabela 3.5.3 Liczba studentów studiów I stopnia na kierunku Ekonomia na studiach niestacjonarnych podejmująca studia i rezygnująca ze studiów w latach akademickich 2023/2024, 2024/2025, 2025/2026 i 2026/2027

	I			II		III	
Rok akademicki rozpoczęcia studiów	przyjęci	rozpoczynający	rezygnujący	rozpoczy-nający	rezygnu-jący	rozpoczy-nający	rezygnuj-ący
2023/2024	65	59	7	41	1	52	1
2024/2025	77	70	4	52	7	40	1
2025/2026	61	55	6	66	6	48	3
2026/2027	96	85	-	44	-	58	-

Tabela 3.5.4 Liczba studentów studiów II stopnia na kierunku Ekonomia na studiach stacjonarnych podejmująca studia i rezygnująca ze studiów w latach akademickich 22023/2024, 2024/2025, 2025/2026 i 2026/2027

	I			II	
Rok akademicki rozpoczęcia studiów	przyjęci	rozpoczyna-jący	rezygnujący	rozpoczynający	rezygnujący
2023/2024	41	40	15	28	1
2024/2025	58	52	26	25	1
2025/2026	57	53	1	28	-
2026/2027	53	44	9	33	-

Tabela 3.5.5 Liczba studentów studiów II stopnia na kierunku Ekonomia na studiach niestacjonarnych podejmująca studia i rezygnująca ze studiów w latach akademickich 2023/2024, 2024/2025, 2025/2026 i 2026/2027

	I			II	
Rok akademicki rozpoczęcia studiów	przyjęci	rozpoczyna-jący	rezygnujący	rozpoczynający	rezygnujący
2023/2024	26	25	2	18	0
2024/2025	19	19	1	22	1
2025/2026	28	25	3	20	1
2026/2027	42	35	-	27	-

Dziekan i Prodziekan prowadzą stały monitoring liczby studentów studiujących na I stopniu i II stopniu studiów na kierunku Ekonomia i postępów w nauce (Tabela 3.5.2, Tabela 3.5.3, Tabela 3.5.4 i Tabela 3.5.5). Dane zamieszczone w tabelach wskazują, że największe trudności z osiąganiem efektów założonych w programie studiów mają studenci I roku studiów I i II stopnia. Na studiach stacjonarnych I stopnia na I roku rezygnuje od 4% do 22% studentów rozpoczynających naukę, natomiast na studiach niestacjonarnych od 5% do 11%. Odsetek rezygnacji na I roku studiów II stopnia studiów stacjonarnych wynosił w poszczególnych latach od 2% do 45%, natomiast na studiach niestacjonarnych od 5% do 11%. Zauważalny jest również niewielki odsetek rezygnacji na wyższych rocznikach studiów, co świadczy o poprawnej selekcji studentów, dostrzegających związek pomiędzy osiąganymi w trakcie studiów efektami uczenia się i planami zawodowymi, dążących do osiągnięcia własnego sukcesu poprzez zdobycie wiedzy i umiejętności w zakresie ekonomii oraz potrafiących efektywnie tę wiedzę i umiejętności przyswajać.

Monitoringowi Dziekana podlega również proces dyplomowania, w szczególności liczba absolwentów w danym roku w relacji do liczby studentów, którzy rozpoczęli cykl kształcenia kończący się w danym roku. Ponieważ zgodnie z Regulaminem studiów w SGGW *(zał. 2.5)* student jest zobowiązany złożyć prace dyplomową nie później niż do dnia 30 czerwca dla studiów kończących się semestrem letnim, a prodziekan na wniosek studenta zaopiniowany przez promotora może przedłużyć termin złożenia pracy dyplomowej do 6 miesięcy od tego terminu, dlatego zasadne jest rozpatrywanie jako absolwentów, którzy ukończyli studia w terminie tych, którzy uzyskali status absolwenta do końca roku kalendarzowego.

Dane z powyższego zakresu za lata 2023-2025 (załącznik 1, tabela 2) wskazują, że na studiach stacjonarnych I stopnia na kierunku Ekonomia odsetek studentów dyplomowanych w terminie zgodnym z Regulaminem studiów wahał się od 64% do 70%. W przypadku studiów niestacjonarnych I stopnia odsetek studentów dyplomowanych w terminie był niższy i wynosił się od 45% do 70%. Na studiach II stopnia odsetek studentów dyplomowanych w terminie na studiach stacjonarnych wynosił od 45% do 65%, a na studiach niestacjonarnych od 68% do ponad 100% (cykl kształcenia kończący się w 2025 roku rozpoczęło mniej studentów niż przystąpiło w tym roku do obrony, co wynikało ze zmiany formy studiów przez studentów, którzy rozpoczęli studia na studiach stacjonarnych, ale do obrony przystąpili jako studenci studiów niestacjonarnych).

Warto zauważyć, że dobrą praktyką realizowaną na Wydziale Nauk Ekonomicznych i Społecznych w celu zwiększenia odsetka studentów dyplomowanych w terminie jest motywowanie studentów przez Prodziekanów za pośrednictwem nauczycieli akademickich prowadzących seminaria dyplomowe do terminowego realizowania poszczególnych elementów pracy dyplomowej (np. konieczność zatwierdzenia tematu, ustalenia planu itd.). Studenci piszący prace dyplomowe mają możliwość korzystania z konsultacji prowadzących seminaria, promotorów i innych pracowników Instytutu Ekonomii i Finansów oraz Instytutu Zarządzania w celu uzyskania wsparcia w zakresie realizowanej pracy, np. doboru literatury przedmiotu czy prowadzonych badań empirycznych.

Narzędziem do monitoringu osiągania efektów uczenia się jest system eHMS. Jest to narzędzie służące do zarządzania, organizacji studiów i kontroli postępów w nauce. Dziekanat pod nadzorem Prodziekana formuje grupy studenckie dostosowane liczebnością do formy prowadzonych zajęć (audytoryjne, projektowe, seminaryjne, laboratoryjne). Dopuszczalna liczebność tych grup jest podana w Regulaminie Studiów. Liczba grup i ich liczebność są stale monitorowane w systemie eHMS i na bieżąco dostosowywane do zmieniającej się liczby studentów.

Student posiada konto w systemie eHMS i ma obowiązek stałego śledzenia postępów w nauce oraz komunikatów skierowanych przez pracownika Dziekanatu lub Prodziekana do odbiorcy indywidualnego, grupy bądź całego rocznika. W eHMS wpisywane są oceny z zaliczenia różnych form zajęć dydaktycznych prowadzonych na studiach, ocen cząstkowych oraz ocen z egzaminu przez osoby prowadzące dany przedmiot/moduł. Usprawnia to weryfikację postępów studenta w nauce i komunikację pomiędzy nim, a prowadzącym zajęcia i umożliwia Dziekanowi i Prodziekanowi przegląd realizacji zadań dydaktycznych i postępów w nauce.

W celu poprawienia efektywności zdawalności modułów podczas studiów, studenci są zachęcani do korzystania w większym stopniu z godzin konsultacji nauczycieli akademickich. Ponadto organizowane przez Dziekana, Prodziekana, opiekunów roczników, przedstawicieli samorządu studenckiego spotkania na początku roku akademickiego z nowoprzyjętymi studentami mają na celu stworzenie i wzmocnienie poczucia przynależności do społeczności akademickiej i pokierowania młodzieżą w pierwszym roku akademickim.

Dodatkowo Prodziekan podczas spotkań oraz w komunikacji e-mailowej kieruje apele do kadry dydaktycznej mające na celu wykazanie szczególnej troski i cierpliwości w wyjaśnianiu studentom trudnych zagadnień. Dziekan i Prodziekan interweniują w przypadku niezgodności i kontrowersji pojawiających się w relacjach nauczyciel-student, wdrażają działania naprawcze polegające dążące do wyjaśnienia zaistniałej sytuacji i wypracowaniu rozwiązania naprawczego. Odbywa się indywidualna lub trójstronna rozmowa Prodziekana ze studentami, ich przedstawicielami (np. starosta roku) oraz pracownikami lub hospitacja zajęć. W przypadku zgłoszenia nieetycznego zachowania osoby prowadzącej zajęcia na kierunku Ekonomia wdrażana jest procedura zgodna z Wewnętrznym Systemem Zapewniania i Doskonalenia Jakości Kształcenia na Wydziale Ekonomicznym *(zał. 3.18 i 3.19).* Zgodnie z nim Wydział prowadzi zdecydowaną i stanowczą politykę przeciwdziałania postępowaniom nieetycznym w procesie kształcenia poprzez nacisk na: wymagania wobec studentów, zaangażowanie nauczycieli akademickich oraz doktorantów w proces dydaktyczny, wzajemnie przyjazny i lojalny stosunek wszystkich członków społeczności akademickiej. Studenci mają możliwość zgłosić zachowanie nieetyczne osób prowadzących zajęcia właściwemu prodziekanowi, opiekunowi roku, wyrazić swoją opinię w ankiecie studenckiej, Oknie Jakości. Po otrzymaniu informacji właściwy prodziekan, opiekun roku przekazuje ją Dziekanowi. Zachowanie nieetyczne studentów zgłaszane jest przez osoby prowadzące zajęcia lub studentów: Dziekanowi, właściwemu prodziekanowi, opiekunowi roku. Po otrzymaniu informacji właściwy prodziekan, opiekun roku przekazuje ją Dziekanowi. W reakcji na zgłoszenie nieetycznego zachowania pracownika podejmowane są kroki naprawcze, z których jednym jest spotkanie pracownika, w sprawie którego wpłynęło zgłoszenie, Prodziekana oraz Dyrektora Instytutu zatrudniającego pracownika. W przypadku nieetycznego zachowania studenta możliwym postępowaniem jest spotkanie studenta z władzami Wydziału, a w uzasadnionych przypadkach sprawa kierowana jest do Uczelnianej Komisji Dyscyplinarnej ds. Studentów. Ze spotkania sporządzana jest notatka służbowa.

3.5 Ogólne zasady sprawdzania i oceniania stopnia osiągania efektów uczenia się

Na Wydziale Nauk Ekonomicznych i Społecznych SGGW stopień osiągnięcia efektów uczenia się jest weryfikowany poprzez egzaminy, zaliczenia, prace pisemne, projekty, prezentacje oraz inne formy określone w sylabusach przedmiotów. Metody te pozwalają ocenić osiągnięcie efektów w zakresie wiedzy, umiejętności i kompetencji społecznych. Kryteria i sposób oceniania są określone w sylabusie danego przedmiotu i przekazywane studentom na początku zajęć. Osiągnięcie efektów jest również monitorowane w ramach systemu zapewniania jakości kształcenia.

3.6. ***Dobór metod sprawdzania i oceniania efektów uczenia się w zakresie wiedzy, umiejętności oraz kompetencji społecznych osiąganych przez studentów w trakcie i na zakończenie procesu kształcenia (dyplomowania), w tym metod sprawdzania efektów uczenia się osiąganych na praktykach zawodowych (o ile praktyki zawodowe są uwzględnione w programie studiów), ukazując przykładowe powiązania metod sprawdzania i oceniania z efektami uczenia się odnoszącymi się do działalności naukowej w zakresie dyscypliny/dyscyplin, do której/których kierunek jest przyporządkowany, efektami dotyczącymi stosowania właściwych metod i narzędzi, w tym zaawansowanych technik informacyjno-komunikacyjnych, jak również kompetencji językowych w zakresie znajomości języka obcego***

Weryfikacja efektów uczenia się określona została w Regulaminie Studiów w SGGW (*Uchwała nr 76-2025/2026 Senatu Szkoły Głównej Gospodarstwa Wiejskiego w Warszawie z dnia 27 kwietnia 2026 roku – zał. 2.5*) dostosowanym do wymogów ustawy Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce (Dz.U. z dnia 30 sierpnia 2018 r. poz. 1668). W tym dokumencie określono prawa i obowiązki studenta związane z zaliczaniem modułów/przedmiotów oraz poszczególnych etapów studiów. Znajdują się w nim także zapisy określające ramy organizacyjne dla procesu weryfikacji osiągnięć studenta, formułujące uprawnienia odwoławcze i określające konsekwencje braku zaliczenia przedmiotu. Weryfikacja efektów uczenia się dokonywana jest zgodnie z zasadami ujętymi w Polskiej Ramie Kwalifikacji z uwzględnieniem: wiedzy (W), umiejętności (U) i kompetencji społecznych (K). Efekty uczenia się w zakresie wiedzy weryfikowane są na podstawie egzaminów pisemnych lub ustnych, kolokwiów, prezentacji, referatów itp. Po zakończeniu każdego roku akademickiego koordynatorzy przedmiotów dokonują weryfikacji efektów uczenia się (WEU) osiąganych w ramach modułów – w przypadku wątpliwości, co do osiągania efektów uczenia się, realizowany jest dedykowany monitoring form weryfikacji, a następnie ich doskonalenie.

Na kierunku Ekonomia efekty uczenia się w zakresie wiedzy weryfikowane są na podstawie oceny testów (pisemnych lub komputerowych), prac pisemnych, zaliczeń pisemnych, zaliczeń ustnych, egzaminów pisemnych, egzaminów ustnych.

Efekty uczenia się w zakresie umiejętności weryfikowane są na podstawie oceny projektów/raportów/esejów obejmujących analizę zdefiniowanego problemu w ramach pracy indywidualnej lub zespołowej studentów, zaliczeń pisemnych, oceny praktycznych umiejętności weryfikowanych podczas zajęć terenowych (np. sporządzanie planu produkcyjno-finansowego dla gospodarstw rolniczych).

Efekty uczenia się w zakresie kompetencji społecznych weryfikowane są na podstawie oceny aktywności w trakcie dyskusji nad zdefiniowanym problemem oraz oceny postaw studenta w trakcie zajęć.

Efekty uczenia się uzyskane w trakcie praktyk weryfikowane są na podstawie przedłożonej przez studenta dokumentacji (zgoda na odbycie praktyki, umowa o organizację praktyki dla studenta (jeśli jest wymagana), wypełniony dziennik praktyk, sporządzony raport z praktyk, prezentacja o instytucji lub jednostce gospodarczej, zaświadczenie stwierdzające odbycie praktyki oraz opinia o studencie z miejsca praktyk). Zaliczenie praktyk odbywa się na podstawie dokumentacji złożonej przez studenta.

Efekty uczenia się w zakresie języków obcych weryfikowane są przez prace pisemne i prezentacje sprawdzające znajomość słownictwa, gramatyki, umiejętność rozumienia materiałów źródłowych oraz umiejętności komunikowania się. Na studiach pierwszego stopnia weryfikacja kończy się sprawdzeniem kompetencji językowych w zakresie znajomości języka obcego poprzez przeprowadzenie egzaminu na poziomie B2 (potwierdzenie B2 język obcy).

Dowodem na osiąganie przez studentów efektów uczenia się są także publikacje naukowe oraz udział w konferencjach naukowych, tematycznie przypisanych do dyscypliny ekonomia i finanse, w których są oni autorami lub współautorami. Szczegółowy wykaz publikacji, monografii i wystąpień konferencyjnych studentek i studentów kierunku Ekonomia został przedstawiony w załącznikach 3.20, 3.21 oraz 3.22. Dodatkowo w załączniku 3.23 zostało przedstawione zaangażowanie studentów Wydziału w projektach naukowych.

Przykładowe wyróżnienia dla dwóch studentek kierunku Ekonomia w 2026 roku:

- Wiktoria Żołnierzak, studentka 2. roku studiów stacjonarnych I stopnia kierunku Ekonomia na Wydziale Ekonomicznym (obecnie: Wydział Nauk Ekonomicznych i Społecznych), Członkini Koła Naukowego Ekonomistów, w dniach 1-3 czerwca 2026 r. wzięła udział w Europejskim Kongresie Finansowym w Sopocie – jednym z najważniejszych wydarzeń poświęconych finansom i gospodarce w Europie Środkowo-Wschodniej. Została zakwalifikowana do udziału jako jedna ze 100 osób spośród około 300 kandydatów, a jej esej znalazł się w gronie 29 prac wybranych do publikacji w opracowaniu pt. „Co zmienilibyśmy w Polsce i Europie". Podczas kongresu Pani Wiktoria Żołnierzak uczestniczyła w panelach i debatach oraz spotkaniach z przedstawicielami świata nauki, biznesu i polityki, w tym m.in. z byłym Prezydentem RP Lechem Wałęsą oraz w panelu z udziałem gościa honorowego – Premiera Donalda Tuska.
- Weronika Biały, studentka 1. roku studiów stacjonarnych II stopnia na kierunku Ekonomia na Wydziale Ekonomicznym (obecnie: Wydział Nauk Ekonomicznych i Społecznych), Członkini Koła Naukowego Ekonomistów, uczestniczyła w dn. 8-10 września w XXXII Kongresie Stowarzyszenia Ekonomistów Rolnictwa i Agrobiznesu pn. „Wyzwania dla agrobiznesu i obszarów wiejskich" w Łazach. Przedstawiła prezentację na temat „Gminy wiejskie województwa mazowieckiego jako beneficjenci funduszy polityki spójności Unii Europejskiej" w Sesji Młodych Naukowców i uzyskała wyróżnienie – nagrodę 1 miejsce za wygłoszenie prezentacji. Pani Weronika Biały w roku akademickim 2026/2027 jest studentką 3. semestru stacjonarnych studiów magisterskich na kierunku Ekonomia, aktywnie działa w Kole Naukowym Ekonomistów, jest również przedstawicielką Uczelni w Euroleague Student Association.
- Studenci kierunku Ekonomia co roku, pod opieką dr Anny Milewskiej, pracownika Katedry Finansów Wydziału Nauk Ekonomicznych i Społecznych, biorą udział w grywalizacji Score Hunter i niezmiennie od 2022 r. razem ze studentami z kierunku Gospodarka Przestrzenna z Wydziału Leśnego (obecnie: Wydziału Nauk Leśnych i Drzewnych) zajmują I miejsce wśród 65 uczelni biorących udział w projekcie edukacyjnym #futurecalling. Platforma Score Hunter umożliwia studentom wzbogacenie wiedzy i zyskanie praktycznych umiejętności m.in. budowania wiarygodności finansowej, ochrony danych (w tym finansowych) oraz wielu innych cennych kompetencji.

System weryfikacji efektów uczenia się jest skuteczny, zapewnia równe traktowanie studentów, jest adaptowany do indywidualnych potrzeb studentów z niepełnosprawnością i jednocześnie motywuje studentów do systematycznej pracy. Przyjęte na kierunku formy zaliczania przedmiotów to: egzamin (E), zaliczenie na ocenę (Z_o) oraz zaliczenie bez oceny (Z) (np. praktyka zawodowa realizowana na V semestrze I stopnia studiów).

Szczegółowe efekty uczenia się, sposoby ich weryfikacji, wagi poszczególnych ocen oraz formy dokumentacji potwierdzającej osiągnięcie efektów uczenia się opracowywane są przez koordynatora przedmiotu i zapisane są w dokumencie opisującym dany przedmiot w systemie SYLABUS. Nauczyciele akademiccy wybierają metody weryfikacji efektów uwzględniając warunki lokalowe, dostępną aparaturę naukową i zaplecze laboratoryjne oraz specjalistyczne oprogramowanie. Zgodnie

Wewnętrznym Systemem Zapewniania i Doskonalenia Jakości Kształcenia na WE *(Zał. 3.18)* sylabusy wszystkich przedmiotów/modułów realizowane w danym semestrze ogłaszane są na stronie internetowej Wydziału przynajmniej jeden miesiąc przed rozpoczęciem danego semestru. Dodatkowo, warunki zaliczania zajęć określone w sylabusie przedstawiane są studentom w czasie pierwszych zajęć. Prowadzący zajęcia informuje indywidualnie, drogą mailową, za pośrednictwem MS Teams lub za pomocą systemu eHMS studentów o uzyskanych przez nich ocenach i uzgadnia ze starostą roku dogodny dla obu stron termin poprawy zaliczenia/egzaminu. Regulamin Studiów w SGGW umożliwia studentom wgląd do ocenionych prac oraz zasad zaliczania komisyjnego.

Analiza osiągania efektów uczenia się prowadzona jest każdorazowo po zakończeniu cyklu kształcenia w danym roku akademickim i służy wprowadzaniu zmian w treściach, metodach prowadzenia zajęć identyfikując obszary do ewentualnego doskonalenia. Po zakończonym procesie zaliczeniowym koordynator wypełnia protokół zamieszczony w systemie elektronicznym eHMS oraz generuje formularz Weryfikacji Założonych Efektów Uczenia się (WEU). Formularze WEU pozwalają na monitoring osiągnięcia założonych efektów uczenia się opisanych w sylabusach przedmiotów, dopasowania treści programowych przedmiotów, form i metod dydaktycznych do efektów uczenia, sposobów i form weryfikacji osiągnięcia zakładanych efektów uczenia się i sposobów dokumentowania osiągnięcia zakładanych efektów uczenia się. Formularze WEU stanowią podstawę do aktualizacji sylabusów oraz do wprowadzania zmian w programie studiów. Koordynator ds. Jakości Kształcenia sporządza raport zbiorczy z analizy formularzy WEU, formułuje wnioski i zalecenia. Raport przedstawiany jest na Radzie Programowej działającej przy Wydziale NEiS.

Warunkiem promocji na kolejne semestry jest osiągnięcie efektów uczenia się przypisanych dla przedmiotów przewidzianych planem studiów w danym semestrze. W wyniku przeprowadzenia określonych w sylabusie form weryfikacji efektów uczenia się i uzyskania w trakcie trwania semestru ocen niedostatecznych studentowi przysługuje jeden termin poprawkowy. Studentowi, który nie zaliczył przedmiotu w normalnym trybie, przysługuje prawo złożenia pisemnego umotywowanego wniosku do Prodziekana o zaliczenie komisyjne. Zaliczenie to odbywa się przed komisją powołaną przez Prodziekana, w skład której wchodzą Prodziekan, dwóch nauczycieli akademickich, w tym przynajmniej jeden specjalista z zakresu wiedzy objętego zaliczeniem oraz przedstawiciel samorządu studenckiego. W zaliczeniu tym mogą brać udział w charakterze obserwatorów: osoba odpowiedzialna za przedmiot oraz osoba wskazana przez studenta. Zgodnie z Regulaminem Studiów w SGGW *(zał. 2.5)* na wniosek studenta z niepełnosprawnością, formy zaliczenia przedmiotu mogą zostać dostosowane do jego możliwości wynikających z niepełnosprawności. W zaliczeniach i egzaminach mogą uczestniczyć tłumacze języka migowego, a także asystenci osób z niepełnosprawnością ruchową i osób niewidomych.

Sposoby dokumentowania osiąganych przez studentów efektów uczenia się regulowane są przez Regulamin Studiów w SGGW *(zał. 2.5)*. Zgodnie z tym dokumentem oraz Wewnętrznym Systemem Zapewniania i Doskonalenia Jakości Kształcenia *(zał. 3.18)* koordynator danego przedmiotu gromadzi i przechowuje komplet dokumentów potwierdzających zweryfikowanie poszczególnych efektów uczenia się. Są to m.in. sylabusy przedmiotów, listy obecności studentów na ćwiczeniach i seminariach, prace cząstkowe (kolokwia, sprawozdania, projekty, prezentacje, raporty itp.), karty egzaminacyjne i zaliczeniowe. Dodatkowo są to również prace naukowe opublikowane w czasopismach, w których studenci z afiliacją Uczelni, figurują jako autorzy bądź współautorzy.

Nadzór nad organizacją i przebiegiem praktyk zawodowych sprawuje Opiekun praktyk na WE, który sprawdza i ocenia przygotowaną dokumentację przez studentów: zgodę na odbycie praktyki, umowę o organizację praktyki dla studenta (jeśli jest wymagana), wypełniony dziennik praktyk,

sporządzony raport z praktyk, prezentację o instytucji lub jednostce gospodarczej, zaświadczenie stwierdzające odbycie praktyki oraz opinię o studencie z miejsca praktyk zamieszczoną w dzienniku *(zał. 2.7)*. Dodatkowo studenci proszeni są o wypełnienie formularza ankiety oceny miejsca praktyk.

Dokumentację procesu dyplomowania stanowią następujące dokumenty: praca dyplomowa, raport z Jednolitego Systemu Antyplagiatowego, karty oceny pracy wypełnione przez promotora i recenzenta sporządzone na ujednoliconym formularzu. Przebieg egzaminu dyplomowego dokumentowany jest protokołem podpisywanym przez członków komisji egzaminacyjnej.

Dokumentacja potwierdzająca osiągnięcie założonych efektów uczenia się przechowywana jest przez osoby odpowiedzialne za tę weryfikację przez okres kształcenia na danym poziomie studiów wydłużony o jeden rok akademicki. Dokumentacja zaliczeń cząstkowych przechowywana jest przez osoby odpowiedzialne za przedmiot przez okres następnego jednego cyklu. Dopuszcza się możliwość przechowywania dokumentacji w wersji elektronicznej. Dokumentacja przechowywana jest z zachowaniem wytycznych w zakresie ochrony danych osobowych i bezpieczeństwa informacji.

Metody i narzędzia przyjęte do weryfikacji efektów uczenia się, w tym kompetencji językowych i zaawansowanych technik informacyjno-komunikacyjnych są dobrane adekwatnie i uwzględniają specyfikę przedmiotów i przypisane im efekty. Metody te różnią się w przypadku przedmiotów o charakterze teoretycznym (np. Makroekonomia) i praktycznym (np. Analiza rynku). Dobór metod jest zoptymalizowany z punktu widzenia kryterium skutecznej realizacji zamierzonych efektów.

3.7 *Zasady, warunki i tryb dyplomowania na każdym z poziomów studiów*

Zasady, warunki i tryb dyplomowania reguluje Regulamin studiów w SGGW. Studenci studiów I stopnia i II stopnia na kierunku Ekonomia uzyskują dyplom ukończenia studiów po uzyskaniu zaliczeń z modułów wymaganych programem studiów, uzyskaniu pozytywnej oceny pracy dyplomowej i uzyskaniu pozytywnej oceny z egzaminu dyplomowego.

Praca dyplomowa przygotowywana jest zgodnie z wytycznymi zapisanymi w Zarządzeniu Rektora Nr 100 z dnia 22 września 2021 r. wraz z załącznikami *(zał. 3.9)*. Zasady przygotowywania prac dyplomowych omówione są w dostępnych na stronie Wydziału Wytycznych dotyczących seminariów oraz prac dyplomowych na Wydziale Ekonomicznym SGGW w Warszawie, pozytywnie zaopiniowane przez Radę Programową w dyscyplinie Ekonomia i Finanse oraz Radę Programową w dyscyplinie Nauki o zarządzaniu i jakości *(zał. 3.10)*. Praca dyplomowa na studiach I stopnia prowadzących do uzyskania tytułu zawodowego licencjata – zwana dalej pracą licencjacką, potwierdza osiągnięcie efektów uczenia się nabytych w trakcie studiów w zakresie wiedzy, umiejętności i kompetencji społecznych prowadzących do rozwiązywania konkretnych zagadnień teoretycznych i/lub praktycznych.

Praca dyplomowa przygotowywana na studiach II stopnia prowadzących do uzyskania tytułu zawodowego magistra, zwana dalej pracą magisterską, ma charakter badawczy lub teoretyczno-badawczy i potwierdza wiedzę i umiejętności dyplomanta związane z kierunkiem studiów oraz profilem kształcenia oraz uwzględnia krytyczne rozumienie teorii i zasad jej stosowania, znajomość metod badawczych oraz umiejętność korzystania z źródeł wiedzy na dany temat.

Praca dyplomowa może być: artykułem opublikowanym w czasopiśmie naukowym lub rozdziałem w opiniowanej przez recenzentów zewnętrznych monografii. Praca dyplomowa w tej formie wykonywana jest samodzielnie lub jako współautorstwo nie więcej niż 2 osób, przy czym wkład dyplomanta stanowi nie mniej niż 50% i jest potwierdzony w oświadczeniu składanym przez obu współautorów. Oświadczenia współautorów dołączane są wraz ze składanym egzemplarzem pracy. Uznanie artykułu lub rozdziału w monografii za pracę dyplomową na WNEiS następuje wg obowiązującego w SGGW Zarządzenia Nr 100 Rektora SGGW w Warszawie *(zał. 3.9)*.

Zgodnie z Regulaminem studiów w SGGW w Warszawie, praca może być przedstawiona w języku innym niż polski za zgodą Prodziekana Wydziału.

Tematy prac są proponowane przez pracowników naukowo-dydaktycznych lub studentów oraz zatwierdzane przez Prodziekana. Dobrą praktyką realizowaną na Wydziale Ekonomicznym jest publikowanie proponowanych zakresów tematycznych prac dyplomowych pracowników badawczo-dydaktycznych na stronie internetowej Wydziału *(zał. 3.11)*. Dobrą praktyką jest także prezentowanie zakresu tematycznego prowadzących seminaria dyplomowe w grupach podczas proseminarium odbywającego się z całym rocznikiem studentów. Promotorem pracy licencjackiej i magisterskiej może być pracownik ze stopniem naukowym doktora habilitowanego lub doktora, jednak w tym przypadku warunkiem jest, aby recenzentem pracy magisterskiej był co najmniej doktor habilitowany. Promotorem pracy dyplomowej może być nauczyciel akademicki posiadający wykształcenie i/lub dorobek naukowy związany z obszarem kształcenia i dziedziną, w której kierunek studiów jest osadzony i/lub obszar jego zainteresowań naukowych obejmuje tematykę pracy. Student powinien wybrać temat pracy magisterskiej nie później niż jeden rok, a pracy licencjackiej nie później niż jeden semestr przed planowanym terminem ukończenia studiów. Student zobowiązany jest złożyć pracę dyplomową (egzemplarz papierowy wraz z nośnikiem elektronicznym - CD) nie później niż do 31 stycznia - dla studiów kończących się w semestrze zimowym lub do 30 czerwca - dla studiów kończących się w semestrze letnim. Prodziekan na wniosek studenta zaopiniowany przez promotora może przedłużyć termin złożenia pracy dyplomowej do 6 miesięcy od w/w terminów. Praca dyplomowa jest utworem w rozumieniu przepisów dotyczących prawa autorskiego i jest weryfikowana za pomocą procedur antyplagiatowych zgodnie z załącznikiem do Zarządzenia Nr 3 Rektora SGGW w Warszawie z dnia 19 stycznia 2022 r. w sprawie wprowadzenia Regulaminu antyplagiatowego w Szkole Głównej Gospodarstwa Wiejskiego w Warszawie *(zał. 3.12)*.

Termin egzaminu dyplomowego (w okresie do dwóch miesięcy od daty złożenia pracy dyplomowej) wyznacza Prodziekan. Student przystępuje do egzaminu dyplomowego przed komisją powołaną przez Prodziekana, w skład której wchodzą minimum 3 osoby, w tym promotor lub recenzent oraz przewodniczący będący pracownikiem naukowym ze stopniem doktora habilitowanego lub tytułem profesora.

W trakcie egzaminu dyplomowego na studiach I i II stopnia student przedstawia główne tezy pracy dyplomowej w formie prezentacji multimedialnej oraz udziela odpowiedzi na 2 wybrane losowo pytania egzaminacyjne dostępne na stronie internetowej Wydziału i 1 dotyczące obszaru pracy dyplomowej. Ostatnia weryfikacja i aktualizacja pytań egzaminacyjnych na wszystkich kierunkach studiów realizowanych na Wydziale miała miejsce dla cyklu kształcenia 2021/2022 i dokonana została przez zespoły pracowników prowadzących zajęcia na kierunku Ekonomia i prowadzące badania naukowe w dyscyplinie ekonomia i finanse oraz nauki o zarządzaniu i jakości. Zakres zagadnień egzaminu dyplomowego ustalany jest odrębnie dla każdego kierunku studiów i dla kierunku Ekonomia obejmuje 80 pytań na studiach I stopnia i 60 pytań na studiach II stopnia. Zagadnienia są ogłaszane studentom co najmniej trzy miesiące przed terminem egzaminu.

Warunkiem ukończenia studiów na WNEiS SGGW jest:

- uzyskanie zaliczeń z modułów wymaganych programem studiów (średnia ocen uzyskanych w trakcie studiów wpływa w 50% na ocenę końcową na dyplomie),
- uzyskanie oceny pozytywnej z pracy dyplomowej (średnia arytmetyczna ocen promotora i recenzenta pracy wpływa w 25% na ocenę końcową na dyplomie),
- zdanie egzaminu dyplomowego (egzamin dyplomowy uznaje się za zdany po uzyskaniu oceny pozytywnej za każde z pytań egzaminacyjnych).

Ocena egzaminu dyplomowego jest średnią arytmetyczną ocen wystawionych za każde z pytań i podawana jest z dokładnością do dwóch miejsc po przecinku oraz wpływa w 25% na ocenę końcową na dyplomie. Ocena na dyplomie, w skali określonej w § 24 ust. 7 Regulaminu studiów wystawiana jest w zależności od końcowego wyniku studiów i średniej ocen za studia zgodnie z zasadą:

- bardzo dobry (5,0) - końcowy wynik studiów nie niższy niż 4,50 i średnia ocen za studia co najmniej 4,00;
- dobry plus (4,5) - końcowy wynik studiów w przedziale 4,25-4,49 i średnia ocen za studia co najmniej 3,75;
- dobry (4,0) - końcowy wynik studiów w przedziale 3,75-4,24 i średnia ocen za studia co najmniej 3,50;
- dostateczny plus (3,5) - końcowy wynik studiów w przedziale 3,50-3,74 i średnia ocen za studia co najmniej 3,25;
- dostateczny (3,0) - w pozostałych przypadkach.

Wynik egzaminu dyplomowego, bezpośrednio po jego zakończeniu, ogłasza dyplomantowi przewodniczący komisji w obecności jej członków. W przypadku negatywnego wyniku egzaminu dyplomowego lub nieusprawiedliwionego nieprzystąpienia do tego egzaminu w wyznaczonym terminie Prodziekan wyznacza drugi termin egzaminu jako ostateczny. Powtórny egzamin nie może się odbyć wcześniej niż po miesiącu od daty pierwszego egzaminu i nie później niż po upływie trzech miesięcy od daty pierwszego egzaminu. W przypadku negatywnego wyniku egzaminu w drugim terminie, Prodziekan skreśla studenta z listy studentów.

Absolwent studiów otrzymuje dyplom ukończenia studiów wyższych potwierdzający uzyskanie kwalifikacji odpowiadających określonemu poziomowi studiów. Dyplom z wyróżnieniem lub Dyplom uznania od Rektora otrzymuje absolwent studiów, który spełnił wymagania określone w Regulaminie studiów.

Rodzaje, tematyka i metodyka prac etapowych i egzaminacyjnych, projektów

Rodzaje, tematyka i metodyka prac etapowych i egzaminacyjnych określone są w sylabusach poszczególnych przedmiotów i dopasowane do ich specyfiki, w szczególności są to: kolokwia na ćwiczeniach, egzaminy pisemne, testy pisemne lub komputerowe, egzaminy ustne. Również tematyka i metodyka projektów jest dopasowana do specyfiki przedmiotu, np. na przedmiocie Statystyka czy Ekonometria wykorzystywane jest oprogramowanie dedykowane tym zajęciom, np. Statistica lub program R.

Rodzaje, tematyka i metodyka prac dyplomowych, ze szczególnym uwzględnieniem nabywania i weryfikacji osiągnięcia przez studentów kompetencji związanych z prowadzeniem działalności naukowej

Praca dyplomowa przygotowywana jest zgodnie z wytycznymi zapisanymi w Zarządzeniu Rektora Nr 100 z dnia 22 września 2021 r. wraz z załącznikami *(zał. 3.9)*. Zasady przygotowywania prac dyplomowych omówione są w dostępnych na stronie Wydziału Wytycznych dotyczących seminariów oraz prac dyplomowych na Wydziale Ekonomicznym SGGW w Warszawie (*zał. 3.10*). W załączniku do tych wytycznych określone są zasady tworzenia przypisów (styl APA). Określone również zostały zasady wykorzystywania przez studentów narzędzi generatywnej sztucznej inteligencji *(zał. 3.12)*. Student korzystający przy przygotowywaniu swoich prac z narzędzi generatywnej sztucznej inteligencji zobowiązany jest do wskazania w sposób jawny i niebudzący wątpliwości formy i zakresu wykorzystania tych narzędzi oraz ich oznaczenie zgodnie z pismem ogólnym Rektora.

Praca dyplomowa na studiach I stopnia prowadzących do uzyskania tytułu zawodowego licencjata potwierdza osiągnięcie efektów uczenia się nabytych w trakcie studiów w zakresie wiedzy,

umiejętności i kompetencji społecznych prowadzących do rozwiązywania konkretnych zagadnień teoretycznych i/lub praktycznych.

Praca dyplomowa przygotowywana na studiach II stopnia prowadzących do uzyskania tytułu zawodowego magistra, ma charakter badawczy lub teoretyczno-badawczy i potwierdza wiedzę i umiejętności dyplomanta związane z kierunkiem studiów oraz profilem kształcenia oraz uwzględnia krytyczne rozumienie teorii i zasad jej stosowania, znajomość metod badawczych oraz umiejętność korzystania z źródeł wiedzy na dany temat.

Tematyka prac dyplomowych realizowanych na studiach I stopnia na kierunku Ekonomia dotyczy m. in.: charakterystyki poszczególnych rynków, oceny sytuacji ekonomicznej podmiotów gospodarczych, uwarunkowań i skutków problemów makroekonomicznych, takich jak inflacja i bezrobocie. Na studiach II stopnia realizowane są prace z zakresu m. in.: wpływu poszczególnych czynników na gospodarkę narodową, identyfikacji wyzwań i skutków uwarunkowań makroekonomicznych i politycznych dla poszczególnych rynków.

Sposoby dokumentowania efektów uczenia się osiągniętych przez studentów (np. testy, prace egzaminacyjne, pisemne prace etapowe, raporty, zadania wykonane przez studentów, projekty zrealizowane przez studentów, wypełnione dzienniki praktyk, prace artystyczne, prace dyplomowe, protokoły egzaminów dyplomowych.)

Pracownik prowadzący zajęcia w porozumieniu z koordynatorem przedmiotu gromadzi i przechowuje dokumentację osiągniętych przez studentów efektów uczenia się, takie jak testy, prace egzaminacyjne, kolokwia, projekty zrealizowane przez studentów, zadania i raporty oraz listy obecności na ćwiczeniach z zaznaczonymi informacjami dotyczącymi aktywności studentów. Koordynator praktyk przechowuje dokumentację z praktyk studentów. Protokół z egzaminu dyplomowego jest przekazywany do teczki studenta. Prace dyplomowe składane są przez studentów w dwóch egzemplarzach, z których jeden trafia do Biblioteki Głównej SGGW, a drugi, wraz z protokołem z egzaminu dyplomowego, trafia do archiwum wraz z teczkami studenta.

Wyniki monitoringu losów absolwentów ukazujące stopień przydatności na rynku pracy efektów uczenia się osiągniętych na ocenianym kierunku oraz luki kompetencyjne, jak również informacje dotyczące kontynuowania kształcenia przez absolwentów ocenianego kierunku

Koordynator ds. jakości kształcenia wraz z Koordynatorem ds. monitorowania losów zawodowych absolwentów dokonuje okresowej oceny ofert pracy z biura karier przekazywanych studentom. Ponadto, analizie poddane są wyniki trzech anonimowych ankiet (przeprowadzonych w ramach narzędzi jakości kształcenia Uczelni). Ankiety te obejmują: badanie satysfakcji studenta I roku (ankieta dotyczy studentów I stopnia oraz studiów jednolitych magisterskich), ankieta losów absolwentów przeprowadzana po upływie 3-5 lat po ukończeniu studiów oraz badanie satysfakcji absolwenta zaraz po ukończeniu studiów. Dziekan i Prodziekani razem z Koordynatorem ds. jakości kształcenia prowadzą okresowy monitoring dotyczący kontynuowania kształcenia absolwentów na danym kierunku studiów.

Zalecenia dotyczące kryterium 3 wymienione w uchwale Prezydium PKA w sprawie oceny programowej na kierunku studiów, która poprzedziła bieżącą ocenę (*jeżeli dotyczy*)

Lp.	Zalecenia dotyczące kryterium 3 wymienione we wskazanej wyżej uchwale Prezydium PKA	Opis realizacji zalecenia oraz działań zapobiegawczych podjętych przez uczelnię w celu usunięcia błędów i niezgodności sformułowanych w zaleceniu o charakterze naprawczym

1.	nie dotyczy	nie dotyczy

Kryterium 4. Kompetencje, doświadczenie, kwalifikacje i liczebność kadry prowadzącej kształcenie oraz rozwój i doskonalenie kadry

4.1. ***Liczba, struktura kwalifikacji oraz dorobek naukowy nauczycieli akademickich oraz innych osób prowadzących zajęcia ze studentami na ocenianym kierunku, jak również ich kompetencji dydaktycznych (z uwzględnieniem przygotowania do prowadzenia zajęć z wykorzystaniem metod i technik kształcenia na odległość oraz w językach obcych). W tym kontekście warto wymienić najważniejsze osiągnięcia dydaktyczne jednostki z ostatnich 5 lat w zakresie ocenianego kierunku studiów (własne zasoby dydaktyczne, podręczniki autorstwa kadry, miejsca w prestiżowych rankingach dydaktycznych, popularyzacja)***

Kadra dydaktyczna prowadząca zajęcia na kierunku Ekonomia składa się z nauczycieli akademickich zatrudnionych na stanowiskach badawczo-dydaktycznych, którzy reprezentują głównie dyscyplinę naukową ekonomia i finanse oraz nauki o zarządzaniu i jakości, a także takie dyscypliny jak: rolnictwo i ogrodnictwo oraz innych pracowników zatrudnionych na stanowiskach dydaktycznych i doktorantów. W semestrze letnim roku akademickiego 2025/2026 oraz w semestrze zimowym roku akademickiego 2026/2027przedmioty na kierunku Ekonomia prowadziło 111 nauczycieli akademickich (pracowników badawczo-dydaktycznych i dydaktycznych) zatrudnionych obecnie na Wydziale Nauk Ekonomicznych i Społecznych. Ponadto w procesie dydaktycznym brali udział doktoranci, lektorzy Studium Praktycznej Nauki Języków Obcych oraz pracownicy Studium Wychowania Fizycznego i Sportu.

Osoby prowadzące poszczególne przedmioty dobierane są na podstawie udokumentowanego dorobku potwierdzającego posiadane kompetencje. Umożliwia to prawidłową realizację zajęć oraz gwarantuje studentom nabywanie kompetencji określonych w sylabusie przedmiotu. Nauczyciele akademiccy prowadzący poszczególne przedmioty (podstawowe, kierunkowe) posiadają kwalifikacje zgodne z dyscypliną wiodącą dla określonego przedmiotu. Szczegółowe dane potwierdzające kompetencje osób kształcących na kierunku Ekonomia znajdują się w ankietach charakteryzujących ich profil aktywności naukowo-badawczej oraz dydaktycznej – charakterystyka pracownika *(zał. 4.1).*

Osoby prowadzące zajęcia kierunku Ekonomia posiadają liczne osiągnięcia naukowe, jak i dydaktyczne. W latach 2020-2026 nauczyciele prowadzący zajęcia na kierunku Ekonomia opublikowali w czasopismach naukowych ponad 1300 prac oraz ponad 520 rozdziałów w monografiach. Warto podkreślić, że są autorami ponad 150 monografii naukowych oraz redakcji książek – pełne zestawienia przedstawiono w *załącznikach 4.2, 4.3 oraz 4.4.*

Do ważnych osiągnięć dydaktycznych kadry kształcącej na kierunku Ekonomia można zaliczyć autorstwo podręczników/skryptów *(zał. 4.5).* Na podkreślenie zasługują następujące publikacje: Wicka Aleksandra, Sobczak Wioleta: Analiza rynku - wybrane zagadnienia na przykładzie rynku spożywczego, 2021, Warszawa, Szkoła Główna Gospodarstwa Wiejskiego w Warszawie; Wasilewska Anna, Sprawozdawczość finansowa - wybrane zagadnienia, 2025, Szkoła Główna Gospodarstwa Wiejskiego w Warszawie (SGGW); Sulewski P. 2023: Podstawowe elementy projektowania strategii konkurencji i rozwoju [w] Nowoczesne Zarządzanie. Podstawy Zarządzania", red. Łukasiewicz K., Pietrzak P. Wyd. CeDeWu; Sadowska K., Siudek T., Zawojska A. 2024: Rozwój zrównoważony na poziomie lokalnym. Nowa koncepcja pomiaru i oceny. Wyd. CeDeWu, Warszawa; Małgorzata Raczkowska, Joanna Wrzesińska-Kowal 2020: Podstawy Mikroekonomii. Wyd. SGGW, Warszawa;

Cechy funkcjonalne przedsiębiorstw. Nowoczesne zarządzanie, Pizło W. (red.), CeDeWu, Warszawa 2023; J. Kisielińska i in. 2021: Wielowymiarowa analiza danych w ekonomice rolnictwa, Wyd. SGGW, Warszawa; Finanse lokalne – dysfunkcje, dylematy wyzwania (Milewska A., Parlińska A), 2021, Wydawnictwo SGGW; Filipiak T., Gołębiewska B. 2023. Wybrane zagadnienia z ekonomiki i organizacji gospodarstw i przedsiębiorstw rolnych. Wyd. SGGW; (red.) Gołasa Piotr, PODRĘCZNIK OZE Ekonomia, technika, prawo, samorząd, społeczeństwo, FAPA, Warszawa 2022.

Pracownicy prowadzący zajęcia ze studentami na kierunku Ekonomia odbyli staże w wiodących naukowych ośrodkach krajowych *(zał. 4.6)* i zagranicznych takich jak np.: Agricultural University of Tirana, Albania, Tirana; Bratislava University of Economics Business, Faculty of Business Economics with seat in Košice, Słowacja, Košice; Czech University of Life Sciences Prague, Praga; Keio University, Japonia; Klaipeda University, Litwa, Kłajpeda; Latvia University of Life Sciences and Technologies, Łotwa, Jełgava; Universidad de Jaén, Hiszpania, Jaén; Università degli Studi Roma Tre, Włochy, Rzym; University Castilla - La Mancha, Hiszpania, Toledo; University of Bologna,, Włochy; University of Maribor, Faculty of Logistics, Słowenia, Celje; University of Vaasa, Finlandia, Finlandia; Wageningen University & Research, Section Economics, Wageningen (Niderlandy)*(zał. 4.7).*

W celu podniesienia swoich kwalifikacji kadra kształcąca na kierunku Ekonomia bierze udział w licznych szkoleniach, kursach i warsztatach organizowanych zarówno w kraju, jak i zagranicą *(zał. 4.8).*

Należy także podkreślić, że kadra kształcąca na kierunku Ekonomia realizuje również badania zlecane przez otoczenie społeczno-gospodarcze oraz przygotowuje liczne opinie i ekspertyzy *(zał. 4.9).* Ścisła współpraca z otoczeniem gospodarczym przyczynia się do rozwoju pracowników oraz pozwala na wprowadzanie do realizowanych przedmiotów treści kształcenia zgodnych z potrzebami współczesnej gospodarki.

Pracownicy Wydziału Nauk Ekonomicznych i Społecznych angażują się w realizację różnych projektów naukowo-dydaktycznych, m. in.:

- EIT Digital/PIONEER+ (2025–2027) – rozwój innowacji i przedsiębiorczości, transformacji cyfrowej, kompetencji absolwentów oraz strategicznych partnerstw uczelni z otoczeniem gospodarczym; badanie dot. barier oraz źródeł wsparcia innowacyjnej przedsiębiorczości akademickiej (np. start-up) w organizacjach partnerskich z różnych państw UE, w tym Niemcy, Francja, Grecja, Włochy (M. Borowy);
- Data4Food2030 w ramach Horyzont Europa, którego celem jest poprawa obiegu informacji w europejskim łańcuchu żywnościowym (M. Gębska, A. Grontkowska);
- Projekt ze współpracy z FAPA „Ekonomiczne, prawne i społeczne uwarunkowania produkcji i korzystania z odnawialnych źródeł energii" (P. Gołasa);
- Wdrożenie koncepcji Smart Villages w województwie mazowieckim (B. Gołębiewska);
- Tworzenie przez społeczność przestrzeni życiowych w zmieniających się krajobrazach na rzecz zarządzania użytkowaniem gruntów odpornego na zmiany klimatu oraz wspierania Nowego Europejskiego Bauhausu (J. Gołębiewski);
- Update of AGMEMOD database, baseline projection and organisation of workshop. Projekt finansowany przez Komisję Europejską (M. Hamulczuk);
- An assessment of the impacts of the phasing out of cages in eu livestock farming: The pig and layer sectors. Copa Cogeca (M. Hamulczuk);
- Cyfrowa mapa drogowa do interaktywnego tworzenia treści online (L. Ochnio);
- Learning by experiencing Escape Rooms: Financial Literacy for Adults (K. Czech, L. Ochnio) *(zał. 4.9).*

Należy zaznaczyć, że wśród prowadzących zajęcia na kierunku Ekonomia, są wybitni specjaliści i eksperci, którzy są przewodniczącymi lub członkami Rad Naukowych wielu instytucji naukowych, redaktorami w czasopismach o zasięgu międzynarodowym lub pracują w zespołach eksperckich, krajowych oraz zagranicznych *(zał. 4.10)*. Są także członkami w wielu organizacjach naukowych na szczeblu krajowym, jak również międzynarodowym *(zał. 4.11)*.

Wielu nauczycieli akademickich realizuje projekty naukowe finansowane z różnych źródeł m.in. NCN, NCBiR, MNiSW - na podkreślenie zasługuje współpraca międzynarodowa kadry kształcącej na kierunku oraz aktywne zaangażowanie w realizację projektów międzynarodowych m.in. w ramach HORYZONT 2020, HORYZONT Europa i COST *(zał. 4.12)*.

Projekty naukowe realizowane na Wydziale/w Instytutach przyczyniają się do rozwoju kadry dydaktycznej, są źródłem nowej wiedzy systematycznie implementowanej do programów studiów oraz służą działaniom podejmowanym w celu podniesienia jakości kształcenia na kierunku Ekonomia. Stanowią jednocześnie bazę działalności badawczej studentów i umożliwiają im realizację prac dyplomowych powiązanych z prowadzonymi pracami badawczymi w Katedrach/Instytutach, często we współpracy z gospodarką. W latach podlegających ocenie zrealizowano kilkadziesiąt prac dyplomowych we współpracy z otoczeniem społeczno-gospodarczym, w kontekście przeprowadzonych badań przez studentów *(zał. 4.13)*.

Nauczyciele akademiccy biorą czynny udział w konferencjach krajowych *(zał. 4.14)* i międzynarodowych *(zał. 4.15)*, prezentując osiągnięcia i wyniki swoich prac badawczych w formie referatów i posterów. W tę aktywność włączani są studenci, którzy są zachęcani przez nauczycieli akademickich do prezentowania na konferencjach wyników badań uzyskiwanych w trakcie realizacji ich prac dyplomowych *(zał. 3.22)*.

Kadra wraz ze studentami należącymi do kół naukowych włącza się w promocję Uczelni i Wydziału, uczestnicząc w uroczystych i promocyjnych wydarzeniach takich jak: Dni Otwarte SGGW, Dni SGGW, lekcje dydaktyczne dla szkół średnich, itp. *(zał. 4.16)*. Ważną inicjatywą podejmowaną przez nauczycieli akademickich prowadzących zajęcia na kierunku Ekonomia jest też uczestnictwo w Akademii Przedsiębiorczości WNEiS SGGW, czyli programu edukacji ekonomicznej przeznaczonego dla uczniów szkół średnich prowadzonego w SGGW na Wydziale *(zał. 3.7)*. W ramach Akademii Przedsiębiorczości pracownicy prowadzący zajęcia na kierunku Ekonomia prowadzą też wykłady tematyczne, warsztaty edukacyjne i zajęcia z kreowania kariery zawodowej.

Wysoki poziom naukowy kadry prowadzącej zajęcia na kierunku Ekonomia potwierdzają też nagrody za osiągnięcia naukowe, ze szczególnym uwzględnieniem osiągnięć odnoszących się do ocenianego kierunku i prowadzonych na nim zajęć. Pracownicy prowadzący zajęcia na kierunku Ekonomia są laureatami licznych nagród i wyróżnień, takich jak Medal KEN, Nagroda JM Rektora SGGW, nagrody w plebiscytach na Najlepszego Dydaktyka i innych *(zał. 4.17)*. Laureatami nagrody w kategorii Najlepszy Dydaktyk zostali, między innymi, dr Anna Wasilewska, dr Mariusz Grębowiec, dr Katarzyna Łukasiewicz.

O procesie podnoszenia kwalifikacji przez nauczycieli akademickich świadczą też uzyskane stopnie doktora i doktora habilitowanego. W latach 2021–2026 dwie osoby uzyskały stopień doktora habilitowanego, a 37 stopień doktora *(zał. 4.18)*.

4.2. *Obsada zajęć, ze szczególnym uwzględnieniem zajęć, które prowadzą do osiągania przez studentów kompetencji związanych z prowadzeniem działalności naukowej*

Zgodnie z §61 Statutu SGGW *(zał. Ib)* o obsadzie dydaktycznej zajęć na kierunkach studiów decyduje Dziekan. W celu ustalenia obsady dydaktycznej zajęć Dziekan ustala zapotrzebowanie i

kieruje wnioski do odpowiednich dyrektorów instytutów o wskazanie proponowanej obsady. Warunki zapewnienia spójności kształcenia z prowadzonymi badaniami naukowymi są też zamieszczone w Wewnętrznym Systemie Zapewniania i Doskonalenia Jakości Kształcenia na Wydziale Ekonomicznym SGGW *(zał. 3.18).* W celu ustalenia rodzaju, liczby i wymiaru zajęć dydaktycznych w danym roku akademickim oraz osób, którym będą powierzone zajęcia, na polecenie Dyrektora Instytutu Ekonomii i Finansów jego zastępca, a w Instytucie Zarządzania Dyrektor podejmował niezbędne czynności, w tym pośredniczy w ustaleniach pomiędzy Dziekanem, a kierownikami katedr lub zakładów. Dyrektor Instytutu Ekonomii i Finansów zlecał kierownikom katedr, a Dyrektor Instytutu Zarządzania samodzielnie sprawdzał kompetencje nauczyciela akademickiego do prowadzenia zajęć na podstawie analizy jego dorobku naukowego. Od 1 października 2026 roku Dziekan ustala z kierownikami katedr obsadę zajęć, uwzględniając kompetencje danej osoby i dorobek naukowy w zakresie możliwości ich poprowadzenia.

Ze szczególną dbałością weryfikowana jest zgodność dorobku naukowego pracownika z prowadzonymi zajęciami w przypadku zajęć prowadzących do osiągania przez studentów kompetencji związanych z prowadzeniem działalności naukowej. O ostatecznym kształcie zaproponowanej obsady dydaktycznej decyduje Dziekan. Powierzanie zajęć odbywa się na Uczelni z uwzględnieniem zasad: pełnego wymiaru pensum i zrównoważonego obciążenia dydaktycznego. Przydział zajęć oraz obciążenie godzinowe poszczególnych nauczycieli akademickich zatrudnionych w uczelni jako podstawowym miejscu pracy oraz innych osób prowadzących zajęcia jest zgodne z wymaganiami dotyczącymi pensum ustalonego w Regulaminie Pracy SGGW *(zał. 4.19).* Przy zleceniu prowadzenia zajęć uwzględnia się w szczególności realizowane prace naukowo-badawcze oraz inne zobowiązania i obciążenia naukowe lub dydaktyczne nauczycieli akademickich *(zał. 4.20).* Na etapie podejmowania decyzji dotyczącej obsady zajęć dydaktycznych wykorzystuje się również wyniki z analizy anonimowej ankiety studenckiej oceny przedmiotów oraz wyniki hospitacji zajęć.

Zgodnie z Regulaminem Studiów w SGGW wykłady prowadzą nauczyciele akademiccy z tytułem naukowym profesora lub stopniem doktora habilitowanego, a także posiadający duże doświadczenie i wiedzę nauczyciele ze stopniem doktora.

Przedmioty z zakresu ogólnego (m.in. matematyka) realizowane są również przez pracowników innych Wydziałów SGGW, posiadających dorobek naukowy i dydaktyczny w reprezentowanych dyscyplinach. Przedmioty kierunkowe prowadzone są przez nauczycieli akademickich specjalizujących się i realizujących badania naukowe w obszarze wiedzy odpowiadającej realizowanym przedmiotom. Przedmioty z zakresu dyscyplin ekonomia i finanse oraz nauki o zarządzaniu i jakości, w zdecydowanej większości, realizują pracownicy WNEiS, wskazujący te dyscypliny jako wiodące, a więc prowadzący badania i publikujący w tych dyscyplinach.

Oprócz prowadzenia zajęć dydaktycznych, do obowiązków nauczycieli akademickich należy kształcenie i wychowywanie studentów oraz realizacja innych prac związanych z procesem dydaktycznym i wychowawczym, m. in. odbywanie konsultacji, dyżurów dydaktycznych, przeprowadzanie egzaminów i kolokwiów oraz sprawdzanie prac studentów, promotorstwo i recenzowanie prac dyplomowych, opieka nad kołami naukowymi i innymi formalnie zorganizowanymi grupami studentów.

4.3 Łączenie przez nauczycieli akademickich i inne osoby prowadzące zajęcia działalności dydaktycznej z działalnością naukową oraz włączania studentów w prowadzenie działalności naukowej

Nauczyciele akademiccy prowadzący zajęcia łączą działalność dydaktyczną z prowadzeniem badań i starają się angażować w badania studentów. Aktywność naukowa nauczycieli akademickich umożliwia zdobywanie grantów i projektów naukowych *(zał. 4.12)*, dzięki czemu studenci kierunku Ekonomia mogą być włączani w prace naukowe prowadzone w poszczególnych instytutach, realizując swoje prace badawcze licencjackie bądź magisterskie. Wyniki tych badań są publikowane w renomowanych czasopismach naukowych i prezentowane na konferencjach oraz seminariach naukowych *(zał. 3.20 i zał. 3.22)*.

Kadra kształcąca na kierunku Ekonomia prowadzi również prace zlecane przez otoczenie gospodarcze, które z jednej strony pozwalają na zapoznanie studentów z potrzebami gospodarki, a z drugiej przyczyniają się do rozwoju pracowników *(zał. 4.9)*.

4.4 Założenia, cele i skuteczność prowadzonej polityki kadrowej z uwzględnieniem metod i kryteriów doboru oraz rekrutacji Kadry, sposoby, zasady i kryteria oceny jakości kadry oraz udział w tej ocenie różnych grup interesariuszy, w tym studentów, a także wykorzystania wyników oceny w rozwoju i doskonaleniu kadry

Polityka kadrowa (w Instytucie Ekonomii i Finansów oraz Instytucie Zarządzania, dwóch głównych instytutach, których pracownicy prowadzą zajęcia na kierunku Ekonomia – obecnie WNEiS) w odniesieniu do trybu zatrudniania pracowników, awansowania oraz zmiany charakteru zatrudnienia prowadzona jest zgodnie z zasadami wypracowanymi na Uczelni i przyjętymi w stosownych uchwałach Senatu i ujętych w Statucie. Realizowana przez Katedry polityka kadrowa ma zapewnić taki dobór pracowników naukowo-dydaktycznych, który zagwarantuje zarówno wysoki poziom prowadzonych badań naukowych, jak i zapewni wysoki poziom kształcenia. Ogólnie aktualna liczba zatrudnionych pracowników naukowo-dydaktycznych w Katedrach została ukształtowana przez potrzeby kształcenia wynikające z liczby studentów, a bezpośrednio z liczby realizowanych godzin dydaktycznych na kierunkach studiów realizowanych na Wydziale Nauk Ekonomicznych i Społecznych, bądź innych Wydziałach.

W Katedrach prowadzona jest stale analiza stanu kadrowego i w zależności od potrzeb dydaktycznych i badawczych oraz możliwości finansowych składane są wnioski do JM Rektora o zatrudnienie pracowników. Rekrutacja na stanowisko nauczyciela akademickiego odbywa się na zasadzie otwartego konkursu. Treść ogłoszenia w sprawie zatrudnienia obejmuje opis wymaganej wiedzy i kwalifikacji kandydata, warunków pracy, terminu i miejsca składania ofert (w języku polskim oraz angielskim). W postępowaniu konkursowym bierze się również pod uwagę doświadczenie dydaktyczne. Ogłoszenia o konkursach są zamieszczane na stronach internetowych Uczelni, urzędu obsługującego ministra MEiN oraz stronach internetowych Komisji Europejskich przeznaczonych do publikacji ofert pracy dla naukowców zgodnie z art. 119 obowiązującej ustawy oraz Statutem SGGW *(zał. I.b)*. Wszyscy proponowani JM Rektorowi kandydaci do zatrudnienia lub awansowania wcześniej muszą uzyskać pozytywną opinię właściwej Rady Instytutu. Młodzi pracownicy zatrudniani w trybie konkursowym na stanowiskach asystentów są często absolwentami studiów doktoranckich, a wcześniej w czasie studiów byli członkami Kół Naukowych i uczestniczyli w badaniach naukowych prowadzonych w jednostkach Wydziału. W przypadku zatrudniania pracownika spoza uczelni, obowiązkowa jest hospitacja zajęć (wykładu lub seminarium) jeszcze przed ostateczną decyzją o zatrudnieniu.

Istotnym instrumentem prowadzonej polityki kadrowej są wyniki bieżącej i okresowej oceny, w tym wnioski z oceny dokonywanej przez studentów. W dążeniu do uzyskania wysokiej jakości kształcenia nauczyciele akademiccy są poddawani ocenie zarówno przez studentów, jak i Zespół Roboczy ds. Hospitacji. Ankiety studenckie są dobrowolne i wypełniane w systemie eHMS po zakończeniu danych zajęć zgodnie z ogólnouczelnianą formułą. Wgląd do ankiet studenckich oprócz nauczyciela ma również Koordynator ds. Jakości Kształcenia, który w razie niepokojąco niskich ocen danego przedmiotu oraz/lub nagannego zachowania nauczyciela przekazuje sprawę do wyjaśnienia Dziekanowi Wydziału i bezpośredniemu przełożonemu. W przypadku niepokojąco niskich ocen z nauczycielem akademickim przeprowadzana jest rozmowa celem poprawy jakości prowadzonych zajęć, a w przypadku skrajnie niskich ocen pracownik może zostać nawet odsunięty od ich prowadzenia. W skali uczelni, ankiety studenckie oceniające sposób realizacji przedmiotu są analizowane także przez władze rektorskie. Cenną inicjatywą studentów w ocenie nauczycieli akademickich jest przeprowadzany co roku przez Radę Uczelnianą Samorządu Studentów SGGW plebiscyt Złotego Grona, którego celem jest wyłonienie i nagrodzenie wybitnych dydaktyków na każdym z Wydziałów. Wyróżnienia przyznawane są w dwóch kategoriach: Najlepszy dydaktyk, Najbardziej pro-studencki prowadzący. W głosowaniu mają prawo brać udział wszyscy studenci SGGW, a zostanie laureatem tego konkursu jest traktowane przez nauczycieli akademickich jako szczególne wyróżnienie. Samorząd Studentów WNEiS SGGW organizuje również co roku Plebiscyt Sowy Akademickie, gdzie w kategoriach Najlepszy dydaktyk oraz Najbardziej pro-studencki prowadzący nagradzani są prowadzący zajęcia na poszczególnych kierunkach studiów realizowanych na Wydziale Ekonomicznym SGGW.

Ocena jakości kształcenia na kierunku prowadzona jest poprzez hospitację zajęć dydaktycznych dla studentów studiów pierwszego i drugiego stopnia. Hospitacja rozumiana jest jako wizytacja zajęć dydaktycznych przez upoważnione osoby w celu zapoznania się z zakresem merytorycznym oraz metodami pracy osoby prowadzącej zajęcia. Hospitacje pozwalają na weryfikację umiejętności dydaktycznych ocenianego pracownika oraz wyników ankiet studenckich i zgłaszanych w nich przez studentów uwag. Za przeprowadzenie hospitacji odpowiedzialny jest Zespół Roboczy ds. Hospitacji powoływany przez Dziekana Wydziału i opiniowany na posiedzeniu Rady Programowej. Hospitacje zajęć dydaktycznych obejmują wszystkich nauczycieli akademickich i doktorantów oraz kandydatów do pracy na stanowiska nauczyciela akademickiego. Ramowy plan przeprowadzania hospitacji przygotowuje Zespół Roboczy ds. Hospitacji w porozumieniu z Dziekanem oraz Koordynatorem ds. Jakości Kształcenia. Informacja o planowanej hospitacji jest przekazana nauczycielowi na początku semestru, w którym planowana jest hospitacja. W przypadku doraźnej hospitacji pracownik nie jest o tym informowany. Komisja hospitacyjna składa się z osób (przynajmniej jedna osoba w komisji) mogących merytorycznie ocenić treści przedstawione podczas hospitowanych zajęć. W hospitacji danego pracownika może wziąć udział Kierownik Katedry/Dyrektor Instytutu, w której/którym osoba ta jest zatrudniona lub przedstawiciel tej Katedry/Instytutu wskazany przez jej Kierownika/Dyrektora. Z hospitacji sporządzany w terminie 7 dni jest protokół *(zał. 4.21)*, podpisany przez członków komisji hospitacyjnej. Jeden z członków komisji hospitacyjnej ma obowiązek przedstawić i omówić treść protokołu z osobą hospitowaną.

Osoba hospitowana kwituje przyjęcie do wiadomości wniosków z hospitacji podpisem. Ma również prawo, w terminie 7 dni, na piśmie, złożyć wyjaśnienia dotyczące wniosków, które dołączane są do Protokołu. Osoba hospitowana ma prawo w terminie 14 dni złożyć na piśmie do Dziekana wyjaśnienia dotyczące wniosków zawartych w protokole. Protokół z hospitacji ma charakter poufny, a wgląd do niego ma Dziekan, Kierownik Katedry. W przypadku, w którym ocena ostatniej hospitacji jest

negatywna lub opinia wyrażona w ankietach i uwagach studentów wskazuje na nieprawidłowości w realizacji zajęć dydaktycznych, kolejna hospitacja przeprowadzana jest w trybie nadzwyczajnym nie później niż w okresie jednego roku od uzyskania tej oceny lub opinii. W przypadku uzyskania negatywnej oceny hospitowanych zajęć Zespół Roboczy ds. Hospitacji kieruje sprawę do Dziekana Wydziału. Dziekan Wydziału przeprowadza rozmowę z osobą prowadzącą zajęcia w obecności koordynatora przedmiotu lub bezpośredniego przełożonego, wskazując nieprawidłowości wynikające z hospitacji z prośbą o ustosunkowanie się do uwag i podejmuje środki naprawcze.

Pracownik oceniany jest także w ramach okresowej oceny kadry naukowo-dydaktycznej. Ocena ta prowadzona jest według kryteriów ujętych w Regulaminie oceny nauczyciela akademickiego w SGGW w Warszawie *(zał. 4.22)*. W zakresie działalności naukowej w ankiecie pracownik uzyskuje punkty za publikacje naukowe, monografie, publikacje popularno-naukowe, cytowania, uzyskane granty, patenty i wdrożenia, wykonane ekspertyzy, uzyskane stopnie i tytuł naukowy, promotorstwo prac doktorskich, wygłaszane referaty, wykonane recenzje, udział w komisjach habilitacyjnych oraz odbyte staże naukowe. Aktywności oceniane w ankiecie skłaniają do rozwoju naukowego pracownika, co w efekcie zwiększa kompetencje nauczyciela w zakresie realizowanych przedmiotów w procesie dydaktycznym.

W ocenie działalności dydaktycznej i organizacyjnej uwzględniane są m.in. koordynowanie przedmiotu, zajęcia w języku obcym, organizowanie i przeprowadzanie zajęć z udziałem interesariuszy zewnętrznych, promotorstwo i recenzje zakończonych prac dyplomowych, wydane publikacje dydaktyczne, uzyskane uprawnienia zawodowe, zrealizowane projekty dydaktyczne. Punktowane są zatem działania stymulujące innowacje i doskonalenie własnego warsztatu dydaktycznego. W obszarze działalności dydaktycznej i organizacyjnej brane są także pod uwagę wyniki anonimowej oceny przedmiotów dokonywane przez studentów po zakończonym cyklu dydaktycznym oraz fakt bycia nominowanym lub laureatem/finalistą plebiscytu dotyczącego działalności dydaktycznej.

W obszarze dydaktycznym i organizacyjnym uwzględnia się działalność organizacyjną wewnątrz i poza SGGW. Zgodnie z zapisami Statutu SGGW kryteria oceny i minima punktowe do uzyskania oceny pozytywnej przedstawia się nauczycielowi akademickiemu przed rozpoczęciem okresu podlegającego ocenie. Arkusz oceny okresowej nauczyciela akademickiego opiniowany jest przez Kierownika Katedry i przekazywany wcześniej do Wydziałowej Komisji, a obecnie do Instytutowej Komisji ds. oceny nauczycieli akademickich. Z opinią Komisji zapoznaje się pracownik, który w przypadku uwag może odwołać się do Uczelnianej Komisji. Ostateczne wyniki oceny przedstawiane są Rektorowi, Dyrektorowi Instytutu (do 30.09.26 r.) i Dziekanowi.

Wyniki hospitacji i ocena nauczycieli akademickich dokonywana przez studentów w formie ankiet oraz w ramach okresowej oceny kadry naukowo-dydaktycznej są ważnym elementem przy doborze obsady zajęć dydaktycznych w kolejnym roku akademickim.

Studenci, pracownicy i interesariusze zewnętrzni mają możliwość zgłaszania uwag za pośrednictwem określonego w Wewnętrznym Systemie Zapewniania i Doskonalenia Jakości Kształcenia na Wydziale Ekonomicznym SGGW narzędzia – Okna Jakości. Jest to formularz zamieszczony na stronie internetowej Wydziału, stworzony na potrzeby optymalizacji jakości kształcenia na Wydziale. Zgłoszone potrzeby i uwagi są przekazywane bezpośrednio do władz Wydziału.

Na uwagę zasługuje fakt, że w dniu 19 maja 2017 r. Komisja Europejska przyznała SGGW logo „HR Excellence in Research". SGGW jako jedna z pierwszych dwudziestu uczelni polskich w dniu 1 lipca 2015 roku podpisała Deklarację poparcia dla stosowania zasad Europejskiej Karty Naukowca i Kodeksu Postępowania przy rekrutacji pracowników naukowych (EKN i KP). SGGW w pełni rozpoznaje potrzebę

tworzenia atrakcyjnego środowiska pracy badawczej, aby naukowcy zatrudnieni w Uczelni czuli się zmotywowani do aktywnej pracy w środowisku naukowym krajowym i zagranicznym, a Uczelnia była postrzegana przez potencjalnych pracowników naukowych, także z zagranicy, jako poważny partner do współpracy oraz atrakcyjne miejsce pracy. Dzięki temu SGGW może tworzyć nowe silne zespoły naukowe i wykorzystywać nowoczesną infrastrukturę badawczą do podniesienia jakości badań, poziomu kształcenia i wzmocnienia międzynarodowej konkurencyjności, co pozwala na wypełnienie misji Uczelni i realizację strategii rozwoju Uczelni.

4.5 System wspierania i motywowania kadry do rozwoju naukowego lub artystycznego oraz podnoszenia kompetencji dydaktycznych. Awanse naukowe kadry związanej z ocenianym kierunkiem studiów

Podnoszenie kompetencji zawodowych, umiejętności naukowych i dydaktycznych odbywa się poprzez udział doktorantów oraz nowo zatrudnionych nauczycieli akademickich w konferencjach i seminariach naukowych finansowany przez Instytuty. Instytuty wspierają również finansowo młodych pracowników w publikowaniu prac naukowych w renomowanych czasopismach. Młodzi pracownicy Wydziału oraz słuchacze Szkoły Doktorskiej zgodnie z zasadami wewnętrznego trybu konkursowego mogą uzyskać granty na prowadzenie badań naukowych i prac rozwojowych oraz zadań z nimi związanych. Nauczyciele akademiccy Instytutów mogą korzystać także z działających na SGGW programów motywujących pracowników i doktorantów do intensywnej pracy naukowej, umożliwiających realizację staży naukowych oraz rozwój własny pracownika. Programy te to:

- własny fundusz stypendialny SGGW dla nauczycieli akademickich i doktorantów umożliwiający wyjazd za granicę w celu prowadzenia badań lub kontynuację studiów. Fundusz został ustalony przez Senat Szkoły Głównej Gospodarstwa Wiejskiego w Warszawie; pozyskiwane w ten sposób środki (7250 zł brutto/ miesiąc dla doktorantów i 8550 zł brutto/ miesiąc dla pracowników) umożliwiają sfinansowanie kilkumiesięcznego pobytu w zagranicznym ośrodku naukowym *(zał. 4.23a)*.
- motywacyjny system wynagrodzeń mający promować najlepszych naukowców, poprzez zwiększenie rocznych wynagrodzeń *(zał. 4.23)*.
- system wsparcia finansowego dla naukowców i zespołów badawczych w Szkole Głównej Gospodarstwa Wiejskiego w Warszawie *(zał. 4.24)*. System wsparcia jest przeznaczony dla tych zespołów, które złożyły wnioski o dofinansowanie projektu o charakterze badawczym w ramach zewnętrznych konkursów otwartych o zasięgu krajowym lub międzynarodowym, ogłaszanych przez właściwe instytucje finansujące, uzyskały pozytywną ocenę tych projektów, ale nie uzyskały pozytywnej decyzji o przyznaniu dofinansowania na ich realizację. Wsparcie finansowe zespołów badawczych umożliwia dalsze prace nad prowadzonymi projektami i ich rozwój naukowy.

Pracownicy osiągający sukcesy w działalności naukowej, dydaktycznej czy organizacyjnej są nagradzani nagrodami JM Rektora SGGW, a ich sukcesy są upubliczniane na stronach internetowych Wydziału i poszczególnych jednostek.

W podnoszeniu kompetencji dydaktycznych ważną rolę spełnia program Erasmus+. Pracownicy prowadzący zajęcia na Wydziale Ekonomicznym w ramach tego programu wygłaszają wykłady na uczelniach zagranicznych oraz zapoznają się z obowiązującym tam systemem kształcenia. Udział w wymianie międzynarodowej podnosi również kompetencje nauczycieli w zakresie komunikacji w językach obcych. Jedną z form wsparcia rozwoju naukowego kadry jest także możliwość wnioskowania o obniżenie pensum akademickiego z uwagi na prowadzenie projektów badawczych.

Podsumowując można stwierdzić, że celem polityki kadrowej prowadzonej w Instytucie Ekonomii i Finansów oraz Instytucie Zarządzania (obecnie na WNEiS) było i jest wspieranie i motywowanie nauczycieli akademickich do ciągłego rozwoju i systematycznego podnoszenia kwalifikacji oraz umiejętności zawodowych. Proces ten wspomagany jest przez określone działania i programy występujące na Uczelni i Instytutach.

Zalecenia dotyczące kryterium 4 wymienione w uchwale Prezydium PKA w sprawie oceny programowej na kierunku studiów, która poprzedziła bieżącą ocenę (*jeżeli dotyczy*)

Lp.	Zalecenia dotyczące kryterium 4 wymienione we wskazanej wyżej uchwale Prezydium PKA	Opis realizacji zalecenia oraz działań zapobiegawczych podjętych przez uczelnię w celu usunięcia błędów i niezgodności sformułowanych w zaleceniu o charakterze naprawczym
1.	nie dotyczy	nie dotyczy

Kryterium 5. Infrastruktura i zasoby edukacyjne wykorzystywane w realizacji programu studiów oraz ich doskonalenie

5.1. Stan, nowoczesność, rozmiary i kompleksowość bazy dydaktycznej i naukowej służącej realizacji zajęć oraz działalności naukowej na ocenianym kierunku w dyscyplinie/dyscyplinach, do której/których kierunek jest przyporządkowany. Infrastruktura i wyposażenie instytucji, w których prowadzone są zajęcia poza uczelnią oraz praktyki zawodowe (w przypadku, gdy w planie studiów na ocenianym kierunku zostały uwzględnione praktyki zawodowe)

Kampus SGGW, to jeden z największych kampusów akademickich w Polsce. Na obszarze ponad 70 ha powierzchni zlokalizowane są budynki dydaktyczne, w tym budynek dedykowany nauczaniu języków obcych oraz Biblioteka Główna, obiekty sportowe, domy studenckie, budynki administracyjne, lokale przeznaczone do wykorzystania przez studentów zrzeszonych w samorządach, kołach naukowych i agendach kulturalnych.

W strukturze organizacyjnej SGGW, obowiązującej od 1.10.2019 r. do 30.09.2026 r., Instytut Ekonomii i Finansów (IEiF) i Instytut Zarządzania (IZ) były jednostkami naukowo-badawczymi SGGW prowadzącymi badania naukowe w dyscyplinie ekonomia i finanse (IEiF) oraz nauki o zarządzaniu i jakości (IZ), natomiast Wydział Ekonomiczny był jednostką dydaktyczną, organizującą kształcenie w ramach 5 kierunków studiów, m.in. na kierunku Ekonomia. Od 1.10.2026 r. w nowej strukturze SGGW, funkcjonuje 8 Wydziałów, w tym Wydział Nauk Ekonomicznych i Społecznych, powstały z połączenia pięciu dotychczasowych jednostek: Wydziału Ekonomicznego, Wydziału Socjologii i Pedagogiki, Instytutu Ekonomii i Finansów, Instytutu Zarządzania oraz Instytutu Nauk Socjologicznych i Pedagogicznych.

Główna baza dydaktyczna wykorzystywana w realizacji zajęć na ocenianym kierunku zlokalizowana jest w siedzibie Wydziału przy ul. Nowoursynowskiej 166 (budynki 3, 5, 6 i 7). Zajęcia ujęte w planie studiów realizowane są także w budynkach na terenie nowej części kampusu SGGW, zlokalizowanej pomiędzy ulicami: Nowoursynowską, Ciszewskiego i aleją Jana Rodowicza „Anody" oraz na historycznej części kampusu przy ul. Nowoursynowskiej 166 *(zał. 5.1).*

W budynkach 3, 5, 6 i 7, w których odbywa się większość zajęć dla studentów kierunku Ekonomia znajdują się cztery sale wykładowe, każda o ponad 100 miejscach. Każda z nich jest nagłośniona,

wyposażona w rzutnik pisma i rzutnik multimedialny z komputerem, tablicę, tablicę multimedialną i ekran. Ćwiczenia, zajęcia seminaryjne oraz realizacja prac dyplomowych odbywają się głównie w salach ćwiczeniowych i laboratoriach komputerowych w budynkach 3, 5, 6 i 7. W budynku 3 Wydział korzysta z 3 sal o łącznej powierzchni 132,16 m2, w budynku 5 z 5 sal o łącznej powierzchni 211,31 m2, w budynku 6 z 7 sal o łącznej powierzchni 663,7 m2, a w budynku 7 z 10 sal o łącznej powierzchni 483,9 m2 *(zał. 5.2).* Osiem sal, spośród należących do Wydziału, to pracownie komputerowe na łącznie 144 stanowiska.

Nauczanie języków obcych odbywa się w pracowniach dydaktycznych Studium Praktycznej Nauki Języków Obcych (ul. Ciszewskiego 10), gdzie studenci mają do dyspozycji podstawowe środki audiowizualne, bibliotekę oraz laboratorium SITA.

Wychowanie fizyczne realizowane jest przez pracowników Studium Wychowania Fizycznego i Sportu SGGW zlokalizowane w Obiektach Sportowych SGGW (ul. Ciszewskiego 10), w których funkcjonują: nowoczesny basen z częścią rekreacyjną, 3 sale sportowe, hala do tenisa ziemnego (3 korty), dwie sale do aerobiku, siłownia, sauny suche, solarium stojące.

5.2. ***Dostęp do technologii informacyjno-komunikacyjnej (w tym Internetu a także platformy e-learningowej, w przypadku, gdy na ocenianym kierunku prowadzone jest kształcenie z wykorzystaniem metod i technik kształcenia na odległość) oraz stopnia jej wykorzystania w procesie nauczania i uczenia się studentów oraz w działalności i komunikacji naukowej***

Uczelnia oferuje studentom szeroki dostęp do usług informatycznych. Studenci SGGW mogą korzystać z ogólnodostępnych stanowisk komputerowych, które znajdują się w Bibliotece Głównej SGGW i Laboratorium Informatycznym Wydziału Informatyki i Inżynierii (budynek 34, III piętro).

Uczelnia umożliwia studentom dostęp do:

- Wirtualnego dziekanatu (system eHMS). Informacje o sposobie logowania się do systemu oraz jego funkcjonalnościach widoczne są pod adresem: https://www.sggw.edu.pl/studenci/uslugi-it/,
- Legitymacji Studenckiej - mLegitymacja. Możliwości, jakie daje studentowi posiadanie takiej karty zawarte są pod adresem: https://www.sggw.edu.pl/studenci/uslugi-it/ - zakładka Legitymacje studenckie,
- Studenci mogą korzystać również ze studenckiego konta pocztowego (https://www.sggw.edu.pl/studenci/uslugi-it/ - zakładka Poczta i usługi Microsoft 365), które daje im m.in. możliwość bezpłatnego dostępu do sieci bezprzewodowej EDUROAM.

Każdy student posiada Uczelniane konto pocztowe w usłudze Microsoft 365 (inaczej Office 365; https://www.sggw.edu.pl/studenci/uslugi-it/). Konta zakładane są automatycznie na podstawie aktywnego statusu studenta w systemie dziekanatowym. W skład usługi Microsoft 365 wchodzi szereg aplikacji online - ich obsługa oraz komunikacja odbywa się za pośrednictwem przeglądarki internetowej praktycznie z każdego miejsca i urządzenia posiadającego dostęp do Internetu (Poczta elektroniczna wraz z Outlook; Usługa OneDrive; Aplikacje online MS Office (Word, Excel, PowerPoint, Outlook); Usługa Teams; ClassNotebook; SharePoint; Sway; Forms; Delve; Stream; Planner). Usługa Teams jest szeroko wykorzystywana do prowadzenia zajęć online.

Uczelnia zapewnia studentom dostęp do bezprzewodowej sieci komputerowej oraz Ogólnouczelnianą Sieć Komputerową dostępną w Domach Studenckich (https://www.sggw.edu.pl/studenci/uslugi-it/ zakładka Dostęp do sieci Internet). EDUROAM jest usługą o zasięgu ogólnokrajowym oraz międzynarodowym, dzięki której studenci SGGW mogą korzystać z bezpłatnego Wi-Fi na terenie wielu instytucji akademickich i ośrodków naukowo-dydaktycznych w Polsce i na świecie.

Centrum Informatyczne SGGW służy studentom pomocą w rozwiązywaniu problemów dotyczących wyżej wspomnianych usług.

Studenci korzystają z e-learningowej platformy MOODLE podczas obowiązkowych szkoleń BHP oraz szkoleń bibliotecznych (https://szkolenia.sggw.edu.pl/). Do kursów można przystąpić z użyciem komputera lub smartfona po wcześniejszym zainstalowaniu aplikacji mobilnej Moodle Mobile.

Na stronie internetowej Wydziału studenci mają dostęp do zaktualizowanych informacji dotyczących m.in.: organizacji roku akademickiego, planów zajęć, sylabusów przedmiotów, efektów uczenia się, praktyk, egzaminów i prac dyplomowych (szczegółowe informacje podano w kryterium 9).

Rozmieszczenie zasobów technologii informacyjno-komunikacyjnej umożliwia sprawne korzystanie ze źródeł dostępnych on-line wykorzystywanych w procesie kształcenia, przygotowywania prac dyplomowych, badawczych oraz przygotowania i realizacji zajęć.

Studenci kierunku Ekonomia podczas zajęć dydaktycznych i przygotowywania prac dyplomowych korzystają ze specjalistycznego oprogramowania: Microsoft Office oraz Libre Office (edytor tekstów, arkusz kalkulacyjny, program do tworzenia prezentacji multimedialnych), programów do tworzenia map (QGIS, ArcGIS, Google Earth), programów statystycznych (głównie program Statistica, Gretl lub SPSS), programów do grafiki inżynierskiej (AutoCAD, NanoCAD), PS IMAGO PRO, Legalis, Refinitiv Datastream, Eikon, RStudio oraz bazy i portalu EMIS. W przypadku kierunku „Ekonomia" do prowadzenia zajęć dydaktycznych w formie laboratoryjnej wykorzystuje się wersje edukacyjne oprogramowań, oferowane przez dostawcę (środowisko Adonis) lub w trybie open-source (Visual Paradigm, FlexSim).

Koordynator ds. jakości kształcenia dokonuje ciągłego przeglądu dostępnych/nowych na rynku baz danych wraz z pracownikamiWydziału, na podstawie zgłoszeń pracowników, studentów oraz informacji rynkowych. Pozwala to na ocenę na ile wykorzystywane programy i bazy danych są adekwatne do osiągniecia założonych efektów uczenia. Wyniki analiz są przedstawiane Dziekanowi.

5.3. *Udogodnienia w zakresie infrastruktury i wyposażenia dostosowanych do potrzeb studentów z niepełnosprawnością. Dostępność infrastruktury, w tym aparatury naukowej, oprogramowania specjalistycznego i materiałów dydaktycznych, w celu wykonywania przez studentów zadań wynikających z programu studiów w ramach pracy własnej*

Studenci z niepełnosprawnością mogą korzystać z szeregu udogodnień funkcjonujących w budynku będącym siedzibą Wydziału oraz w innych budynkach Kampusu SGGW. Do budynków prowadzą utwardzone dojścia i podjazdy z poręczami, a na zewnątrz znajdują się oznakowane miejsca parkingowe dla samochodów osób z niepełnosprawnością. W budynkach Wydziału znajdują się szerokie drzwi umożliwiające wjazd wózkiem inwalidzkim. W budynkach 6 i 7 znajdują się windy umożliwiające dotarcie na pierwsze piętro studentom z niepełnosprawnością ruchową. Plan zajęć konstruowany jest tak, żeby studenci z niepełnosprawnością ruchową nie natrafiali na przeszkody architektoniczne uniemożliwiające im uczestnictwo w zajęciach. W przypadku zgłoszenia takich trudności w terminie późniejszym, dokonywane są niezbędne korekty w planie.

W przypadku studentów z niepełnosprawnościami możliwe jest wyznaczenie odmiennego planu studiów umożliwiającego studentowi realizację obowiązującego programu studiów z dostosowaniem do jego potrzeb, w tym potrzeb wynikających z rodzaju niepełnosprawności. Wydział w działaniach spójnych z działaniami Uczelni dąży do zapewnienia odpowiednich warunków nauki studentom niepełnosprawnym. Na Uczelni funkcjonuje Pełnomocnik Rektora ds. Osób Niepełnosprawnych. Na Wydziale jest powołany także Koordynator ds. Osób Niepełnosprawnych. Dzięki środkom finansowym pochodzących z Państwowego Funduszu Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych likwidowane są

bariery architektoniczne. Wydział Nauk Ekonomicznych i Społecznych podejmuje działania mające na celu likwidowanie ww. barier m. in. poprzez wykonanie platform w gmachu 6 i 7, podjazdów do budynków oraz przystosowaniem toalet do potrzeb osób niepełnosprawnych.

Wewnątrz budynków ułatwieniem dla osób niepełnosprawnych są szerokie ciągi komunikacyjne, windy oraz specjalnie przystosowane toalety. Budynki Wydziału Ekonomicznego dostosowane są do potrzeb osób z dysfunkcją narządów ruchu (podjazdy, miejsca parkingowe, toalety, windy, drzwi automatyczne z napędem mechanicznym). W domach studenckich część pokoi uwzględnia potrzeby osób z dysfunkcją narządów ruchu, w tym osób poruszających się na wózkach. Przygotowane są oznakowane miejsca postojowe dla samochodów, z których korzystają osoby niepełnosprawne. Budynek Biblioteki Głównej SGGW zapewnia dostęp do czytelni studentom z niepełnosprawnością ruchową. Ponadto Biblioteka Główna dysponuje specjalistycznym stanowiskiem komputerowym dedykowanym osobom niedowidzącym i słabo-widzącym oraz powiększalnikiem stacjonarnym i przenośnymi lampami powiększającymi. Wszystkie obiekty kompleksu sportowego SGGW są przystosowane dla osób niepełnosprawnych. Osoby niepełnosprawne korzystające z pływalni, a poruszające się na wózkach mają możliwość skorzystania z wózka basenowego.

Studenci niezdolni do uczestnictwa w zajęciach wychowania fizycznego mogą brać udział w zajęciach rehabilitacyjnych organizowanych w Studium Wychowania Fizycznego i Sportu SGGW odbywających się w salach sportowych i na basenie. Mogą w nich uczestniczyć studenci po przedłożeniu zaświadczenia lekarskiego określającego rodzaj niepełnosprawności, zalecenia i przeciwwskazania medyczne związane z jej rodzajem. Ponadto dla osób niepełnosprawnych chcących korzystać z obiektów sportowych SGGW poza godzinami zajęć dydaktycznych przygotowane są karty abonamentowe w obniżonych cenach. Niepełnosprawni studenci na czas studiów mają możliwość zakwaterowania w pokojach z udogodnieniami dla osób z niepełnosprawnością w tym dysfunkcją ruchu i poruszających się na wózkach. Na stronie https://www.sggw.edu.pl/uczelnia/rowne-traktowanie-w-sggw/osoby-z-niepelnosprawnosciami/ zamieszczane są informacje skierowane do niepełnosprawnych studentów SGGW dotyczące m.in. różnych form wsparcia im dedykowanego. Dużym atutem infrastruktury uczelni jest jej lokalizacja na jednym, zwartym powierzchniowo kampusie, w którym realizowane są niemal wszystkie zajęcia dydaktyczne. Eliminuje to uciążliwe przemieszczanie się studentów z niepełnosprawnością pomiędzy dzielnicami Warszawy.

W latach 2019-2021 w ramach wsparcia osób niepełnosprawnych uzupełniono zasoby Wydziału Ekonomicznego o 5 pętli indukcyjnych, 2 urządzenia lektorskie, 6 stolików dla niepełnosprawnych, 6 szt. Programu powiększającego zawartość ekranu Windows oraz 4 sztuki programu powiększająco-udźwiękawiającego *(zał. 5.3).* Cyklicznie koordynator wydziałowy konsultuje się ze studentami w sprawie zapotrzebowania na sprzęt i oprogramowanie dla osób niepełnosprawnych.

5.4. System biblioteczno-informacyjny uczelni, w tym dostęp do aktualnych zasobów informacji naukowej w formie tradycyjnej i elektronicznej, o zasięgu międzynarodowym oraz zakresie dostosowanym do potrzeb wynikających z procesu nauczania i uczenia się na ocenianym kierunku, a także działalności naukowej w zakresie dyscypliny/dyscyplin, do której/których przyporządkowany jest kierunek, w tym w szczególności dostępu do piśmiennictwa zalecanego w sylabusach

Studenci kierunku Ekonomia mogą korzystać z zasobów Biblioteki Głównej SGGW (zlokalizowanej ok. 300 m od siedziby Wydziału, w tym samym budynku co Centralny Dziekanat), jednej z najstarszych bibliotek rolniczych w Polsce. Powierzchnia użytkowa Biblioteki wynosi 9500 m^2 i składa się z Wypożyczalni Studenckiej, Czytelni i Wypożyczalni Międzybibliotecznej, Oddziału Informacji Naukowej, Informacji Katalogowej. W budynku znajdują się 511 miejsc dla czytelników (w całości

objęte siecią bezprzewodowego internetu) oraz 27 stanowisk komputerowych z dostępem d z dostępem do Internetu. Ponadto, biblioteka oferuje na miejscu dodatkowe oprogramowanie – AutoCAD, Statistica, NVDA, ArcGIS - https://bg.sggw.edu.pl/informacja-o-dodatkowym-oprogramowaniu-dostepnym-w-bibliotece/ . na stanowiskach oznaczonych etykietą „Komputer z dodatkowym oprogramowaniem" usytuowanych w czytelniach A i C.

Studenci mają także możliwość korzystania z pakietu Microsoft Office, aplikacji narzędziowych oraz ułatwień dostępu dostarczanych z systemem Windows (np. Lupa, Narrator, Klawiatura Ekranowa) na wszystkich stanowiskach komputerowych w czytelniach A i C. Zasób biblioteki to 390 202 woluminów, w tym 216 900 woluminów książek, 173 302 woluminów czasopism oraz 124621 woluminów zbiorów specjalnych (w tym prace doktorskie, magisterskie, dokumenty kartograficzne, normy oraz mikrofisze). Dodatkowo biblioteka oferuje dostęp do 230 tytułów czasopism bieżących, w tym do 173 tytułów w ramach prenumeraty. Znaczna część tych zasobów obejmuje pozycje z zakresu ekonomii. W ramach biblioteki cyfrowej biblioteka udostępnia: 897 woluminów czasopism własnych SGGW, 950 unikatowych podręczników akademickich, 1869 pełnych tekstów prac doktorskich z okresu 1922-2024. Dodatkowo biblioteka zapewnia dostęp do bogatej oferty zasobów elektronicznych oraz narzędzi do analizy danych: Web of Science, InCites, Journal Citation Report, Scopus, SciVal, Nature, Science, EBSCO, Wiley Online Library, Springer, Science Direct, ProQuest, Taylor&Francis, Oxford University Press, Knovel, EMIS, Statista, CABI Digital Library, Academic Research Source, Food Science Source, IBUK. EmpikGo. W sumie biblioteka zapewnia dostęp do 61 abstraktowych, faktograficznych i pełnotekstowych baz danych, oferujących: ponad 7 000 czasopism, około 260 000 książek polskich i zagranicznych, ponad 200 000 innych dokumentów (raporty, analizy, dane statystyczne). Biblioteka posiada własną stronę internetową (https://bg.sggw.edu.pl/), która umożliwia przeszukiwanie wszystkich zasobów biblioteki – w katalogu centralnym, w bazie zasobów cyfrowych czy w bazie publikacji pracowników.

Wszyscy zainteresowani mogą korzystać z dokumentów udostępnianych w formule Open Access (133 944 rekordów książek, 11 553 rekordów czasopism, 71 635 rekordów prac dyplomowych). Za pośrednictwem informatycznego systemu bibliotecznego studenci i pracownicy po zalogowaniu mają zdalny dostęp do wszystkich zasobów elektronicznych również ze swoich komputerów osobistych. Od 1 stycznia 2005 r. dziekanaty wydziałów przekazują do Biblioteki Głównej prace doktorskie, magisterskie, inżynierskie i licencjackie, które są katalogowane w systemie komputerowym. Natomiast wcześniejsze prace, począwszy od lat dwudziestych XX w., można wyszukać w katalogach analogowych. Pracownicy Instytutów mogą zgłaszać do Biblioteki SGGW potrzeby uzupełnienia dostępnego dla studentów piśmiennictwa z danego zakresu wiedzy. Baza dydaktyczna i naukowa jest tworzona i modernizowana z uwzględnieniem aktualnych trendów badawczych i analitycznych. Na uwagę zasługuje fakt, że za pośrednictwem Biblioteki Głównej studenci mogą po zalogowaniu się zdalnie korzystać z e-książek, wśród których jest wiele pozycji wykorzystywanych w procesie dydaktycznym na kierunku Ekonomia. W podobny sposób studenci mogą korzystać z bazy EMIS zawierającej dane z przedsiębiorstw, rynków i sektorów, również wykorzystywanej w procesie dydaktycznym. Ponadto Koordynator ds. jakości kształcenia Wydziału dokonuje przeglądu aktualnych baz na rynku i wraz z zespołem bazy te są testowane celem ich wykorzystania w dydaktyce.

5.5. Sposoby, częstość i zakres monitorowania, oceny i doskonalenia bazy dydaktycznej i naukowej oraz systemu biblioteczno-informacyjnego, a także udziału w ocenie różnych grup interesariuszy, w tym studentów

Władze Wydziału Nauk Ekonomicznych i Społecznych w porozumieniu z kierownikami podległych jednostek i pracownikami dbają o ciągły rozwój i doskonalenie bazy dydaktycznej i

naukowej umożliwiającej prowadzenie badań i kształcenie na najwyższym poziomie. Baza naukowa i dydaktyczna jest stale monitorowana, rozbudowywana i modernizowana. Za monitorowanie stanu bieżącego aparatury odpowiadają osoby odpowiedzialne za poszczególne aparaty i urządzenia wraz z Dziekanem. Proces unowocześniania wyposażenia aparaturowego wynika z potrzeb prowadzenia nowoczesnych badań w dyscyplinach naukowych przypisanych Wydziałowi, a tym samym potrzeb dydaktycznych. Jest on oparty na analizie kierunków badań prowadzonych w jednostkach organizacyjnych i odbywa się poprzez celowe zakupy ze środków wydziałowych (do 30.09.2026 r. także ze środków Instytutów) oraz projektów finansowanych ze źródeł zewnętrznych. Decyzja o zakupie wyposażenia jest poprzedzona corocznym przeglądem infrastruktury dydaktycznej i naukowej, aparatury badawczej, specjalistycznego oprogramowania i technicznego wyposażenia pomieszczeń. W przypadku realizacji zakupu ze środków Instytutu decyzję o zakupie wyposażenia podejmował Dyrektor Instytutu na podstawie wniosków z przeglądu okresowego po zasięgnięciu opinii pracowników i studentów o konieczności uzupełnienia zasobów. Natomiast w przypadku zakupów aparatury badawczej ze środków projektów finansowanych ze źródeł zewnętrznych – kierownik projektu przy akceptacji Dyrektora Instytutu.

W 2019 r. Wydział Ekonomiczny oraz Instytut Ekonomii i Finansów podjął stałą współpracę z Refinitiv (Eikon i Datastream) celem zakupu licencji dostępnej dla pracowników Instytut Ekonomii i Finansów oraz rozpoczęcia szkoleń dla pracowników. SGGW oraz Wydział Nauk Ekonomicznych i Społecznych kontynuują współpracę z bazą EMIS, która pozwala studentom w sposób zdalny korzystać z danych dotyczących wiadomości ekonomicznych, finansowych, politycznych, makroekonomicznych, wiadomości ze spółek, raportów i analizy firm oraz informacji z rynków giełdowych. Ponadto pracownicy Wydziału dokonują bieżącej oceny dostępnych programów i baz danych na podstawie dostępów testowych i prezentacji danych firm lub dostawców oprogramowania.

Udostępnienie infrastruktury dla potrzeb dydaktyki należy do kompetencji Dziekana Wydziału, w porozumieniu zespołem ds. jakości kształcenia i koordynatorem ds. osób z niepełnosprawnością. Dzięki takiej organizacji tworzenia i udostępniania bazy zasobów infrastruktury dydaktycznej i naukowej możliwe jest zaspokojenie potrzeb procesu nauczania i uczenia się w odniesieniu do liczby studentów biorących udział w procesie dydaktycznym z uwzględnieniem potrzeb osób z niepełnosprawnością. Sprawność sprzętu elektronicznego oraz wyposażenia meblowego w salach dydaktycznych sprawdzana jest przez pracownika działu gospodarczego, a sprawność sprzętu komputerowego (komputery, rzutniki, tablice) przez pracownika działu IT przed rozpoczęciem każdego semestru. Usterki sprzętu zgłaszane są w formie e-mail lub ustnej w sekretariacie Wydziału przez wykładowców, studentów oraz personel sprzątający i usuwane na bieżąco przez pracowników działu technicznego. Ponadto w salach dydaktycznych znajduje się informacja dotycząca numeru telefonu do osoby z obsługi technicznej.

Okresowo dokonywany jest przegląd pomieszczeń laboratoryjnych i pracowniczych przez inspektorów BHP i wyznaczonego pracownika Wydziału (społecznego inspektora BHP), sprawdzane są również kanały wentylacyjne przez uprawnionych pracowników firm zewnętrznych. Stan wyposażenia pracowni dydaktycznych jest na bieżąco monitorowany i uzupełniany w ramach środków własnych poszczególnych jednostek lub środków ogólnouczelnianych. Wydział raz do roku dokonuje przeglądu bazy dydaktycznej i dąży do jej unowocześniania.

Dodatkowe informacje, które uczelnia uznaje za ważne dla oceny kryterium 5:

Realizację procesu kształcenia na kierunku Ekonomia ułatwia studentom ogólnouczelniana infrastruktura socjalna. W wielu budynkach na terenie kampusu SGGW znajdują się bufety, w których

studenci mogą zjeść ciepły posiłek i odpocząć. W budynku nr 6, jednym z budynków, gdzie odbywają się zajęcia na kierunku Ekonomia, studenci zorganizowali Cichy Zakątek, w którym mogą podgrzać sobie przyniesione z domu posiłki, zaparzyć herbatę lub kawę, porozmawiać, pouczyć się, odpocząć i zrelaksować się. W budynkach SGGW znajdują się również liczne automaty z przekąskami oraz chłodnymi i ciepłymi napojami, a w budynku nr 7 automat ze świeżymi kanapkami i sałatkami.

Na terenie kampusu SGGW znajdują się również dwie stołówki: w Domu Studenckim „Dendryt" (ul. Nowoursynowska 161d) oraz w Domu Studenckim „Limba" (ul. Nowoursynowska 161i). Na terenie kampusu SGGW działa kilka punktów ksero, sklepy wielobranżowe oraz klubokawiarnia. Uczelnia dysponuje 3900 miejscami w 11 domach studenckich zlokalizowanych przede wszystkim na Kampusie SGGW, z których korzystają także studenci Wydziału Nauk Ekonomicznych i Społecznych. Studenci mieszkają w pokojach 1-, 2- i 3-osobowych. Większość domów studenckich podzielona jest na 4-pokojowe segmenty, w ramach których znajduje się łazienka, WC i natrysk. W domach studenckich znajdują się pomieszczenia kuchenne do samodzielnego przygotowania posiłków. Większość budynków podłączona jest do sieci internetowo-telefonicznej i instalacji antenowej. Ponadto w kampusie SGGW znajduje się Apteka oraz Niepubliczny Zakład Opieki Zdrowotnej SGGW z poradnią podstawowej opieki zdrowotnej, punktem pobrań, poradnią diagnostyki obrazowej, usługami medycyny pracy oraz szeregiem poradni specjalistycznych tj. psychologiczną, okulistyczną, otolaryngologiczna, ginekologiczną, neurologiczną, kardiologiczną, reumatologiczną, endokrynologiczną, stomatologiczną. Uczelnia oferuje studentom możliwość skorzystania z usług Niepublicznego Przedszkola SGGW. Ponadto w Katedrze Pedagogiki SGGW oferowana jest bezpłatna indywidualna pomoc psychologiczna. Studenci mogą też korzystać ze wskazanych placówek instytucjonalnych, w których pomocy specjalistycznej udzielają profesjonaliści https://www.sggw.edu.pl/studenci/wsparcie-dla-studentow/pomoc-psychologiczna/ . Ponadto na Uczelni funkcjonują: Akademickie Radio Kampus, SGGW TV oraz Biuro Prasowe.

Zalecenia dotyczące kryterium 5 wymienione w uchwale Prezydium PKA w sprawie oceny programowej na kierunku studiów, która poprzedziła bieżącą ocenę (*jeżeli dotyczy*)

Lp.	Zalecenia dotyczące kryterium 5 wymienione we wskazanej wyżej uchwale Prezydium PKA	Opis realizacji zalecenia oraz działań zapobiegawczych podjętych przez uczelnię w celu usunięcia błędów i niezgodności sformułowanych w zaleceniu o charakterze naprawczym
1.	nie dotyczy	nie dotyczy

Kryterium 6. Współpraca z otoczeniem społeczno-gospodarczym w konstruowaniu, realizacji i doskonaleniu programu studiów oraz jej wpływ na rozwój kierunku

6.1 Zakres i formy współpracy uczelni z instytucjami otoczenia społeczno-gospodarczego, w tym z pracodawcami oraz jej wpływu na koncepcję kształcenia, efekty uczenia się, program studiów i jego realizację, w tym realizację praktyk zawodowych

Nauczyciele akademiccy kształcący studentów na kierunku Ekonomia są świadomi znaczenia udziału interesariuszy zewnętrznych, kreujących rynek pracy dla absolwentów, a więc stanowiących grupę bezpośrednich adresatów procesu dydaktycznego, w wyznaczaniu efektów uczenia się, konstruowaniu programów i treści kształcenia. Z tego powodu stale rozwijają takie formy współpracy

ze środowiskiem społeczno-gospodarczym, jak formalnie podpisane umowy o współpracy, wspólne projekty i publikacje naukowe, ekspertyzy, a także szkolenia.

Nauczyciele akademiccy zrealizowali wiele projektów, opracowań, ekspertyz oraz prac zleconych których partnerem był podmiot gospodarczy czy też przedstawiciel otoczenia społeczno-gospodarczego *(zał. 6.1).*

Liczba podpisanych porozumień o współpracy Wydziału z przedsiębiorstwami, których profil działalności jest zgodny z badaniami realizowanymi przez nauczycieli akademickich oraz treściami programu studiów na kierunku Ekonomia wynosi ponad 60 *(zał. 6.2).*

Wieloletnia współpraca z otoczeniem społeczno-gospodarczym ma wpływ na szerokie możliwości lokowania studentów na praktykach studenckich w przedsiębiorstwach i instytucjach. Umożliwia także udział studentów w wyjazdach studyjnych i zajęciach terenowych. Zapewnia to studentom zaznajomienie się z rynkiem pracy i dopasowanie się do jego kryteriów. Pracodawcy natomiast mają pewność, że studenci kończący kierunek Ekonomia są odpowiednio przygotowani do pracy.

Nauczyciele akademiccy nauczający na kierunku Ekonomia, prowadzą współpracę z przedsiębiorstwami, instytucjami oraz stowarzyszeniami, których przedmiot działalności wpisuje się dyscyplinę ekonomia i finanse oraz nauki o zarządzaniu i jakości.

Nauczyciele akademiccy, prowadzący zajęcia na kierunku Ekonomia, prowadzą również współpracę z instytutami i uczelniami zagranicznymi, m.in. z USA, Turcji, Łotwy, Albanii, Węgier, Grecji, Australii, Szwajcarii i wielu innych *(zał. 6.3).*

Współpraca z otoczeniem społeczno-gospodarczym, scharakteryzowana powyżej, ma wpływ na doskonalenie koncepcji kształcenia na kierunku Ekonomia, efektów uczenia się, programu studiów oraz jego realizację. Współpraca ta pozwala na przekazywanie nowoczesnych i aktualnych treści ściśle powiązanych z bieżącą aktywnością gospodarczą kraju oraz zgodnych z treściami przekazywanymi na zagranicznych uczelniach. W wielu wypadkach współpraca i wzajemne zaufanie pomiędzy naukowcem i przedsiębiorcą umożliwia organizację wyjazdów studyjnych i zajęć terenowych dla studentów w zakładach pracy, przedsiębiorstwach i instytucjach branżowych. Jako przykłady takiej współpracy należy wskazać uczestnictwo w zajęciach z Public relations, Audytu w organizacji, Analizy ekonomicznej przedsiębiorstw czy Obciążeń podatkowych i ubezpieczeniowych przedsiębiorstw przedstawicieli BIK (Piotr Żmudzki), Związku Banków Polskich, Warszawskiego Instytutu Bankowości, RSM Poland, Welcome Airport Services, PLL LOT, Raben czy Europe Assistance Group.

Wydział Nauk Ekonomiczno-Społecznych prowadzi kilkanaście Studiów Podyplomowych, w których mogą uczestniczyć zarówno studenci SGGW, jak też osoby spoza uczelni, pod warunkiem posiadania co najmniej dyplomu licencjata lub inżyniera. Z zakresu ekonomii oferta obejmuje pięć takich studiów, a mianowicie:

1. Studia Podyplomowe „Digital i AI marketing".
2. Studia Podyplomowe „Administracja i finanse publiczne".
3. Studia Podyplomowe „Prawo podatkowe, kadry i płace".
4. Studia Podyplomowe „Zamówienia publiczne".
5. Studia Podyplomowe „Inspektor Ochrony Danych i Oficer Bezpieczeństwa Informacji".

W procesie kształcenia studentów na kierunku Ekonomia biorą udział profesorowie wizytujący, zarówno w ramach pobytów długoterminowych, jak i krótkoterminowych. W ten sposób studenci kierunku Ekonomia mają możliwość udziału w wykładach, seminariach i spotkaniach prowadzonych w języku angielskim. Przykłady tego typu aktywności to

1. Wykład otwarty nt. "Impact of the COVID situation on agriculture. Experience of the Western Balkan Countries" wygłosiła dr Etleva Muca z Agriculture University of Tirana w Albanii (26.05.2021).
2. Wykład otwarty nt. "The role and changes of the Rural Development Policy in Albania's tourism perspective" wygłosiła dr Etleva Muca z Agriculture University of Tirana w Albanii (2.06.2021).
3. Warsztaty – interaktywna gra nt Zielonego Ładu UE studentów Wydziału z wizytującymi SGGW studentami z dwóch paryskich uniwersytetów: University of Paris Est Creteil oraz University of Gustave Eiffel (11.03.2024).
4. Międzynarodowe seminarium naukowe zorganizowane przez Instytut Ekonomii i Finansów nt. Agrifood Supply Chains in Rapid Transition: Lessons from Emerging Economies for Farmers' Futures and Value Chain Resilience, prowadzone przez Prof. Thomas A. Reardon z University Distinguished Professor, Michigan State University, USA (26.05.2026).

Bardzo ważnym aspektem poszerzania współpracy z otoczeniem społeczno-gospodarczym są wykłady otwarte, warsztaty czy też spotkania organizowane na Wydziale Ekonomicznym (obecnie Wydział Nauk Ekonomicznych i Społecznych) z praktykami oraz potencjalnymi pracodawcami. Przykłady z ostatnich pięciu lat są następujące:

- Wykład poprowadzony w ramach przedmiotu Polityka rolna na kierunku Ekonomia, stopień I, semestr 6, studia stacjonarne przez Radcę Generalnego Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi dr Bogdana Pomianka nt. aktualnych zmian w programowaniu Wspólnej Polityki Rolnej UE – 26.05.2026 r.
- Wykład poprowadzony w ramach przedmiotu Polityka rolna na kierunku Ekonomia, stopień I, semestr 6, studia stacjonarne przez Dyrektora Departamentu Rolnictwa Ekologicznego i Jakości Żywności w Ministerstwie Rolnictwa i Rozwoju Wsim dr Jana Golbę nt. kwestii związanych z jakością żywności i rolnictwem ekologicznym z punktu widzenia ekonomistów – 26.05.2026 r.
- Wykład poprowadzony w ramach przedmiotu Ekonomika i organizacja przedsiębiorstw rolniczych na kierunku Ekonomia, stopień I, semestr 5, studia stacjonarne, przez dr Dariusza Osucha oraz mgr Renatę Płonkę z Instytutu Ekonomiki Rolnictwa i Gospodarki Żywnościowej - Państwowego Instytutu Badawczego, mający na celu prezentację narzędzia do oceny ekonomicznej gospodarstwa rolnego – 20.11.2024 r.
- Wykład poprowadzony w ramach przedmiotu „Ekonomia społeczna" przez Tomasza Kalbarczyka z Urzędu Statystycznego w Warszawie – 31.03.2026 r.
- Wykład otwarty Ekonomia, Finanse, Przedsiębiorczość - wyzwania współczesnego świata poprowadzony przez Waldemara Zbytka i prof. Witolda Orłowskiego w ramach Roku Edukacji Ekonomicznej (Teams) - 29.02.2024 r.
- Spotkanie z założycielami przedsiębiorstwa Miodziarze (Pasieki Rodziny Sadowskich) w ramach konfrontacji „Drogi do AgroSukcesu" – 19.01.2023

Wydział Nauk Ekonomicznych i Społecznych współpracuje, m.in. w ramach Rady Programowej, z przedstawicielami otoczenia społeczno-gospodarczego. Od cyklu kształcenia 2021/2022 dokonano korekty programu studiów kierunku Ekonomia I stopień, w celu zmiany kolejności przedmiotów realizowanych przez studentów, tak, aby przedmiot Ekonometria występował w programie studiów bezpośrednio po przedmiocie Statystyka. W związku z koniecznością dostosowania programów studiów w zakresie zajęć z języków obcych na całej Uczelni, od roku akademickiego 2023/2024 zostały wprowadzone zmiany w zakresie liczby semestrów, godzin zajęć i ECTS z języków obcych na

poszczególnych poziomach i formach studiów. Na studiach pierwszego stopnia dostosowano liczbę ECTS z przedmiotu Statystyka oraz przeniesiono realizację przedmiotu Rynki finansowe na studiach niestacjonarnych z semestru 5 na 4. Na studiach drugiego stopnia dostosowano liczbę punktów ECTS z Przedmiotu w języku obcym z 2 na 3. Od roku akademickiego 2025/2026 przesunięto realizację zajęć z wychowania fizycznego na studiach stacjonarnych pierwszego stopnia z semestrów 1 i 2 na semestry 3 i 4. Rozszerzono też zakres tematyki realizowanego na studiach I stopnia kierunku Ekonomia przedmiotu Ochrona własności intelektualnej o zagadnienia związane ze sztuczną inteligencją ze zwiększeniem liczby godzin zajęć. Na studiach II stopnia zwiększono liczbę godzin zajęć z przedmiotu Współczesne nurty ekonomii. Cyklicznie dokonywany jest przegląd przedmiotów fakultatywnych, zarówno kierunkowych jak i dowolnych.

Współpraca z otoczeniem społeczno-gospodarczym, oprócz wyjazdów studyjnych, umożliwia realizowanie przez studentów praktyk zawodowych. Przykładowe miejsca odbywania praktyk studenckich na kierunku Ekonomia w roku 2025/2026 to:

- studenci studiów stacjonarnych: Specjalistyczna Przychodnia dla Pracowników Wojska SPZOZ w Warszawie; Aideco Sp. Z o.o. Warszawa; BNP Paribas Bank Polski S.A.; Główny Urząd Nadzoru Budowlanego; LOG SPED, Stanin; RM Podatki, Łuków; Volkswagen Cichy- Zasada Warszawa; Urząd Gminy Miączyn; Fair Play Group AP sp. z.o.o. Sochaczew; Urząd Lotnictwa Cywilnego; Samodzielny Publiczny Zespół Zakładów Opieki Zdrowotnej w Zwoleniu; AGRO Zabielski Sp. z.o.o Jedwabne; Mostostal Siedlce sp. Z o.o. Siedlce; Bank Spółdzielczy w Rykach; Leadenhall Insurance S.A. Warszawa;
- studenci studiów niestacjonarnych: Integrum Management Warszawa; Team Connect Warszawa; Green Factory Sp. z o.o. Załuski; OCHNIK S.A Garwolin; Urząd Skarbowy w Nowym Dworze Mazowieckim; Urząd Gminy Krzywda; Faurecia Automotive Polska S.A. – Zakład w Grójcu; PKO Bank Polski S.A. Ząbki; Powszechny Zakład Ubezpieczeń Spółka Akcyjna (PZU SA); Toyota Leasing Polska Sp. z o.o. Warszawa; LIM CENTER sp. z o.o Warszawa; GOPS Rząśnik; "MSP Usługi Księgowe Sp.z o.o.; Centrum Usług Wspólnych w Ostrowi Mazowieckiej; Urząd Miejski w Sochaczewie.

Na Wydziale Nauk Ekonomicznych i Społecznych prowadzona jest także współpraca z pracodawcami w kształceniu praktycznym poza obowiązkowymi praktykami poprzez realizację płatnych staży. Organizacja płatnych staży jest dobrą praktyką realizowaną przez Wydział, bowiem współpraca z nowymi przedsiębiorstwami przyczyni się do wzmocnienia i rozszerzenia grupy interesariuszy uczestniczących w pracach Wydziału nad doskonaleniem koncepcji kształcenia na kierunku Ekonomia, efektów uczenia się, programu studiów oraz jego realizacji.

Szkoła Główna Gospodarstwa Wiejskiego w Warszawie jako jedna z pierwszych w kraju postanowiła profesjonalnie pomagać swoim absolwentom w poszukiwaniu pracy. Działające od 1997 roku Biuro Karier pomaga studentom oraz absolwentom w znalezieniu ciekawej pracy, a pracodawcom ułatwia dostęp do studentów SGGW. Biuro prowadzi serwis internetowy https://bk.sggw.edu.pl/, w którym pracodawca może zamieścić ofertę pracy, stażu, praktyki czy pracy dorywczej, a student i absolwent – życiorys. Zainteresowane strony mogą na tej platformie w wygodny sposób wymieniać między sobą informacje: zarejestrowani pracodawcy – wyszukiwać studentów, a studenci – aplikować jednym kliknięciem na interesujące ich oferty. W serwisie Biura Karier każdego dnia dostępnych jest kilkadziesiąt aktualnych ofert. Praca Biura nie ogranicza się jedynie do administracji systemem. Dzięki współpracy z Biurem Karier, bardzo wiele przedsiębiorstw pozyskało wykwalifikowanych fachowców, jakimi są stale dokształcający się, między innymi na studiach podyplomowych, absolwenci SGGW, w tym kierunku Ekonomia. Biuro prowadzi indywidualne konsultacje dla studentów, organizuje – bardzo

często wspólnie z organizacjami studenckimi – szkolenia i prezentacje firm, spotkania rekrutacyjne, organizuje szkolenia z umiejętności miękkich wspierające studentów w aktywności na rynku pracy. Od roku akademickiego 2025/2026 specjaliści z biura w ramach projektu Mobilne Biuro Karier prowadziło dyżury i konsultacje na poszczególnych wydziałach, w tym w dn. 7.03.2026 r. w budynku 7 na naszym Wydziale. Taka forma kontaktu spotkała się z bardzo pozytywnym odzewem studentów.

Obecnie na Wydziale Ekonomicznym prowadzi działalność dziewięć kół naukowych (7 wydziałowych i 2 międzywydziałowe):

- Koło Naukowe Ekonomistów (od 1961 r.),
- Międzywydziałowe Koło Naukowe Turystyki (od 2004 r.),
- Koło Naukowe Finansistów i Bankowców (od 2006 r.),
- Koło Naukowe Logistyki (od 2009 r.),
- Koło Naukowe Marketerów "INSIGHT" (od 2011 r.),
- Międzywydziałowe Koło Naukowe Odpowiedzialnego Biznesu „Enactus" (od 2011 r.),
- Studenckie Koło Naukowe Public Relations (od 2013 r.),
- Koło Naukowe „Finanse i Gospodarka" (od 2015 r.),
- Koło Naukowe Międzynarodowych Stosunków Gospodarczych i Europejskich (od 2016 r.).

W minionej dekadzie funkcjonowały również Koło Naukowe Rachunkowości i Audytu Kreatywność (do 2018 r.) oraz Koło Naukowe Inwestycji „Blue Chip" (2006-2019).

Działalność kół obejmuje różne formy aktywności, w tym m.in.: wykłady i szkolenia, udział w specjalistycznych konferencjach, organizację seminariów i obozów naukowych, a także organizację spotkań z przedstawicielami instytucji administracji publicznej oraz sektora prywatnego.

Spośród wyżej wymienionych, studenci kierunku Ekonomia najczęściej angażują się w działalność Koła Naukowego Ekonomistów, Koła Naukowego Międzynarodowych Stosunków Gospodarczych i Europejskich oraz Koła Naukowego "Finanse i Gospodarka". Biorą także udział w wydarzeniach, warsztatach organizowanych przez inne koła naukowe lub organizacje. Przykładem takiej działalności koła są

- pomoc w organizacji i udział w corocznych konferencjach naukowych, jak np. coroczna Międzynarodowa Konferencja Naukowa Nauki ekonomiczne dla agrobiznesu i obszarów wiejskich/ Economic Sciences for Agribusiness and Rural Economy (ESARE), organizowana przez Wydział Nauk Ekonomicznych i Społecznych (wcześniej Instytut Ekonomii i Finansów), coroczna konferencja naukowa Aktualne tendencje w międzynarodowych stosunkach gospodarczych, organizowana przez Katedrę Ekonomii Międzynarodowej i Agrobiznesu Wydziału Nauk Ekonomicznych i Społecznych przy zaangażowaniu studentów z kierunku Ekonomia z Koła Naukowego Międzynarodowych Stosunków Gospodarczych i Europejskich; cykliczna konferencja międzynarodowa Sustainable Development - Regional and Local Dimensions organizowana przez Katedrę Polityki Rozwoju i Marketingu Wydziału Nauk Ekonomicznych i Społecznych; cykliczna konferencja międzynarodowa Challenges and Opportunities for Rural Development organizowana przez Katedrę Polityki Rozwoju i Marketingu Wydziału Nauk Ekonomicznych i Społecznych.
- aktywny udział w Dniach Otwartych SGGW i Reaktywacji.

Każdego roku odbywają się w SGGW Przeglądy Dorobku Kół Naukowych, będące doskonałym forum wymiany myśli i doświadczeń oraz prezentacji osiągnięć koła, podlegającej ocenie merytorycznej powołanej w tym celu komisji. Działalność kół naukowych jest wspierana środkami finansowymi przyznawanymi przez JM Rektora. W 2025 r. organizatorem Przeglądu Dorobku Kół Naukowych było Koło Naukowe Ekonomistów. Warto także pokreślić, że Koło Naukowe Ekonomistów,

skupiające ponad 50 studentów kierunku Ekonomia (I i II stopnia) na 51. Przeglądzie Dorobku Kół Naukowych w 2024 r. uzyskało drugie miejsce, a w roku 2025 – pierwsze.

Od kilku lat doradcy z Biura Karier są zapraszani na seminaria dyplomowe, aby przy tej okazji przeprowadzić praktyczne szkolenia przygotowania CV, listu motywacyjnego oraz przygotowania się do rozmowy kwalifikacyjnej. Studenci bardzo chętnie uczestniczą w tych szkoleniach.

6.2. Sposoby, częstości i zakres monitorowania, oceny i doskonalenie form współpracy i wpływu jej rezultatów na program studiów i doskonalenie jego realizacji

Na Wydziale Nauk Ekonomicznych i Społecznych zostali powołani Koordynatorzy ds. wymiany międzynarodowej studentów, kierujący zespołem roboczym ds. wymiany międzynarodowej studentów. Odpowiadają za zachęcanie i przygotowywanie dokumentów studentów Wydziału na wymianę studencką m.in. w ramach programu Erasmus+. Oprócz tego, współpraca odbywa się również na poziomie krajowym. Koordynator ds. współpracy ze szkołami średnimi realizuje zadania promujące Wydział i zachęcające uczniów szkół średnich do studiowania na wybranym kierunku na Wydziale. Dodatkowo, koordynator ten prowadzi Akademię Przedsiębiorczości WNEiS, która stanowi doskonałą okazję do zapoznania się z ofertą wydziału, wykładowcami, tematyką studiów i jednocześnie jest szansą na zdobycie indeksu w finale Akademii. Koordynator ds. promocji Wydziału wraz zespołem roboczym oraz Dziekanem Wydziału dba o odpowiednie relacje Wydziału z pracodawcami, praktykami i innymi uczelniami.

Priorytetową kwestię w podnoszeniu jakości kształcenia oraz dopasowywaniu oferty edukacyjnej do wymogów współczesnego rynku pracy stanowią badania losów zawodowych absolwentów szkół wyższych. W SGGW prowadzony monitoring losów zawodowych absolwentów, a jego wyniki są tematem dyskusji na Senacie oraz Radach Programowych Wydziału. Celem monitoringu jest uzyskanie informacji w zakresie praktycznej przydatności uzyskanego wykształcenia, w tym wiedzy, umiejętności i kompetencji przewidzianych w programie studiów, w karierze zawodowej absolwentów Wydziału. Na Wydziale zajmuje się tym Koordynator ds. monitorowania losów zawodowych absolwentów. Pomocny jest w tym Ogólnopolski system monitorowania Ekonomicznych Losów Absolwentów szkół wyższych (ELA). Dane dotyczące przeprowadzonej analizy ogólnopolskim systemem monitorowania Ekonomicznych Losów Absolwentów szkół wyższych (ELA) dostępne są na stronie https://ela.nauka.gov.pl/pl .

Na Wydziale Nauk Ekonomicznych i Społecznych są organizowane spotkania z przedstawicielami otoczenia społeczno-gospodarczego. Okazją do takich spotkań i rozmów są coroczne wydziałowe inauguracje roku akademickiego. Pracodawcy są zapraszani także na istotne dla Wydziału wydarzenia i konferencje naukowe. Praktycy wchodzą również w skład Rady Programowej Ekonomia i Finanse oraz Rady Programowej Nauki o Zarządzaniu i Jakości. Cykliczne spotkania Rad Programowych stanowią platformę do wymiany doświadczeń i dyskusji nad podniesieniem jakości kształcenia. Dziekan bierze pod uwagę opinie Rad Programowych oraz Rady Dyscypliny Ekonomia i Finanse przy uruchamianiu nowych kierunków I i II stopnia, a także studiów podyplomowych. Istotne znaczenie mają tu przedstawiciele otoczenia społeczno-gospodarczego, wchodzący w skład Rad Programowych. Dziekan uwzględnia bowiem przy tym potrzeby rynku pracy, zgłaszane m.in. przez praktyków (na Radach Programowych oraz przy okazji spotkań otwartych odbywających się na Wydziale, organizowanych m.in. przez Koła Naukowe, zajęć terenowych, wyjazdów studyjnych lub konferencji naukowych organizowanych). Przy uruchamianiu kolejnej edycji studiów podyplomowych decyzję podejmuje Dziekan po uzyskaniu opinii właściwej Rady Programowej.

Prace nad uruchomieniem nowego kierunku lub nowej edycji studiów podyplomowych monitorowane są za pomocą planu i harmonogramu działań. Informacje o pracach nad uruchomieniem nowego kierunku stanowią dane wejściowe do corocznego przeglądu Wewnętrznego Systemu Zapewniania i Doskonalenia Jakości Kształcenia na Wydziale Nauk Ekonomicznych i Społecznych SGGW. Na podstawie wniosków z przeglądu dotychczas prowadzonych kierunków podejmowana jest decyzja o wprowadzeniu zmian do programu studiów. Taka decyzja jest podejmowana przez Dziekana po uzyskaniu opinii właściwych Rad Programowych (w tym przedstawicieli otoczenia społeczno-gospodarczego). Przegląd dokonywany jest co najmniej raz na dwa lata. Na podstawie przeglądu może zaistnieć potrzeba wprowadzenia nowych lub modyfikacji treści przedmiotów/modułów już prowadzonych zgodnie z programem studiów. Opracowanie treści kształcenia i przedmiotowych efektów uczenia się nowych modułów/przedmiotów jest powierzane koordynatorom modułów. Odbywa się to w miarę potrzeb i jest monitorowane przez Koordynatora ds. efektów uczenia się. Z kolei weryfikacja potrzeb zmian w zakresie treści kształcenia już prowadzonych przedmiotów/modułów dokonywana jest m.in. na podstawie analizy WEU, doświadczenia koordynatora przedmiotu/modułu i analizy ankiet studenckich. Taka analiza dokonywana jest raz w roku, a aktualizacja w miarę potrzeb tak, aby zapewnić, że od nowego roku akademickiego studenci kształceni będą zgodnie ze zmodyfikowanymi sylabusami. Dotyczy to również zestawów przedmiotów fakultatywnych, oferowanych studentom na poszczególnych kierunkach studiów Wydziału.

Opinia Rad Programowych, a więc także przedstawicieli otoczenia społeczno-gospodarczego, jest również kluczowa przy określaniu limitów miejsc podczas corocznej rekrutacji na poszczególne kierunki studiów. Rekrutacja jest prowadzona zgodnie z kalendarzem prac uczelnianych. Monitoring jest prowadzony za pomocą sprawozdania z rekrutacji przygotowywanego przez prodziekanów i przedkładanego po zatwierdzeniu przez Dziekana Radom Programowym. Realizację tych działań monitoruje Dziekan Wydziału.

Opinia przedstawicieli otoczenia społeczno-gospodarczego jest istotna w zakresie organizacji praktyk zawodowych i wymiany studentów, które odbywają się zgodnie z programem i planem studiów na podstawie szczegółowych zasad określonych w sylabusach przedmiotów i stanowiących podstawę do osiągnięcia założonych efektów uczenia się. Za organizację praktyk zawodowych – odpowiadają Opiekunowie ds. praktyk na Wydziale wraz z zespołem przypisanym do poszczególnych kierunków studiów, natomiast za organizację wymiany zagranicznej studentów – Koordynatorzy ds. wymiany międzynarodowej studentów. Monitoring praktyk jest realizowany w formie kontroli telefonicznej przeprowadzanej w trakcie praktyk lub wizyty w miejscu praktyk, a także dokumentacji złożonej przed rozpoczęciem i po odbyciu praktyk (zaświadczenie wraz opinią o odbyciu praktyk, dziennik praktyk, raport z praktyk, prezentacja o miejscu i przebiegu praktyk). Opiekun praktyk na Wydziale wraz z zespołem dokonuje rocznego przeglądu odbytych praktyk w zakresie organizacji procesu oraz stopnia osiągania założonych efektów uczenia się z uwzględnieniem opinii praktykodawców i sporządza raport, który po zaopiniowaniu przez właściwe Rady Programowe, jest zatwierdzany przez Dziekana.

Dodatkowe informacje, które uczelnia uznaje za ważne dla oceny kryterium 6:

W Szkole Głównej Gospodarstwa Wiejskiego realizowane były w ostatnim czasie projekty dydaktyczne:

1. Od roku 2023, w ramach sojuszu UNIgreen (https://unigreen.sggw.edu.pl/), czyli The Green European University, wykładowcy i studenci mogą uczestniczyć w szkoleniach podnoszących różnego rodzaju kompetencje. UNIgreen, to międzynarodowy sojusz ośmiu uczelni wyższych z Europy(University of Almería (Hiszpania) – instytucja koordynująca, Agricultural University of

Iceland (Islandia), Agricultural University Plovdiv (Bułgaria), Haute Ecole de la Province de Liège (Belgia), Polytechnic Institute of Coimbra (Portugalia), Paris Sup'Biotech (Francja), Università degli Studi di Modena e Reggio Emilia (Włochy) oraz Szkoła Główna Gospodarstwa Wiejskiego w Warszawie), którego celem jest promowanie doskonałości w dziedzinach takich jak zrównoważone rolnictwo, zielona biotechnologia oraz nauki o środowisku i życiu. Projekt ten powstał w ramach inicjatywy Uniwersytetów Europejskich, wspieranej przez Komisję Europejską, i ma na celu zwiększenie współpracy w zakresie badań naukowych, edukacji i innowacji. Na SGGW w Warszawie (Szkoła Główna Gospodarstwa Wiejskiego) UNIgreen koncentruje się na promowaniu współpracy międzynarodowej w ramach zrównoważonego rolnictwa, zielonej biotechnologii oraz nauk o środowisku i życiu. W ramach tego sojuszu uczelnia bierze udział w projektach badawczo-edukacyjnych, które umożliwiają studentom, naukowcom i pracownikom administracyjnym wymianę doświadczeń, rozwijanie umiejętności oraz realizację wspólnych programów nauczania i badań z pozostałymi uczelniami partnerskimi.

2. "Synergia – zintegrowany program rozwoju SGGW" finansowany z Europejskiego Funduszu Społecznego w ramach Programu Operacyjnego Wiedza, Edukacja, Rozwój, w III Osi priorytetowej – Szkolnictwo wyższe dla gospodarki i rozwoju, w Działaniu 3.5 – Kompleksowe programy szkół wyższych. Okres realizacji projektu to 1.10.2019 – 30.09.2023r.

Moduł 2 – Podnoszenie kompetencji. Szkolenia podnoszące kluczowe kompetencje. Szkolenia mają być realizowane w latach 2019-2023, a całkowite dofinansowanie zadań w zakresie szkoleń wynosiło 3 209 558,00 złotych. Celem Modułu 2 było podnoszenie kompetencji osób uczestniczących w edukacji na poziomie wyższym, w obszarach kluczowych dla gospodarki i rozwoju kraju, w tym poprzez certyfikowane szkolenia prowadzące do uzyskania kwalifikacji, zajęcia warsztatowe, kształcące kompetencje, dodatkowe zajęcia dla studentów realizowane w formie projektowej, wizyty studyjne u pracodawców, uczestniczenie studentów w formach aktywności wynikających ze współpracy z pracodawcami, tj. dodatkowe zajęcia z pracodawcami. Szkolenia zostały przewidziane dla studentów studiów stacjonarnych wybranych wydziałów SGGW w Warszawie, w tym dla 660 studentów pięciu kierunków Wydziału Ekonomicznego, włączając kierunek Ekonomia (https://www.sggw.edu.pl/nauka/projekty-krajowe/programy/projekty-realizowane/). Zakres szkoleń obejmował praktyczne aspekty modelowania procesów, praktyczne aspekty pracy projektowej, a także zarządzanie technologiami w relacjach IT i biznesu. Zaplanowane w ramach zadania aktywności przyczyniły się do uzyskania przez uczestników dodatkowych kompetencji zawodowych, w tym miękkich, jako istotne uzupełnienie do nauczania w ramach studiów, a przez to podniesienie kwalifikacji zawodowych oraz zwiększenie szans na rynku pracy. Zadanie polegało na organizacji kilku edycji wizyty studyjnej pn. „Wyzwania ekonomiczne i organizacyjne gospodarstw rolniczych w XXI wieku – seminarium terenowe" oraz kilku edycji wizyty studyjnej pn. „Nowoczesne zarządzanie rodzinnym gospodarstwem rolniczym w XXI wieku – seminarium terenowe".

Aktywności w trakcie wizyt przyczyniły się do uzyskania przez studentów kompetencji zawodowych, komunikacyjnych i analitycznych, jako uzupełnienia kształcenia na kierunku studiów. Działania kierowane były do studentów i studentek z czterech ostatnich semestrów studiów stacjonarnych I stopnia i II stopnia.

3. „Zintegrowany Program Rozwoju SGGW na rzecz Rozwoju Regionalnego". Projekt ten współfinansowany był ze środków Europejskiego Funduszu Rozwoju Społecznego w ramach Programu Operacyjnego Wiedza Edukacja Rozwój 2014-2020 Oś III Szkolnictwo wyższe dla gospodarki i rozwoju, Działanie 3.5 Kompleksowe programy szkół wyższych.

Głównym celem projektu było wdrożenie do 2023 r. w Szkole Głównej Gospodarstwa Wiejskiego w Warszawie zmian w zakresie podniesienia jakości kształcenia, podniesienia kompetencji osób uczestniczących w edukacji na poziomie wyższym, odpowiadających potrzebom gospodarki, rynku pracy i społeczeństwa. Ponadto działania w projekcie zakładały poprawę dostępności międzynarodowych programów kształcenia dla osób uczestniczących w edukacji na poziomie wyższym z Polski oraz dla cudzoziemców, a także wsparcie zmian organizacyjnych i podniesienie kompetencji kadr w systemie szkolnictwa wyższego. Realizacja projektu odbywała się w 4 modułach: programy kształcenia, podnoszenie kompetencji, programy stażowe, zarządzanie w instytucjach szkolnictwa wyższego (https://www.sggw.edu.pl/nauka/projekty-krajowe/programy/projekty-realizowane/). Projekt obejmował wszystkie wydziały SGGW.

Zalecenia dotyczące kryterium 6 wymienione w uchwale Prezydium PKA w sprawie oceny programowej na kierunku studiów, która poprzedziła bieżącą ocenę (*jeżeli dotyczy*)

Lp.	Zalecenia dotyczące kryterium 6 wymienione we wskazanej wyżej uchwale Prezydium PKA	Opis realizacji zalecenia oraz działań zapobiegawczych podjętych przez uczelnię w celu usunięcia błędów i niezgodności sformułowanych w zaleceniu o charakterze naprawczym
1.	nie dotyczy	nie dotyczy

Kryterium 7. Warunki i sposoby podnoszenia stopnia umiędzynarodowienia procesu kształcenia na kierunku

7.1. Rola umiędzynarodowienia procesu kształcenia w koncepcji kształcenia i planach rozwoju kierunku

Władze Wydziału Nauk Ekonomicznych i Społecznych dostrzegają korzyści umiędzynarodowienia procesu kształcenia na kierunku Ekonomia w następujących obszarach:

- uczestnictwo pracowników w międzynarodowych projektach badawczych i transfer zdobytej wiedzy do procesu dydaktycznego;
- wykorzystanie oferty i zasobów edukacyjnych zagranicznych uczelni wyższych przez studentów;
- międzyuczelniana wymiana kadry dydaktyczno-naukowej w zakresie poszerzenia i wymiany doświadczeń, a także zacieśniania kontaktów i współpracy z zagranicznymi ośrodkami badawczo-edukacyjnymi.

Proces umiędzynarodowienia kształcenia na kierunku Ekonomia oparty jest na 2 filarach. Pierwszy z nich to nauka wybranego języka obcego na studiach I i II stopnia, w tym w zakresie słownictwa specjalistycznego oraz uczestnictwo w przedmiotach wybieralnych w języku obcym, prowadzonych przez profesorów wizytujących. Znajomość języka, w tym języka angielskiego, stanowi przepustkę do korzystania z wymiany studenckiej w ramach programu Erasmus+ oraz uczestnictwa w anglojęzycznych wykładach otwartych i seminariach naukowych, prowadzonych przez gości z zagranicznych uczelni wyższych, a także w konferencjach międzynarodowych. Drugi filar to wymiana kadry dydaktyczno-naukowej między uczelniami oraz współpraca nauczycieli akademickich w ramach wszelkich inicjatyw naukowych o charakterze międzynarodowym *(zał. 7.1)*.

Warto także podkreślić, że SGGW ma podpisanych ponad 80 porozumień (umów) z uczelniami partnerskimi z całego świata w kontekście prowadzonych badań oraz rozwijania procesu dydaktycznego na Wydziale Nauk Ekonomicznych i Społecznych *(zał. 7.2)*.

W efekcie nawiązanych kontaktów nauczyciele akademiccy włączani są w realizację międzynarodowych projektów naukowych i naukowo-dydaktycznych. Działania te przekładają się nie tylko na rozwój naukowy kadry, ale także pozwoliły na rozszerzenie oferty dydaktycznej o nowe przedmioty lub wdrożenie nowych treści kształcenia w dotychczas realizowanych przedmiotach. Pracownicy Wydziału Nauk Ekonomicznych i Społecznych angażują się w realizację różnych projektów naukowo-dydaktycznych *(zał. 4.12)*.

Doskonałą okazją do umiędzynarodowienia procesu kształcenia na kierunku Ekonomia jest prowadzenie zajęć przez profesorów wizytujących, którzy wnoszą wartości dodane m.in. w zakresie doświadczenia oraz metod czy sposobów prowadzenia zajęć, typowych dla uczelni zagranicznych. Najczęściej profesorowie wizytujący, przebywający na krótkoterminowych pobytach, mają okazję współprowadzić zajęcia z wykładowcami z Wydziału Nauk Ekonomicznych i Społecznych. Ponadto, od roku 2021/2022 w programie studiów kierunku Ekonomia przewidziano przedmiot w języku obcym prowadzony przez prof. wizytujących, oferowany w sem. 5 i 6 studiów I stopnia oraz w sem. 3 i 4 studiów II stopnia. Współpraca na polu dydaktyki, często skutkuje późniejszą współpracą w zakresie nauki i badań, lecz również odwrotnie – może być efektem znajomości nawiązanych podczas realizacji międzynarodowych projektów badawczych i dydaktycznych lub międzynarodowych konferencji naukowych.

W pracach dyplomowych zalecane jest zastosowanie przynajmniej kilku pozycji literatury obcojęzycznej. Najczęściej studenci korzystają z literatury anglojęzycznej. Biblioteka SGGW umożliwia studentom, po zalogowaniu indywidualnym loginem i hasłem, korzystanie z najważniejszych baz literatury zagranicznej (np. EBSCO, Elsevier, Oxford lub Scopus), co znacząco wpływa na umiędzynarodowienie literatury cytowanej w pracach dyplomowych na I i II stopniu studiów. Jednocześnie studenci mają możliwość poznania wyników badań i opinii dotyczących różnych problemów ekonomicznych międzynarodowych zespołów badawczych.

Zarówno wymiana studencka na kierunku Ekonomia w ramach programu Erasmus+ lub umów bilateralnych, jak również wyjazdy zagraniczne nauczycieli akademickich, cieszą się dużym zainteresowaniem. W kolejnych latach zarówno Koordynatorzy ds. współpracy międzynarodowej studentów, jak i Prodziekani, w porozumieniu z Biurem Współpracy Międzynarodowej SGGW, będą kontynuować dotychczasowe działania i wysiłki w zakresie promowania korzyści dla studenta płynących z realizacji semestru na uczelni zagranicznej, aby utrzymać wysoki poziom wymiany międzynarodowej studentów kierunku Ekonomia. Ponadto, Dziekan nadal będzie zachęcał nauczycieli akademickich do korzystania z możliwości prowadzenia zajęć dydaktycznych na uczelniach zagranicznych oraz do zapraszania na zajęcia prowadzone na Wydziale Nauk Ekonomicznych i Społecznych wykładowców uczelni zagranicznych, a także do podejmowania i współuczestniczenia w inicjatywach naukowych, takich jak konferencje i projekty międzynarodowe. Władze Wydziału, lecz również nauczyciele akademiccy mają świadomość, że tego typu inicjatywy oraz wymiana doświadczeń są bezcenne w procesie kształcenia studentów oraz rozwoju naukowego nauczycieli akademickich.

7.2. Aspekty programu studiów i jego realizacji, które służą umiędzynarodowieniu, ze szczególnym uwzględnieniem kształcenia w językach obcych

W procesie kształcenia studentów na kierunku Ekonomia biorą udział profesorowie wizytujący, zarówno w ramach pobytów długoterminowych, jak i krótkoterminowych. W ten sposób studenci

kierunku Ekonomia mają możliwość udziału w wykładach, seminariach i spotkaniach prowadzonych w języku angielskim. Przykłady tego typu aktywności wskazano poniżej.

1. Coroczna Międzynarodowa Konferencja Naukowa Nauki ekonomiczne dla agrobiznesu i obszarów wiejskich/ Economic Sciences for Agribusiness and Rural Economy (ESARE), organizowana przez Wydział Nauk Ekonomicznych i Społecznych (wcześniej Instytut Ekonomii i Finansów).
2. Coroczna konferencja naukowa Aktualne tendencje w międzynarodowych stosunkach gospodarczych, organizowana przez Katedrę Ekonomii Międzynarodowej i Agrobiznesu Wydziału Nauk Ekonomicznych i Społecznych przy zaangażowaniu studentów z kierunku Ekonomia z Koła Naukowego Międzynarodowych Stosunków Gospodarczych i Europejskich.
3. Cykliczna konferencja międzynarodowa Sustainable Development - Regional and Local Dimensions organizowana przez Katedrę Polityki Rozwoju i Marketingu Wydziału Nauk Ekonomicznych i Społecznych.
4. Cykliczna konferencja międzynarodowa Challenges and Opportunities for Rural Development organizowana przez Katedrę Polityki Rozwoju i Marketingu Wydziału Nauk Ekonomicznych i Społecznych.
5. Wykład otwarty nt. "Impact of the COVID situation on agriculture. Experience of the Western Balkan Countries" wygłosiła dr Etleva Muca z Agriculture University of Tirana w Albanii (26.05.2021).
6. Wykład otwarty nt. "The role and changes of the Rural Development Policy in Albania's tourism perspective" wygłosiła dr Etleva Muca z Agriculture University of Tirana w Albanii (2.06.2021).
7. Warsztaty – interaktywna gra nt Zielonego Ładu UE studentów Wydziału z wizytującymi SGGW studentami z dwóch paryskich uniwersytetów: University of Paris Est Creteil oraz University of Gustave Eiffel (11.03.2024).
8. Międzynarodowe seminarium naukowe zorganizowane przez Instytut Ekonomii i Finansów nt. Agrifood Supply Chains in Rapid Transition: Lessons from Emerging Economies for Farmers' Futures and Value Chain Resilience, prowadzone przez Prof. Thomas A. Reardon z University Distinguished Professor, Michigan State University, USA (26.05.2026).

Studenci Wydziału Nauk Ekonomicznych i Społecznych, w tym kierunku Ekonomia, chętnie biorą udział w krótkoterminowych inicjatywach w ramach Erasmus+ Blended Intensive Program oraz w szkołach letnich, mi.in.:

1. My First Start-up 2022, w Vytautas Magnus University Agriculture Academy, Litwa.
2. Agribusiness 2023, w Kazakh National Agrarian Research University, Kazachstan.
3. Business Management Summer Course Start-up 2023, w Vytautas Magnus University Agriculture Academy, Litwa.
4. Sociotax 2023. Crises and corruption. Fiscal and tax consequences for the European citizen, w University of Aegean, Grecja.
5. Management for Business Startup's 2025 Summer course 3 ECTS, w Vytautas Magnus University Agriculture Academy, Litwa.

W ramach Wydziału Nauk Ekonomicznych i Społecznych część przedmiotów wynikających z programów studiów, w tym z programu na kierunku Ekonomia, jest oferowana w języku angielskim dla studentów przyjeżdżających do SGGW z całego świata, w ramach programu Erasmus+ oraz umów bilateralnych *(zał. 7.3)*. Wśród przedmiotów o tematyce ekonomicznej należy wskazać m.in.: Basics of

local development, Basics of starting the business, Economic geography, Economic policy, EU trade policy, Interational economic relations, Labour Economics, Management of Enterprise Finance, Mathematics for Economists, Microeconomics, Macroeconomics, Managerial Economics, Monetary policy, Social and Economic Demography.

7.3. Stopień przygotowania studentów do uczenia się w językach obcych i sposoby weryfikacji osiągania przez studentów wymaganych kompetencji językowych oraz ich oceny

Program studiów na kierunku Ekonomia obejmuje kształcenie studentów w zakresie znajomości języka ogólnego z elementami języka specjalistycznego. W Studium Praktycznej Nauki Języków Obcych SGGW prowadzone są zajęcia z języków: angielskiego, francuskiego, niemieckiego, rosyjskiego i hiszpańskiego. W roku akademickim 2025/2026 oraz 2026/2027 na studiach stacjonarnych I stopnia lektorat obejmował łącznie 120 godzin (dwa semestry po 60 h), natomiast na studiach niestacjonarnych I stopnia – 63 godziny (trzy semestry po 21 h). Na studiach stacjonarnych II stopnia w programie studiów (2025/2026 oraz 2026/2027) przewidziano 60 godzin z języka obcego (dwa semestry po 30 h), a na studiach niestacjonarnych – 36 godzin (dwa semestry po 18 h).

Wymagania stawiane studentom w zakresie efektów uczenia się języków obcych zawarte są sylabusach. Zgodnie z sylabusami, celem kursu języka obcego realizowanego przez SPNJO na studiach I stopnia jest opanowanie języka obcego na poziomie B2 Europejskiego Systemu Opisu Kształcenia Językowego, tj. osiągnięcie niezależności językowej umożliwiającej efektywne posługiwanie się językiem obcym w zakresie czterech sprawności (słuchanie, mówienie, pisanie i czytanie) w komunikacji zawodowej i naukowej, z uwzględnieniem języka specjalistycznego dla kierunku studiów. Osiągnięcie przez studentów tak zdefiniowanego celu i założonych efektów uczenia się, jest weryfikowane podczas egzaminu końcowego z języka obcego (Potwierdzenie B2 z języka obcego). Na studiach II stopnia, cel zajęć z języka obcego określono jako: opanowanie języka obcego specjalistycznego na poziomie B2+ Europejskiego Systemu Opisu Kształcenia Językowego, umożliwiającej efektywne posługiwanie się językiem obcym w obszarze kierunku studiów w zakresie czterech sprawności językowych (słuchanie, mówienie, pisanie i czytanie) w komunikacji zawodowej i naukowej. Do rozwoju kompetencji językowych studentów przyczynia się również realizacja w procesie dydaktycznym przedmiotów do wyboru w języku obcym (w semestrach 5-6 na studiach pierwszego stopnia i w semestrach 3-4 na studiach drugiego stopnia).

7.4. Skala i zasięg mobilności i wymiany międzynarodowej studentów i kadry

Studenci Szkoły Głównej Gospodarstwa Wiejskiego, w tym studenci Wydziału Nauk Ekonomicznych i Społecznych, mają możliwość korzystania z programów mobilności akademickiej. Wiodącym programem w tym zakresie jest Erasmus+. Inne dostępne programy wymiany to: CEEPUS (Środkowoeuropejski Program Studiów Uniwersyteckich) oraz umowy bilateralne. W ramach umów bilateralnych możliwa jest wymiana studentów studiów I i II stopnia SGGW z następującymi uczelniami https://www.sggw.edu.pl/wspolpraca/wspolpraca-miedzynarodowa/inne-programy-wymiany-i-stypendia/umowy-bilateralne/ : The State University Of Campinas w Brazylii, Shibaura Institute Of Technology w Japonii, Gwangju Institute Of Technology w Republice Korei, Pusan National University w Republice Korei, National Chung Hsing University w Taiwanie, National Cheng Kung University w Taiwanie oraz w Louisiana State University, College Of Agriculture w Stanach Zjednoczonych. Ponadto, od roku 2023, w ramach sojuszu UNIgreen (https://unigreen.sggw.edu.pl/), czyli The Green European University, wykładowcy i studenci mogą uczestniczyć w szkoleniach podnoszących różnego rodzaju kompetencje. UNIgreen, to międzynarodowy sojusz ośmiu uczelni wyższych z Europy(University of

Almería (Hiszpania) – instytucja koordynująca, Agricultural University of Iceland (Islandia), Agricultural University Plovdiv (Bułgaria), Haute Ecole de la Province de Liège (Belgia), Polytechnic Institute of Coimbra (Portugalia), Paris Sup'Biotech (Francja), Università degli Studi di Modena e Reggio Emilia (Włochy) oraz Szkoła Główna Gospodarstwa Wiejskiego w Warszawie), którego celem jest promowanie doskonałości w dziedzinach takich jak zrównoważone rolnictwo, zielona biotechnologia oraz nauki o środowisku i życiu. Projekt ten powstał w ramach inicjatywy Uniwersytetów Europejskich, wspieranej przez Komisję Europejską, i ma na celu zwiększenie współpracy w zakresie badań naukowych, edukacji i innowacji. Na SGGW w Warszawie (Szkoła Główna Gospodarstwa Wiejskiego) UNIgreen koncentruje się na promowaniu współpracy międzynarodowej w ramach zrównoważonego rolnictwa, zielonej biotechnologii oraz nauk o środowisku i życiu. W ramach tego sojuszu uczelnia bierze udział w projektach badawczo-edukacyjnych, które umożliwiają studentom, naukowcom i pracownikom administracyjnym wymianę doświadczeń, rozwijanie umiejętności oraz realizację wspólnych programów nauczania i badań z pozostałymi uczelniami partnerskimi.

W ramach struktury SGGW, jednostką właściwą do koordynacji i obsługi administracyjnej mobilności zarówno studentów, jak i pracowników dydaktycznych oraz zagranicznych praktyk zawodowych studentów, jest Biuro Współpracy Międzynarodowej, podlegające merytorycznie Prorektorowi ds. Współpracy Międzynarodowej. Pracownicy Biura zajmują się m.in. przygotowywaniem kontraktów, rekrutacją uczestników wymiany, obsługą uczestniczących w programach studentów i nauczycieli akademickich oraz merytorycznym i finansowym rozliczaniem projektów, zgodnie z zasadami określonymi w założeniach poszczególnych programów. Do zadań Biura należą także m.in.: organizowanie spotkań informacyjnych z pracownikami Uczelni i studentami (np. Erasmus Day), ubieganie się o fundusze na współpracę zagraniczną w fundacjach i innych organizacjach na terenie kraju i za granicą oraz wspieranie działań Wydziałów w zakresie rekrutacji kandydatów na studia anglojęzyczne. Biuro Współpracy Międzynarodowej zapewnia także szkolenia nauczycieli akademickich oraz pracowników administracji w zakresie komunikacji i relacji międzykulturowych, które były finansowane np. w ramach projektu TIME2GETREADY – program WELCOME TO POLAND „Podniesienie potencjału organizacyjnego Szkoły Głównej Gospodarstwa Wiejskiego w Warszawie w zakresie obsługi studentów i kadry z zagranicy" (https://www.sggw.edu.pl/wspolpraca/wspolpraca-miedzynarodowa/inne-programy-wymiany-i-stypendia/pracownik-doktorant/time2getready/). Od 2023 roku w ramach sojuszu UNIgreen czyli The Green European University, zrzeszajacego osiem uczelni wyższych z Europy, uczelnia bierze udział w projektach badawczo-edukacyjnych, które umożliwiają studentom, naukowcom i pracownikom administracyjnym wymianę doświadczeń, rozwijanie umiejętności oraz realizację wspólnych programów nauczania i badań z pozostałymi uczelniami partnerskimi. W SGGW funkcjonuje Erasmus Student Network SGGW, jedna z 40 lokalnych sekcji w Polsce ogólnoeuropejskiej organizacji studenckiej (https://erasmus-sggw.pl/#/). Sekcja zrzesza wolontariuszy - studentów SGGW, którzy sprawują opiekę nad studentami zagranicznymi.

Na Wydziale Nauk Ekonomicznych i Społecznych wspieraniem studentów w umiędzynarodowianiu procesu kształcenia zajmują się Koordynatorzy ds. wymiany międzynarodowej studentów wraz z dwuosobowym zespołem roboczym ds. wymiany międzynarodowej studentów. Do zadań Koordynatorów należy rekrutacja na wymianę studencką w ramach programu Erasmus+ i prowadzenie ciągłego naboru na wyjazdy o charakterze praktycznym (praktyki zagraniczne), a także wspomaganie studenta podczas układania programu studiów na uczelni partnerskiej. Koordynator organizuje spotkania informacyjne dla studentów, z udziałem Prodziekanów Wydziału oraz pracowników Biura Współpracy Międzynarodowej SGGW w celu zachęcenia studentów do skorzystania z oferty wyjazdów zagranicznych poprzez przybliżenie im korzyści wynikających z takich

wyjazdów oraz wyjaśnienia zasad uczestnictwa w programach umożliwiających wyjazdy zagraniczne. Informacje dotyczące mobilności zagranicznej studentów znajdują się na stronie internetowej SGGW, w zakładce Studenci -> Wymiana krajowa i zagraniczna https://www.sggw.edu.pl/wspolpraca/wspolpraca-miedzynarodowa/erasmus/. Nabór studentów na wyjazdy na studia na uczelniach partnerskich odbywa się w wyznaczonych wcześniej terminach (np. nabór główny na wyjazdy w ramach programu Erasmus+ odbywa się na ogół w połowie semestru zimowego – na kolejny rok akademicki). W pierwszym etapie naboru (wydziałowym) student zapoznaje się z ofertą miejsc na uczelniach partnerskich właściwych dla Wydziału oraz na podstawie przeglądu stron internetowych uczelni partnerskich dokonuje wyboru uczelni, zwracając szczególną uwagę na zbieżność programu studiów proponowanego przez uczelnię partnerską w stosunku do programu obowiązującego studenta w SGGW. Nabór uzupełniający, w przypadku niewykorzystania limitu miejsc w naborze głównym, jest organizowany na semestr letni kolejnego roku akademickiego. Wymiana może trwać jeden lub dwa semestry w trakcie jednego roku akademickiego zgodnie z kalendarzem akademickim uczelni przyjmującej.

Na etapie kwalifikacji, studenci zdają bezpłatny egzamin z języka obcego (chyba, że posiadają odpowiedni certyfikat znajomości języka obcego), właściwego dla oferty dydaktycznej uczelni przyjmującej. Egzamin odbywa się na poziomie B2, z możliwością uzyskania certyfikatu również na poziomie B1. Po ogłoszeniu wyników egzaminów z języków obcych lista studentów zakwalifikowanych na wyjazd podlega ostatecznej weryfikacji. Każdy Wydział ma swój system selekcji studentów mający na celu wybranie najlepszych osób do uczestnictwa w programie ERASMUS+. Na Wydziale Nauk Ekonomicznych i Społecznych prawo do wyjazdu na studia w ramach programu ERASMUS+ mają osoby, które ukończyły pierwszy rok studiów I stopnia lub pierwszy semestr II stopnia i mają w momencie wyjazdu status studenta SGGW. Oznacza to, że osoby, które są na urlopie dziekańskim, okolicznościowym lub ukończyły studia nie mogą ubiegać się o wyjazd. Do uczestnictwa w studiach wymiennych wymagana jest znajomość języka obcego na poziomie C1, B2 lub B1 (w zależności od Umowy z poszczególnymi Uniwersytetami), pozwalający na swobodne porozumiewanie się, czytanie tekstów, pisanie prac i aktywny udział w zajęciach. Znajomość języka obowiązującego (wykładowego) na wybranej uczelni partnerskiej jest weryfikowana odpowiednim certyfikatem lub podczas egzaminu organizowanego przez Biuro Współpracy Międzynarodowej. Na studia wymienne mogą wyjechać jedynie studenci, którzy uzyskali dobre wyniki w nauce i w momencie wyjazdu nie mają żadnych „zaległości" na Wydziale. Selekcja studentów dokonywana jest na podstawie poniższych kryteriów i wag (tabela 7.4.1).

Tabela 7.4.1. Kryteria kwalifikacji do programu Erasmus+

Kryterium	Maksymalna wartość	Waga
Wynik z egzaminu językowego /posiadany certyfikat językowy	100 punktów (gdzie C2 = 100 pkt)	40%
Średnia z toku studiów	100 punktów (gdzie średnia 4,9 – 100 pkt.)	45%
Aktywność studenta	100 punktów (indywidualna ocena wykazanych aktywności)	15%

Równocześnie przyznawane miejsca są powiązane z wymaganiami językowymi i kierunkami studiów oferowanych przez Uczelnie partnerskie. Na ostatnim etapie kandydaci zostają poinformowani przez Biuro Współpracy Międzynarodowej (BWM) o przydziale miejsca w uczelni

partnerskiej. Podstawową korzyścią płynącą z programów mobilności akademickiej jest okazja do rozwoju indywidualnego studenta, zdobycia doświadczeń, nowych znajomości i poznania świata. Jednakże wyjazdy takie muszą mieć silną podstawę w możliwości uzyskania efektów uczenia się, założonych w programie studiów podczas wymiany. W celu pełnej przejrzystości programów studiów, ułatwienia wymiany studenckiej oraz uznawania okresu studiów za granicą, Wydział Nauk Ekonomicznych i Społecznych stosuje europejski system transferu i akumulacji punktów (ECTS). Weryfikacja zaplanowanego przez studenta programu studiów za granicą na etapie przygotowywania dokumentów wymaganych w ramach wymiany, a po powrocie zaliczenie części studiów odbytych za granicą, są możliwe w oparciu o system dokumentów wymaganych w SGGW: Karta porównania przedmiotów realizowanych w ramach wymiany z przedmiotami zgodnymi z programem studiów na Wydziale, Karta uzgodnień, Learning Agreement lub Online Learning Agreement oraz Transcript of Records).

Oprócz wyjazdu na studia na uczelnie zagraniczne, studenci mogą realizować zagraniczną praktykę zawodową w ramach programu Erasmus+, co również stanowi doskonałą okazję do umiędzynarodowienia procesu kształcenia, samorozwoju studenta, a jednocześnie szansę zdobycia cennego doświadczenia i w konsekwencji jeszcze bardziej efektywnego wejścia na rynek pracy. Podstawowym warunkiem jest istnienie związku praktyki zawodowej z kierunkiem studiów. Może być ona realizowana w ramach obowiązkowej praktyki, przewidzianej w programie studiów, jak również może mieć formę nieobowiązkową, ponadprogramową, zaliczaną do indywidualnych osiągnięć studenta, wpisywanych w suplemencie do dyplomu ukończenia studiów.

Program praktyk jest przygotowywany w porozumieniu między studentem i Wydziałem oraz instytucją przyjmującą. Podpisanie programu praktyk przez wszystkie trzy strony jest jednoznaczne z jego akceptacją. Gwarantuje to uznanie i zaliczenie praktyk przez SGGW oraz wysoką jakość praktyk zagranicznych. Biuro Współpracy Międzynarodowej SGGW zapoznaje instytucje przyjmujące z zasadami prowadzenia praktyk w ramach programu Erasmus+. W trakcie praktyki koordynator z BWM pozostaje w kontakcie ze studentem. Baza przykładowych instytucji, w których można odbyć praktyki: https://erasmusintern.org/traineeships. Student może też zaproponować własne miejsce docelowe realizacji praktyk. Dokładne informacje o zasadach realizacji praktyki zagranicznej znajdują się na stronie internetowej SGGW w zakładce Współpraca -> Współpraca międzynarodowa -> Erasmus+ https://www.sggw.edu.pl/wspolpraca/wspolpraca-miedzynarodowa/erasmus/erasmus-in-out/praktyki/.

Ponadto, studenci mają możliwość uczestnictwa w międzynarodowych szkołach letnich i zimowych, organizowanych w ramach Euroleague of Life Sciences, zrzeszającej szkoły wyższe: BOKU - University of Natural Resources and Life Sciences w Austrii, SCIENCE - University of Copenhagen w Danii, SLU - Swedish University of Agricultural Sciences w Szwecji, UHOH - University of Hohenheim w Niemczech, WUR - Wageningen University and Research Centre w Niderlandach, CULS - Czech University of Life Sciences Prague oraz SGGW. Partnerami w ramach Euroleague są także trzy szkoły wyższe: LU - Lincoln University w Nowej Zelandii, CAU - China Agricultural University w Chinach oraz HUIJ- Hebrew University of Jerusalem w Izraelu (https://www.sggw.edu.pl/sggw-wspoltworzy-euroleague-of-life-sciences-universities/). Międzynarodowe szkoły letnie, jak również kursy w ramach Erasmus+ Blended Intensive Programs są oferowane także przez partnerów SGGW w ramach sojuszu UNIgreen (https://unigreen.sggw.edu.pl/), czyli The Green European University. UNIgreen, to międzynarodowy sojusz ośmiu uczelni wyższych z Europy(University of Almería (Hiszpania) – instytucja koordynująca, Agricultural University of Iceland (Islandia), Agricultural University Plovdiv (Bułgaria), Haute Ecole de la Province de Liège (Belgia), Polytechnic Institute of Coimbra (Portugalia), Paris

Sup'Biotech (Francja), Università degli Studi di Modena e Reggio Emilia (Włochy) oraz Szkoła Główna Gospodarstwa Wiejskiego w Warszawie), którego celem jest promowanie doskonałości w dziedzinach takich jak zrównoważone rolnictwo, zielona biotechnologia oraz nauki o środowisku i życiu. Projekt ten powstał w ramach inicjatywy Uniwersytetów Europejskich, wspieranej przez Komisję Europejską, i ma na celu zwiększenie współpracy w zakresie badań naukowych, edukacji i innowacji. Na SGGW w Warszawie (Szkoła Główna Gospodarstwa Wiejskiego) UNIgreen koncentruje się na promowaniu współpracy międzynarodowej w ramach zrównoważonego rolnictwa, zielonej biotechnologii oraz nauk o środowisku i życiu. W ramach tego sojuszu uczelnia bierze udział w projektach badawczo-edukacyjnych, które umożliwiają studentom, naukowcom i pracownikom administracyjnym wymianę doświadczeń, rozwijanie umiejętności oraz realizację wspólnych programów nauczania i badań z pozostałymi uczelniami partnerskimi.

Uczestnictwo w takich kursach naukowych, prowadzonych w języku angielskim, może być dofinansowane ze środków SGGW. Studenci mają szansę zdobyć nową wiedzę i punkty ECTS, połączyć wiedzę teoretyczną z praktyką, nawiązać kontakty ze studentami z całego świata, interesującymi się tą samą tematyką oraz zdobyć cenne nowe doświadczenia, które mogą wykorzystać zarówno podczas studiów w SGGW, jak i w pracy zawodowej.

Od roku akademickiego 2020/2021 do roku 2025/2026 na studia w ramach wymiany z uczelniami zagranicznymi za pośrednictwem programu Erasmus+ lub umów bilateralnych wyjechało **łącznie 79 studentów kierunku Ekonomia**. Kierunki wyjazdów były uzależnione od dostępności miejsc. Najczęściej studenci odbywali semestralne studia na uniwersytetach w Hiszpanii, Włoszech, Grecji. Pełna lista obejmuje znacznie więcej miast i państw *(zał. 7.4)*.

Studenci korzystali również z możliwości zrealizowania praktyki zagranicznej w ramach programu Erasmus +. Od roku akademickiego 2020/20221 do roku 2025/2026 z takiej formy aktywności skorzystało 8 studentów kierunku Ekonomia.

Tabela 7.4.2 Wyjazdy studentów kierunku Ekonomia na studia w ramach programu Erasmus+ lub umów bilateralnych oraz na praktykę zagraniczną w ramach programu Erasmus+

Rok akademicki	Łączna liczba wyjazdów studentów kierunku Ekonomia na studia w ramach programu Erasmus+ lub umów bilateralnych	Wyjazdy studentów kierunku Ekonomia na studia w ramach programu Erasmus+ lub umów bilateralnych wg rodzajów wyjazdów	Uczelnie/Przedsiębiorstwa
2020/2021	**6**	Studia wymienne: 3 Praktyki: 3	Uczelnie: Bucharest University of Economic Studies (1); Czech University of Life Sciences Prague (2); Przedsiębiorstwa: Meghan Handel UG (1); Easy Way Bygg AB (1); SZR Garaza Dzimi (1)
2021/2022	**4**	Studia wymienne: 4	Uczelnie: Economicka Univerzita v Bratislave (1); Universidad de Murcia (1); European University Cyprus (1); Escola Superior Nautica Infante D. Henrique (1)

2022/2023	**11**	Studia wymienne: 8 BIP: 3	Uczelnie: Vytautas Magnus University Agriculture Academy (3); European University Cyprus (2); Universita' di Bologna (2); University of Pisa (1); Universitat Politecnica de Valencia (1); Juraj Dobrila University of Pula (1); Universidade de Tras-os-Montes e Alto Douro (1)
2023/2024	**26**	Studia wymienne: 15 BIP: 8 Praktyki: 3	Uczelnie: Babes-Bolyai University (6); Wageningen University (2); Universidad Politecnica de Cartagena (2); Bucharest University of Economic Studies (2); Universita' di Bologna (1); Universidad de Almeria (1); Universidade de Tras-os-Montes e Alto Douro (3); Universita degli Studi di Napoli „Parthenope" (2); Instituto Politecnico de Coimbra (1); University of Rijeka (1); Ostfold University College (1); Universita' degli studi di Milano (1) Przedsiębiorstwa: Servipublic (1); Dpointgroup (1); Ascari (1)
2024/2025	**22**	Studia wymienne: 9 BIP: 12 Praktyki: 1	Uczelnie: Latvia University of Life Sciences and Technologies (2); HEPL Liege (1); Instituto Politecnico de Coimbra (7); Vytautas Magnus University Agriculture Academy (3); University of Pisa (2); Universidade de Tras-os-Montes e Alto Douro (3); Universidade dos Açores (1); Czech University of Life Sciences Prague (1); Universite Catholique de Lille (1) Przedsiębiorstwa: N.George's Watersports & Sons Ltd. (1)
2025/2026	**18**	Studia wymienne: 12 BIP: 5 Praktyki: 1	Uczelnie: Aeres University of Applied Sciences (3); Vytautas Magnus University Agriculture Academy (1); Latvia University of Life Sciences and Technologies (1); University of Pisa (2); University of Rijeka (1); Universita' degli studi di Milano (1); Universidade dos Açores (2); Universitat Politecnica de Valencia (1); Universidad de Almeria (2); University of West Attica (1); National Chung Hsing University (1); Ostfold University College (1) Przedsiębiorstwa: AZRUM Consulting s.r.o (1)

Źródło: opracowanie na postawie danych z Biura Współpracy Międzynarodowej SGGW.

Współpraca międzynarodowa w zakresie edukacji i nauczania studentów umożliwia Wydziałowi, a bezpośrednio wykładowcom, poznawanie metod realizacji procesu kształcenia na podobnych

kierunkach studiów na innych uczelniach, zdobywanie cennych doświadczeń i wdrażania dobrych praktyk w nauczaniu na Wydziale.

Od roku akademickiego 2020/2021 do roku 2025/2026, nauczyciele akademiccy wykładający na kierunku Ekonomia odbyli łącznie **111 wyjazdów** na uczelnie zagraniczne w ramach programów Erasmus+ lub CEEPUS, głównie na Łotwę, do Czech oraz Włoszech. *(zał. 7.5).*

7.5. Udział wykładowców z zagranicy w prowadzeniu zajęć na ocenianym kierunku

W procesie kształcenia studentów na kierunku Ekonomia biorą udział profesorowie wizytujący, zarówno w ramach pobytów długoterminowych, jak i krótkoterminowych. W ten sposób studenci kierunku Ekonomia mają możliwość udziału w wykładach, seminariach i spotkaniach prowadzonych w języku angielskim. Przykłady tego typu aktywności wskazano poniżej.

1. Wykład otwarty nt. "Impact of the COVID situation on agriculture. Experience of the Western Balkan Countries" wygłosiła dr Etleva Muca z Agriculture University of Tirana w Albanii (26.05.2021).
2. Wykład otwarty nt. "The role and changes of the Rural Development Policy in Albania's tourism perspective" wygłosiła dr Etleva Muca z Agriculture University of Tirana w Albanii (2.06.2021).

Od roku akademickiego Wydział ponad 100 razy gościł nauczycieli akademickich z zagranicznych uniwersytetów. Wizyty odbywały się w ramach programów i projektów finansowanych ze środków unijnych (głównie Erasmus+), funduszy własnych Wydziału Ekonomicznego (obecnie: Wydziału Nauk Ekonomicznych i Społecznych) oraz innych źródeł finansowania. Przykładem państw, z których pochodzili nauczyciele wizytujący, są: Turcja (17 wizyt), Albania (10 wizyt), Ukraina (9 wizyt), Węgry (9 wizyt) – *zał. 7.6.*

Dodatkowo na studiach I oraz II stopnia na kierunku Ekonomia realizowane są zajęcia w ramach Przedmiotu w języku obcym, które są prowadzone przez zapraszanych profesorów wizytujących z ośrodków zagranicznych.

Oprócz zapraszania wykładowców z zagranicy, władze i pracownicy Wydziału Nauk Ekonomicznych i Społecznych często goszczą delegacje z innych krajów, np.:

- Kazakh National Agrarian Research University w Kazachstanie (2023),
- Cihan University – Erbil z Iraku (2023),
- Bogor Agricultural University (IPB) z Indonezji (2025),
- Agricultural University of Tirana z Albanii (2025).

Wizyty takie są doskonałą okazją do przedyskutowania kwestii dydaktycznych i organizacyjnych, oraz nawiązania współpracy na polu dydaktyczno-naukowym.

7.6. Sposoby, częstość i zakres monitorowania i oceny umiędzynarodowienia procesu kształcenia oraz doskonalenia warunków sprzyjających podnoszeniu jego stopnia, jak również wpływu rezultatów umiędzynarodowienia na program studiów i jego realizację

Za umiędzynarodowienie procesu kształcenia są odpowiedzialni Dziekan i Prodziekani, a także Koordynator ds. Studiów Anglojęzycznych i Koordynatorzy ds. Wymiany Międzynarodowej Studentów. Działania w tym zakresie są podejmowane w trybie ciągłym. Formą monitorowania tego procesu są roczne sprawozdania z oceny studiów.

Wymiana międzynarodowa studentów, jest objęta corocznymi sprawozdaniami, obejmującymi pełne lata akademickie. Dokładne dane gromadzi Biuro Współpracy Międzynarodowej SGGW. Dostęp

do danych mają Koordynatorzy ds. wymiany międzynarodowej studentów. Monitorowana jest również mobilność międzynarodowa nauczycieli akademickich, zarówno w zakresie dydaktyki, jak i nauki. Sprawozdania z monitoringu mobilności międzynarodowej pracowników były przedstawiane na Radach Instytutu Ekonomii i Finansów oraz Instytutu Zarządzania (jednostek zatrudniających wykładowców Wydziału Ekonomicznego do dn. 30.09.2026 r. a więc przed zmianą struktury Uczelni).

Dane pokazują, że zarówno wyjazdy studentów na wymianę międzynarodową w ramach programu Erasmus+ lub umów bilateralnych, jak również mobilność dydaktyczno-naukowa nauczycieli akademickich, w latach 2021/2022 do roku 2025/2026 nie stanowiły problemu. Chętnych studentów na realizację semestru (a niejednokrotnie pozostanie na kolejny semestr) co roku jest wielu, stąd kwalifikacja na wyjazd odbywa się na podstawie rankingowania studentów wg przyjętych kryteriów (ocena z egzaminu z języka obcego, średnia ocen ze studiów, aktywność). Podobnie pracownicy dydaktyczno-naukowi chętnie korzystają z możliwości wymiany doświadczeń z kadrą międzynarodową, zarówno podczas pobytów na uczelniach zagranicznych, jak i podczas konferencji międzynarodowych.

Zalecenia dotyczące kryterium 7 wymienione w uchwale Prezydium PKA w sprawie oceny programowej na kierunku studiów, która poprzedziła bieżącą ocenę (*jeżeli dotyczy*)

Lp.	Zalecenia dotyczące kryterium 7 wymienione we wskazanej wyżej uchwale Prezydium PKA	Opis realizacji zalecenia oraz działań zapobiegawczych podjętych przez uczelnię w celu usunięcia błędów i niezgodności sformułowanych w zaleceniu o charakterze naprawczym
1.	nie dotyczy	nie dotyczy

Kryterium 8. Wsparcie studentów w uczeniu się, rozwoju społecznym, naukowym lub zawodowym i wejściu na rynek pracy oraz rozwój i doskonalenie form wsparcia

8.1. Dostosowanie systemu wsparcia do potrzeb różnych grup studentów, w tym potrzeb studentów z niepełnosprawnością

Nowo przyjęci studenci mogą znaleźć wyczerpującą informację na temat Uczelni, jej struktury, formalności do wypełnienia (np. szkolenia), aplikacji i wsparcia różnych jednostek ogólnouczelnianych w aktualizowanym co roku przewodniku StartBook https://www.sggw.edu.pl/wp-content/uploads/2026/07/StartBook2026_przewodnik-dla-studentow.pdf .

Uczelnia oferuje studentom kompleksowe, stałe wsparcie, udzielane w zależności od zgłaszanych potrzeb, które wynikają z sytuacji życiowej, realizacji programu studiów lub efektów osiąganych przez studentów. Wsparcie jest udzielane również absolwentom wchodzącym na rynek pracy. Kryteria udzielania wsparcia studentom mają charakter ogólnouczelniany, powszechny, przejrzysty i bezstronny.

Podstawowym dokumentem, w którym określono rodzaje wsparcia udzielanego studentom, jest Regulamin Studiów (Załącznik do Uchwały Nr 76 - 2025/2026 Senatu Szkoły Głównej Gospodarstwa Wiejskiego w Warszawie z dnia 27 kwietnia 2026 r. https://www.sggw.edu.pl/wp-content/uploads/2026/05/Zalacznik-do-Uchwaly-nr-76-2025_2026-w-sprawie-zmian-w-Regulaminie-Studiow.pdf). Studenci kierunku Ekonomia mogą korzystać ze wsparcia materialnego i niematerialnego. Niematerialne formy wsparcia to pomoc edukacyjna, doradcza, naukowa i psychologiczna (w tym zakresie uczelnia udostępnia konsultacje psychologiczne dla studentów SGGW, które są udzielane telefonicznie).

Biuro ds. Osób z Niepełnosprawnościami i Dostępności (BOND) odpowiada za koordynację działań dotyczących dostępności, w tym warunków do pełnego udziału w procesie przyjmowania na uczelnię, w kształceniu i w prowadzeniu działalności naukowej. BOND mieści się w budynku Biblioteki Głównej, w którym zlokalizowany jest także Centralny Dziekanat. Studenci mogą wnioskować o różnego rodzaju formy wsparcia z Katalogu wsparcia https://www.sggw.edu.pl/katalog-wsparcia/ , w tym m.in. możliwość odbywania zajęć, w miarę możliwości lokalowych Uczelni, na parterze lub w budynku przystosowanym bez konieczności przemieszczania się – w przypadku studentów z niepełnosprawnością ruchową, wzroku, słuchu lub mowy; możliwość zmiany formy zaliczenia lub egzaminu z pisemnej (w tym elektronicznej formie zapisu) na ustną lub odwrotnie; możliwość zastosowania podczas zaliczenia lub egzaminu urządzeń technicznych lub rozwiązań technologicznych wspomagających studenta z niepełnosprawnością, takich jak komputer, oprogramowanie udźwiękawiające, urządzenie brajlowskie, klawiatura specjalistyczna dla osób z niepełnosprawnością, itp. Materialna pomoc to różnego rodzaju stypendia i zapomogi.

Zgodnie z § 3. ust. 2 Regulaminu Studiów Dziekan Wydziału Nauk Ekonomicznych i Społecznych powołuje rokrocznie opiekuna roku na kierunku Ekonomia (I stopień), do obowiązków którego należy między innymi pomoc w rozwiązywaniu problemów związanych z przebiegiem studiów, sprawami bytowymi i socjalnymi studentów. Prodziekani pozostają w stałym kontakcie z opiekunami roczników w zakresie bieżących problemów i potrzeb.

Zgodnie z § 18. ust. 1 Regulaminu Studiów: student ma prawo do zdobywania wiedzy, uczestnicząc w zajęciach dydaktycznych i korzystając z wszechstronnej pomocy nauczycieli akademickich, jednostek organizacyjnych i administracyjnych SGGW; studiowania według indywidualnej organizacji studiów (§ 12 - indywidualny program studiów, indywidualny plan zajęć lub spersonalizowany plan zajęć) oraz otrzymywania świadczeń pomocy materialnej i korzystania z zakwaterowania w domach studenckich na zasadach określonych odrębnymi regulaminami.

Wsparcie materialne jest możliwe do uzyskania na podstawie Zarządzenia Nr 108 Rektora SGGW z dnia 1 października 2026 r. w sprawie wprowadzenia Regulaminu świadczeń dla studentów Szkoły Głównej Gospodarstwa Wiejskiego w Warszawie (https://www.sggw.edu.pl/wp-content/uploads/2026/10/Regulamin-swiadczen-2026_2027.pdf), które przewiduje szeroki wachlarz jego form: stypendium socjalne, stypendium dla osób z niepełnosprawnością, zapomogi oraz stypendium Rektora, a także zakwaterowanie w domu studenckim *(zał. 8.1)*. Studenci mogą również ubiegać się o stypendium Ministra za znaczące osiągnięcia. Stypendium Rektora przysługuje studentom za wyróżniające wyniki w nauce oraz za osiągnięcia naukowe, artystyczne lub sportowe. Wnioski o przyznanie stypendium Rektora oraz o stypendium Ministra składane są na początku roku akademickiego.

Podziału funduszu stypendialnego na poszczególne świadczenia dla studentów dokonuje Rektor w porozumieniu z właściwymi organami Samorządu Studenckiego. Na pisemny wniosek Samorządu Studenckiego Rektor przekazuje uprawnienia w zakresie przyznawania stypendium socjalnego, stypendium dla osób niepełnosprawnych i zapomogi Wydziałowej Komisji Stypendialnej, zaś stypendium Rektora – Odwoławczej Komisji Stypendialnej. Od decyzji Wydziałowej Komisji Stypendialnej przysługuje studentowi odwołanie do Odwoławczej Komisji Stypendialnej. Wydziałowa Komisja Stypendialna składa się z pracowników oraz studentów, gdzie studenci stanowią większość składu Komisji. Stypendium socjalne jest uzależnione od sytuacji dochodowej w rodzinie studenta, natomiast zapomogi przyznawane są ze względu m.in. na nieszczęśliwy wypadek lub chorobę studenta, nieszczęśliwy wypadek lub ciężką chorobę członka najbliższej rodziny, śmierć członka najbliższej rodziny, urodzenie dziecka studenta lub klęski żywiołowe.

O zakwaterowanie w domu studenckim na okres do dziewięciu miesięcy począwszy od 1 października w każdym roku akademickim do ostatniego roboczego dnia czerwca może się ubiegać student studiów stacjonarnych lub niestacjonarnych, na których zajęcia odbywają się regularnie w dniach poniedziałek – piątek. Niewykorzystane przez tych studentów miejsca mogą być przyznawane studentom studiów niestacjonarnych, na których zajęcia nie odbywają się regularnie w dniach poniedziałek – piątek. Student może ubiegać się o zakwaterowanie w domu studenckim małżonka i dziecka. Pierwszeństwo w przyznaniu miejsca w domu studenckim przysługuje studentowi, któremu codzienny dojazd do uczelni uniemożliwiałby lub w znacznym stopniu utrudniał studiowanie, tzn. odległość od miejsca stałego zamieszkania, mierzona najkrótszym połączeniem wzdłuż istniejącej sieci dróg publicznych do SGGW wynosi powyżej 30 km lub czas dojazdu w jedną stronę przekracza 1,5 godziny. Student może ubiegać się o zakwaterowanie w domu studenckim również w okresie wakacji. Prorektor właściwy do spraw studenckich w ramach zbiorczej procedury przyznawania zakwaterowań na rok akademicki powołuje Komisję Przyznającą Miejsca w Domach Studenckich, w skład której wchodzą pracownicy SGGW oraz przedstawiciel Samorządu Studenckiego.

Na terenie kampusu znajduje się przychodnia lekarska, gdzie z opieki medycznej mogą korzystać zarejestrowani w niej studenci SGGW. W przychodni przyjmuje także psycholog.

W poniższych tabelach przedstawiono liczbę wniosków w zakresie pomocy materialnej złożonych na Wydziale w poszczególnych latach akademickich.

Tabela 8.1.1. Złożone wnioski - Wydział ogółem

Rok akademicki	Stypendium socjalne	Stypendium Rektora	Stypendium specjalne dla osób z niepełnosprawnością	Zapomoga
2020/2021	383	311	30	20
2021/22	397	308	33	29
2022/23	364	292	39	27
2023/24	252	306	38	27
2024/25	242	333	47	30
2025/26	117	282	42	15

Tabela 8.1.2. Złożone wnioski – EKONOMIA

EKONOMIA - studia stacjonarne

Rok akademicki	Stypendium socjalne	Stypendium Rektora	Stypendium specjalne dla osób z niepełnosprawnością	Zapomoga
2020/201	49	49	5	1
2021/22	40	37	4	1
2022/23	33	42	6	-
2023/24	27	47	3	-
2024/25	17	72	4	2
2025/26	14	45	5	2

EKONOMIA - studia niestacjonarne

Rok akademicki	Stypendium socjalne	Stypendium Rektora	Stypendium specjalne dla osób z niepełnosprawnością	Zapomoga
2020/2021	2	22	2	-

2021/22	4	9	-	2
2022/23	4	22	-	1
2023/24	8	11	2	-
2024/25	2	23	3	2
2025/26	2	10	0	0

Źródło: dziekanat Wydziału / Centralny Dziekanat - opracowanie własne na podstawie danych z systemu eHMS

System wsparcia potrzeb studentów z niepełnosprawnością

Wnioski o stypendia socjalne oraz dla osób z niepełnosprawnością w semestrze zimowym 2026/2027 są składane przez studentów w Biurze Spraw Studenckich w terminie do 15 października 2026 r., a wnioski o stypendium rektora – do dn. 19 października 2026 r. - na dzień złożenia raportu nie jest zatem znana liczba złożonych wniosków.

Kampus SGGW w znacznej mierze został dostosowany do potrzeb osób z niepełnosprawnością. Sygnalizacja świetlna przy przejściu przez ul. Nowoursynowską, rozdzielającą tereny SGGW, jest wzbogacona o sygnalizację dźwiękową, a krawężniki mają podjazdy dla osób poruszających się na wózkach inwalidzkich. Przy wielu budynkach dydaktycznych wyznaczono specjalne miejsca parkingowe dla samochodów osób niepełnosprawnych. Ponadto, na stronie https://www.sggw.edu.pl/deklaracja-dostepnosci/#dostepnosc-architektoniczna studenci i pracownicy mogą zapoznać się z opisami dostępności architektonicznej obiektów na kampusie Uczelni.

Budynki dydaktyczne w nowej części kampusu są w większości dostosowane do potrzeb osób z dysfunkcją narządów ruchu, czyli wyposażone w windy z poziomu „0", podjazdy i odpowiednie toalety, zaś w zabytkowej części, gdzie zlokalizowane są budynki Wydziału (3, 5, 6, 7) - dostosowanie budynków następuje sukcesywnie. Wszystkie budynki 3, 5, 6, 7 są wyposażone w toalety dla osb z niepełnosprawnością usytuowane na parterze. Dodatkowo, budynki 6 i 7 wyposażone są w windy oraz wyremontowane w 2026 r. podjazdy dla wózków. Winda w budynku 6 prowadzi z parteru na piętro, do auli i sal komputerowych, ale również do podziemi, gdzie jest zlokalizowany Cichy Zakątek - wydziałowe miejsce dla studentów, w którym mogą odpocząć, pouczyć się, popracować w grupach, pograć w planszówki, napić się ciepłej herbaty oraz podgrzać w mikrofalówce przyniesione z domu jedzenie. Projekt Cichego Zakątka mógł zostać zrealizowany w ramach konkursu "Kampus SGGW 2030".

Domy studenckie dysponują pokojami przystosowanymi do potrzeb osób z dysfunkcją narządów ruchu. Zgodnie z Regulaminem świadczeń dla studentów i doktorantów Szkoły Głównej Gospodarstwa Wiejskiego w Warszawie, studentom z niepełnosprawnością, którym przyznano miejsca w domu studenckim, przysługuje pierwszeństwo w przydzielaniu miejsc na kolejny rok akademicki.

Studenci mogą korzystać z zajęć rehabilitacyjnych, dostosowanych do indywidualnych potrzeb i możliwości (zgodnie z zaleceniami lekarza), które są prowadzone w sali gimnastycznej lub na basenie w ramach realizacji programowych zajęć z wychowania fizycznego. Student z niepełnosprawnością w miejsce zajęć z wychowania fizycznego ma prawo uczestniczenia w zajęciach w grupach studentów z niepełnosprawnością.

Na poziomie Uczelni jest powołany Pełnomocnik Rektora ds. Studentów Niepełnosprawnych, natomiast na poziomie Wydziału Nauk Ekonomicznych i Społecznych powołano Koordynatora ds. osób z niepełnosprawnościami, który pozostaje w dyspozycji studentów z niepełnosprawnościami, w zakresie zgłaszanych przez nie potrzeb, w tym dotyczących przygotowania i procedowania wniosków oraz rozwiazywania bieżących problemów. Pełnomocnik Rektora oraz Koordynator Wydziału są

dostępni w czasie cotygodniowych dyżurów oraz codziennie za pomocą poczty elektronicznej i indywidualnie ustalanych terminów spotkań. Studenci z orzeczoną niepełnosprawnością, podobnie jak wszyscy pozostali studenci, mogą kontaktować się również w pilnych sprawach z opiekunem roku, pracownikiem Centralnego Dziekanatu oraz prodziekanem.

Na stronie internetowej SGGW, dedykowanej kandydatom oraz studentom z niepełnosprawnościami, znajdują się m.in. wskazówki dla nauczycieli pracujących z osobami z dysfunkcją narządów ruchu, słuchu, mowy oraz wzroku (https://www.sggw.edu.pl/uczelnia/rowne-traktowanie-w-sggw/osoby-z-niepelnosprawnosciami/ oraz https://www.sggw.edu.pl/materialy-dla-nauczycieli/). W zależności od zgłaszanych przez pracowników potrzeb, organizowane są szkolenia tematyczne, jak np. szkolenia nauczycieli akademickich i pracowników administracji SGGW nt. Komunikacji ze studentem przejawiającym zachowania problemowe.

Zgodnie z Regulaminem świadczeń dla studentów i doktorantów Szkoły Głównej Gospodarstwa Wiejskiego w Warszawie, stypendia dla studentów z niepełnosprawnością są przydzielane niezależnie od limitu dochodowego, a ich wysokość zależy od stopnia niepełnosprawności.

Zgodnie Z Regulaminem udzielania wsparcia służącym zapewnieniu dostępności osobom z niepełnosprawnościami w Szkole Głównej Gospodarstwa Wiejskiego w Warszawie https://www.sggw.edu.pl/wp-content/uploads/2025/09/Regulamin-do-Zarzadzenia-Nr-83-Rektora-SGGW-z-dnia-29-sierpnia-2025r.pdf oraz z Katalogiem wsparcia BOND https://www.sggw.edu.pl/katalog-wsparcia/ student z niepełnosprawnością, za zgodą prodziekana, w zależności od rodzaju dysfunkcji wynikającej z niepełnosprawności, może:

a) odbywać zajęcia, w miarę możliwości lokalowych Uczelni, na parterze lub w budynku przystosowanym bez konieczności przemieszczania się – w przypadku studentów z niepełnosprawnością ruchową, wzroku, słuchu lub mowy;

b) może odbywać zajęcia w salach posiadających sprzęt wspomagający osoby z niepełnosprawnością w odbiorze i utrwalaniu przekazywanych treści. Przez sprzęt wspomagający odbiór i utrwalanie przekazywanych treści rozumie się specjalistyczne rozwiązania techniczne, sprzętowe lub programowe, dostosowane do indywidualnych potrzeb studenta z niepełnosprawnością np. pętle indukcyjne, komputery ze specjalistycznym oprogramowaniem, klawiatury alternatywne dla osób z niepełnosprawnością, rejestratory dźwięku i inne właściwe;

c) może mieć wyznaczone stałe miejsce na sali w trakcie trwania zajęć dydaktycznych;

d) w zajęciach dydaktycznych może uczestniczyć osoba asystująca studentowi z niepełnosprawnością, jak: tłumacz języka migowego, asystent osobisty, asystent dydaktyczny lub tutor społeczny lub inna właściwa;

e) może otrzymać dostęp do materiałów dydaktycznych, w tym również w miarę możliwości przed planowanymi zajęciami dydaktycznymi, dostosowanych do indywidualnych potrzeb studenta z niepełnosprawnością, w szczególności w alternatywnych formach zapisów (druk w alfabecie Braille'a, tyflografika), opracowanych notatek w wersji elektronicznej, w tym w postaci grafik, nagrania audio, prezentacje i konspekty zajęć w wersji elektronicznej i in.;

f) może rejestrować treści dydaktyczne podczas zajęć przy zastosowaniu urządzeń rejestrujących dźwięk lub obraz, takich jak: komputer, dyktafon, itp.

Na wniosek studenta z niepełnosprawnością, formy zaliczenia modułu mogą zostać dostosowane do jego możliwości wynikających z niepełnosprawności, m.in. w zakresie formy zaliczenia, terminu, oświetlenia sali, czasu trwania i zastosowania urządzeń wspomagających. W zaliczeniach i egzaminach mogą uczestniczyć tłumacze języka migowego, a także asystenci osób z niepełnosprawnością ruchową i osób niewidomych. Zgodnie z Regulaminem Studiów (§ 11 ust. 2)

student z niepełnosprawnością może mieć zwiększony do 30% limit dopuszczalnych nieobecności na zajęciach obowiązkowych (ćwiczenia), podczas gdy pozostałym studentom przysługuje limit 20%.

Plan zajęć na kierunku Ekonomia, układany dla grup, w których znajdują się studenci z niepełnosprawnościami, w zależności od takiej potrzeby, uwzględnia w sposób indywidualny ich możliwości i ograniczenia związane m.in. z poruszaniem się, słuchem, wzrokiem: np. wykorzystywane są sale dydaktyczne położone w części parterowej budynków, sale ćwiczeniowe zlokalizowane są w możliwie najbliższej odległości od auli wykładowej. Dwa największe budynki Wydziału (6 i 7) są wyposażone w windy dla osób z problemami z poruszaniem się. Obecnie planowana jest budowa nowego budynku Wydziału Nauk Ekonomicznych i Społecznych, odpowiednio dostosowanego do potrzeb osób z niepełnosprawnościami.

Dotychczasowe doświadczenia pokazują, że społeczność Wydziału (studenci, doktoranci, pracownicy) wykazuje się dużym stopniem empatii, przez co każdy jej członek, niezależnie od tego, czy posiada orzeczenie o niepełnosprawności, traktowany jest z odpowiednim szacunkiem i życzliwością. Na wypadek ewentualnych sporów w tym zakresie został powołany na Wydziale Koordynator ds. równego traktowania pracowników i studentów, zaś na poziomie uczelnianym - Pełnomocnik Rektora ds. Równego Traktowania.

Studenci, w zależności od swoich indywidualnych potrzeb, mogą wnioskować do Biura ds. Osób z Niepełnosprawnościami (BOND) o określenie możliwych form dostosowania procesu kształcenia. Zalecenia dotyczące dostosowań, wydane przez BOND, są następnie akceptowane przez Prodziekana i przekazywane prowadzącym zajęcia – za pośrednictwem studenta lub bezpośrednio przez Prodziekana – w celu ich uwzględnienia w organizacji zajęć, zaliczeń lub egzaminów. Jednocześnie w praktyce nie wszystkie potrzeby studentów wymagają formalnej procedury w BOND – część studentów zgłasza swoje trudności bezpośrednio prowadzącym zajęcia, którzy w miarę możliwości reagują na nie poprzez indywidualne dostosowanie warunków kształcenia. Przykładem jest studentka z wadą wzroku, która zgłosiła prowadzącemu trudności z odczytywaniem pytań i zadań wyświetlanych na ekranie rzutnika. W odpowiedzi na jej potrzebę prowadzący przygotował pytania w formie wydrukowanej, z zastosowaniem większej czcionki, a także zapewnił studentce miejsce w sali przy oknie, z lepszym oświetleniem, dostosowanym do jej indywidualnych potrzeb wzrokowych. Przypadek ten pokazuje, że dostosowanie procesu kształcenia na Wydziale odbywa się nie tylko w ramach formalnej procedury, lecz także poprzez bieżące reagowanie prowadzących na zgłaszane przez studentów potrzeby.

Odpowiednie udogodnienia dla studentów z niepełnosprawnościami oferuje także Biblioteka Główna SGGW https://www.sggw.edu.pl/uczelnia/rowne-traktowanie-w-sggw/osoby-z-niepelnosprawnosciami/udogodnienia-w-bibliotekach/ , w tym specjalnie wyposażone stanowiska komputerowe i czytelnicze, elektroniczny powiększalnik tekstu, podświetlaną lupę analogową, pętle indukcyjne, kabiny i fotele akustyczne, książkomat.

8.2 Zakres i formy wsparcia merytorycznego studentów w procesie uczenia się

Na terenie Kampusu SGGW znajduje się Biblioteka Główna, której zasoby składają się z bogatego księgozbioru obejmującego dziedziny wiedzy reprezentowane przez wszystkie kierunki kształcenia, w którego skład wchodzą podręczniki, skrypty oraz rozdziały w podręcznikach akademickich przygotowanych przez nauczycieli SGGW. Pracownicy Biblioteki służą wsparciem w zakresie poszukiwanych publikacji, w tym także w zakresie wypożyczeni międzybibliotecznych. Biblioteka oferuje również bezpłatny dostęp do baz pełnotekstowych wybranych czasopism i wydawnictw naukowych, związanych tematycznie z kierunkiem studiów, możliwy za pośrednictwem Internetu, przy użyciu indywidualnego loginu i hasła, przydzielonego użytkownikowi Biblioteki. Dostęp do

bezprzewodowego Internetu jest zapewniony w każdym budynku Uczelni (eduroam – logowanie mailem studenckim SGGW). Czytelnie studenckie są wyposażone w stanowiska komputerowe i zapewniają komfort pracy indywidualnej. Biblioteka umożliwia wyszukiwanie i rezerwowanie książek on-line, także poza kampusem SGGW.

SGGW zapewnia studentom do usług Office 365 oraz oprogramowania specjalistycznego jak np. Statistica, SPSS, AutoCAD i ArcGis https://www.sggw.edu.pl/studenci/uslugi-it/.

Podstawowym wsparciem w nauce jest kontakt z nauczycielem akademickim. Jest on możliwy nie tylko podczas zajęć przewidzianych programem studiów. Istotne w tym zakresie są konsultacje prowadzone przez pracowników naukowo-dydaktycznych prowadzących moduły/przedmioty. Informacja o godzinach konsultacji jest podawana na pierwszych zajęciach w semestrze oraz widoczna na drzwiach gabinetów. Oprócz tego, na stronie internetowej Wydziału Nauk Ekonomicznych i Społecznych każdy pracownik ma swoją wizytówkę, w której podaje (poprzez system informatyczny) dni i godziny dyżurów. Ponadto, wykorzystując możliwości oferowane przez Teams, pracownicy są dostępni również za pośrednictwem tejże platformy. Konsultacje z nauczycielami akademickimi dotyczą prowadzonych przez nich w danym semestrze modułów (wykładów, ćwiczeń), a także promowanych przez nich prac licencjackich i magisterskich. Stanowią również źródło informacji o możliwościach rozwijania zainteresowań naukowych studentów.

Uczelnia oferuje studentom możliwość wymiany międzyuczelnianej, zarówno na poziomie krajowym, jak i międzynarodowym. Na podstawie porozumienia zawartego między SGGW w Warszawie z 8 krajowymi uczelniami partnerskimi w sprawie wymiennego kształcenia studentów uczelnia realizuje program MostAR https://www.sggw.edu.pl/studia-wymienne/mostar/ , w ramach którego studenci kierunku studiów Ekonomia mogą część studiów (jeden semestr lub rok) zrealizować poza uczelnią macierzystą. Zasady uczestnictwa w programie nawiązują do zasad przyjętych w programie Erasmus+.

Studenci Szkoły Głównej Gospodarstwa Wiejskiego, w tym studenci Wydziału Nauk Ekonomicznych i Społecznych, mają możliwość korzystania z programów mobilności akademickiej. W roku akademickim 2025/2026 współpraca międzynarodowa SGGW realizowana była na podstawie ponad 420 umów. Uczelnia współpracuje łącznie z ok. 300 partnerami zagranicznymi na wszystkich kontynentach. Corocznie za granicę wyjeżdża około 1200 pracowników i studentów. Wiodącym programem w tym zakresie jest Erasmus+. Inne dostępne programy wymiany to: CEEPUS (Środkowoeuropejski Program Studiów Uniwersyteckich) oraz umowy bilateralne. W ramach umów bilateralnych możliwa jest wymiana studentów studiów I i II stopnia SGGW z następującymi uczelniami https://www.sggw.edu.pl/wspolpraca/wspolpraca-miedzynarodowa/inne-programy-wymiany-i-stypendia/umowy-bilateralne/ : The State University Of Campinas w Brazylii, Shibaura Institute Of Technology w Japonii, Gwangju Institute Of Technology w Republice Korei, Pusan National University w Republice Korei, National Chung Hsing University w Taiwanie, National Cheng Kung University w Taiwanie oraz w Louisiana State University, College Of Agriculture w Stanach Zjednoczonych.

W ramach struktury SGGW, jednostką właściwą do koordynacji i obsługi administracyjnej mobilności zarówno studentów, jak i pracowników dydaktycznych oraz zagranicznych praktyk zawodowych studentów, jest Biuro Współpracy Międzynarodowej, podlegające merytorycznie Prorektorowi ds. Współpracy Międzynarodowej. Pracownicy Biura zajmują się m.in. przygotowywaniem kontraktów, rekrutacją uczestników wymiany, obsługą uczestniczących w programach studentów i nauczycieli akademickich oraz merytorycznym i finansowym rozliczaniem projektów, zgodnie z zasadami określonymi w założeniach poszczególnych programów. Do zadań Biura należą także m.in.: organizowanie spotkań informacyjnych z pracownikami Uczelni i studentami (np.

Erasmus Day), ubieganie się o fundusze na współpracę zagraniczną w fundacjach i innych organizacjach na terenie kraju i za granicą oraz wspieranie działań Wydziałów w zakresie rekrutacji kandydatów na studia anglojęzyczne. W SGGW funkcjonuje Erasmus Student Network SGGW, jedna z 40 lokalnych sekcji w Polsce ogólnoeuropejskiej organizacji studenckiej (https://erasmus-sggw.pl/#/). Sekcja zrzesza wolontariuszy - studentów SGGW, którzy sprawują opiekę nad studentami zagranicznymi.

Na Wydziale Nauk Ekonomicznych i Społecznych wspieraniem studentów w umiędzynarodowianiu procesu kształcenia zajmuje się Koordynator ds. wymiany międzynarodowej studentów. Do zadań Koordynatora należy rekrutacja na wymianę studencką w ramach programu Erasmus+ i prowadzenie ciągłego naboru na wyjazdy o charakterze praktycznym (praktyki zagraniczne), a także wspomaganie studenta podczas układania programu studiów na uczelni partnerskiej. Koordynator organizuje spotkania informacyjne dla studentów, z udziałem prodziekanów Wydziału oraz pracowników Biura Współpracy Międzynarodowej SGGW w celu zachęcenia studentów do skorzystania z oferty wyjazdów zagranicznych poprzez przybliżenie im korzyści wynikających z takich wyjazdów oraz wyjaśnienia zasad uczestnictwa w programach umożliwiających wyjazdy zagraniczne. Informacje dotyczące mobilności zagranicznej studentów znajdują się na stronie internetowej SGGW https://www.sggw.edu.pl/wspolpraca/wspolpraca-miedzynarodowa/erasmus/ w zakładce Studenci -> Wymiana krajowa i zagraniczna. Nabór studentów na wyjazdy na studia na uczelniach partnerskich odbywa się w wyznaczonych wcześniej terminach (np. nabór główny na wyjazdy w ramach programu Erasmus+ odbywa się na ogół w połowie semestru zimowego – na kolejny rok akademicki). W pierwszym etapie naboru (wydziałowym) student zapoznaje się z ofertą miejsc na uczelniach partnerskich właściwych dla Wydziału oraz na podstawie przeglądu stron internetowych uczelni partnerskich dokonuje wyboru uczelni, zwracając szczególną uwagę na zbieżność programu studiów proponowanego przez uczelnię partnerską w stosunku do programu obowiązującego studenta w SGGW. Nabór uzupełniający, w przypadku niewykorzystania limitu miejsc w naborze głównym, jest organizowany na semestr letni kolejnego roku akademickiego. Wymiana może trwać jeden lub dwa semestry w trakcie jednego roku akademickiego zgodnie z kalendarzem akademickim uczelni przyjmującej.

Wsparciem rozwoju naukowego oraz umiejętności personalnych jest możliwość aktywnego uczestnictwa w kołach naukowych, pod okiem doświadczonych i wykwalifikowanych opiekunów. Obecnie na Wydziale Ekonomicznym prowadzi działalność dziewięć kół naukowych (7 wydziałowych i 2 międzywydziałowe):

- Koło Naukowe Ekonomistów (od 1961 r.),
- Międzywydziałowe Koło Naukowe Turystyki (od 2004 r.),
- Koło Naukowe Finansistów i Bankowców (od 2006 r.),
- Koło Naukowe Logistyki (od 2009 r.),
- Koło Naukowe Marketerów "INSIGHT" (od 2011 r.),
- Międzywydziałowe Koło Naukowe Odpowiedzialnego Biznesu „Enactus" (od 2011 r.),
- Studenckie Koło Naukowe Public Relations (od 2013 r.),
- Koło Naukowe „Finanse i Gospodarka" (od 2015 r.),
- Koło Naukowe Międzynarodowych Stosunków Gospodarczych i Europejskich (od 2016 r.).

W minionej dekadzie funkcjonowały również Koło Naukowe Rachunkowości i Audytu Kreatywność (do 2018 r.) oraz Koło Naukowe Inwestycji „Blue Chip" (2006-2019).

Spośród wyżej wymienionych, studenci kierunku Ekonomia najczęściej angażują się w działalność Koła Naukowego Ekonomistów, Koła Naukowego Międzynarodowych Stosunków Gospodarczych i Europejskich oraz Koła Naukowego "Finanse i Gospodarka". Biorą także udział w

wydarzeniach, warsztatach organizowanych przez inne koła naukowe lub organizacje. Przykładem takiej działalności koła są:

- pomoc w organizacji i udział w corocznych konferencjach naukowych, jak np. coroczna Międzynarodowa Konferencja Naukowa Nauki ekonomiczne dla agrobiznesu i obszarów wiejskich/ Economic Sciences for Agribusiness and Rural Economy (ESARE), organizowana przez Wydział Nauk Ekonomicznych i Społecznych (wcześniej Instytut Ekonomii i Finansów), coroczna konferencja naukowa Aktualne tendencje w międzynarodowych stosunkach gospodarczych, organizowana przez Katedrę Ekonomii Międzynarodowej i Agrobiznesu Wydziału Nauk Ekonomicznych i Społecznych przy zaangażowaniu studentów z kierunku Ekonomia z Koła Naukowego Międzynarodowych Stosunków Gospodarczych i Europejskich; cykliczna konferencja międzynarodowa Sustainable Development - Regional and Local Dimensions organizowana przez Katedrę Polityki Rozwoju i Marketingu Wydziału Nauk Ekonomicznych i Społecznych; cykliczna konferencja międzynarodowa Challenges and Opportunities for Rural Development organizowana przez Katedrę Polityki Rozwoju i Marketingu Wydziału Nauk Ekonomicznych i Społecznych.
- aktywny udział w Dniach Otwartych SGGW i Reaktywacji.

Każdego roku odbywają się w SGGW Przeglądy Dorobku Kół Naukowych, będące doskonałym forum wymiany myśli i doświadczeń oraz prezentacji osiągnięć koła, podlegającej ocenie merytorycznej powołanej w tym celu komisji. Działalność kół naukowych jest wspierana środkami finansowymi przyznawanymi przez JM Rektora. W 2025 r. organizatorem Przeglądu Dorobku Kół Naukowych było Koło Naukowe Ekonomistów. Warto także pokreślić, że Koło Naukowe Ekonomistów, skupiające ponad 50 studentów kierunku Ekonomia (I i II stopnia) na 51. Przeglądzie Dorobku Kół Naukowych w 2024 r. uzyskało drugie miejsce, a w roku 2025 – pierwsze.

Formą wsparcia studentów w procesie uczenia się jest możliwość indywidualnej organizacji studiów określona w Regulaminie Studiów w SGGW w Warszawie. Studenci z wyróżniającymi postępami w nauce mogą wnioskować o indywidualny program studiów, który realizowany jest pod opieką wybranego nauczyciela akademickiego. Studenci z niepełnosprawnością, studentki w ciąży oraz studenci będący rodzicami mogą wnioskować o indywidualny plan zajęć, który również odbywa się pod opieką wybranego nauczyciela akademickiego, pod nadzorem bezpośrednim prodziekana.

Studenci kierunku Ekonomia wdrażani są zarówno w praktykę, jak i działalność naukową, przy wsparciu doświadczonych nauczycieli akademickich oraz praktyków. Często na etapie przygotowywania prac dyplomowych studenci często włączani są do badań prowadzonych w jednostkach organizacyjnych Wydziału realizowanych w ramach krajowych i międzynarodowych projektów naukowych. Za rozwój naukowy studenta odpowiadają także prowadzący seminarium dyplomowe oraz promotor.

8.3 Formy wsparcia studentów

a. Formy wsparcia krajowej i międzynarodowej mobilności studentów

Mobilność studentów może polegać na:

- realizacji 1 lub 2 semestrów na innej uczelni krajowej w ramach MostAR;
- realizacji 1 lub 2 semestrów na uczelni zagranicznej w ramach programu Erasmus+ oraz uczelnianych umów bilateralnych;
- realizacji wynikającej z programu studiów obowiązkowej (lub nadobowiązkowej) praktyki zawodowej w przedsiębiorstwie lub instytucji w kraju;

- realizacji praktyki zawodowej (obowiązkowej, nadobowiązkowej lub absolwenckiej) w przedsiębiorstwie lub instytucji zagranicą w ramach programu Erasmus+ (https://erasmusintern.org/traineeships).

Realizacja 1 lub 2 semestrów na innej uczelni niż macierzysta jest finansowane godnie z zasadami programów Erasmus+ i MostAr oraz umów bilateralnych. Do 4 miesięcy można uzyskać finansowanie z programu Eramus+ na praktyki zagraniczne. Praktyki krajowe nie są finansowane przez Uczelnię. Wsparcie w zakresie znalezienia instytucji/przedsiębiorstwa w celu realizacji praktyki obowiązkowej w kraju zapewniają dwaj wydziałowi Koordynatorzy ds. praktyk. Wsparcie w zakresie wymiany zagranicznej na studia lub w celu odbycia praktyki zagranicznej jest oferowane przez wydziałowego Koordynatora ds. wymiany międzynarodowej studentów oraz przez uczelniane Biuro Współpracy Międzynarodowej, organizując m.in. spotkania informacyjne i pomagając w przygotowaniu dokumentów. Studentów w ramach programu MostAR obsługuje Biuro Spraw Studenckich SGGW.

b. ***Formy wsparcia prowadzenia działalności naukowej oraz publikowania lub prezentacji jej wyników, jak również uczestniczenia w różnych formach komunikacji naukowej lub twórczości artystycznej***

Uczestnictwo studentów w kołach naukowych daje im możliwość rozwoju naukowego i zawodowego. Do uczestnictwach w Kołach Naukowych Wydziału Nauk Ekonomicznych i Społecznych zachęcają Prodziekani na spotkaniach organizowanych dla nowoprzyjętych studentów, opiekunowie i studenci-członkowie kół naukowych. Koła organizują konferencje i seminaria naukowe, z otwartym dostępem dla wszystkich studentów, na których uczestnicy mają możliwość przedstawienia wyników własnych badań lub badań współprowadzonych z opiekunem naukowym/promotorem. Wszystkie konferencje organizowane przez Instytut Ekonomii i Finansów oraz Instytut Zarządzania, a obecnie przez Wydział Nauk Ekonomicznych i Społecznych, są otwarte dla studentów Wydziału. Efektem uczestnictwa w takich konferencjach oraz współpracy naukowej z wykładowcami, są wspólne publikacje, finansowane ze środków Kół Naukowych lub Wydziału (do 30.09.2026 r. Instytutu).

Co roku w marcu na Wydziale odbywa się etap wojewódzki Olimpiady ZUS „Warto wiedzieć więcej o ubezpieczeniach społecznych". Jest to doskonała okazja do zaprezentowania oferty Wydziału i Uczelni szerokiemu gronu pedagogicznemu ze szkół z województwa mazowieckiego oraz potencjalnym kandydatom na studentów.

Taką okazją jest również coroczne uczestnictwo władz i wykładowców Wydziału w Dniu Zawodowca w Zespole Szkół nr 2 im. Emilii Plater w Piasecznie oraz w Dniach Zawodowca w Technikum Ekonomicznym nr 8 im. Prof. Witolda Kieżuna w Warszawie.

Dodatkowo, w konkursie z zastosowaniem symulacji branżowych REVAS, organizowanym przy okazji Dni Zawodowca w Technikum Ekonomicznym nr 8 im. Prof. Witolda Kieżuna w Warszawie uczestniczą studenci Wydziału z kierunku Ekonomia.

W zakresie aktywności artystycznej, utalentowani studenci mogą się zapisać do jednej z poniższych organizacji SGGW https://www.sggw.edu.pl/studenci/aktywnosc-studentow/ :

- Chóru Akademickiego SGGW,
- Ludowego Zespołu Artystycznego „Promni" im. Zofii Solarzowej,
- Chóru Kameralnego SGGW, stanowiącego rozszerzenie działalności LZA „Promni",
- grupy tanecznej SQER Dance,
- Orkiestry Reprezentacyjnej SGGW.

c. Formy wsparcia we wchodzeniu na rynek pracy lub kontynuowaniu edukacji

Szkoła Główna Gospodarstwa Wiejskiego w Warszawie jako jedna z pierwszych w kraju postanowiła profesjonalnie pomagać swoim absolwentom w poszukiwaniu pracy. Działające od 1997 roku Biuro Karier pomaga studentom oraz absolwentom w znalezieniu ciekawej pracy, a pracodawcom ułatwia dostęp do studentów SGGW. Biuro prowadzi serwis internetowy https://bk.sggw.edu.pl/, w którym pracodawca może zamieścić ofertę pracy, stażu, praktyki czy pracy dorywczej, a student i absolwent – życiorys. Zainteresowane strony mogą na tej platformie w wygodny sposób wymieniać między sobą informacje: zarejestrowani pracodawcy – wyszukiwać studentów, a studenci – aplikować jednym kliknięciem na interesujące ich oferty. W serwisie Biura Karier każdego dnia dostępnych jest kilkadziesiąt aktualnych ofert. Praca Biura nie ogranicza się jedynie do administracji systemem. Dzięki współpracy z Biurem Karier, bardzo wiele przedsiębiorstw pozyskało wykwalifikowanych fachowców, jakimi są stale dokształcający się, między innymi na studiach podyplomowych, absolwenci SGGW, w tym kierunku Ekonomia. Biuro prowadzi indywidualne konsultacje dla studentów, organizuje – bardzo często wspólnie z organizacjami studenckimi – szkolenia i prezentacje firm, spotkania rekrutacyjne, organizuje szkolenia z umiejętności miękkich wspierające studentów w aktywności na rynku pracy. Od roku akademickiego 2025/2026 specjaliści z biura w ramach projektu Mobilne Biuro Karier prowadziło dyżury i konsultacje na poszczególnych wydziałach, w tym w dn. 7.03.2026 r. w budynku 7 na naszym Wydziale. Taka forma kontaktu spotkała się z bardzo pozytywnym odzewem studentów.

Działające w SGGW Centrum Transferu Technologii zajmuje się ułatwieniem transferu innowacyjnych technologii i wiedzy z SGGW do otoczenia gospodarczego, w szczególności poprzez komercjalizację bezpośrednią oraz wsparcie w realizacji prac zleconych na rzecz przedsiębiorców. Ponadto, CTT organizuje spotkania dla studentów zainteresowanych przedsiębiorczością, biznesem, własnym rozwojem z osobami, które dzielą się doświadczeniem w uruchamianiu własnej działalności gospodarczej https://www.sggw.edu.pl/wspolpraca/wspolpraca-z-biznesem-centrum-transferu-technologii/ .

W wejściu na rynek pracy wspierani są także niepełnosprawni studenci SGGW. Na stronie internetowej https://bk.sggw.edu.pl/student/ umieszczane są dla studentów SGGW informacje o CV i dokumentach aplikacyjnych oraz możliwości umówienia się z doradcą zawodowym stacjonarnie lub online, co jest szczególnie przydatne w poszukiwaniu staży i pracy.

d. Formy wsparcia aktywności sportowej, artystycznej, organizacyjnej i w zakresie przedsiębiorczości

Zgodnie z regulaminem studiów, student ma prawo m.in. do uczestniczenia w pracach studenckich kół naukowych, zespołów naukowych, rozwojowych i wdrożeniowych SGGW, a także do rozwijania swoich zainteresowań kulturalnych, turystycznych i sportowych w istniejących lub tworzonych kołach i organizacjach młodzieżowych oraz korzystania w tym celu z urządzeń i środków SGGW, zgodnie z obowiązującymi przepisami. Informacje o możliwych inicjatywach oraz organizacjach są dostępne na stronie internetowej Uczelni. Na początku każdego roku akademickiego przedstawiciele organizacji prowadzą spotkania informacyjne i nabór nowych członków. Dziekan i Prodziekani Wydziału Nauk Ekonomicznych i Społecznych oraz opiekunowie roku informują o takich możliwościach studentów I roczników na spotkaniu informacyjnym pod nazwą Orientation Day.

W rozwoju sportowym i artystycznym wspierają studentów pracownicy zaangażowani w funkcjonowanie Akademickiego Związku Sportowego SGGW oraz wielu agend kulturalnych działających w SGGW. Do studentów skierowana jest bogata oferta aktywności sportowej, artystycznej i w zakresie przedsiębiorczości. Do organizacji studenckich działających w SGGW należą: AZS, Ludowy

Zespół Artystyczny PROMNI im. Zofii Solarzowej, Rewia Tańca SGGW, Chór Akademicki, Chór Kameralny, Zespół Sygnalistów Myśliwskich AKTEON, Orkiestra Reprezentacyjna, SQER Dance, Akademicki Klub Turystyczny, Klub Żeglarski, Studencki Klub Wspinaczkowy, Akademicki Inkubator Przedsiębiorczości oraz Akademickie Stowarzyszenie Katolickie Soli Deo. Zespoły te odnoszą liczne sukcesy krajowe i zagraniczne oferując zainteresowanym profesjonalne możliwości rozwoju talentu artystycznego.

Studenci mogą liczyć na wsparcie merytoryczne Dziekana, Prodziekana oraz nauczycieli akademickich (zgodnie z ich doświadczeniem i kompetencjami) w zakresie różnego rodzaju inicjatyw, od organizacyjnych, jak np. zbiórki na cele charytatywne (np. Szlachetna Paczka), promowanie akcji społecznych (np. Zostań dawcą szpiku – fundacja DKMS) czy organizowanie wykładów otwartych z przedstawicielami otoczenia społeczno-gospodarczego (np. w ramach Kół Naukowych), przez naukowe (wspólne prowadzenie badań naukowych pod okiem promotora) po inicjatywy przedsiębiorcze (uzyskanie porad w zakresie poszukiwania pracy, rozpoczynania działalności gospodarczej itp.). Na Wydziale Ekonomicznym prężnie działa Samorząd Studentów WE, chętnie podejmujący różnego rodzaju inicjatywy na rzecz studentów, pracowników, Wydziału i Uczelni.

Studenci za szczególną aktywność i osiągniecia w ramach Akademickiego Związku Sportowego otrzymują stypendium Rektora. Zaangażowanie w różnego rodzaju aktywności, oprócz satysfakcji odczuwanej przez studentów, daje również możliwość promowania Wydziału i Uczelni.

8.4 System motywowania studentów do osiągania lepszych wyników w nauce oraz działalności naukowej oraz sposoby wsparcia studentów wybitnych

Głównym motywatorem dla studentów do osiągania lepszych wyników nauce może być możliwość otrzymania stypendium Rektora dla najlepszych studentów. Student może uzyskać stypendium Rektora za wysoką średnią ocen ze studiów (min. 4,0), osiągnięcia naukowe, artystyczne, znaczące sportowe we współzawodnictwie na co najmniej krajowym poziomie. Tryb przyznawania stypendiów w roku 2026/2027 reguluje Zarządzenie Nr 108 Rektora SGGW z dnia 1 października 2026 r. w sprawie wprowadzenia Regulaminu świadczeń dla studentów Szkoły Głównej Gospodarstwa Wiejskiego w Warszawie (https://www.sggw.edu.pl/wp-content/uploads/2026/10/Regulamin-swiadczen-2026_2027.pdf).

O stypendium Rektora może aplikować również student przyjęty na I rok studiów, będący laureatem olimpiady międzynarodowej albo laureatem lub finalistą olimpiady stopnia centralnego, lub medalistą co najmniej współzawodnictwa sportowego o tytuł Mistrza Polski. Wnioski o stypendium Rektora są oceniane metodą punktową, tj. za wysoką średnią i za każde osiągnięcie naukowe, artystyczne lub sportowe. Na podstawie sumy punktów jest sporządzana lista rankingowa studentów. Stypendium Rektora dla najlepszych studentów może otrzymać 10% liczby studentów każdego kierunku. Ponadto, najlepsi studenci posiadający umiejętności językowe są kwalifikowani do odbycia części studiów zagranicą w ramach programów mobilności studenckiej (m.in. Erasmus+).

8.5 Sposoby informowania studentów o systemie wsparcia, w tym pomocy materialnej

Informacje na temat możliwości zakwaterowania w domach studenckich SGGW nowo przyjęci studenci uzyskują w Biurze Spraw Studenckich, w Uczelnianej Komisji Rekrutacyjnej przy okazji składania dokumentów po zakwalifikowaniu na studia, a także na stronie internetowej Uczelni: https://akademiki.sggw.edu.pl/domy-studenckie/przyznawanie-miejsc/ .

Dziekan, Prodziekan ds. kierunku Ekonomia oraz opiekun roku biorą udział w spotkaniu z nowo przyjętymi studentami, organizowanym przez Biuro Promocji SGGW pod nazwą Orientation Days.

Spotkania takie są dedykowane poszczególnym kierunkom i zawierają kompleksową informację dla studentów o tym, m.in. jak wygląda struktura uczelni, gdzie szukać informacji i wsparcia oraz co uczelnia oferuje studentom. Podczas spotkania podejmowane są także najistotniejsze kwestie związane ze studiowaniem, takie jak: konieczność poznania Regulaminu studiów, możliwości uzyskania wsparcia finansowego (stypendia socjalne), lecz również stypendium Rektora za dobre wyniki w nauce, opieki zdrowotnej i psychologicznej. Prowadzący spotkanie zachęcają studentów do kontaktu z prodziekanami, opiekunami roczników oraz z nauczycielami akademickimi w ramach konsultacji. Przedstawiane są możliwe aktywności, w które mogą się włączać nowi studenci, a więc wydziałowe i międzywydziałowe koła naukowe, Samorząd Studentów WE, zespoły artystyczne i sportowe, co ma umożliwić im nie tylko dążenie do samorozwoju, lecz również szybkie zintegrowanie się ze społecznością akademicką. Studenci otrzymują zapewnienie Prodziekana o jego gotowości do podjęcia wszelkich spraw w godzinach dyżurów, a w nagłych wypadkach - w dowolnym czasie. Studenci są także informowani o trybie wnoszenia wniosków i skarg oraz możliwości odwoływania się od decyzji administracyjnych.

Informacja o warunkach składania wniosków o stypendia (np. stypendia MNiSW za znaczące osiągnięcia w nauce: https://www.sggw.edu.pl/studenci/wsparcie-dla-studentow/stypendia-ministra/) jest zamieszczana na stronie internetowej uczelni oraz na profilu uczelni na platformie Facebook. Informacja o warunkach i terminie składania wniosków o stypendia socjalne jest przekazywana studentom przez pracowników dziekanatów – jest również zamieszczona na stronie uczelni (https://www.sggw.edu.pl/studenci/wsparcie-dla-studentow/stypendia/).

Informacja o możliwości składania wniosków trafia też do Samorządu Studentów WE (w tym na profil Samorządu na platformie Facebook) i starostów. Pracownicy Biura Spraw Studenckich czuwają nad prawidłowym wypełnianiem wniosków oraz kompletowaniem dodatkowych dokumentów dołączanych do wniosku.

8.6 Sposoby rozstrzygania skarg i rozpatrywania wniosków zgłaszanych przez studentów oraz jego skuteczności

Studenci zgłaszają skargi, uwagi i sugestie dotyczące programu studiów, sposobu prowadzenia zajęć i oceniania stopnia osiągania efektów uczenia się, rozkładu zajęć, zakwaterowania i spraw stypendialnych bezpośrednio Prodziekanowi ds. dydaktyki na kierunku, przez Okno Jakości Wydziału (online) lub w Centralnym Dziekanacie. Skargi i uwagi są zgłaszane w formie pisemnej, elektronicznej (e-mail) lub ustnej. W przypadku zgłoszeń ustnych sporządzana jest przez Prodziekana notatka służbowa. Studenci mogą zgłaszać swoje uwagi osobiście, za pośrednictwem przedstawicieli samorządu studentów, opiekuna roku lub Koordynatora ds. jakości kształcenia. Prodziekan rozpatruje zgłoszenia studentów troszcząc się o sprawiedliwe rozstrzygnięcia będące w zgodzie z Regulaminem Studiów. W przypadku sporów dotyczących sprawiedliwego traktowania studenta, do procesu rozwiązywania problemu włączany jest Koordynator ds. równego traktowania pracowników i studentów. Studenci niezadowoleni z decyzji Prodziekana mają prawo odwołania się do Dziekana Wydziału, Prorektora ds. Dydaktyki lub Rektora.

W przypadku, gdy student podważa sprawiedliwość oceniania stopnia osiągania efektów uczenia się na danym module, ma prawo, zgodnie z § 27 Regulaminu studiów, do zaliczenia komisyjnego. O przeprowadzeniu zaliczenia komisyjnego decyduje prodziekan na umotywowany, pisemny wniosek studenta złożony w terminie 7 dni od daty ogłoszenia wyników zaliczeń modułu, lub z inicjatywy własnej prodziekana. Zaliczenie komisyjne odbywa się przed komisją powołaną przez prodziekana, w ciągu 2 tygodni od daty złożenia wniosku. W skład komisji wchodzą 4 osoby: prodziekan

- jako przewodniczący komisji; dwóch nauczycieli akademickich, w tym przynajmniej jeden specjalista z zakresu modułu objętego zaliczeniem lub modułów pokrewnych; przedstawiciel samorządu studenckiego. W zaliczeniu komisyjnym mogą brać udział w charakterze obserwatorów: osoba odpowiedzialna za moduł oraz osoba wskazana przez studenta.

Studenci mogą również zgłaszać problemy, anonimowo, poprzez funkcjonujące na stronie internetowej Wydziału Okno Jakości (wejście przez stronę główną Wydziału - formularz otwiera się pod adresem https://ls.wne.sggw.pl/index.php/111267 - a jego zatwierdzenie powoduje wysłanie anonimowej wiadomości na email Prodziekana). Jest to formularz stworzony na potrzeby optymalizacji jakości kształcenia na Wydziale. Możliwość zgłaszania uwag i propozycji ewentualnych zmian w sposobie funkcjonowania Wydziału w zakresie realizacji procesu kształcenia mają pracownicy i studenci Wydziału oraz interesariusze zewnętrzni. O wszystkich zgłoszeniach w Oknie jakości Prodziekani informują koordynatora ds. jakości kształcenia.

Zgodnie z Wewnętrznym systemem zapewniania i doskonalenia jakości kształcenia na Wydziale Nauk Ekonomicznych i Społecznych (do 30.09.2026 r. na Wydziale Ekonomicznym) Szkoły Głównej Gospodarstwa Wiejskiego w Warszawie, konflikty, incydenty i skargi zgłaszane do Dziekana, po zadekretowaniu rozpatrywane są przez osoby pełniące funkcje kierownicze na Wydziale lub Uczelni zgodnie z zakresem ich kompetencji przewidzianych Statutem Szkoły Głównej Gospodarstwa Wiejskiego w Warszawie lub szczegółowymi regulaminami.

Wszystkie zgłoszenia są wnikliwie analizowane przez dziekana, prodziekanów oraz Koordynatora ds. jakości kształcenia. Ponadto, studenci mają możliwość, co roku, oceniać nauczycieli akademickich, w anonimowych ankietach dla każdego modułu. Dotyczą one programu studiów, zakresu treści programowych w ramach konkretnych modułów, niesprawiedliwego oceniania, zdaniem studentów, ich prac zaliczeniowych. Każdorazowo uwagi studentów są konfrontowane przez Prodziekana ze stanowiskiem nauczycieli akademickich i przekazywane dalej do rozpatrzenia przez Władze Wydziału (a do 30.09.2026 r. odpowiedniego Instytutu).

Przewinieniami dyscyplinarnymi nauczyciela akademickiego zaistniałymi na styku nauczyciel - student, za które nauczyciel odpowiada zgodnie ze Statutem SGGW, zajmuje się Uczelniana Komisja Dyscyplinarna dla Nauczycieli Akademickich powoływana przez Senat na 4 letnią kadencję. W składzie tej Komisji jest 15 osób, w tym minimum 3 studentów delegowanych przez samorząd studencki.

W przypadku wpłynięcia skargi złożonej przez studenta na innego studenta, wskazującej za naruszenie przepisów obowiązujących w uczelni lub popełnienie czynu uchybiającego godności studenta, sprawa zostaje skierowana do Uczelnianej Komisji Dyscyplinarnej ds. Studentów. W skład komisji wchodzi 9 nauczycieli akademickich z co najmniej pięcioletnim stażem w zawodzie nauczyciela akademickiego i 8 studentów.

8.7 Zakres, poziom i skuteczność systemu obsługi administracyjnej studentów, w tym kwalifikacji kadry wspierającej proces kształcenia

Obsługą administracyjną studentów w SGGW zajmują się Prorektor ds. Dydaktyki, Biuro Spraw Studenckich oraz pracownicy Centralnego Dziekanatu (do 30.09.2026 r. pracownicy dziekanatów wydziałowych). Ponadto, studenci zamieszkujący w domach studenckich SGGW obsługiwani są przez administrację domów studenckich. Wypłatą stypendiów i zapomóg zajmuje się Dział Płac.

Studenci kierunku Ekonomia, zarówno w trybie stacjonarnym, jak i niestacjonarnym, mają zapewnioną profesjonalną i kompleksową obsługę administracyjną ze strony pracowników Centralnego Dziekanatu (pracownicy ds. obsługi studenta, kierownik i zastępca kierownika CD, sekretariat Wydziału oraz prodziekani). Centralny Dziekanat obsługuje studentów w trybie ciągłym w

godz. 8:30-15:30 (do 30.09.2026 w dziekanatach wydziałowych konkretne osoby przypisane do obsługi danego kierunku wyznaczały dyżury przyjęć studentów oraz czas pracy wewnętrznej). Nagłe przypadki są rozpatrywane na bieżąco (Centralny Dziekanat pełni dyżury także w soboty) – student może zgłosić się po pomoc także do Sekretariatu Wydziału (w godz. 8:00-16:0 pon-pt), opiekuna roku lub prodziekana (poprzez chat w Teams).

Podstawowym narzędziem elektronicznym służącym do obsługi administracyjnej jest ogólnouczelniany system elektroniczny eHMS. Jest to platforma elektroniczna, która zapewnia każdemu studentowi indywidualne konto, zabezpieczone unikalnym loginem i hasłem, w którym zawarte są wszelkie informacje o studiach. Podstawowymi formami kontaktu studenta z Centralnym Dziekanatem jest kontakt bezpośredni, telefoniczny, e-mail lub listowny. Ponadto, kontakt z prodziekanem oraz opiekunem roku jest możliwy przez chat Teams.

Pracownicy dziekanatu stale podnoszą swoje kompetencje poprzez uczestnictwo w szkoleniach i spotkaniach informacyjnych/instruktażowych organizowanych przez uczelnię, w tym Biuro Spraw Studenckich. W ostatnich latach szkolenia i spotkania dotyczyły m.in.:

- obsługi spraw stypendialnych ze względu na zmieniające się regulaminy, kryteria dochodowe (corocznie),
- obsługi systemu POLon (w zależności od potrzeb),
- zmian w systemie eHMS (w zależności od potrzeb),
- przygotowywania oferty przedmiotów do wyboru (w zależności od potrzeb),
- ochrony danych osobowych (w zależności od potrzeb),
- obsługi systemu EZD (ostatnio 2025/2026).

Pracownicy Centralnego Dziekanatu są w stałym kontakcie z Biurem Spraw Studenckich, które w trybie ciągłym kieruje na Wydział oraz do Centralnego Dziekanatu informacje np. o zmianach w zakresie stosowanych procedur czy formularzy, będących wynikiem zarządzeń Rektora SGGW.

Na terenie Kampusu SGGW funkcjonuje Niepubliczne Przedszkole SGGW oferujące opiekę nad dziećmi studentów, doktorantów i pracowników Uczelni, w szerokim, dogodnym zakresie godzin pracy (godz. 7.30 – 18.00) https://przedszkole.sggw.edu.pl/.

Na terenie kampusu znajduje się przychodnia lekarska (Niepubliczny Zakład Opieki Zdrowotnej SGGW), gdzie z bezpłatnej opieki medycznej w ramach NFZ mogą korzystać zarejestrowani w niej studenci SGGW. Opiekę psychologiczną zapewnia zarówno przychodnia, jak i wykwalifikowany pracownik Wydziału Nauk Ekonomicznych i Społecznych SGGW (informacje są dostępne na stronie SGGW: https://www.sggw.edu.pl/studenci/wsparcie-dla-studentow/pomoc-psychologiczna/).

Nauczyciele akademiccy zatrudniani w SGGW odbywają szkolenia w zakresie metod wsparcia studentów niepełnosprawnych w procesie kształcenia uniwersyteckiego (np. Szkolenie: „Pracownicy SGGW wobec studentów niepełnosprawnych" realizowane w ramach Programu Operacyjnego Kapitał Ludzki, Priorytet IV. Szkolnictwo wyższe i nauka, Poddziałanie 4.1.1. Wzmocnienie potencjału dydaktycznego uczelni SGGW w Warszawie), a także nauczania obcokrajowców studiujących w SGGW.

Doboru kadry administracyjnej na Wydziale dokonuje Dziekan wraz z Prodziekanami, a w Centralnym Dziekanacie – Kierownik wraz z Zastępcą w porozumieniu z Kanclerzem SGGW. Dobór kadry dokonywany jest w miarę potrzeb. Monitoring jakości i skuteczności systemu obsługi administracyjnej studentów jest dokonywany poprzez ankiety studenckie (zgodnie z Wewnętrznym Systemem Zapewniania i Doskonalenia Jakości Kształcenia na Wydziale) oraz na bieżąco, w formie anonimowej – przez wydziałowe Okno Jakości (skrzynka dostępna na stronie Wydziału) lub osobiście przez kontakt studenta z Dziekanem, Prodziekanem lub Opiekunem rocznika. Realizację zadań kadry

administracyjnej, zajmującej się obsługą studentów, monitoruje na bieżąco Kierownik Centralnego Dziekanatu wraz z zastępcą oraz Kanclerz SGGW.

8.8 Działania informacyjne i edukacyjne dotyczące bezpieczeństwa studentów, przeciwdziałania dyskryminacji i przemocy, zasad reagowania w przypadku zagrożenia lub naruszenia bezpieczeństwa, dyskryminacji i przemocy wobec studentów, jak również pomocy jej ofiarom

Zapewnienie bezpieczeństwa studentów na obszarze kampusu to podstawowy obowiązek władz Uczelni i Wydziałów. Zasady zachowania na Kampusie SGGW określono w Wewnętrznym Regulaminie Porządkowym Kampusu SGGW w Warszawie *(zał. 8.2)*. O bezpieczeństwo studentów dba Straż Akademicka. Reaguje ona na zakłócanie porządku, nieprzestrzeganie norm współżycia społecznego, zachowania mogące zagrażać zdrowiu i życiu członków społeczności akademickiej. Za naruszenie obowiązujących przepisów studentowi grozi odpowiedzialność dyscyplinarna przed Komisją dyscyplinarną ds. studentów. Przychodnia lekarska NZOZ SGGW zlokalizowana w domu akademickim „Limba" świadczy studentom kompetentną, bezpłatną pomoc medyczną w nagłych przypadkach.

Organizowane są cyklicznie szkolenia przeciwpożarowe oraz próbne alarmy, podczas których pracownicy i studenci muszą niezwłocznie opuścić budynek i zebrać się w bezpiecznej od niego odległości. Obowiązkiem nauczycieli akademickich jest zapewnienie, aby wszyscy studenci opuścili budynek jak najszybciej, w sposób spokojny i zorganizowany. Na bieżąco są wysyłane informacje dotyczące bezpieczeństwa drogą e-mail na adresy pracowników oraz studentów. Organizowane są także spotkania, jak np. zaplanowane na dzień 15.10.2026 r. wydarzenie pod nazwą Dzień bezpieczeństwa w SGGW.

Nauczyciele znają zasady postępowania w przypadku zasłabnięć studentów, omdleń, skaleczeń, przebywania w stanie nietrzeźwości itp. Odpowiednią wiedzę nauczyciele akademiccy i pracownicy administracyjni Wydziału zdobywają na szkoleniach teoretycznych i praktycznych z zakresu BHP i pierwszej pomocy odbywających się cyklicznie. W każdym z budynków Wydziału znajdują się odpowiednio przeszkoleni pracownicy w zakresie udzielania pierwszej pomocy.

Studenci 1. semestru studiów, I i II stopnia, obu trybów studiów, realizują obowiązkowe szkolenie BHP w formie kursu e-learningowego na platformie Moodle e.sggw (https://szkolenia.sggw.edu.pl/). Ponadto, na pierwszych zajęciach w salach komputerowych studenci są instruowani przez prowadzących o specyficznych zagrożeniach wynikających z nieprawidłowego używania urządzeń oraz o sposobach reakcji na te zagrożenia. W salach komputerowych są wywieszone zasady korzystania z tych sal.

Problemy psychologiczne, takie jak: stres, presja czasu, lęki, trudności z nauką, koncentracją, zapamiętywaniem, apatia, poczucie pustki, bezradności, spadki nastroju, trudności w relacjach z innymi pojawiające się coraz częściej wśród studentów pomaga (bezpłatnie) rozwiązać Poradnia Psychologiczna w przychodni lekarskiej (Niepubliczny Zakład Opieki Zdrowotnej SGGW), zlokalizowanej w domu studenckim „Limba" lub inne ośrodki, których adresy podane są na stronie internetowej uczelni https://www.sggw.edu.pl/studenci/wsparcie-dla-studentow/pomoc-psychologiczna/. Nie jest przy tym wymagane skierowanie od lekarza pierwszego kontaktu co znacznie ułatwia dostęp do tej usługi. Konsultacji psychologicznych udziela również wykwalifikowany, doświadczony pracownik Wydziału Nauk Ekonomicznych i Społecznych SGGW.

Studenci mogą zgłaszać swoje problemy także Pełnomocnikowi Rektora ds. równego traktowania pracowników i studentów lub wydziałowemu Koordynatorowi ds. równego traktowania pracowników i studentów.

8.9 Współpraca z samorządem studentów i organizacjami studenckimi

Studenci – przedstawiciele Samorządu Studenckiego Wydziału, są członkami Rady Programowej w dyscyplinie Ekonomia i finanse oraz Rady Programowej w dyscyplinie Nauki o zarządzaniu i jakości. Obecnie w każdej z Rad jest po 4 studentów. Samorząd Studentów Wydziału na bieżąco angażuje się w sprawy wydziału, zgłaszając uwagi i sugestie w zakresie zajęć dydaktycznych, planu studiów, jakości kształcenia, programu studiów czy też prac zespołów roboczych. Samorząd Studentów Wydziału opiniuje plan zajęć oraz wszelkie modyfikacje w programie studiów. Jego opinia jest istotna podczas komponowania i zatwierdzania nowych programów studiów. Dziekan konsultuje z samorządem również bieżące decyzje i harmonogramy, oraz inne sprawy dotyczące studentów, pojawiające się w trakcie trwania semestru.

Studenci są aktywnymi członkami Komisji Stypendialnej, co zapewnia przejrzystość i obiektywność procesu weryfikacji wniosków stypendialnych.

Przedstawiciele Samorządu Studentów Wydziału, wraz z Kołami Naukowymi oraz innymi aktywnymi studentami, zaangażowanymi we współpracę z Koordynatorem ds. współpracy ze szkołami średnimi i Koordynatorem ds. promocji Wydziału, biorą udział w promowaniu Wydziału i Uczelni. Jedną z okazji do promocji są dwa znaczące wydarzenia w kalendarzu akademickim: Dni Otwarte (zwykle odbywające się w lutym) oraz Dni SGGW (organizowane w maju). Są to znaczące przedsięwzięcia wymagające doskonałej współpracy pomiędzy władzami Wydziału i organizacjami studenckimi. Udział studentów znosi bariery w kontaktach z kandydatem na studia, znacznie podnosi wiarygodność oferty dydaktycznej ale też oferty uczestniczenia w życiu akademickim Wydziału i Uczelni. Studenci angażują się w promocję kierunku i Wydziału poprzez wyjazdy do szkół wyposażeni w materiały promocyjne w formie drukowanej, przybory szkolne z logo Wydziału oraz prezentacje multimedialne. Istotnym kanałem promocji Wydziału przez studentów - kierowanym do studentów i kandydatów - są media społecznościowe: Facebook, Instagram. Dzięki bliskiej współpracy z Samorządem Studenckim Wydziału, pilne informacje oraz ogłoszenia kierowane przez Dziekana i Prodziekanów błyskawicznie docierają do studentów.

Samorząd Studencki Wydziału włącza się w organizację Wigilii Wydziałowej, z udziałem nauczycieli akademickich i pracowników administracyjnych, poprzez m.in. ręczne wykonanie kartek świątecznych.

Co roku, w połowie października, odbywa się wydarzenie pod nazwą Reaktywacja, organizowane w gmachu Biblioteki Głównej SGGW. Wydarzenie jest kierowane przede wszystkim do nowoprzyjętych studentów, którzy mają możliwość zapoznania się z działalnością kół naukowych, agend studenckich oraz uczelnianych inicjatyw. Przy okazji studenci mogą zaliczyć obowiązkowe szkolenie biblioteczne. W 2026 r. Reaktywacja została zaplanowana na 20. października.

Corocznym wydarzeniem, organizowanym przez Biuro Promocji SGGW przy zaangażowaniu samorządów studenckich oraz kół naukowych, są Dni Otwarte, skierowane do kandydatów. Dni Otwarte organizowane są na początku marca i w pierwszych dniach lipca.

Studenci – członkowie Kół Naukowych – włączają się każdego roku w znaczące przedsięwzięcie, jakim jest Akademia Przedsiębiorczości WE (od 2026/2026 Akademia Przedsiębiorczości WNEiS). Jest to program edukacji ekonomicznej przeznaczony dla uczniów szkół średnich prowadzony w Szkole Głównej Gospodarstwa Wiejskiego w Warszawie na naszym Wydziale (od roku 2015). Celem Akademii jest przybliżenie zagadnień związanych z przedsiębiorczością, przedstawienie postaw przedsiębiorczych, wskazanie na konieczność rozwijania pomysłów innowacyjnych i aktywności edukacyjnej wśród młodych ludzi (https://ap.sggw.edu.pl/).

8.10. Sposób, częstość i zakres monitorowania, oceny i doskonalenia systemu wsparcia oraz motywowania studentów, jak również oceny kadry wspierającej proces kształcenia, a także udziału w ocenie różnych grup interesariuszy, w tym studentów

Studenci – przedstawiciele Samorządu Studenckiego WE, wchodzą w skład Rady Programowej w dyscyplinie Ekonomia i finanse oraz Rady Programowej w dyscyplinie Nauki o zarządzaniu i jakości. Obecnie w każdej z Rad jest po 5 studentów. Studenci są aktywnymi członkami Komisji Stypendialnej, co zapewnia przejrzystość i obiektywność procesu weryfikacji wniosków stypendialnych. W przypadku, gdy organizowany na Wydziale jest egzamin komisyjny, jednym z czterech członków komisji jest student Wydziału.

Ze względu na znaczenie i organizację pracy rad, komisji, zespołów udział studentów w monitorowaniu istotnych dla nich systemów wsparcia i motywowania ma charakter stały. Udział studentów w pracach zasadniczych ciał decyzyjnych kształtujących program studiów, organizację życia studenckiego i wsparcia finansowego jest przejawem dbałości władz Uczelni i Wydziału o transparentność zasad i regulacji, demokratycznej formuły organizacji funkcjonowania społeczności akademickiej.

Zgodnie z Regulaminem studiów (§ 38. Ust 4), absolwent, który wyróżniał się w trakcie studiów szczególnymi osiągnięciami naukowymi, artystycznymi, sportowymi lub aktywnością na rzecz środowiska akademickiego, może uzyskać, na wniosek dziekana, dyplom uznania od Rektora.

Dziekan, Prodziekan ds. kierunku Ekonomia oraz opiekun roku biorą udział w spotkaniu z nowo przyjętymi studentami, organizowanym przez Biuro Promocji SGGW pod nazwą Orientation Days. Spotkania takie są dedykowane poszczególnym kierunkom i zawierają kompleksową informację dla studentów o tym, m.in. jak wygląda struktura uczelni, gdzie szukać informacji i wsparcia oraz co uczelnia oferuje studentom. Podczas spotkania podejmowane są także najistotniejsze kwestie związane ze studiowaniem, takie jak: konieczność poznania Regulaminu studiów, możliwości uzyskania wsparcia finansowego (stypendia socjalne), lecz również stypendium Rektora za dobre wyniki w nauce, opieki zdrowotnej i psychologicznej. Prowadzący spotkanie zachęcają studentów do kontaktu z prodziekanami, opiekunami roczników oraz z nauczycielami akademickimi w ramach konsultacji. Przedstawiane są możliwe aktywności, w które mogą się włączać nowi studenci, a więc wydziałowe i międzywydziałowe koła naukowe, Samorząd Studentów WE, zespoły artystyczne i sportowe, co ma umożliwić im nie tylko dążenie do samorozwoju, lecz również szybkie zintegrowanie się ze społecznością akademicką. Studenci otrzymują zapewnienie Prodziekana o jego gotowości do podjęcia wszelkich spraw w godzinach dyżurów, a w nagłych wypadkach - w dowolnym czasie. Studenci są także informowani o trybie wnoszenia wniosków i skarg oraz możliwości odwoływania się od decyzji administracyjnych.

Prodziekan na bieżąco w ciągu roku akademickiego zbiera uwagi i sugestie studentów dotyczące procesu kształcenia, spotykając się z opiekunami roku, przedstawicielami Samorządu Studentów Wydziału oraz zainteresowanymi grupami studentów.

Studenci mogą również zgłaszać problemy, anonimowo, poprzez funkcjonujące na stronie internetowej Wydziału Okno Jakości (wejście przez stronę główną Wydziału - formularz otwiera się pod adresem https://ls.wne.sggw.pl/index.php/111267 - a jego zatwierdzenie powoduje wysłanie anonimowej wiadomości na email Prodziekana). Jest to formularz stworzony na potrzeby optymalizacji jakości kształcenia na Wydziale. Możliwość zgłaszania uwag i propozycji ewentualnych zmian w sposobie funkcjonowania Wydziału w zakresie realizacji procesu kształcenia mają pracownicy i studenci Wydziału oraz interesariusze zewnętrzni. O wszystkich zgłoszeniach w Oknie jakości Prodziekani informują koordynatora ds. jakości kształcenia.

Możliwość zgłaszania uwag i propozycji ewentualnych zmian w sposobie funkcjonowania Wydziału w zakresie realizacji procesu kształcenia mają pracownicy i studenci Wydziału oraz interesariusze zewnętrzni.

Wszystkie zgłoszenia są wnikliwie analizowane przez dziekana, prodziekanów oraz Koordynatora ds. jakości kształcenia. Ponadto, studenci mają możliwość, co roku, oceniać nauczycieli akademickich, w anonimowych ankietach dla każdego modułu. Dotyczą one programu studiów, zakresu treści programowych w ramach konkretnych modułów, niesprawiedliwego oceniania, zdaniem studentów, ich prac zaliczeniowych. Każdorazowo uwagi studentów są konfrontowane przez Prodziekana ze stanowiskiem nauczycieli akademickich i przekazywane dalej do rozpatrzenia przez Władze Wydziału i odpowiedniego Instytutu.

Uczestnictwo studentów w kołach naukowych daje im możliwość rozwoju naukowego i zawodowego. Z kolei zaangażowanie studentów w prace Rad Programowych WE, komisjach i wydarzeniach uczelnianych daje im poczucie współodpowiedzialności za jakość kształcenia i silne poczucie przynależności do społeczności akademickiej SGGW. Wielu studentów i absolwentów Wydziału Nauk Ekonomicznych i Społecznych (wcześniej: Wydziału Ekonomicznego, Wydziału Nauk Ekonomicznych czy Wydziału Ekonomiczno-Rolniczego) z dumą podkreśla związek z uczelnią.

Monitorowanie systemu wsparcia i motywowania studentów odbywa się na poziomie wydziałowym oraz ogólnouczelnianym. Realizację działań monitorują zgodnie z kompetencjami: Dziekan, Prodziekan, opiekunowie roczników, opiekunowie Kół Naukowych, Koordynator ds. osób niepełnosprawnych oraz Koordynator ds. równego traktowania pracowników i studentów.

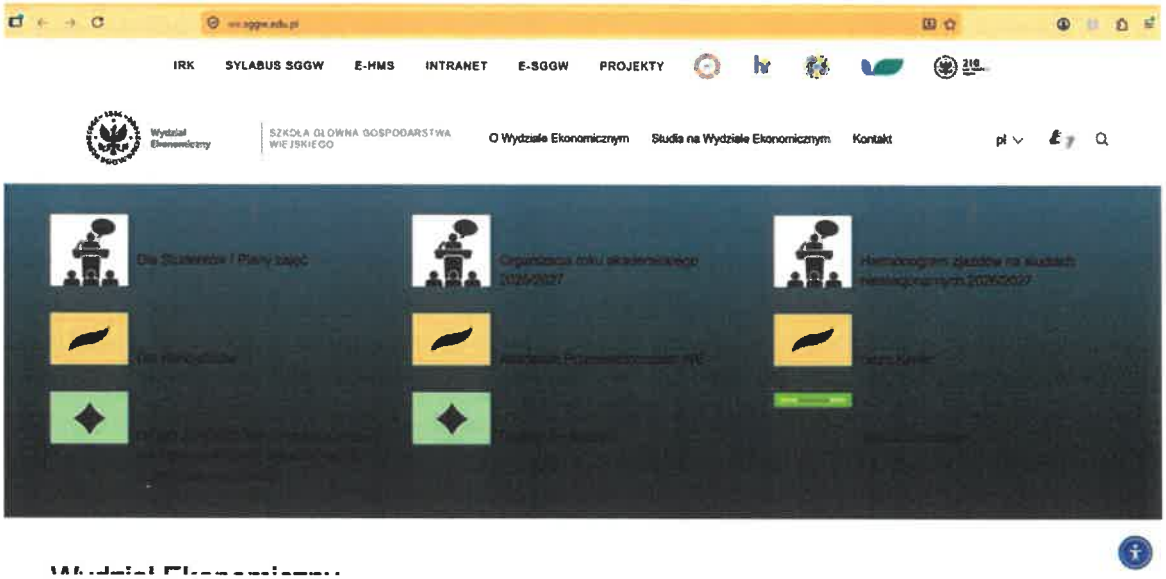
Zalecenia dotyczące kryterium 8 wymienione w uchwale Prezydium PKA w sprawie oceny programowej na kierunku studiów, która poprzedziła bieżącą ocenę (*jeżeli dotyczy*)

Lp.	Zalecenia dotyczące kryterium 8 wymienione we wskazanej wyżej uchwale Prezydium PKA	Opis realizacji zalecenia oraz działań zapobiegawczych podjętych przez uczelnię w celu usunięcia błędów i niezgodności sformułowanych w zaleceniu o charakterze naprawczym
1.	nie dotyczy	nie dotyczy

Kryterium 9. Publiczny dostęp do informacji o programie studiów, warunkach jego realizacji i osiąganych rezultatach

9.1.Zakres, sposoby zapewnienia aktualności i zgodności z potrzebami różnych grup odbiorców, w tym przyszłych i obecnych studentów, udostępnianej publicznie informacji o warunkach przyjęć na studia, programie studiów, jego realizacji i osiąganych wynikach

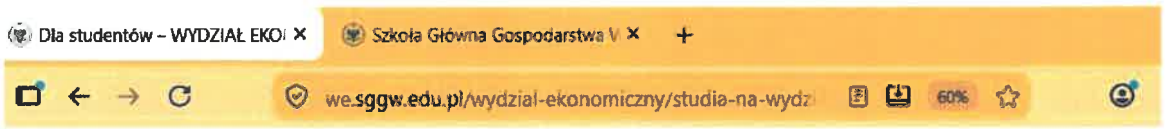
Do dn. 30.09.2026 r. oficjalna strona Wydziału znajdowała się pod adresem https://we.sggw.edu.pl/.

Rysunek 1. Menu główne oficjalnej strony internetowej Wydziału Ekonomicznego SGGW (do dn. 30.09.2026 r.)
Źródło: https://we.sggw.edu.pl/ (data: 26.09.2026 r.)

Strona internetowa Wydziału Ekonomicznego była skonstruowana w sposób przejrzysty i dedykowana przede wszystkim studentom. Po uruchomieniu widocznych było 9 kafelków, z których każdy prowadził do najważniejszych działów zainteresowania studenta oraz kandydata na studia.

Pierwszy kafelek "Dla Studenta" prowadził do najważniejszych i najbardziej przydatnych informacji nie tylko dla osób studiujących na Wydziale Ekonomicznym, a także dla wykładowców. Były one pogrupowane w zakładki, a zastosowany układ umożliwiał studentom łatwe i szybkie znalezienie poszukiwanej informacji. W pierwszej zakładce znajdowały ię informacje o Samorządzie Studentów Wydziału Ekonomicznego oraz nazwiska opiekunów roczników na I stopniu studiów. W zakładce Podania student mógł odnaleźć i pobrać 28 dedykowanych szablonów wniosków. Szablony ułatwiały studentowi sformułowanie prośby, a prodziekanowi (lub w niektórych przypadkach dziekanowi lub prorektorowi ds. dydaktyki) sprawne zapoznanie się ze sprawą i wydanie decyzji. Szablony wniosków były corocznie aktualizowane w zależności od potrzeby i zapisów Regulaminu Studiów SGGW.

→ Przebieg postępowania w przypadku uznawania punktów ECTS na Wydziale Ekonomicznym SGGW (plik pdf)

Studenci z kierunków Ekonomia oraz Finanse i rachunkowość proszeni są o adresowanie podań do Prodziekan dr Iwony Pomianek.

Studenci z kierunków Zarządzanie, Logistyka oraz Turystyka i Rekreacja proszeni są o adresowanie podań do Prodziekan dr Moniki Utzig.

- **Wykaz podań do pobrania w formacie pdf**

1. Podanie o wpis warunkowy
2. Podanie o powtarzanie semestru
3. Podanie o przedłużenie sesji
4. Podanie o zaliczenie komisyjne
5. Podanie o zmianę przedmiotu do wyboru
6. Podanie o rozłożenie czesnego na raty
7. Podanie o duplikat legitymacji
8. Podanie o przeniesienie na WE
9. Podanie o przeniesienie w ramach SGGW
10. Podanie o przeniesienie z WE
11. Podanie o zmianę formy studiów
12. Podanie rezygnacja ze studiów
13. Podanie o urlop dziekański
14. Podanie o urlop okolicznościowy
15. Podanie o wznowienie studiów
16. Podanie o wznowienie studiów przez prorektora
17. Podanie zgłoszenie do grupy po urlopie
18. Podanie o zatwierdzenie tematu pracy dyplomowej
19. Podanie o modyfikację tematu pracy dyplomowej
20. Podanie o zmianę promotora
21. Podanie o udostępnienie danych do pracy dyplomowej
22. Podanie o przedłużenie terminu złożenia pracy dyplomowej
23. Podanie o dopuszczenie do egzaminu dyplomowego
24. Podanie o wydanie dyplomu w j. obcym
25. Karta egzaminacyjna z wyjazdu Erasmus
26. Podanie ogólne
27. Podanie ogólne do Prorektora ds. dydaktyki
28. Wniosek o urlop zdrowotny

Kolejne zakładki Wybory przedmiotów (dotyczące przedmiotów wybieralnych na sem. 3-6 I stopnia oraz 3-4 II stopnia) oraz Wybory seminariów dyplomowych umożliwiały studentom zapoznanie się z aktualną ofertą przed uruchomieniem procedury wyborów realizowanej w systemie eHMS.

Wybory przedmiotów

- Semestr zimowy 2026/2027
- Semestr letni 2025/2026
- Semestr zimowy 2025/2026
- Semestr letni 2024/2025
- Semestr zimowy 2024/2025
- Semestr letni 2023/2024
- Semestr zimowy 2023/2024
- Semestr letni 2022/2023
- Semestr zimowy 2022/2023
- Semestr letni 2021/2022
- Semestr zimowy 2021/2022
- Semestr letni 2020/2021

Wybory seminariów dyplomowych

Obszary tematyczne prac dyplomowych:

→ Instytut Ekonomii i Finansów – tematyka-2025_2026

→ Instytut Zarządzania -tematyka-2025_2026

Profile pracowników: → https://bw.sggw.edu.pl/index.seam

→ 2021_instrukcja_wybór_seminarium

- Prowadzący seminaria magisterskie w roku akademickim 2026/2026 oraz 2026/2027
- Prowadzący seminaria licencjackie w roku akademickim 2025/2026
- Prowadzący seminaria magisterskie w roku akademickim 2024/2025 oraz 2025/2026
- Prowadzący seminaria licencjackie w roku akademickim 2024/2025
- Prowadzący seminaria magisterskie w roku akademickim 2023/2024 oraz 2024/2025
- Prowadzący seminaria licencjackie w roku akademickim 2023/2024
- Prowadzący seminaria magisterskie w roku akademickim 2022/2023 oraz 2023/2024
- Prowadzący seminaria licencjackie w roku akademickim 2022/2023
- Prowadzący seminaria magisterskie w roku akademickim 2021/2022 oraz 2022/2023
- Prowadzący seminaria licencjackie w roku akademickim 2021/2022

Zakładka Praktyki stanowiła kompendium informacji w zakresie procedury realizacji przewidzianych w programie studiów Praktyk oraz wymaganej dokumentacji.

Praktyki

Opiekunowie praktyk na Wydziale Ekonomicznym:

dr inż. Agnieszka Werenowska (Ekonomia, Finanse i rachunkowość) – e-mail: → agnieszka_werenowska@sggw.edu.pl

dr Katarzyna Łukasiewicz (Logistyka, Turystyka i rekreacja, Zarządzanie) – e-mail: → katarzyna_lukasiewicz@sggw.edu.pl

Praktyki stanowią integralną część programu studiów na Wydziale Ekonomicznym SGGW

Cele podstawowe praktyk sprowadzają się do:
– umożliwienia studentowi weryfikowania wiedzy, którą zdobył na zajęciach dydaktycznych (wykorzystania praktycznego);
– pozyskania informacji ekonomiczno-produkcyjnych z instytucji lub jednostki gospodarczej w celu ich analizy na zajęciach dydaktycznych (po praktyce);
– nabycia niezbędnego (na rynku pracy) doświadczenia praktycznego.

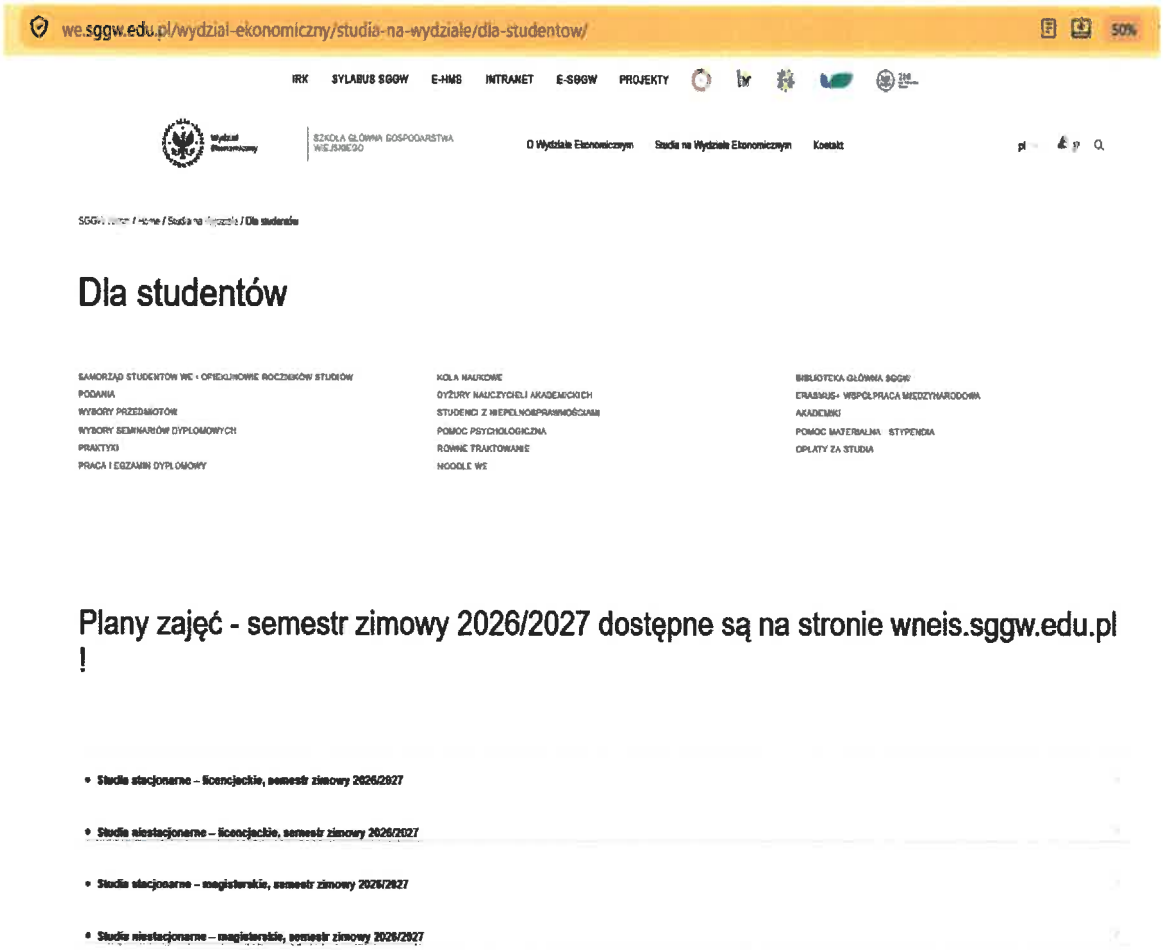
- Praktyki mogą być realizowane w kraju i zagranicą. Praktyki krajowe (w zależności od kierunku studiów) mogą być realizowane w: bankach i instytucjach parabankowych, firmach produkcyjnych i handlowych prowadzących pełną księgowość, urzędach skarbowych, firmach ubezpieczeniowych, urzędach centralnych i lokalnych, biurach maklerskich, przedsiębiorstwach logistycznych, towarowych gospodarstwach rolniczych.
- Praktyki zagraniczne realizowane mogą być w pozostałych krajach UE, Norwegii, Szwajcarii, USA. Odbywać się mogą we wszystkich wskazywanych powyżej jednostkach.
- **Instytucje (przedsiębiorstwa), w których STUDENCI chcą odbywać praktyki, wskazują sami. Termin składania informacji o miejscu odbywania praktyk ustalają ich Opiekunowie.**
- Na Wydziale Ekonomicznym obowiązuje praktyka zawodowa realizowana w czasie drugiego roku studiów (w dni wolne od zajęć dydaktycznych) lub w okresie wakacyjnym (po 4 semestrze studiów). Wyjątkowo, w uzasadnionych przypadkach za zgodą Opiekuna praktyk, może być realizowana w innym terminie.

- **WYMAGANA DOKUMENTACJA DOTYCZĄCA PRAKTYK ZAWODOWYCH OBOWIĄZUJĄCA OD ROKU AKADEMICKIEGO 2021/2022:** ›

W zakładce Praca i egzamin dyplomowy student mógł znaleźć ważne informacje związane z przygotowaniem pracy dyplomowej oraz wykazy pytań obowiązujące na poszczególnych kierunkach i stopniach studiów na egzamin dyplomowy.

Praca i egzamin dyplomowy

- **Zasady wykorzystania narzędzi generatywnej sztucznej inteligencji w pracach osób kształcących się w Szkole Głównej Gospodarstwa Wiejskiego w Warszawie** ›
- **Wytyczne dotyczące prac dyplomowych od 1 stycznia 2022 r.** ›
- **Zagadnienia na egzamin dyplomowy obowiązujące od cyklu kształcenia 2021/2022 (licencjat, I stopień - 80 zagadnień oraz mgr, II stopień - 60 zagadnień)** ›
- **Odbiór dyplomu ukończenia studiów** ›

Rysunek 2. Zakładka Dla Studenta na oficjalnej stronie internetowej Wydziału Ekonomicznego SGGW (do dn. 30.09.2026 r.)
Źródło: https://we.sggw.edu.pl/wydzial-ekonomiczny/studia-na-wydziale/dla-studentow/ (data: 26.09.2026 r.)

Na prawo od kafelka Dla Studentów znajdowały się odnośniki do organizacji roku akademickiego w SGGW oraz harmonogramu zjazdów dla studentów studiów niestacjonarnych Wydziału Ekonomicznego. W drugim rzędzie umieszczono skróty do informacji dla kandydatów na studia i uczniów szkół średnich biorących udział w Akademii Przedsiębiorczości SGGW. Znajdowało się tam również przekierowanie do strony Biura Karier SGGW. W trzecim rzędzie studenci mogli łatwo zapoznać się z zapisami aktualnego Regulaminu studiów SGGW oraz Polityką jakości kształcenia w SGGW oraz na Wydziale. Znajdował się tam również odnośnik do Okna Jakości, przez które w sposób anonimowy użytkownicy strony mogli zgłaszać problemy i sugestie w zakresie funkcjonowania całego Wydziału Ekonomicznego.

Poniżej kafelków na stronie głównej znajdował się opis historii Wydziału Ekonomicznego, a niżej umieszczona była informacja o ofercie Wydziału Ekonomicznego oraz skróty do stron z zapisami na obowiązkowe szkolenia, zajęcia z WF oraz język obcy.

Wydział Ekonomiczny

Zarządzeniem Ministra Szkolnictwa Wyższego z 13 sierpnia 1953 roku powołano Wydział Inżynieryjno-Ekonomiczny Rolnictwa. Pierwszym dziekanem został prof. Stefan Ignar, a prof. Ryszard Manteuffel – prodziekanem. Pod koniec 1956 roku Rada Wydziału wystąpiła z wnioskiem o zmianę nazwy na Wydział Ekonomiczno-Rolniczy. Nazwa ta obowiązywała od 1958 do końca 2007 roku. W 2007 roku, w związku z poszerzaniem zakresu zainteresowań naukowych pracowników i tworzeniem nowych kierunków kształcenia, Rada Wydziału podjęła uchwałę o zmianie nazwy. Od 1 stycznia 2008 roku obowiązywała nazwa Wydział Nauk Ekonomicznych. Wraz ze zmianami struktury organizacyjnej SGGW w Warszawie, od 1 października 2019 roku, nazwa Wydziału to Wydział Ekonomiczny, który prowadzi działalność jako jednostka dydaktyczna.

1816 SGGW

70 lat 1953 - 2023 Wydział Ekonomiczny

Rysunek 3. Krótka historia Wydziału na oficjalnej stronie internetowej Wydziału Ekonomicznego SGGW (do dn. 30.09.2026 r.)
Źródło: https://we.sggw.edu.pl/ (data: 26.09.2026 r.)

Studia na Wydziale Ekonomicznym

Studia I i II stopnia

- Ekonomia
- Finanse i Rachunkowość
- Finance and Accounting (2nd degree)
- Logistyka
- Turystyka i Rekreacja
- Zarządzanie
- Management (1st degree)

- WYCHOWANIE FIZYCZNE
- LEKTORATY - JĘZYKI OBCE
- SZKOLENIA BHP I BIBLIOTECZNE

Studia podyplomowe

- Administracja i finanse publiczne
- Bankowość i finanse
- Controlling i rachunkowość zarządcza
- Inspektor ochrony danych i oficer bezpieczeństwa informacji
- Logistyka
- MBA Zarządzanie w agrobiznesie
- Prawo podatkowe kadry i płace
- Rachunkowość
- Rachunkowość bankowa
- Transport i spedycja
- Zamówienia publiczne
- Zarządzanie nieruchomościami
- Zarządzanie bankiem spółdzielczym
- Zarządzanie BHP w przedsiębiorstwie
- Zarządzanie środowiskiem i gospodarka odpadami

Rysunek 4. Oferta Wydziału na oficjalnej stronie internetowej Wydziału Ekonomicznego SGGW (do dn. 30.09.2026 r.)
Źródło: https://we.sggw.edu.pl/ (data: 26.09.2026 r.)

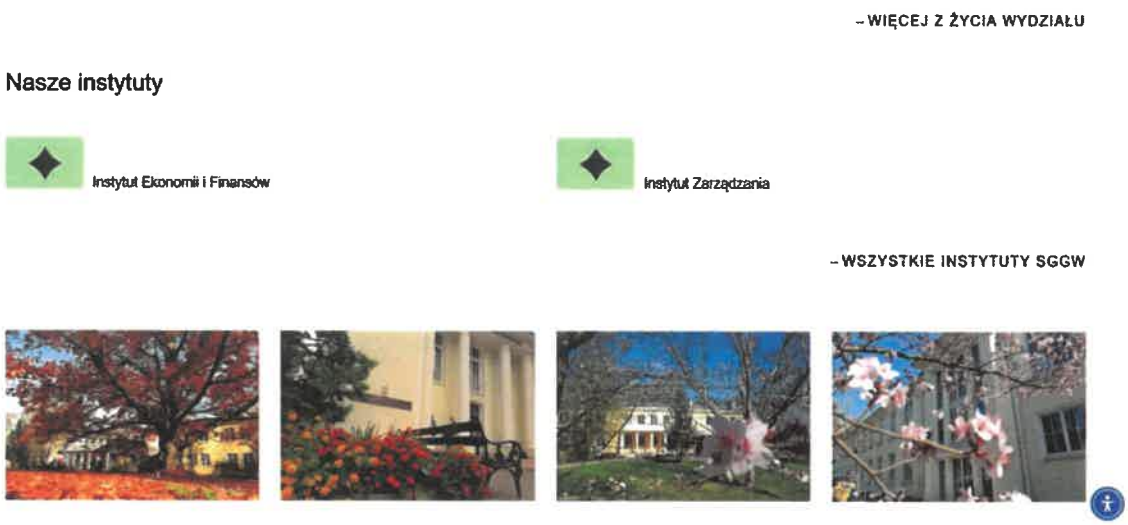
Strona główna stanowiła jednocześnie podgląd najnowszych Aktualności. Znajdowały się tu istotne ogłoszenia dotyczące wydarzeń naukowych, konkursów, ofert stażu oraz bieżącego kalendarza Wydziału, jak np. planowane terminy obron czy wybory grup seminaryjnych. Aktualności uzupełniano na bieżąco. Na głównej stronie zawsze widoczne były najnowsze ogłoszenia, natomiast wszystkie pozostałe były dostępne w archiwum Aktualności.

AKTUALNOŚCI

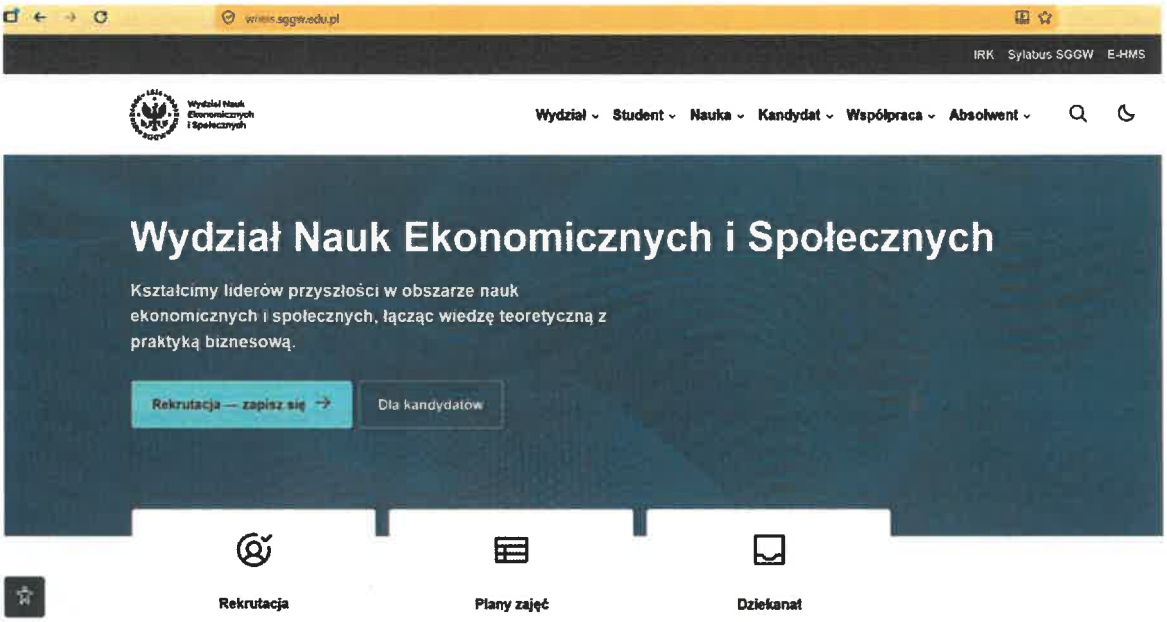
Rysunek 5. Aktualności na oficjalnej stronie internetowej Wydziału Ekonomicznego SGGW (do dn. 30.09.2026 r.)
Źródło: https://we.sggw.edu.pl/ (data: 26.09.2026 r.)

W zakładce Kontakt w górnych prawym rogu strony podane były terminy dyżurów Prodziekanów Wydziału oraz dane kontaktowe do dziekanatów poszczególnych kierunków. Na dole strony głównej znajdowały się odnośniki do Instytutu Ekonomii i Finansów oraz do Instytutu Zarządzania, zatrudniających większość nauczycieli akademickich Wydziału.

Rysunek 6. Odnośniki do Instytutu Ekonomii i Finansów raz Instytutu Zarządzania na głównej stronie Wydziału Ekonomicznego (do dn. 30.09.2026 r.)
Źródło: https://we.sggw.edu.pl/ (data: 26.09.2026 r.)

Obecnie, od 1.10.2026 r. głównym i powszechnie dostępnym kanałem upowszechniania aktualnych informacji na temat Wydziału oraz odnoszących się do zagadnień związanych ze studiowaniem na Wydziale, jest obecnie wydziałowa strona internetowa (https://wneis.sggw.edu.pl/).

Rysunek 7. Menu główne oficjalnej strony internetowej Wydziału Nauk Ekonomicznych i Społecznych SGGW (od dn. 1.10.2026 r.)
Źródło: https://wneis.sggw.edu.pl/ (data: 26.09.2026 r.)

Ponieważ odbiorcami treści na stronie są różne grupy interesantów, m.in.: kandydaci na studia, studenci, pracownicy Wydziału, absolwenci, a także interesariusze z otoczenia społeczno-gospodarczego, informacje pogrupowano w łatwe do nawigowania zakładki tematyczne.

Nawigacja na stronie odbywa się w 5 głównych zakładkach. Pierwsza z nich to zakładka Wydział. Zgromadzone w niej informacje pogrupowano w 3 bloki tematyczne: Władze i struktura, Strategia i jakość oraz Środowisko i odpowiedzialność. Zawarto tu m.in. informacje o władzach Wydziału, jego historii i obecnej strukturze. Wskazano skład i zadania Rady Wydziału, Rad Programowych Wydziału oraz Rady Dyscypliny Ekonomia i Finanse. Podano także skład komisji wydziałowych, koordynatorów dziekana oraz dane kontaktowe. Istotnymi elementami w tej zakładce są Strategia i misja Wydziału oraz Jakość kształcenia. Przedstawiono także identyfikację wizualną Wydziału. Trzeci blok w tej zakładce koncentruje się na kwestiach związanych z bezpieczeństwem, wsparciu osób z niepełnosprawnościami i w trudnych sytuacjach życiowych oraz równym traktowaniu. Dodatkowo znajdują się tu odniesienia do społecznej odpowiedzialności oraz wpływu społecznego Wydziału.

Druga zakładka to zakładka Student. Treści tej zakładki zostały pogrupowane w 4 bloki, ułatwiające studentom łatwe odnalezienie odpowiedzi na pytania: Organizacja studiów (zawierająca m.in. plany zajęć, organizację roku akademickiego, odnośnik do regulaminu studiów, informacje nt organizacji praktyk); Sprawy studenckie (informacje dotyczące m.in. opłat za studia, stypendiów, pomocy psychologicznej); Życie studenckie (informacje m.in. dotyczące mentoringu i tutoringu i wymiany międzynarodowej, a także odnośniki do stron samorządu studentów, kół naukowych) oraz Usługi i infrastruktura (z odnośnikami do usług IT dla studentów, jednostek ogólnouczelnianych - studium j. obcych, studium WF, biblioteki oraz mapy kampusu Uczelni).

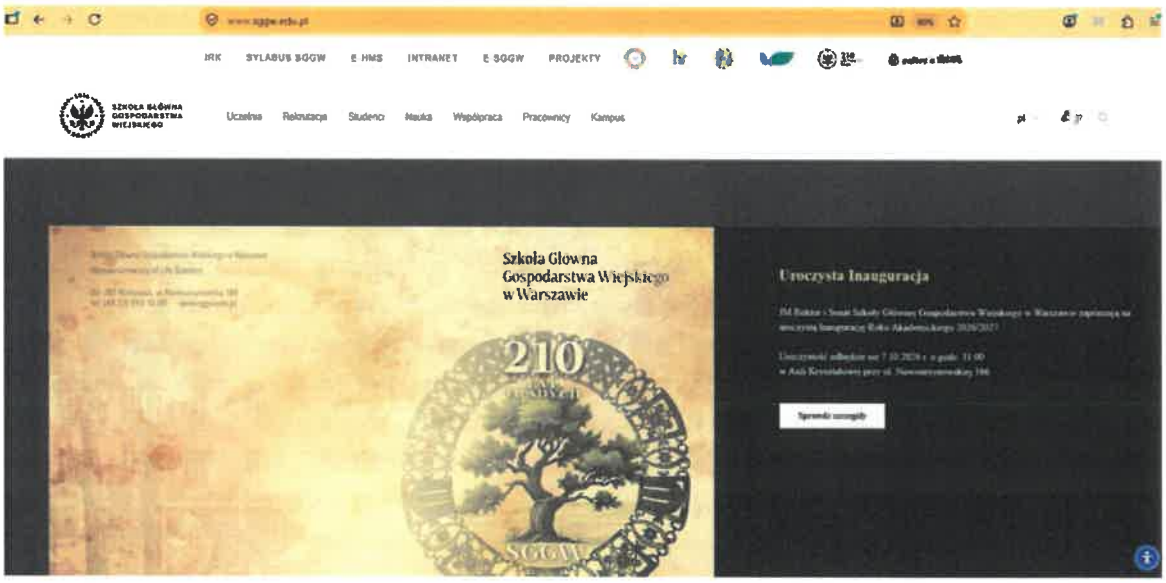
Trzecia zakładka odnosi się do Nauki i zawiera informacje m.in. o publikacjach pracowników Wydziału Nauk Ekonomicznych i Społecznych, organizowanych przez Wydział wydarzeniach i konferencjach oraz o realizowanych projektach.

Następna w kolejności jest zakładka Dla Kandydatów. Zapewniono tam kompletne informacje niezbędne kandydatom na studia na Wydziale Nauk Ekonomicznych i Społecznych, w tym: charakterystyki kierunków studiów I i II stopnia, informacje o kształceniu w Szkole Doktorskiej, studiów podyplomowych, informacje o kursach maturalnych, akademikach i mikro poświadczeniach. Kandydaci mogą w łatwy sposób przejść do oficjalnej strony Uczelni dotyczącej rekrutacji na studia oraz uzyskać informacje w przypadku szczególnych potrzeb.

Piąta zakładka dedykowana jest współpracy Wydziału. Zawarto w niej m.in. listę interesariuszy zewnętrznych, a także informacje na temat współpracy ze szkołami średnimi i współpracy międzynarodowej.

Ostatnia zakładka to zakładka Absolwent, gdzie można zapoznać się z sukcesami absolwentów Wydziału oraz w łatwy sposób przenieść się na stronę Biura Karier SGGW.

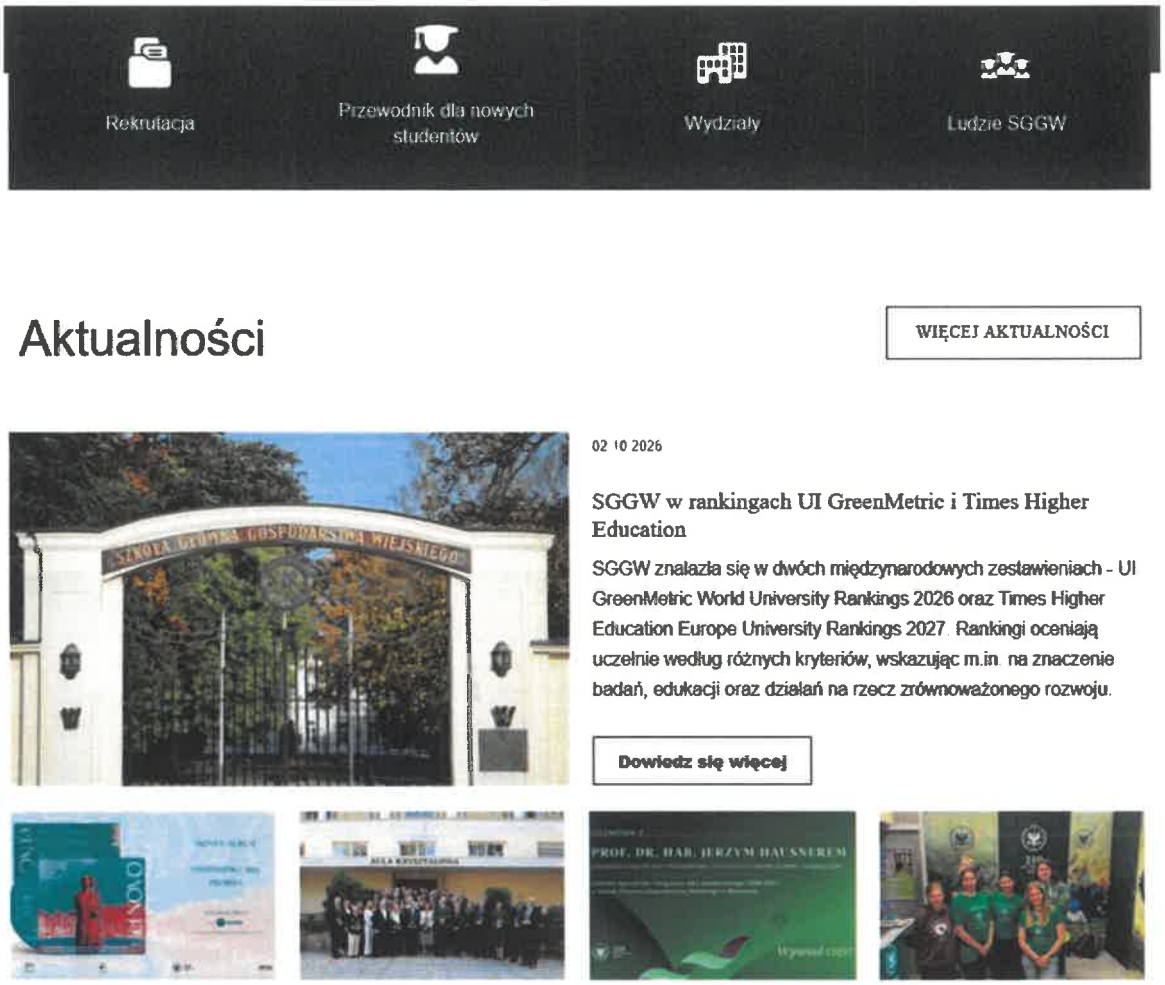
Istotnym kanałem dystrybucji informacji pomiędzy jednostkami organizacyjnymi Uczelni i osobami zainteresowanymi takimi informacjami jest strona internetowa SGGW (https://www.sggw.edu.pl/).

Rysunek 8. Strona główna SGGW
Źródło: www.sggw.edu.pl (03.10.2026 r.)

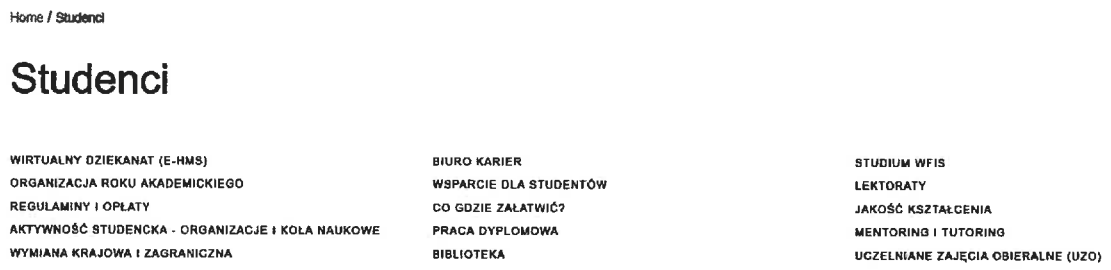
Strona główna Uczelni znajduje się 7 głównych zakładek (Uczelnia, Rekrutacja, Studenci, Nauka, Współpraca, Pracownicy, Kampus), dedykowanych różnym grupom odbiorców. Ponad zakładkami znajdują się m.in. skróty słowne do platform uczelnianych przydatnych kandydatom i studentom (IRK rekrutacja, sylabus SGGW, system wirtualnego dziekanatu eHMS, moodle eSGGW).

Poniżej skrótów znajdują się Aktualności, zawierające bieżące informacje, jak np. pozycja Uczelni w rankingach, powołania nowych władz dziekańskich, wywiad z prof. Jerzym Hausnerem (który został przyjął zaproszenie do wygłoszenia wykładu inauguracyjnego podczas głównej uroczystości inauguracyjnej Uczelni w dn. 7.10.2026 r.) oraz wrześniowych targach Perspektyw.

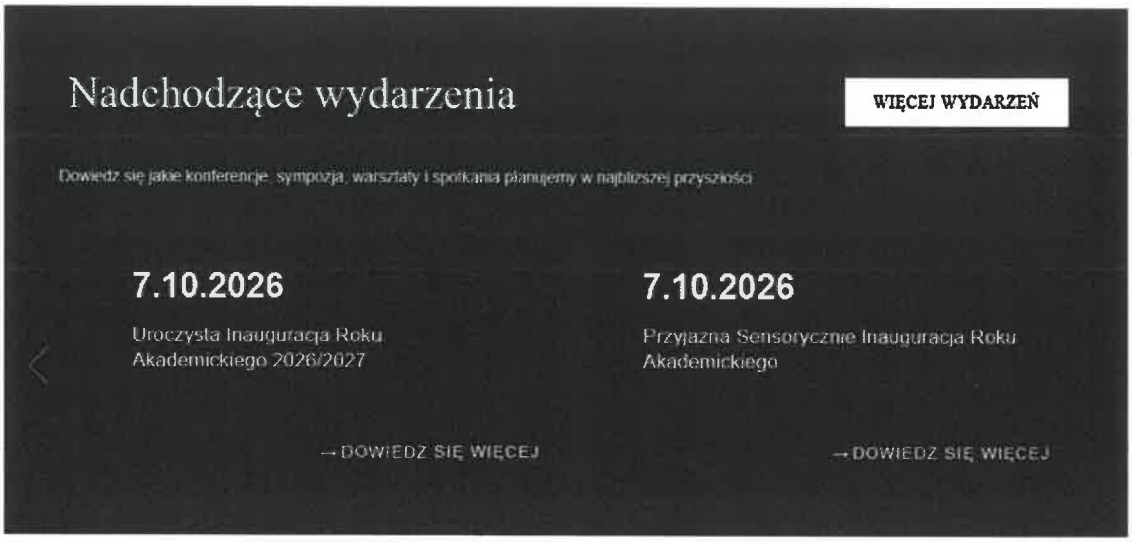
Rysunek 9. Aktualności na stronie głównej SGGW
Źródło: www.sggw.edu.pl (03.10.2026 r.)

W zakładce Studenci w łatwy sposób można odnaleźć najważniejsze informacje dedykowane studentom, tj. m.in. skrót do wirtualnego dziekanatu, organizacji roku akademickiego https://www.sggw.edu.pl/studenci/organizacja-roku-akademickiego/ , regulaminów i opłat, organizacji studenckich i kół naukowych, wymiany krajowej i zagranicznej, wsparcia dla studentów, Biblioteki Głównej SGGW, Biura Karier, Studium Wychowania Fizycznego i Sportu oraz Studium Praktycznej Nauki Języków Obcych, zasad związanych z uczestnictwem w Uczelnianych Zajęciach Obieralnych, mentoringu i tutoringu. Odnośnik "Gdzie co załatwić" prowadzi studenta bezpośrednio na stronę internetową nowoutworzonej jednostki ogólnouczelnianej - Centralnego Dziekanatu https://centralny-dziekanat.sggw.edu.pl/ . Z kolei pod odnośnikiem "Praca dyplomowa" znajdują się wytyczne i regulaminy związane z przygotowaniem prac dyplomowych.

Rysunek 10. Strona główna SGGW - zakładka Studenci
Źródło: https://www.sggw.edu.pl/studenci/ (03.10.2026 r.)

Poniżej Aktualności można zapoznać się z kalendarzem nadchodzących wydarzeń, takich jak Uroczysta Inauguracja Roku Akademickiego 2026/2027 - w której można uczestniczyć w warunkach przyjaznych sensorycznie w specjalnie do tego zaaranżowanej auli wykładowej D22 w budynku nr 6, należącej do Wydziału.

Rysunek 11. Nadchodzące wydarzenia na stronie głównej SGGW
Źródło: www.sggw.edu.pl (03.10.2026 r.)

Bieżące informacje, poza stroną wydziałową, publikowane są także na profilu Wydziału na platformie społecznościowej Facebook https://www.facebook.com/wneis.sggw (do 30.09.2026 - na profilu https://www.facebook.com/we.sggw/) - nowy profil utworzono w nawiązaniu do zmiany struktury Uczelni i utworzenia nowego Wydziału, poprzez połączenie dwóch wydziałów (Wydziału Ekonomicznego oraz Wydziału Socjologii i Pedagogiki) i trzech instytutów (Instytutu Ekonomii i Finansów, Instytutu Zarządzania oraz Instytutu Nauk Socjologicznych i Pedagogiki) - każda z tych jednostek posiadała odrębny aktywny profil na platformie Facebook. Drugim kanałem społecznościowym jest profil Wydziału na platformie Instagram https://www.instagram.com/wneis_sggw/ . Ponadto, informacje, które powinny jak najszybciej dotrzeć do szerokiej społeczności studentów Wydziału, są przesyłane do Samorządu Studentów Wydziału lub RUSS SGGW, starostów roczników oraz na grupowe adresy e-mail roczników. Szybki i skuteczny transfer informacji umożliwia również platforma Teams (czat indywidualny lub wpisy dokonywane przez wykładowców na kanałach w zespołach, w których realizowane są zajęcia dydaktyczne). Informacje, które powinny dotrzeć do wykładowców Wydziału, są dystrybuowane e-

mailem przez Dziekana, Prodziekanów, Sekretariat Wydziału, Sekretariat Prodziekanów oraz Centralny Dziekanat. Dodatkowo, w poprzedniej strukturze Uczelni, w Instytucie Ekonomii i Finansów, gdzie zatrudnionych była większość nauczycieli akademickich Wydziału, powołany był Zastępca Dyrektora ds. dydaktyki, który ściśle współpracował z Wydziałem i odpowiadał za przekazywanie informacji nauczycielom akademickim. Swój profil na platformach Facebook oraz Instagram posiada także Samorząd Studentów Wydziału i na prośbę Dziekana lub Prodziekanów publikuje tam stosowne ogłoszenia.

Interesariusze z otoczenia społeczno-gospodarczego biorący czynny udział w pracach Wydziału związanych z doskonaleniem kształcenia, są informowani na bieżąco o najistotniejszych kwestiach związanych z procesem edukacji. Uczestniczą w posiedzeniach Rad Programowych na Wydziale, wygłaszają opinie, są źródłem istotnych informacji zwrotnych i niejednokrotnie promują informacje o zdarzeniach edukacyjnych i naukowych mających miejsce w SGGW w środowisku tworzącym otoczenie społeczno-gospodarcze.

9.2. Sposoby, częstość i zakres oceny publicznego dostępu do informacji, udziału w ocenie różnych grup interesariuszy, w tym studentów, , a także skuteczności działań doskonalących w tym zakresie.

Za rozpowszechnianie informacji na Wydziale odpowiadają: Dziekan, Prodziekani, Sekretariat Wydziału, Sekretariat Prodziekanów oraz Centralny Dziekanat. Dodatkowo, za promocję Wydziału na zewnątrz odpowiada **Koordynator ds. promocji** Wydziału razem z **Koordynatorem ds. współpracy ze szkołami średnimi**. Wydział jest również promowany przy okazji wydawania uczelnianego Informatora oraz wydarzeń, takich jak Dzień Otwarty lub Dni SGGW.

Bieżące informacje publikowane są na stronie internetowej Wydziału https://wneis.sggw.edu.pl/ , a także na profilu Wydziału na platformie społecznościowej Facebook https://www.facebook.com/wneis.sggw (do 30.09.2026 - na profilu https://www.facebook.com/we.sggw/) - nowy profil utworzono w nawiązaniu do zmiany struktury Uczelni i utworzenia nowego Wydziału, poprzez połączenie dwóch wydziałów (Wydziału Ekonomicznego oraz Wydziału Socjologii i Pedagogiki) i trzech instytutów (Instytutu Ekonomii i Finansów, Instytutu Zarządzania oraz Instytutu Nauk Socjologicznych i Pedagogiki) - każda z tych jednostek posiadała odrębny aktywny profil na platformie Facebook. Drugim kanałem społecznościowym jest profil Wydziału na platformie Instagram https://www.instagram.com/wneis_sggw/ . Ponadto, informacje, które powinny jak najszybciej dotrzeć do szerokiej społeczności studentów Wydziału, są przesyłane do Samorządu Studentów Wydziału lub RUSS SGGW, starostów roczników oraz na grupowe adresy e-mail roczników. Szybki i skuteczny transfer informacji umożliwia również platforma Teams (czat indywidualny lub wpisy dokonywane przez wykładowców na kanałach w zespołach, w których realizowane są zajęcia dydaktyczne). Informacje, które powinny dotrzeć do wykładowców Wydziału, są dystrybuowane e-mailem przez Dziekana, Prodziekanów, Sekretariat Wydziału, Sekretariat Prodziekanów oraz Centralny Dziekanat. Dodatkowo, w poprzedniej strukturze Uczelni, w Instytucie Ekonomii i Finansów, gdzie zatrudnionych była większość nauczycieli akademickich Wydziału, powołany był Zastępca Dyrektora ds. dydaktyki, który ściśle współpracował z Wydziałem i odpowiadał za przekazywanie informacji nauczycielom akademickim. Swój profil na platformach Facebook oraz Instagram posiada także Samorząd Studentów Wydziału i na prośbę Dziekana lub Prodziekanów publikuje tam stosowne ogłoszenia.

Wiarygodność, ciągłość i powszechny charakter dostępu do informacji, a także wielokanałowość tego dostępu, dostosowana do potrzeb konkretnych grup odbiorców, umożliwiają płynną pracę

Wydziału. Przepływ informacji oraz jego efekty są monitorowane przez Dziekana, Prodziekanów, Sekretariat Wydziału, Sekretariat Prodziekanów i Kierownictwo Centralnego Dziekanatu. Z analizy danych statystycznych dotyczących strony wynika, że na przełomie czerwiec - sierpień 2021 zasięg strony na Facebooku wynosił 193 308 Liczba odbiorców wynosiła 4200 i charakteryzowała się tendencją wzrostową. Odbiorcy byli zlokalizowani w Warszawie i okolicach, głównie w województwie mazowieckim. Aktywność dotycząca postów wynosiła około 2800. W tym czasie zwiększyła się też liczba polubień na stronie przez nowe osoby o 15%. Dodatkowo na Wydziale Ekonomicznym w ramach Akademii Przedsiębiorczości WE SGGW powstała strona na Facebooku dedykowana uczniom szkół średnich. Strona ta ma charakter informacyjno-promocyjny. Powstała ona jako grupa skupiająca uczestników Akademii Przedsiębiorczości WE SGGW. Na stronie zamieszczane są informacje dotyczące wykładów w Akademii, przypominające o terminach testów, czy dodatkowych wykładach. Obecnie strona skupia 206 uczestników. Adres strony: www.facebook.com/groups/735256780557808 .

Dodatkowe informacje, które uczelnia uznaje za ważne dla oceny kryterium 9:

Akademia Przedsiębiorczości powstała w 2015 roku jako Akademia Przedsiębiorczości WNE SGGW. W 2019 r. nastąpiła zmiana nazwy Wydziału i korekta nazwy Akademii na Akademia Przedsiębiorczości WE SGGW. Zmiana struktury uczelni od 1.10.2026 r. spowodowała kolejną zmianę nazwy na Akademia Przedsiębiorczości WNEiS SGGW. W pierwszym roku działalności Akademia kończyła się na I etapie. Dwustopniowy podział jest od 2016 roku. Obecnie jest realizowana XI edycja. W finale każdej edycji Akademii najlepszym uczestnikom przyznawane są indeksy na Wydział. Zainteresowanie uczestnictwem w Akademii jest duże, a analiza z 2018 roku ujawniła znaczący udział wśród studentów pierwszego roku studiów I stopnia, będących absolwentami szkół, które brały udział w Akademii Przedsiębiorczości. Dowodzi to, że Akademia Przedsiębiorczości stanowi doskonałą okazję do skutecznego udostępniania publicznie informacji o warunkach przyjęć na studia, programie studiów, jego realizacji i perspektywach zawodowych przyszłych absolwentów. Studia na Wydziale podejmują nie tylko laureaci Akademii, lecz również zainteresowani przez uczestnictwo w zajęciach Akademii zdobywcy dalszych miejsc w rankingu.

Akademia Przedsiębiorczości WNEiS SGGW to program edukacji ekonomicznej przeznaczony dla uczniów szkół średnich, prowadzony w Szkole Głównej Gospodarstwa Wiejskiego w Warszawie na Wydziale Nauk Ekonomicznych i Społecznych (od roku 2015). Celem Akademii jest przybliżenie zagadnień związanych z przedsiębiorczością, przedstawienie postaw przedsiębiorczych, wskazanie na konieczność rozwijania pomysłów innowacyjnych i aktywności edukacyjnej wśród młodych ludzi (https://ap.sggw.edu.pl/).

Uczniowie szkół średnich, zgłoszonych do Akademii, w trakcie roku akademickiego uczestniczą w cyklu wykładów z zakresu: ekonomii, zarządzania, finansów i rachunkowości, logistyki, agrobiznesu itp. Akademia Przedsiębiorczości składa się z dwóch etapów:

- **I etap** - to zajęcia w ramach Akademii - jest to cykl wykładów związanych z przedsiębiorczością. Program Akademii obejmuje wykłady tematyczne, warsztaty edukacyjne, zajęcia z kreowania kariery zawodowej. Zajęcia realizowane są w formie wykładów e-learningowych poprzez MS Teams i na platformie Moodle.
- **II etap** - to konkurs z zakresu przedsiębiorczości, gdzie Laureaci Konkursu uzyskują **Indeks na WNEiS,** czyli mogą studiować na jednym z pięciu kierunków realizowanych na Wydziale: ekonomia, finanse i rachunkowość, logistyka, turystyka i rekreacja oraz zarządzanie.

Zapisy rozpoczynają się corocznie we wrześniu i trwają do połowy października. Zajęcia rozpoczną się w listopadzie i są realizowane corocznie do maja.

Zalecenia dotyczące kryterium 9 wymienione w uchwale Prezydium PKA w sprawie oceny programowej na kierunku studiów, która poprzedziła bieżącą ocenę (*jeżeli dotyczy*)

Lp.	Zalecenia dotyczące kryterium 9 wymienione we wskazanej wyżej uchwale Prezydium PKA	Opis realizacji zalecenia oraz działań zapobiegawczych podjętych przez uczelnię w celu usunięcia błędów i niezgodności sformułowanych w zaleceniu o charakterze naprawczym
1.	nie dotyczy	nie dotyczy

Kryterium 10. Polityka jakości, projektowanie, zatwierdzanie, monitorowanie, przegląd i doskonalenie programu studiów

10.1 Sposoby sprawowania nadzoru merytorycznego, organizacyjnego i administracyjnego nad kierunkiem studiów, kompetencji i zakresu odpowiedzialności osób odpowiedzialnych za kierunek, w tym kompetencje i zakres odpowiedzialności w zakresie ewaluacji i doskonalenia jakości kształcenia na kierunku

System Zapewniania i Doskonalenia Jakości Kształcenia (SZDJK) w SGGW ma charakter dwupoziomowy. Na poziomie ogólnouczelnianym funkcjonują jednolite rozwiązania, obejmujące w szczególności Politykę Jakości Kształcenia, Katalog Procedur oraz Katalog i Kalendarz Narzędzi Jakości Kształcenia. Dokumenty te tworzą spójne ramy organizacyjne i proceduralne zapewniania, monitorowania oraz doskonalenia jakości kształcenia na wszystkich kierunkach studiów prowadzonych w Uczelni. Na ich podstawie dotychczasowe wydziały rozwijały własne rozwiązania o charakterze wykonawczym i techniczno-organizacyjnym, dostosowane do specyfiki prowadzonych kierunków studiów. Oznacza to, że funkcjonujące dotychczas wydziałowe systemy jakości opierały się na wspólnych zasadach i mechanizmach ogólnouczelnianych, różniąc się przede wszystkim sposobem ich operacyjnej realizacji.

W związku ze zmianą struktury organizacyjnej SGGW, obowiązującą od 1 października 2026 r., dostosowanie SZDJK do nowych uwarunkowań organizacyjnych będzie przebiegało etapowo, z zachowaniem ciągłości dotychczasowych procesów zapewniania i doskonalenia jakości kształcenia. W pierwszym etapie planowana jest aktualizacja uchwały Senatu SGGW regulującej funkcjonowanie SZDJK, uwzględniająca nowy podział kompetencji i odpowiedzialności, w tym zadania realizowane przez centralny dziekanat. W kolejnym etapie przewiduje się dostosowanie i ujednolicenie rozwiązań proceduralnych na poziomie nowo utworzonych wydziałów, w tym Wydziału Nauk Ekonomicznych i Społecznych.

Do czasu zakończenia tego procesu, w celu zapewnienia ciągłości i stabilności funkcjonowania systemu jakości, na poszczególnych kierunkach studiów utrzymane zostają dotychczasowe rozwiązania wykonawcze i organizacyjne, wypracowane w ramach systemów jakości jednostek prowadzących te kierunki przed reorganizacją. Rozwiązania te pozostają oparte na jednolitych mechanizmach ogólnouczelnianych i są stosowane z uwzględnieniem aktualnego podziału kompetencji wynikającego z nowej struktury organizacyjnej SGGW. Nadzór nad jakością kształcenia na kierunkach prowadzonych przez WNEiS sprawuje Dziekan, przy współudziale osób i zespołów odpowiedzialnych za realizację, monitorowanie oraz doskonalenie programów studiów.

Przyjęty sposób postępowania zapewnia również ciągłość wykorzystania wyników wcześniejszych przeglądów i ocen jakości kształcenia. Ustalenia, rekomendacje oraz działania doskonalące podejmowane w dotychczasowych jednostkach zachowują swoją aktualność i stanowią

podstawę dalszego monitorowania oraz doskonalenia programów studiów w nowej strukturze Wydziału. Jednocześnie etapowe ujednolicanie rozwiązań organizacyjnych umożliwi wykorzystanie doświadczeń i dobrych praktyk wypracowanych w poszczególnych jednostkach, przy zachowaniu wspólnych standardów jakości kształcenia obowiązujących w całej Uczelni.

Organizacja procesu kształcenia na kierunku Ekonomia odbywa się w oparciu o ustawę Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce (Dz.U. z 2024 r. poz. 1571 z późn. zm.), Polską Ramę Kwalifikacji, a także obowiązujące w SGGW przepisy (Statut Uczelni, Regulamin Studiów, Zarządzenia Rektora). Zgodnie ze Statutem SGGW (01.10.2026), do zadań Dziekana należy sprawowanie bieżącego nadzoru merytorycznego nad procesem kształcenia w ramach kierunków studiów prowadzonych na wydziale. Kompetencje Dziekana zdefiniowane są w Statucie SGGW oraz Regulaminie organizacyjnym SGGW (Zarządzenie Rektora nr 73/2026, *zał. 10.1*). Dziekan posiłkuje się opiniami, zaleceniami i uwagami zebranymi i wypracowanymi przez Radę Programową (wcześniej: Radę Wydziału), Zespół Roboczy ds. Dydaktyki (wcześniej: Wydziałową Komisję ds. Dydaktyki), Koordynatora ds. Jakości Kształcenia (wcześniej: Pełnomocnika Dziekana ds. Jakości Kształcenia), Prodziekana oraz interesariuszy wewnętrznych (tj. kadry prowadzącej kształcenie, studentów, Samorządu Studentów Wydziału) i zewnętrznych (pracodawców i absolwentów kierunku). Interesariusze są członkami Rady Programowej oraz zespołów roboczych pracujących przy Radach Programowych - prezentują swoje opinie i uwagi na posiedzeniach zespołów oraz Rad. W przypadku Wydziału Nauk Ekonomicznych i Społecznych – są dwie Rady Programowe: w dyscyplinie Ekonomia i finanse oraz w dyscyplinie Nauki o zarządzaniu i jakości.

Nadzór bieżący nad realizacją programu studiów sprawują Prodziekani w oparciu o Regulamin Studiów SGGW w Warszawie, natomiast kompetencje Prodziekanów zdefiniowane zostały w Statucie SGGW. Na podstawie programu studiów Prodziekan ze wsparciem administracyjnym Dziekanatu ustala semestralny i tygodniowy układ przedmiotów, liczebność grup studenckich, przebieg sesji egzaminacyjnej oraz monitoruje za pomocą eHMS postępy studentów w nauce. Prodziekan zatwierdza tematy prac dyplomowych, promotorów i recenzentów oraz dba o prawidłowy przebieg egzaminów dyplomowych zgodnie z zasadami dyplomowania zawartymi w Regulaminie Studiów oraz Wytycznych dotyczących prac dyplomowych na Wydziale Ekonomicznym SGGW w Warszawie. Do zadań prodziekana należy wydawanie decyzji administracyjnych, postanowień i innych rozstrzygnięć określonych regulaminem studiów, w indywidualnych sprawach studentów wydziału związanych z tokiem ich studiów Prodziekan wraz z wydziałowym Koordynatorem ds. równego traktowania pracowników i studentów dba o właściwe relacje pomiędzy studentami i nauczycielami akademickimi oparte o wzajemny szacunek oraz podejmuje się mediacji w sprawach spornych.

W kwestii ewaluacji i doskonalenia jakości kształcenia na kierunku studiów osobami odpowiedzialnymi są Dziekan, Prodziekan, Kierownicy Katedr oraz Koordynator ds. Jakości Kształcenia zgodnie z ich zakresem kompetencji. Osobami współdziałającymi w tym zakresie są członkowie Zespołu ds. Jakości Kształcenia oraz pozostałe Zespoły działające przy Radzie Programowej. Osobami odpowiedzialnymi za realizację Wewnętrznego Systemu Zapewniania i Doskonalenia Jakości Kształcenia na Wydziale Ekonomicznym oraz rozwijanie kultury jakości odpowiedzialni są wszyscy członkowie społeczności Wydziału, prowadzący zajęcia na Wydziale oraz studenci.

Do obowiązków Koordynatora ds. Jakości Kształcenia należy: koordynacja, organizacja oraz działania mające na celu zapewnienie i doskonalenie jakości kształcenia, a także przegląd i doskonalenie Wewnętrznego Systemu Zapewniania i Doskonalenia Jakości Kształcenia na Wydziale Ekonomicznym *(zał. 10.2)*.

10.2 *Zasady projektowania, dokonywania zmian i zatwierdzania programu studiów*

Zasady projektowania i dokonywania zmian w programie studiów na Wydziale Nauk Ekonomicznych i Społecznych są zgodne z odpowiednimi Rozporządzeniami Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego (Ministra Nauki i Edukacji), ustawą z dnia 22 grudnia 2015 r. o Zintegrowanym Systemie Kwalifikacji, Polska Ramą Kwalifikacji oraz uchwałami Senatu SGGW w sprawie wytycznych dla rad podstawowych jednostek organizacyjnych Szkoły Głównej Gospodarstwa Wiejskiego w Warszawie w zakresie projektowania programów kształcenia dla studiów pierwszego stopnia oraz drugiego stopnia. Projektowanie, dokonywanie zmian i zatwierdzanie programów studiów zostało szczegółowo opisane w procedurach Wewnętrznego Systemu Zapewniania i Doskonalenia Jakości Kształcenia na Wydziale Ekonomicznym: „Uruchamianie i rozwój kierunków i specjalizacji", „Opracowanie i doskonalenie modułów i przedmiotów" oraz „Warunki wprowadzania, zawieszania, wycofywania oraz wyboru przedmiotów fakultatywnych".

Modernizacja programów studiów jest powodowana zmiennością rynku pracy, a zatem koniecznością dostosowania profilu absolwenta do potrzeb zgłaszanych przez pracodawców oraz postępem naukowym w zakresie danego kierunku studiów. Zmiany wprowadzane w programach studiów są również odpowiedzią na opinie studentów, przedstawiane w wypełnianych przez nich corocznych ankietach oraz wniosków z corocznej weryfikacji efektów uczenia się przeprowadzanej przez koordynatorów przedmiotów (analiza formularzy WEU, *zał. 10.4*).

Na podstawie wniosków z przeglądu programów studiów dotychczas prowadzonych kierunków podejmowana jest decyzja o wprowadzeniu zmian do programu studiów (analiza jest dokonywana raz w roku, a aktualizacja w miarę potrzeb). Decyzję o rozpoczęciu prac nad zmianami w programie podejmuje Dziekan po uzyskaniu opinii właściwych Rad Programowych (w przypadku kierunku Ekonomia jest to Rada Programowa w dyscyplinie Ekonomia i finanse). Dziekan powołuje Zespół do wprowadzenia zmian w programie studiów dla danego kierunku określając jego zadania.

W oparciu o decyzję Dziekana, prace nad zmianami w programie studiów rozpoczyna Koordynator ds. efektów uczenia się wraz z zespołem roboczym – a w przypadku studiów prowadzonych w języku angielskim - Koordynator ds. studiów anglojęzycznych wraz z zespołem roboczym. Na potrzeby wprowadzenia zmian w programie studiów dla danego kierunku przyjmuje się plan i harmonogram działań. Prace nad wprowadzeniem zmian w programie studiów dla danego kierunku stanowią dane wejściowe do corocznego przeglądu Systemu. Realizację planu i harmonogramu działań monitoruje Dziekan. Opracowanie nowych treści kształcenia i/lub przedmiotowych efektów uczenia modułów/przedmiotów jest powierzane ekspertom z zakresu przedmiotowej dziedziny oraz dyscypliny. Zmodyfikowany program studiów jest opiniowany przez Zespół ds. Jakości Kształcenia oraz Radę Programową, właściwą Radę Dyscypliny a następnie zatwierdzany przez Senat SGGW.

10.3 *Sposoby i zakres bieżącego monitorowania oraz okresowego przeglądu programu studiów oraz źródła informacji wykorzystywanych w tych procesach*

Weryfikacja programu studiów polega na ocenie poszczególnych modułów/przedmiotów, stosując różne kryteria. Okresowe przeglądy programu studiów wykonuje się po zakończeniu każdego roku akademickiego. W procesie monitorowania wykorzystuje się opinie interesariuszy wewnętrznych (prowadzący, studenci) i zewnętrznych. Po zakończeniu każdego semestru koordynatorzy modułów/przedmiotów wypełniają formularz weryfikacji efektów uczenia się dla każdego z modułów/przedmiotów, w którym oceniają czy oceny końcowe, potwierdzają uzyskanie założonych efektów uczenia się opisanych w sylabusie przedmiotu oraz oceniają, czy treści programowe, formy i

metody dydaktyczne pozwalają na osiągnięcie założonych efektów uczenia się / kształcenia w kolejnym cyklu, czy też może wymagają zmian (ze wskazaniem, jakiego rodzaju miałby to być rozwiązania). Monitoring programu prowadzony jest także przez studentów z wykorzystaniem elektronicznej ankiety zamieszczonej w systemie e-HMS, po zakończeniu semestru, w którym realizowane są oceniane zajęcia. W anonimowej ankiecie każdy student może wyrazić swoją opinię na temat treści przekazywanych podczas zajęć, sposobu realizacji zajęć, sposobu oceniania, a także stosunku prowadzącego do studentów.

Koordynator ds. Jakości Kształcenia (wcześniej: Pełnomocnik Dziekana ds. jakości kształcenia) analizuje wyniki ankiet oraz poddaje ocenie poziom satysfakcji studentów z programu studiów, warunków studiowania, wsparcia w procesie uczenia się. Z przeprowadzonej analizy sporządzany jest roczny raport, przekazywany następnie Dziekanowi Wydziału i prezentowany na posiedzeniu Rady Programowej (wcześniej: Rady Wydziału). W monitoringu programu studiów biorą udział także absolwenci kierunku, którzy wypełniają ankietę badania losów zawodowych absolwentów bezpośrednio po ukończeniu studiów, jak również po 3 i po 5 latach od ukończenia studiów, co umożliwia śledzenie ścieżek kariery absolwentów (przy wykorzystaniu systemu ELA). Innym narzędziami wykorzystywanym podczas monitoringu programu są raporty z corocznej weryfikacji jakości prac dyplomowych, protokoły z przeprowadzonych hospitacji, opinie studentów po odbytych praktykach, a także opinie potencjalnych pracodawców, którzy oceniają zgodność programu studiów z potrzebami otoczenia społeczno-gospodarczego.

Rezultatem prowadzonego monitoringu może być wprowadzenie nowego przedmiotu, usunięcie przedmiotu, zmiana kolejności przedmiotów pomiędzy semestrami/latami studiów, korekta opisu efektów kształcenia, korekta w siatce godzin lub zmiana punktacji ECTS danego przedmiotu. Opracowanie treści kształcenia i przedmiotowych efektów uczenia się nowych modułów/przedmiotów przeprowadza się zgodnie z potrzebami kształcenia. W tym celu przygotowuje się sylabus przedmiotu/modułu z uwzględnieniem kierunkowych efektów uczenia się. Zadanie to powierza się koordynatorom modułów. Proponowany program przedmiotu/modułu musi być zaopiniowany przez odpowiednią radę programową, a następnie zaakceptowany stosowną uchwałą Senatu SGGW.

Weryfikacja potrzeby zmian w zakresie treści kształcenia już prowadzonych przedmiotów/modułów dokonywana jest m.in. na podstawie analizy WEU, doświadczenia koordynatora i analizy ankiet studenckich. W przypadku wprowadzenia nowych treści kształcenia, pociągających konieczność zmian zakładanych przedmiotowych efektów uczenia się, postępowanie jest analogiczne do opracowywania programu nowych przedmiotów/modułów. Monitorowanie programu kształcenia do 30 września 2019 r. było prowadzone przez Komisję ds. Dydaktyki, od 01.10.2019 jest prowadzone przez Radę Programową, Zespół ds. jakości kształcenia, Zespół ds. efektów uczenia się oraz Zespół ds. hospitacji.

10.4 *Sposoby oceny osiągnięcia efektów uczenia się przez studentów ocenianego kierunku, z uwzględnieniem poszczególnych etapów kształcenia, jego zakończenia oraz przydatności efektów uczenia się na rynku pracy lub w dalszej edukacji, jak też wykorzystania wyników tej oceny w doskonaleniu programu studiów*

Na kierunku Ekonomia, ewaluacja osiągania przez studentów założonych w programie (sylabusach) efektów uczenia się w zakresie wiedzy i umiejętności jest dokonywana systematycznie poprzez egzaminy i zaliczenia pisemne (opisowe i testowe), kolokwia, projekty, prezentacje multimedialne, dokumenty z praktyk, analizę materiałów źródłowych podczas seminariów dyplomowych, a także egzamin dyplomowy licencjacki i magisterski. Ocena osiągania przez studentów

kompetencji społecznych odbywa się w czasie realizacji zadań grupowych w trakcie ćwiczeń audytoryjnych, laboratoryjnych i terenowych.

Po zakończeniu semestru koordynatorzy modułów/przedmiotów wypełniają formularz weryfikacji efektów kształcenia (WEU). Koordynator ds. Jakości Kształcenia (wcześniej – na WNE: Pełnomocnik Dziekana ds. jakości kształcenia) wraz z Zespołem roboczym ds. jakości kształcenia poddaje szczegółowej analizie formularze WEU oraz przygotowuje roczny raport z monitoringu weryfikacji efektów kształcenia/uczenia się, który przekazywany jest Dziekanowi Wydziału, a następnie prezentowany i dyskutowany na posiedzeniu Rady Programowej. Wnioski z analizy formularzy WEU stosowane są w pracach nad doskonaleniem programu studiów.

10.5 *Zakres, formy udziału i wpływu interesariuszy wewnętrznych, w tym studentów, i interesariuszy zewnętrznych na doskonalenie i realizację programu studiów*

W procesie doskonalenia programu studiów pod względem doboru treści programowych, ich zgodności z efektami uczenia się, jak również aktualności i przydatności zawodowej przekazywanej wiedzy, biorą udział interesariusze wewnętrzni i zewnętrzni.

Studenci po każdym semestrze mogą oceniać zrealizowane przedmioty w anonimowej ankiecie udostępnionej w systemie eHMS. Każdy student może wyrazić swoją opinię na temat treści przekazywanych podczas zajęć, sposobu realizacji zajęć, sposobu oceniania, a także stosunku prowadzącego do studentów. Wyniki ankiety stanowią istotną przesłankę modyfikacji poszczególnych przedmiotów, a także programu studiów. Ponadto studenci mogli/mogą wyrażać swoje opinie oraz zgłaszać podparte merytorycznymi argumentami propozycje zmian w zakresie programu studiów i sposobów weryfikacji osiągania efektów uczenia się w rozmowach z Prodziekanem, podczas posiedzeń Zespołu roboczego ds. Efektów Uczenia się i Zespołu roboczego ds. Jakości Kształcenia oraz Rady Programowej, w której przedstawiciele studentów uczestniczą. Również koordynatorzy przedmiotów/modułów mają możliwość zgłaszania potrzeb zmian w treściach programowych, formach i metodach dydaktycznych oraz sposobach weryfikacji efektów uczenia się i formach ich dokumentacji.

Poglądy zewnętrznych interesariuszy, w tym przedstawicieli przedsiębiorstw i instytucji, które przyjmują studentów na praktyki, są poddawane uważnej analizie i uwzględniane podczas projektowania i doskonalenia programu nauczania. Podczas realizacji praktyki zawodowej, efekty uczenia się uzyskane przez studenta w zakresie wiedzy, umiejętności i kompetencji społecznych są bezpośrednio weryfikowane przez oczekiwania pracodawców w danym miejscu pracy. Pisemne opinie o studentach, formułowane przez pracodawców, zestawia się z opiniami studentów. Efektem tej konfrontacji są postulaty kierowane do władz Wydziału w zakresie proponowanych zmian programowych.

Wydział w kształtowaniu koncepcji kształcenia uwzględnia potrzeby rynku pracy artykułowane przez praktyków będących członkami Rad Programowych. Wydział Nauk Ekonomicznych i Społecznych współpracuje, m.in. w ramach Rady Programowej, z przedstawicielami otoczenia społeczno-gospodarczego. Od cyklu kształcenia 2021/2022 dokonano korekty programu studiów kierunku Ekonomia I stopień, w celu zmiany kolejności przedmiotów realizowanych przez studentów, tak, aby przedmiot Ekonometria występował w programie studiów bezpośrednio po przedmiocie Statystyka. W związku z koniecznością dostosowania programów studiów w zakresie zajęć z języków obcych na całej Uczelni, od roku akademickiego 2023/2024 zostały wprowadzone zmiany w zakresie liczby semestrów, godzin zajęć i ECTS z języków obcych na poszczególnych poziomach i formach studiów. Na studiach pierwszego stopnia dostosowano liczbę ECTS z przedmiotu Statystyka oraz przeniesiono realizację

przedmiotu Rynki finansowe na studiach niestacjonarnych z semestru 5 na 4. Na studiach drugiego stopnia dostosowano liczbę punktów ECTS z Przedmiotu w języku obcym z 2 na 3. Od roku akademickiego 2025/2026 przesunięto realizację zajęć z wychowania fizycznego na studiach stacjonarnych pierwszego stopnia z semestrów 1 i 2 na semestry 3 i 4. Rozszerzono też zakres tematyki realizowanego na studiach I stopnia kierunku Ekonomia przedmiotu Ochrona własności intelektualnej o zagadnienia związane ze sztuczną inteligencją ze zwiększeniem liczby godzin zajęć. Na studiach II stopnia zwiększono liczbę godzin zajęć z przedmiotu Współczesne nurty ekonomii. Cyklicznie dokonywany jest przegląd przedmiotów fakultatywnych, zarówno kierunkowych jak i dowolnych.

10.6. Sposoby wykorzystania wyników zewnętrznych ocen jakości kształcenia i sformułowanych zaleceń w doskonaleniu programu kształcenia na ocenianym kierunku

Rozwój kierunku Ekonomia odbywa się we współpracy z interesariuszami zewnętrznymi i wewnętrznymi. Dla Wydziału ważnym interesariuszem jest Polska Komisja Akredytacyjna. Zalecenia formułowane przez Zespoły wizytujące i oceniające Wydział zawsze są szczegółowo analizowane i uwzględniane na etapie doskonalenia programów kształcenia oraz rozwoju Wewnętrznego Systemu Zapewniania i Doskonalenia Jakości Kształcenia. Podczas modyfikacji programów studiów oraz zasad przygotowania prac dyplomowych, wykorzystano także wskazówki, o charakterze uniwersalnym, uzyskane podczas wizytacji PKA w dniach 9-12 kwietnia 2021 roku, której celem była ocena kierunków Ekonomia oraz Finanse i rachunkowość.

W efekcie wskazówek PKA został opracowany i wdrożony jednolity mechanizm gromadzenia, analizowania i wykorzystywania informacji w zakresie Wewnętrznego Systemu Zapewniania i Doskonalenia Jakości Kształcenia na Wydziale Ekonomicznym SGGW (wersja 3.0 – aktualizacje w latach 2021-2026). System ten podlega regularnej ocenie skuteczności funkcjonowania i doskonaleniu w ramach corocznych przeglądów. W ich trakcie dokonuje się weryfikacji skuteczności struktur, procesów i narzędzi zarządzania jakością kształcenia funkcjonujących na Wydziale Ekonomicznym, a także zasobów niezbędnych do prowadzenia kształcenia. Koordynator ds. Jakości Kształcenia wraz z Prodziekanami, po zakończeniu roku akademickiego, sporządzają Raport z zapewnienia i doskonalenia jakości kształcenia na wszystkich kierunkach studiów prowadzonych na Wydziale, także na kierunku Ekonomia. Następnie raport przedkładany jest Dziekanowi i opiniowany przez właściwe Rady Programowe. Następnie raport jest przesyłany do Pełnomocnika Rektora ds. Jakości Kształcenia, który poddaje go analizie – wnioski przedstawiane są później Senatowi SGGW w Warszawie. W rezultacie opisane powyżej dokumenty tworzą System, który umożliwia dokonywanie regularnej, rzetelnej i wielowymiarowej oceny jakości kształcenia, uwzględniającej także opinie interesariuszy wewnętrznych i zewnętrznych oraz stanowi wiarygodną podstawę do jego dalszego doskonalenia. Implementowane działania są ze sobą powiązane w spójny system usprawniający przepływ informacji pomiędzy studentami, nauczycielami akademickimi, osobami uczestniczącymi w procesie doskonalenia jakości kształcenia, a także władzami Wydziału oraz SGGW w Warszawie.

Dodatkowe informacje, które uczelnia uznaje za ważne dla oceny kryterium 10:

Jednym z narzędzi wykorzystywanych podczas monitoringu programu studiów są raporty z corocznej weryfikacji jakości prac dyplomowych *(zał. 10.3)*. Zgodnie z Wewnętrznym Systemem Zapewniania i Doskonalenia Jakości Kształcenia na Wydziale Ekonomicznym SGGW, po zakończeniu roku akademickiego Koordynator ds. Jakości Kształcenia pobiera z Dziekanatu listę prac dyplomowych obronionych w danym roku. Dane dotyczące danego kierunku przekazywane są do komisji składającej się z co najmniej dwóch pracowników instytutu, do którego został przypisany dany kierunek, w tym co

najmniej jednego pracownika samodzielnego, z prośbą o dokonanie weryfikacji zgodności z dyscypliną, efektami uczenia się oraz o określenie jakości merytorycznej i formalnej prac.

Komisja podczas weryfikacji prac dyplomowych obronionych w roku akademickim 2024/2025 dokonała analizy ilościowej i jakościowej na kierunku Ekonomia w oparciu o próbkę prac dla studiów stacjonarnych i niestacjonarnych. Wybrano 5% prac, w tym 2,5% prac dyplomowych w których studenci mieli najniższą (grupa 1) i najwyższą (grupa 2) średnią ze studiów łącznie. Prace do weryfikacji udostępniane są komisji wraz z dokumentacją towarzyszącą (recenzje, wyniki z programu JSA) przez dziekanaty. Dokonano osobnego wyboru prac dyplomowych w podziale na studia I i II stopnia. Komisja przedkłada sprawozdanie z weryfikacji Koordynatorowi ds. Jakości Kształcenia, który przedstawia je Dziekanowi. Wyniki weryfikacji są omawiane oraz opiniowane na posiedzeniach właściwej Rady Programowej. Na podstawie dokonanej weryfikacji prac dyplomowych zostały opracowane następujące rekomendacje na rok akademicki 2025/2026:

- w ramach oceny jakości prac dyplomowych zaleca się położenie większego nacisku na szczegółowy i przejrzysty opis zastosowanej metodyki badawczej. Rekomenduje się, aby opisy metodyki były kompletne, precyzyjne i adekwatne do celów pracy, recenzenci zwracali szczególną uwagę na rzetelność i jakość tej części pracy oraz niedostateczne przedstawienie metodyki wpływało na ocenę merytoryczną pracy.
- w sytuacjach, w których system antyplagiatowy wskazuje na podwyższony procent podobieństwa w treści pracy dyplomowej, rekomenduje się każdorazowo, przeanalizowanie, które fragmenty tekstu zostały zakwalifikowane jako podobne, oraz czy mają one charakter zapożyczeń uzasadnionych (np. definicje, cytaty, opisy aktów prawnych). Należy rozważyć ponowne wygenerowanie raportu z uwzględnieniem filtrów (np. wykluczenie bibliografii, przypisów, cytatów zgodnych z zasadami cytowania), aby uzyskać bardziej miarodajny wynik.
- recenzja powinna zawierać rzetelny komentarz do każdego z ocenianych elementów pracy. Opisy powinny odnosić się do zawartości pracy, np. wskazywać na mocne strony, ewentualne niedociągnięcia, czy trafność wniosków. Zwroty typu „bardzo dobra praca" lub „poprawnie" bez dodatkowego uzasadnienia nie spełniają wymogów jakościowych.

Po zakończonym roku akademickim Koordynator ds. Jakości Kształcenia sporządza raport zbiorczy z WEU i prezentuje go na Radzie Programowej Wydziału. Analiza dokumentacji WEU wskazuje na właściwy dobór treści, metod nauczania i oceniania, stanowi również podstawę do aktualizacji sylabusów przez koordynatorów przedmiotów. Ponadto, wnioski z analizy formularzy WEU wykorzystywane są w pracach nad doskonaleniem procesu kształcenia.

Na podstawie analizy wyników WEU dla kierunku Ekonomia w r. akad. 2024/2025 sformułowano następujące wnioski, iż osoby odpowiedzialne za przedmioty, tam, w których to było potrzebne, uznały potrzebę zmian treści programowych i sposobu weryfikacji efektów uczenia się. Ponadto wskazano na obszary istotne w zakresie doskonalenia treści programowych. Koordynatorzy danego przedmiotu na kierunku Ekonomia wskazali w większości na potwierdzenie osiągniętych efektów uczenia się przez uzyskane przez studentów oceny *(zał. 10.4)*.

Ewaluacja programów studiów polega również na cyklicznej ocenie spójności celów kształcenia ze strategią Wydziału Ekonomicznego oraz ze strategią SGGW. Istotne jest, że ocena koncepcji, treści i celów kształcenia ma charakter wielopoziomowy i jest oparta na wielu wiarygodnych podstawach: opiniach studentów, sugestiach koordynatorów, propozycjach interesariuszy z otoczenia społeczno-gospodarczego, szansach szybkiego znajdowania satysfakcjonującej pracy absolwentów oraz możliwościach kontynuowania kształcenia. To wszystko minimalizuje ewentualne ryzyko

niedopasowania absolwentów kierunku Ekonomia do zmieniających się potrzeb rynku pracy.

Zalecenia dotyczące kryterium 10 wymienione w uchwale Prezydium PKA w sprawie oceny programowej na kierunku studiów, która poprzedziła bieżącą ocenę (*jeżeli dotyczy*)

Lp.	Zalecenia dotyczące kryterium 10 wymienione we wskazanej wyżej uchwale Prezydium PKA	Opis realizacji zalecenia oraz działań zapobiegawczych podjętych przez uczelnię w celu usunięcia błędów i niezgodności sformułowanych w zaleceniu o charakterze naprawczym
1.	nie dotyczy	nie dotyczy

Część II. Perspektywy rozwoju kierunku studiów

Analiza SWOT programu studiów na ocenianym kierunku i jego realizacji, z uwzględnieniem szczegółowych kryteriów oceny programowej

	POZYTYWNE	NEGATYWNE
Czynniki wewnętrzne	**Mocne strony** 1. Nowoczesne programy studiów I i II stopnia opiniowane i zaakceptowane przez interesariuszy wewnętrznych i zewnętrznych, pozwalające na zdobycie pożądanych na rynku pracy kompetencji absolwentom kierunku Ekonomia, umożliwiające podjęcie studiów w szkole doktorskiej oraz udział w działalności naukowej. 2. Wysoka pozycja naukowa i dydaktyczna Wydziału w środowisku akademickim, szczególnie w obszarze agrobiznesu. 3. Sprawnie funkcjonujący Wewnętrzny System Zapewnienia i Doskonalenia Jakości Kształcenia na WNEiS SGGW i konstrukcja programu studiów umożliwiające monitoring jakości kształcenia i jej stałe doskonalenie. 4. Dynamicznie rozwijająca się kadra nauczycieli akademickich prowadzących badania naukowe i posiadających istotne osiągnięcia w dyscyplinie ekonomia i finanse oraz nauki o zarządzaniu i jakości, podejmująca współpracę naukową i dydaktyczną z ośrodkami krajowymi i zagranicznymi oraz podmiotami gospodarczymi. 5. Wysoka mobilność zagraniczna studentów i pracowników WNEiS oraz wysoka aktywność studentów z Samorządu Studenckiego i	**Słabe strony** 1. Niewystarczający system motywacji dla najlepszych dydaktyków. 2. Nadmierne obciążenie pracowników naukowo-dydaktycznych obowiązkami wynikającymi z rozrostu uczelnianej biurokracji. 3. Niezadowalający poziom instytucjonalizacji współpracy z partnerami zewnętrznymi. 4. Słaby system motywowania do kariery akademickiej najlepszych studentów studiów II stopnia i szkoły doktorskiej.

	licznych kół naukowych funkcjonujących na WE. 6. Duży wybór przedmiotów fakultatywnych, umożliwiający wybór ścieżki specjalizacyjnej zgodnej z zainteresowaniami naukowymi i zawodowymi studentów. 7. Promocja Wydziału i przyciąganie potencjalnych kandydatów działaniami Akademii Przedsiębiorczości WNEiS SGGW. 8. Dobra infrastruktura materialna, skoncentrowana baza lokalowa oraz rozpoznawalna marka SGGW i WNEiS. 9. Uprawnienia Uczelni do nadawania stopni dr i dr hab. w dyscyplinie ekonomia i finanse oraz nauki o zarządzaniu i jakości.	
Czynniki zewnętrzne	**Szanse** 1.Duże zainteresowanie studiami ekonomicznymi wśród uczniów szkół średnich, w tym na kierunku ekonomia. 2. Wzrost zainteresowania kształceniem się wśród osób pracujących zawodowo. 3. Potencjał do rozwijania e-learningu i możliwość dotarcia z ofertą dydaktyczną Wydziału do szerszej grupy osób, także poprzez wykorzystanie metod i technik kształcenia na odległość. 4. Zwiększenie zaangażowania podmiotów z otoczenia społeczno-gospodarczego współpracą z ośrodkami akademickimi. 5. Zainteresowanie studiami w Polsce ze strony obywateli krajów Europy Wschodniej.	**Zagrożenia** 1. Możliwość zmniejszenia się liczby studentów wynikająca ze zmian demograficznych. 2. Niestabilny i niezadowalający poziom finansowania budżetowego w stosunku do potrzeb naukowo-badawczych i dydaktycznych. 3. Szybko zmieniające się uwarunkowania na rynku pracy i ryzyko niedostosowania treści programowych do potrzeb rynku. 4. Wzrost konkurencji na rynku edukacyjnym w zakresie kształcenia na poziomie wyższym. 5. Ryzyko podjęcia studiów przez dużą liczbę nieposiadających odpowiednich kompetencji kandydatów z zagranicy, przy ograniczonej możliwości ich weryfikacji przed przyjęciem. 6. Możliwość drenażu kadry w efekcie dysproporcji uposażeń w szkolnictwie wyższym i podmiotach gospodarczych.

(Pieczęć uczelni)

DZIEKAN
Wydziału Nauk Ekonomicznych i Społecznych
/ Dr hab. Mariusz Wichelczyk, prof. SGGW /

.....

(podpis Dziekana/Kierownika jednostki)

Warszawa, dnia 14.10.2026 r.

(miejscowość)

REKTOR
Szkoły Głównej Gospodarstwa Wiejskiego
w Warszawie

.....
/ Prof. dr hab. Michał Zasada /

(podpis Rektora)

Szkoła Główna Gospodarstwa Wiejskiego
w Warszawie
02-787 Warszawa, ul. Nowoursynowska 166
tel. 022 59-31000, fax: 022 59-31087, 022 59-31089

Część III. Załączniki

Załącznik nr 1. Zestawienia dotyczące ocenianego kierunku studiów

Tabela 1. Liczba studentów ocenianego kierunku

Poziom studiów	Rok studiów	Studia stacjonarne		Studia niestacjonarne	
		Dane sprzed 3 lat (2023/2024)	Bieżący rok akademicki (2026/2027)	Dane sprzed 3 lat (2023/2024)	Bieżący rok akademicki (2026/2027)
I stopnia	I	160	198	59	96
	II	128	158	41	41
	III	112	135	59	57
II stopnia	I	40	55	30	42
	II	27	26	19	23
Razem:		467	572	208	259

Tabela 2. Liczba absolwentów ocenianego kierunku w ostatnich trzech latach poprzedzających rok przeprowadzenia oceny

Poziom studiów	Rok ukończenia	Studia stacjonarne		Studia niestacjonarne	
		Liczba studentów, którzy rozpoczęli cykl kształcenia kończący się w danym roku	Liczba absolwentów w danym roku	Liczba studentów, którzy rozpoczęli cykl kształcenia kończący się w danym roku	Liczba absolwentów w danym roku
I stopnia	2023	158	111	84	38
	2024	170	109	71	45
	2025	188	125	61	43
II stopnia	2023	40	32	-	8
	2024	50	26	18	18
	2025	56	25	17	20
Razem:		662	428	251	172

Tabela 3a. Wskaźniki dotyczące programu studiów na ocenianym kierunku studiów, poziomie i profilu określone w rozporządzeniu Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego z dnia 27 września 2018 r. w sprawie studiów (Dz. U. poz. 1861 z późn. zm.)

Studia stacjonarne I stopnia

Nazwa wskaźnika	Liczba punktów ECTS/Liczba godzin
Liczba semestrów i punktów ECTS konieczna do ukończenia studiów na ocenianym kierunku na danym poziomie	6/180
Łączna liczba godzin zajęć z bezpośrednim udziałem nauczycieli akademickich lub innych osób prowadzących zajęcia i studentów[1]	1821
Łączna liczba punktów ECTS, jaką student musi uzyskać w ramach zajęć prowadzonych z bezpośrednim udziałem nauczycieli akademickich lub innych osób prowadzących zajęcia	90,4
Łączna liczba punktów ECTS przyporządkowana zajęciom związanym z prowadzoną w uczelni działalnością naukową w dyscyplinie lub dyscyplinach, do których przyporządkowany jest kierunek studiów	113
Łączna liczba punktów ECTS, jaką student musi uzyskać w ramach zajęć z dziedziny nauk humanistycznych lub nauk społecznych w przypadku kierunków studiów przyporządkowanych do dyscyplin w ramach dziedzin innych niż odpowiednio nauki humanistyczne lub nauki społeczne	6
Łączna liczba punktów ECTS przyporządkowana zajęciom do wyboru	59
Łączna liczba punktów ECTS przyporządkowana praktykom zawodowym (jeżeli program kształcenia na tych studiach przewiduje praktyki)	6
Wymiar praktyk zawodowych (jeżeli program studiów przewiduje praktyki)[2]	180 (ok. 2 miesiące)
W przypadku stacjonarnych studiów pierwszego stopnia i jednolitych studiów magisterskich liczba godzin zajęć z wychowania fizycznego.	60
W przypadku prowadzenia zajęć z wykorzystaniem metod i technik kształcenia na odległość:	
1. Łączna liczba godzin zajęć określona w programie studiów na studiach stacjonarnych/ Łączna liczba godzin zajęć na studiach stacjonarnych prowadzonych z wykorzystaniem metod i technik kształcenia na odległość.	1./ 2001/525
2. Łączna liczba godzin zajęć określona w programie studiów na studiach niestacjonarnych/ Łączna liczba godzin zajęć na studiach niestacjonarnych prowadzonych z wykorzystaniem metod i technik kształcenia na odległość.	2./ ----

[1] Proszę podać łączną liczbę godzin zajęć z bezpośrednim udziałem nauczycieli akademickich lub innych osób prowadzących zajęcia i studentów bez liczby godzin praktyk zawodowych (jeżeli program studiów przewiduje praktyki).

[2] Proszę podać wymiar praktyk w miesiącach oraz w godzinach dydaktycznych.

Tabela 3b. Wskaźniki dotyczące programu studiów na ocenianym kierunku studiów, poziomie i profilu określone w rozporządzeniu Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego z dnia 27 września 2018 r. w sprawie studiów (Dz. U. poz. 1861 z późn. zm.)

Studia niestacjonarne I stopnia

Nazwa wskaźnika	Liczba punktów ECTS/Liczba godzin
Liczba semestrów i punktów ECTS konieczna do ukończenia studiów na ocenianym kierunku na danym poziomie	6/180
Łączna liczba godzin zajęć z bezpośrednim udziałem nauczycieli akademickich lub innych osób prowadzących zajęcia i studentów[3]	941
Łączna liczba punktów ECTS, jaką student musi uzyskać w ramach zajęć prowadzonych z bezpośrednim udziałem nauczycieli akademickich lub innych osób prowadzących zajęcia	46,4
Łączna liczba punktów ECTS przyporządkowana zajęciom związanym z prowadzoną w uczelni działalnością naukową w dyscyplinie lub dyscyplinach, do których przyporządkowany jest kierunek studiów	113
Łączna liczba punktów ECTS, jaką student musi uzyskać w ramach zajęć z dziedziny nauk humanistycznych lub nauk społecznych w przypadku kierunków studiów przyporządkowanych do dyscyplin w ramach dziedzin innych niż odpowiednio nauki humanistyczne lub nauki społeczne	6
Łączna liczba punktów ECTS przyporządkowana zajęciom do wyboru	59
Łączna liczba punktów ECTS przyporządkowana praktykom zawodowym (jeżeli program kształcenia na tych studiach przewiduje praktyki)	6
Wymiar praktyk zawodowych (jeżeli program studiów przewiduje praktyki)[4]	180 (ok. 2 miesiące)
W przypadku stacjonarnych studiów pierwszego stopnia i jednolitych studiów magisterskich liczba godzin zajęć z wychowania fizycznego.	Nie dotyczy
W przypadku prowadzenia zajęć z wykorzystaniem metod i technik kształcenia na odległość:	
1. Łączna liczba godzin zajęć określona w programie studiów na studiach stacjonarnych/ Łączna liczba godzin zajęć na studiach stacjonarnych prowadzonych z wykorzystaniem metod i technik kształcenia na odległość. 2. Łączna liczba godzin zajęć określona w programie studiów na studiach niestacjonarnych/ Łączna liczba godzin zajęć na studiach niestacjonarnych prowadzonych z wykorzystaniem metod i technik kształcenia na odległość.	1./ --- 2./ 1121/304

[3] Proszę podać łączną liczbę godzin zajęć z bezpośrednim udziałem nauczycieli akademickich lub innych osób prowadzących zajęcia i studentów bez liczby godzin praktyk zawodowych (jeżeli program studiów przewiduje praktyki).

[4] Proszę podać wymiar praktyk w miesiącach oraz w godzinach dydaktycznych.

Tabela 3c. Wskaźniki dotyczące programu studiów na ocenianym kierunku studiów, poziomie i profilu określone w rozporządzeniu Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego z dnia 27 września 2018 r. w sprawie studiów (Dz. U. poz. 1861 z późn. zm.)

Studia stacjonarne II stopnia

Nazwa wskaźnika	Liczba punktów ECTS/Liczba godzin
Liczba semestrów i punktów ECTS konieczna do ukończenia studiów na ocenianym kierunku na danym poziomie	4/120
Łączna liczba godzin zajęć z bezpośrednim udziałem nauczycieli akademickich lub innych osób prowadzących zajęcia i studentów[5]	1054
Łączna liczba punktów ECTS, jaką student musi uzyskać w ramach zajęć prowadzonych z bezpośrednim udziałem nauczycieli akademickich lub innych osób prowadzących zajęcia	60,2
Łączna liczba punktów ECTS przyporządkowana zajęciom związanym z prowadzoną w uczelni działalnością naukową w dyscyplinie lub dyscyplinach, do których przyporządkowany jest kierunek studiów	99
Łączna liczba punktów ECTS, jaką student musi uzyskać w ramach zajęć z dziedziny nauk humanistycznych lub nauk społecznych w przypadku kierunków studiów przyporządkowanych do dyscyplin w ramach dziedzin innych niż odpowiednio nauki humanistyczne lub nauki społeczne	6
Łączna liczba punktów ECTS przyporządkowana zajęciom do wyboru	56
Łączna liczba punktów ECTS przyporządkowana praktykom zawodowym (jeżeli program kształcenia na tych studiach przewiduje praktyki)	Nie dotyczy
Wymiar praktyk zawodowych (jeżeli program studiów przewiduje praktyki)[6]	Nie dotyczy
W przypadku stacjonarnych studiów pierwszego stopnia i jednolitych studiów magisterskich liczba godzin zajęć z wychowania fizycznego.	Nie dotyczy
W przypadku prowadzenia zajęć z wykorzystaniem metod i technik kształcenia na odległość:	
1. Łączna liczba godzin zajęć określona w programie studiów na studiach stacjonarnych/ Łączna liczba godzin zajęć na studiach stacjonarnych prowadzonych z wykorzystaniem metod i technik kształcenia na odległość.	1./ 1054/255
2. Łączna liczba godzin zajęć określona w programie studiów na studiach niestacjonarnych/ Łączna liczba godzin zajęć na studiach niestacjonarnych prowadzonych z wykorzystaniem metod i technik kształcenia na odległość.	2./ ---

[5] Proszę podać łączną liczbę godzin zajęć z bezpośrednim udziałem nauczycieli akademickich lub innych osób prowadzących zajęcia i studentów bez liczby godzin praktyk zawodowych (jeżeli program studiów przewiduje praktyki).

[6] Proszę podać wymiar praktyk w miesiącach oraz w godzinach dydaktycznych.

Tabela 3d. Wskaźniki dotyczące programu studiów na ocenianym kierunku studiów, poziomie i profilu określone w rozporządzeniu Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego z dnia 27 września 2018 r. w sprawie studiów (Dz. U. poz. 1861 z późn. zm.)[7]

Studia niestacjonarne II stopnia

Nazwa wskaźnika	Liczba punktów ECTS/Liczba godzin
Liczba semestrów i punktów ECTS konieczna do ukończenia studiów na ocenianym kierunku na danym poziomie	4/120
Łączna liczba godzin zajęć z bezpośrednim udziałem nauczycieli akademickich lub innych osób prowadzących zajęcia i studentów[8]	568
Łączna liczba punktów ECTS, jaką student musi uzyskać w ramach zajęć prowadzonych z bezpośrednim udziałem nauczycieli akademickich lub innych osób prowadzących zajęcia	26,4
Łączna liczba punktów ECTS przyporządkowana zajęciom związanym z prowadzoną w uczelni działalnością naukową w dyscyplinie lub dyscyplinach, do których przyporządkowany jest kierunek studiów	99
Łączna liczba punktów ECTS, jaką student musi uzyskać w ramach zajęć z dziedziny nauk humanistycznych lub nauk społecznych w przypadku kierunków studiów przyporządkowanych do dyscyplin w ramach dziedzin innych niż odpowiednio nauki humanistyczne lub nauki społeczne	6
Łączna liczba punktów ECTS przyporządkowana zajęciom do wyboru	56
Łączna liczba punktów ECTS przyporządkowana praktykom zawodowym (jeżeli program kształcenia na tych studiach przewiduje praktyki)	Nie dotyczy
Wymiar praktyk zawodowych (jeżeli program studiów przewiduje praktyki)[9]	Nie dotyczy
W przypadku stacjonarnych studiów pierwszego stopnia i jednolitych studiów magisterskich liczba godzin zajęć z wychowania fizycznego.	Nie dotyczy
W przypadku prowadzenia zajęć z wykorzystaniem metod i technik kształcenia na odległość:	
1. Łączna liczba godzin zajęć określona w programie studiów na studiach stacjonarnych/ Łączna liczba godzin zajęć na studiach stacjonarnych prowadzonych z wykorzystaniem metod i technik kształcenia na odległość. 2. Łączna liczba godzin zajęć określona w programie studiów na studiach niestacjonarnych/ Łączna liczba godzin zajęć na studiach niestacjonarnych prowadzonych z wykorzystaniem metod i technik kształcenia na odległość.	1./ --- 2./ 568/144

[7] Tabelę należy wypełnić odrębnie dla każdego z poziomów studiów i każdej z form studiów podlegających ocenie.

[8] Proszę podać łączną liczbę godzin zajęć z bezpośrednim udziałem nauczycieli akademickich lub innych osób prowadzących zajęcia i studentów bez liczby godzin praktyk zawodowych (jeżeli program studiów przewiduje praktyki).

[9] Proszę podać wymiar praktyk w miesiącach oraz w godzinach dydaktycznych.

Tabela 4a. Zajęcia lub grupy zajęć związane z prowadzoną w uczelni działalnością naukową w dyscyplinie lub dyscyplinach, do których przyporządkowany jest kierunek studiów

Studia stacjonarne I stopnia

Nazwa zajęć/grupy zajęć	Forma/formy zajęć	Łączna liczba godzin zajęć	Liczba punktów ECTS
Mikroekonomia	Wykł.+ćw.	60	6
Wprowadzenie do ekonomii	Wykł.	15	1
Technologie informacyjne	Wykł.+ćw.	45	4
Rachunkowość	Wykł.+ćw.	45	4
Ekonomika gospodarki żywnościowej	Wykł.+ćw.	30	3
Makroekonomia	Wykł.+ćw.	60	6
Polityka gospodarcza	Wykł.	30	3
Zajęcia terenowe	Ćw.	15	2
Ekonomika i organizacja przedsiębiorstw rolniczych	Wykł.+ćw.	60	5
Ekonometria	Wykł.+ćw.	60	5
Międzynarodowe stosunki gospodarcze	Wykł.+ćw.	45	4
Analiza ekonomiczna przedsiębiorstw	Wykł.+ćw.	60	5
Polityka społeczna	Wykł.	30	3
Finanse publiczne	Wykł.+ćw.	30	4
Rynki finansowe	Wykł.+ćw.	30	3
Analiza rynku	Wykł.+ćw.	45	4
Praktyka	Praktyki zawodowe	180	6
Seminarium dyplomowe	Ćw.	15	1
Gospodarka regionalna	Wykł.+ćw.	30	3
Polityka rolna	Wykł.	30	3
Ekonomia integracji europejskiej	Wykł.+ćw.	45	4
Seminarium dyplomowe	Ćw.	30	2
Praca dyplomowa	Praca własna	-	10
Przedmioty w języku obcym	Wykł.	30	4

Przedmioty ograniczonego wyboru (kierunkowe)	Wykł.+ćw.	180	18
Razem:		1200	113

Tabela 4b. Zajęcia lub grupy zajęć związane z prowadzoną w uczelni działalnością naukową w dyscyplinie lub dyscyplinach, do których przyporządkowany jest kierunek studiów

Studia niestacjonarne I stopnia

Nazwa zajęć/grupy zajęć	Forma/formy zajęć	Łączna liczna godzin zajęć	Liczba punktów ECTS
Mikroekonomia	Wykł.+ćw.	32	6
Wprowadzenie do ekonomii	Wykł.	8	1
Technologie informacyjne	Wykł.+ćw.	24	4
Rachunkowość	Wykł.+ćw.	24	4
Ekonomika gospodarki żywnościowej	Wykł.+ćw.	16	3
Makroekonomia	Wykł.+ćw.	32	6
Polityka gospodarcza	Wykł.	8	3
Zajęcia terenowe	Ćw.	8	2
Ekonomika i organizacja przedsiębiorstw rolniczych	Wykł.+ćw.	32	5
Ekonometria	Wykł.+ćw.	32	5
Międzynarodowe stosunki gospodarcze	Wykł.+ćw.	24	4
Analiza ekonomiczna przedsiębiorstw	Wykł.+ćw.	32	5
Polityka społeczna	Wykł.	16	3
Finanse publiczne	Wykł.+ćw.	16	4
Rynki finansowe	Wykł.+ćw.	16	3
Analiza rynku	Wykł.+ćw.	24	4
Praktyka	Praktyki zawodowe	180	6
Seminarium dyplomowe	Ćw.	8	1
Gospodarka regionalna	Wykł.+ćw.	16	3
Polityka rolna	Wykł.	16	3
Ekonomia integracji europejskiej	Wykł.+ćw.	24	4
Seminarium dyplomowe	Ćw.	16	2

Praca dyplomowa	Praca własna	-	10
Przedmioty w języku obcym	Wykł.	16	4
Przedmioty ograniczonego wyboru (kierunkowe)	Wykł.+ćw.	96	18
Razem:		716	113

Tabela 4c. Zajęcia lub grupy zajęć związane z prowadzoną w uczelni działalnością naukową w dyscyplinie lub dyscyplinach, do których przyporządkowany jest kierunek studiów

Studia stacjonarne II stopnia

Nazwa zajęć/grupy zajęć	Forma/formy zajęć	Łączna liczna godzin zajęć	Liczba punktów ECTS
Ekonomika i organizacja produkcji	Wykł.+ćw.	30	3
Ekonomia sektora publicznego	Wykł.	30	3
Makroekonomia zaawansowana	Wykł.+ćw.	45	4
Finanse lokalne	Wykł.+ćw.	30	3
Gospodarowanie kapitałem ludzkim	Wykł.+ćw.	30	3
Rynek kapitałowy	Wykł.+ćw.	30	3
Ekonomia menedżerska	Wykł.+ćw.	45	4
Systemy ubezpieczeń	Wykł.+ćw.	30	3
Gospodarka cyfrowa	Wykł.	15	1
Modelowanie ekonometryczne	Wykł.+ćw.	30	4
Rachunkowość zarządcza	Wykł.+ćw.	30	3
Metody oceny projektów	Wykł.+ćw.	45	4
Ekonomia międzynarodowa	Wykł.+ćw.	30	3
Prognozowanie procesów ekonomicznych	Wykł.+ćw.	45	4
Finanse przedsiębiorstwa	Wykł.+ćw.	30	3
Historia myśli ekonomicznej	Wykł.	30	3
Seminarium dyplomowe	ćw.	15	1
Ekonomia matematyczna	Wykł.+ćw.	30	3

Współczesne nurty w ekonomii	Wykł.	30	2
Seminarium dyplomowe	ćw.	60	4
Przedmioty w języku obcym	Wykł.	30	6
Przedmioty ograniczonego wyboru (kierunkowe)	Wykł.+ćw.	120	12
Praca dyplomowa	Praca własna	-	20
Razem:		810	99

Tabela 4d. Zajęcia lub grupy zajęć związane z prowadzoną w uczelni działalnością naukową w dyscyplinie lub dyscyplinach, do których przyporządkowany jest kierunek studiów

Studia niestacjonarne II stopnia

Nazwa zajęć/grupy zajęć	Forma/formy zajęć	Łączna liczna godzin zajęć	Liczba punktów ECTS
Ekonomika i organizacja produkcji	Wykł.+ćw.	16	3
Ekonomia sektora publicznego	Wykł.	16	3
Makroekonomia zaawansowana	Wykł.+ćw.	24	4
Finanse lokalne	Wykł.+ćw.	16	3
Gospodarowanie kapitałem ludzkim	Wykł.+ćw.	16	3
Rynek kapitałowy	Wykł.+ćw.	16	3
Ekonomia menedżerska	Wykł.+ćw.	24	4
Systemy ubezpieczeń	Wykł.+ćw.	16	3
Gospodarka cyfrowa	Wykł.	8	1
Modelowanie ekonometryczne	Wykł.+ćw.	16	4
Rachunkowość zarządcza	Wykł.+ćw.	16	3
Metody oceny projektów	Wykł.+ćw.	24	4
Ekonomia międzynarodowa	Wykł.+ćw.	16	3
Prognozowanie procesów ekonomicznych	Wykł.+ćw.	24	4
Finanse przedsiębiorstwa	Wykł.+ćw.	16	3
Historia myśli ekonomicznej	Wykł.	16	3

Seminarium dyplomowe	ćw.	8	1
Ekonomia matematyczna	Wykł.+ćw.	16	3
Współczesne nurty w ekonomii	Wykł.	16	2
Seminarium dyplomowe	ćw.	32	4
Przedmioty w języku obcym	Wykł.	16	6
Przedmioty ograniczonego wyboru (kierunkowe)	Wykł.+ćw.	64	12
Praca dyplomowa	Praca własna	-	20
Razem:		432	99

Tabela 5a. Informacja o programach studiów/zajęciach lub grupach zajęć prowadzonych w językach obcych

Studia stacjonarne I stopnia (rok akademicki 2025/2026)

Nazwa programu/zajęć/grupy zajęć	Forma realizacji	Semestr	Forma studiów	Język wykładowy	Liczba studentów (w tym niebędących obywatelami polskimi)
Język angielski	ćwiczenia	3	stacjonarne	angielski	113 (12)
Język angielski	ćwiczenia	4	stacjonarne	angielski	119 (12)
Język niemiecki	ćwiczenia	3	stacjonarne	niemiecki	6 (0)
Język niemiecki	ćwiczenia	4	stacjonarne	niemiecki	6 (0)
Język rosyjski	ćwiczenia	3	stacjonarne	rosyjski	1 (1)
Język rosyjski	ćwiczenia	4	stacjonarne	rosyjski	1 (1)
Język hiszpański	ćwiczenia	3	stacjonarne	hiszpański	9 (0)
Język hiszpański	ćwiczenia	4	stacjonarne	hiszpański	9 (0)

Tabela 5b. Informacja o programach studiów/zajęciach lub grupach zajęć prowadzonych w językach obcych

Studia niestacjonarne I stopnia (rok akademicki 2025/2026)

Nazwa programu/zajęć/grupy zajęć	Forma realizacji	Semestr	Forma studiów	Język wykładowy	Liczba studentów (w tym niebędących obywatelami polskimi)

Język angielski	ćwiczenia	3	niestacjonarne	angielski	52
Język angielski	ćwiczenia	4	niestacjonarne	angielski	52
Język niemiecki	ćwiczenia	3	niestacjonarne	niemiecki	0
Język niemiecki	ćwiczenia	4	niestacjonarne	niemiecki	0

Tabela 5c. Informacja o programach studiów/zajęciach lub grupach zajęć prowadzonych w językach obcych

Studia stacjonarne II stopnia (rok akademicki 2025/2026)

Nazwa programu/zajęć/grupy zajęć	Forma realizacji	Semestr	Forma studiów	Język wykładowy	Liczba studentów (w tym niebędących obywatelami polskimi)
Język angielski	ćwiczenia	3	stacjonarne	angielski	29
Język angielski	ćwiczenia	4	stacjonarne	angielski	29
Język niemiecki	ćwiczenia	3	stacjonarne	niemiecki	0
Język niemiecki	ćwiczenia	4	stacjonarne	niemiecki	0

Tabela 5d. Informacja o programach studiów/zajęciach lub grupach zajęć prowadzonych w językach obcych

Studia niestacjonarne II stopnia (rok akademicki 2025/2026)

Nazwa programu/zajęć/grupy zajęć	Forma realizacji	Semestr	Forma studiów	Język wykładowy	Liczba studentów (w tym niebędących obywatelami polskimi)
Język angielski	ćwiczenia	3	niestacjonarne	angielski	19
Język angielski	ćwiczenia	4	niestacjonarne	angielski	19
Język niemiecki	ćwiczenia	3	niestacjonarne	niemiecki	0
Język niemiecki	ćwiczenia	4	niestacjonarne	niemiecki	0

Załącznik nr 2. Wykaz materiałów uzupełniających

Załącznik	Tytuł załącznika
I.a	Uchwała Senatu SGGW nr 71 z dnia 31 marca 2025 r.
I.b	Statut SGGW (tekst ujednolicony)
	Kryterium 1
1.1	Strategia SGGW do 2030 r.
1.2	Strategia Wydziału Ekonomicznego do 2030 r.
1.3	Polityka jakości kształcenia SGGW w Warszawie
1.4	Raporty z Ogólnopolskiego systemu monitorowania Ekonomicznych Losów Absolwentów szkół wyższych dla kierunku Ekonomia (ELA) z lat 2021-2026
1.5	Opinia samorządu studentów I st.
1.6	Opinia samorządu studentów II st.
1.7	Uchwała Senatu nr 59 z dnia 24 kwietnia 2023 r.
1.8	Uchwała Senatu Nr 55 z dnia 23 lutego 2026 r.
	Kryterium 2
2.1	Ekonomia 1S – Program studiów
2.2	Ekonomia 1Z – Program studiów
2.3	Ekonomia 2S – Program studiów
2.4	Ekonomia 2Z – Program studiów
2.5	Regulamin studiów w SGGW od 01.10.2026 r.
2.6	Organizacja roku akademickiego 2026/2027
2.7	Cele, program i regulamin praktyk
	Kryterium 3
3.1	Uchwały w sprawie rekrutacji 2023/2024
3.2	Uchwały w sprawie rekrutacji 2024/2025
3.3	Uchwały w sprawie rekrutacji 2025/2026
3.4	Uchwały w sprawie rekrutacji 2026/2027
3.5	Uchwała Nr 70 – uprawnienia laureatów i finalistów od 2025/2026
3.6	Uchwała Nr 104 – uprawnienia laureatów i finalistów od 2026/2027
3.7	Raport z działalności Akademii Przedsiębiorczości WE
3.8	Uchwała Nr 146 – 2018/2019 Senatu SGGW z dnia 24 czerwca 2019 r.
3.9	Zarządzenie Nr 100 Rektora SGGW w Warszawie z dnia 22 września 2021 r.
3.10	Wytyczne prac dyplomowych WE + załącznik styl APA
3.11	Tematyka prac dyplomowych WE
3.12	Regulamin antyplagiatowy SGGW + Zarządzenie nr 93 z dnia 30 września 2024 r.
3.13	Uchwała limity miejsc 2022/2023
3.14	Uchwała limity miejsc 2023/2024
3.15	Uchwała limity miejsc 2024/2025
3.16	Uchwała limity miejsc 2025/2026
3.17	Uchwała limity miejsc 2026/2027
3.18	Wewnętrzny System Zapewniania i Doskonalenia Jakości Kształcenia na Wydziale Ekonomicznym SGGW w Warszawie

3.19	Harmonogram stosowania narzędzi Monitorowania Jakości Kształcenia
3.20	Wykaz publikacji naukowych, których autorami lub współautorami są studenci kierunku Ekonomia w latach 2021 – 2026
3.21	Wykaz monografii naukowych, których autorami lub współautorami są studenci kierunku Ekonomia w latach 2021 – 2026
3.22	Wykaz doniesień (wystąpień) konferencyjnych studentów kierunku Ekonomia
3.23	Zaangażowanie studentów kierunku Ekonomia w projektach naukowych
	Kryterium 4
4.1	Charakterystyka nauczycieli prowadzących zajęcia w roku akademickim 2025/2026 w semestrze letnim oraz w semestrze zimowym 2026/2027
4.2	Wykaz monografii i redakcji monografii naukowych osób prowadzących zajęcia na kierunku Ekonomia w latach 2020-2026
4.3	Wykaz artykułów w czasopismach osób prowadzących zajęcia na kierunku Ekonomia w latach 2020-2026
4.4	Wykaz rozdziałów w monografiach naukowych osób prowadzących zajęcia na kierunku Ekonomia w latach 2020-2026
4.5	Wykaz podręczników, skryptów opublikowanych przez osoby prowadzące zajęcia na kierunku Ekonomia w latach 2020-2026
4.6	Staże krajowe odbyte przez pracowników prowadzących zajęcia w latach 2020-2026
4.7	Staże zagraniczne odbyte przez pracowników prowadzących zajęcia w latach 2020-2026
4.8	Udział w szkoleniach, kursach i warsztatach w celu podniesienia swoich kwalifikacji przez pracowników prowadzących zajęcia
4.9	Wykaz prac badawczych, ekspertyz, opracowań, prac zleconych
4.10	Wykaz pracowników w redakcjach czasopism, radach naukowych i eksperckich
4.11	Wykaz pracowników w organizacjach naukowych
4.12	Wykaz projektów krajowych i międzynarodowych
4.13	Prace dyplomowe realizowane w ramach badań i współpracy z gospodarką
4.14	Wykaz konferencji krajowych
4.15	Wykaz konferencji międzynarodowych
4.16	Upowszechnianie wiedzy przez pracowników
4.17	Wykaz nagród i wyróżnień uzyskanych przez pracowników prowadzących zajęcia na kierunku Ekonomia w latach 2020-2026
4.18	Awanse pracowników prowadzących zajęcia na kierunku Ekonomia w latach 2020-2026
4.19	Regulamin pracy SGGW
4.20	Zarządzenie Rektora SGGW nr 105 w sprawie pensum dydaktycznego
4.21	Protokół z hospitacji - wzór
4.22	Regulamin oceny nauczyciela akademickiego
4.23	Wniosek o przyznanie okresowego zwiększenia wynagrodzenia zasadniczego
4.23a	Regulamin Własny Fundusz Stypendialny
4.24	Zarządzenie nr 2 Rektora SGGW z dnia 12 lutego 2019 r.
	Kryterium 5
5.1	Mapa Kampusu SGGW
5.2	Wykaz budynków i sal Wydziału

5.3	Wykaz wyposażenia dla osób z niepełnosprawnościami
5.4	Opis wyposażenia Biblioteki Głównej SGGW
	Kryterium 6
6.1	Współpraca z otoczeniem społeczno-gospodarczym
6.2	Lista podpisanych porozumień z przedsiębiorstwami
6.3	Współpraca międzynarodowa pracowników
	Kryterium 7
7.1	Zakres współpracy międzynarodowej pracowników w latach 2020-2026
7.2	Zestawienie uczelni partnerskich
7.3	Studenci przyjeżdżający na Wydział
7.4	Wyjazdy studentów w ramach Erasmus+
7.5	Wyjazdy nauczycieli akademickich w ramach Erasmus+ lub CEEPUS
7.6	Wykaz nauczycieli akademickich wizytujących WE
	Kryterium 8
8.1	Regulamin świadczeń dla studentów
8.2	Wewnętrzny Regulamin Porządkowy Kampusu SGGW w Warszawie
8.3	Regulamin korzystania z ogrodów tarasowych, boisk sportowych i rowerowni
	Kryterium 9
9.1	Prezentacja o WE na Dzień Otwarty
9.2	Informator dla kandydatów 2027/2028
	Kryterium 10
10.1	Regulamin organizacyjny SGGW
10.2	Raport z zapewnienia i doskonalenia jakości kształcenia na kierunku Ekonomia w roku akademickim 2024/2025
10.3	Raport z weryfikacji prac dyplomowych na kierunku Ekonomia obronionych w roku akademickim 2024/2025
10.4	Raport WEK na kierunku Ekonomia za rok akademicki 2024/2025

Aneks

1. Program studiów dla kierunku studiów, profilu i poziomu – **nr załączników 2.1. – 2.4 – kryterium 2**
2. Obsada zajęć na kierunku, poziomie i profilu w roku akademickim 2025/2026 w semestrze letnim oraz 2026/2027 w semestrze zimowym – **załącznik Obsada 2025-2026L oraz 2026-2027Z**
3. Harmonogram zajęć na studiach stacjonarnych i niestacjonarnych – **załącznik Harmonogram 2026-2027 zima**
4. Charakterystyka nauczycieli akademickich oraz innych osób prowadzących zajęcia oraz opiekunów prac dyplomowych – **załącznik 4.1., kryterium 4**
5. Charakterystyka wyposażenia sal wykładowych, pracowni, laboratoriów i innych obiektów, w których odbywają się zajęcia związane z kształceniem na ocenianym kierunku, a także informacja o bibliotece i dostępnych zasobach bibliotecznych i informacyjnych – **załączniki 5.2. – 5.4, opis w kryterium 5.**
6. Wykaz tematów prac dyplomowych uporządkowany według lat, z podziałem na poziomy oraz formy studiów – **załącznik Prace dyplomowe 2025**